

Zeeland

Programmabegroting
2006

provincie

Programmabegroting 2006

Inhoudsopgave

Hoofdpijnen programmabegroting 2006	5
Overzicht met financiële prioriteiten	11
Leeswijzer	15
Begroting in één oogopslag	17
Overzicht van baten en lasten per programma	23
Toelichting op baten en lasten per programma	24
Overzicht mutaties eigen vermogen en reserves	25
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien	26
 Milieu & Economie	
1. Economie	29
2. Toerisme en Recreatie	37
3. Milieu	45
4. Onderwijs	55
 Stad & Platteland	
5. Stedelijke Vernieuwing	63
6. Vitaal Platteland	69
7. Ruimtelijke Ontwikkeling	75
8. Mobiliteit	83
9. Verkeersveiligheid	95
10. Infrastructuur	101
11. Sociaal Beleid	107
12. Zorgvoorzieningen	113
13. Cultuur	119
 Zoet & Zout Water	
14. Watermanagement	127
15. Landbouw en Visserij	135
16. Natuur en Landschap	143
 Bestuur & Organisatie	
17. Bestuurlijke Organisatie	151
18. Openbare Orde en Veiligheid	159
 Paragrafen	
Paragraaf Provinciale heffingen	167
Paragraaf weerstandsvermogen	169
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	179
Financieringsparagraaf	183
Bedrijfsvoeringsparagraaf	187
Paragraaf verbonden partijen	199
Paragraaf grondbeleid	207
 Bijlagen	
Investerings- en financieringsstaat, geactiveerde lasten	211
Investerings- en financieringsstaat, mutaties eigen vermogen en voorzieningen	215
Subsidies	221
Berekening EMU-saldo provincie Zeeland	241

Hoofdpijnen programmabegroting 2006

0. Inleiding

In onze derde programmabegroting trekken we de lijnen door uit het collegeprogramma 'Alle zeilen bij' en uit Uw 'Statenagenda'. Na een periode waarin op vele fronten nieuw beleid is ontwikkeld zullen onze inspanningen zich de komende jaren vooral richten op de uitvoering van het beleid.

Op basis van onze analyse van potentiële kansen en bedreigingen bij de verwezenlijking van onze beleidsvoornemens, die U met ons heeft gedeeld in de vergadering van 17 juni 2005, hebben we vastgesteld welke prioriteiten de kans vergroten op het bereiken van de hoofddoelstelling: 'het overdragen van een duurzaam Zeeland aan de volgende generatie, met behoud of versterking van de kernkwaliteiten'.

De komende twee jaar wordt die hoofddoelstelling concreet vertaald in het Omgevingsplan Zeeland.

Daarmee wordt dit plan een belangrijk visiedocument. Onze strategische visie zal in onze beleidsdaden herkenbaar worden voor de samenleving. Daarbij blijven we actief en intensief samenwerken en communiceren met alle geledingen in de maatschappij.

1. Actuele dossiers

Gemeten naar de benodigde bestuurlijke en ambtelijke inzet, springen er de komende tijd een paar actuele dossiers uit. Dat zijn met name de Westerschelde Container Terminal (WCT), de Ontwikkelingsschets Westerschelde, de Jeugdzorg in Zeeland en de verdubbeling Sloeweg/Tractaatweg en Kanaalkruising/N62. Op dit moment wordt gestaag en vooral heel zorgvuldig gewerkt aan het opnieuw in procedure brengen van een streekplanwijziging voor de WCT. Besluitvorming in Uw Staten over dit onderwerp wordt voorzien in januari 2006.

In het komend najaar zal helderheid komen over de opgaven voor Zeeland, die voortvloeien uit de besluitvorming over de Ontwikkelingsschets Westerschelde. Pas dan kan de noodzakelijke bestuurlijke en ambtelijke inzet financieel worden vertaald en verwerkt in deze programmabegroting.

De afgelopen maanden is het nogal onrustig geweest op het gebied van de Jeugdzorg. Voor ons stonden, staan en zullen centraal blijven staan de kwaliteit en de continuïteit van de zorg voor die jongeren die op welke vorm van jeugdzorg dan ook zijn aangewezen. Wij zullen datgene doen wat binnen ons vermogen en onze mogelijkheden ligt om dat te waarborgen.

Ten slotte memoreren wij de inspanningen die nodig zijn om de verdubbeling van de Sloeweg en de Tractaatweg met een kruising Kanaal Gent-Terneuzen verwezenlijkt te krijgen. In het bijzonder het financiële arrangement om dat voor elkaar te krijgen, vergt veel inspanningen. Vervolgens zal ook de tracékeuze, de milieueffectrapportage en de engineering een zware wissel op de beschikbare capaciteit trekken. Wij beseffen terdege dat de opsomming van deze vier dossiers geen recht doet aan het vele werk dat dagelijks binnen de provinciale organisatie wordt gedaan. Maar wij realiseren ons wel dat met name deze vraagstukken in de etalage staan.

2. Uitvoeringsprogramma's

Ook de voortzetting van wat in de afgelopen twee jaar in gang is gezet zal veel aandacht vragen. Verschillende beleidsplannen zoals Provinciaal Sociaal Economisch Beleidsplan, Innovatieve acties Zeeland en Beleidskader Sociale Zorg zijn verwerkt in uitvoeringsprogramma's. Over de uitvoering zullen wij u rapporteren.

3. Voorrang

Zes onderwerpen zijn aangewezen om bij voorrang in de tweede helft van onze collegeperiode aan bod te komen:

- *Onderzoek naar een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij.* Dit is een onderwerp uit het Provinciaal Sociaal Economisch Beleidsplan. Het is voor ons van groot belang om een beeld te krijgen van de aard en breedte van een dergelijke ontwikkelingsmaatschappij. Een antwoord moet worden geformuleerd op vragen als: Welke beleidsdomeinen dienen bestreken te worden door een dergelijk instituut? Wie participeert hierin? En wat wordt de positionering in Zeeland?

- *De Sociale agenda en de relatie met andere dossiers.* Op het brede terrein van de sociale agenda is de provincie in een aantal opzichten –met een wat frivole woordspeling- het “hoogste onbevoegde gezag”. Dat neemt niet weg dat dit toch een beleidsterrein is waar wij een grote verantwoordelijkheid zien en voelen. De samenwerking met de partners binnen en buiten de overheidsketen die hier de eerste verantwoordelijkheid en bevoegdheid hebben staat voorop. Het beïnvloeden van de maatschappelijke agenda achten wij belangrijk. Daarbij kan het sociale beleid ook nimmer los van andere beleidsterreinen gezien worden. Wij denken dat er goede mogelijkheden zijn om tot een verdergaande integratie in andere beleidsterreinen te komen.

- *De uitvoering van het Integraal Jeugdbeleid.* Uw Staten hebben meerdere malen aangegeven dit een bijzonder belangrijk thema te vinden. Ook in de Statenagenda neemt dit een prominente plaats in. Met u zijn wij van mening dat dit onderwerp de komende twee jaar een extra beleidsmatige impuls verdient.

- *De bezinning op deelname in de NV Westerscheldetunnel en DELTA NV.* Het zijn twee zeer belangrijke financiële deelnemingen voor onze provincie, waarmee ook een groot vermogensbeslag is vastgelegd. De waarde van de participatie is niet alleen financieel, maar ook beleidsmatig. Beide vennootschappen kunnen bijdragen aan het realiseren van onze beleidsdoelstellingen.

Door het voornemen van het Rijk de aandelen van de NV Westerscheldetunnel te verkopen zal de provincie een standpunt moeten innemen over haar eigen aandeelhouderschap. Bij het maken van een goede afweging staan voor ons twee doelstellingen centraal. Dat zijn de aanleg van een tunnel bij Sluiskil en een aanvaardbaar niveau van de tunneltarieven.

Voor onze participatie in DELTA NV wordt de bezinning met name actueel op het moment dat de door de Minister van Economische Zaken zeer gewenste splitsing van energiebedrijven in wetgeving wordt omgezet.

- *De uitvoering van Delta in Zicht* is tot nu toe slechts gedeeltelijk tot stand gekomen. Wij bedoelen dit niet als verwijt. Immers, dit is een project met een zeer grote reikwijdte, dat grote financiële inspanningen vraagt en bestuurlijk ook het uiterste van samenwerking met anderen vergt. De instelling van de Deltaraad is een betekenisvolle stap. Voor de verschillende delen van de Delta liggen reeds schetsen en voorstellen gereed. De komende twee jaar streven wij ernaar om een aantal daarvan ook daadwerkelijk ter hand te nemen.

- *De uitwerking van het Omgevingsplan en het Investeringsbudget Landelijk Gebied* willen wij in belangrijke mate in hun onderlinge samenhang bezien en oppakken. Hiervoor hebben wij reeds aangegeven dat het Integraal Omgevingsplan (IOP) voor ons een vitaal visiedocument is. Het is voor het fysieke domein een richtsnoer voor datgene wat de komende jaren in Zeeland gerealiseerd kan worden. Dat kan niet los gezien worden van de rijkstaak die via het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) overkomt naar de provincie. De wijze van werken die in het IOP centraal staat, komt overeen met die van het ILG. Dit wordt soms wel eens kort aangeduid als een vorm van “ontwikkelingsplanologie”. Het geeft aan dat de overheid zich met andere partners gezamenlijk geroepen voelt om zaken mogelijk te maken. Dat staat tegenover de meer traditionele benadering die wel eens aangeduid wordt als “toelatingsplanologie”.

Ontwikkelingsplanologie spreekt ons zeer aan. Zowel bij de uitwerking van het IOP als bij het ILG willen wij laten zien dat de Zeeuwse provinciale overheid er een is, die op een positieve manier bijdraagt aan de verdere versterking van de kwaliteiten van onze mooie provincie.

Randvoorwaarden

De komende jaren staat het uitvoeren van beleid centraal. Dat zal vooral veel vergen van het organiserende en communicatieve vermogen van de medewerkers. In het verlengde van de taakopvatting en rol van het college zal de meer thematische en programmatische wijze van werken in de ambtelijke organisatie verankerd worden. De externe oriëntatie en presentatie van de ambtelijke organisatie zal worden versterkt.

Verder zijn de partners in de beleidsketens en in het bijzonder de gemeenten belangrijke metgezellen voor het slagen van onze beleidsambities. Wij zullen de uitwerking van dit thema op korte termijn extra bestuurlijke aandacht geven.

Bestuursstijl

Onze bestuursstijl is een kernwaarde in onze strategische positionering als college. De operationalisering daarvan in ons optreden en in onze communicatie met de samenleving blijft een belangrijk kernelement van bestuurlijke aandacht en inzet. Wij zijn en blijven van mening dat het provinciaal bestuur van Zeeland een open houding moet hebben en daar waar mogelijk de samenwerking en interactie moet zoeken.

4. Speerpunten in het kader van de versterking van een duurzaam Zeeland

De geformuleerde uitgangspunten leiden tot de volgende toedeling van budgetten in het kader van de versterking van een duurzaam Zeeland

4.1 Speerpunt Werkgelegenheid (inclusief onderwijs) en mobiliteit

Wij willen een extra impuls geven aan de toeristische sector in verband met het teruglopend aantal vakantieovernachtingen in Zeeland. Deze impuls kan mogelijk nog aangevuld worden in de Najaarsnota. Daarbij zal ook de bestedingsrichting in combinatie met de bestaande middelen aangegeven worden. De vraag is of meer moet ingezet worden op extra promotie in relatie met onder meer visserij, cultuur en eigen identiteit of op herstructurering met als doel een kwaliteitsimpuls in deze sector na te streven.

Wij willen, zoals ook toegezegd aan Uw Staten, een goede spreiding en bereikbaarheid van onderwijsvoorzieningen en aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Voor de uitwerking van de onderwijsnota, het project funderend onderwijs van het ROC Zeeland, de kennisboulevard, de uitwerking van de VMBO-nota "Langs fietspaden naar leerwegen", het project Kansen aan Zee en het Onderwijsakkoord met betrekking tot de beroepskolom VMBO-MBO-HBO tot Roosevelt Academy, willen wij een extra bedrag beschikbaar stellen, dat mogelijk in de Najaarsnota nog wordt aangevuld.

Om het openbaar vervoer in stand te houden zijn in 2004 en 2005 bezuinigingen van de Rijksoverheid op de rijksbijdrage openbaar vervoer incidenteel ten laste gebracht van de autonome provinciale middelen. Ook voor 2006 willen wij deze bezuiniging incidenteel opvangen in afwachting van het nieuwe beleidsplan openbaar vervoer en de komende aanbestedingen van concessies voor het openbaar vervoer. Verder willen wij een structurele personeelsuitbreiding bewerkstelligen voor de werkzaamheden in het concessiebeheer openbaar vervoer.

Voor de uitvoering van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland - om een zo veilig mogelijk en optimaal bereikbaar netwerk te realiseren - willen wij voor 2006 extra middelen beschikbaar stellen voor:

- Projecten op grond van "Veiligheid op Maat", Duurzaam Veilig West Zeeuwsch-Vlaanderen en Ruit om Axel;
- Aankoop gronden voor de tweede fase recreatieverdeelweg Schouwen-Duiveland en de rondweg Serooskerke-Noord;
- Reconstructie van de N654 Noordgouwe-Zonnemaire met aanleg fietspad;
- aanpak geluids- en trillingshinder voor omwonenden traverse Oud-Vossemeer;
- Realisatie erfontsluitingen op de N286 Tholen-Poortvliet;
- Bijdrage voor het oplossen van een verkeersveiligheidsprobleem bij het bedrijventerrein Nishoek en de aansluiting op de A58 door middel van de aanleg van een rotonde;
- Bijdrage voor de verkeersontsluiting van glastuinbouwcomplex Eerste Batholder;
- Vervanging spoorwegviaduct in de N254 bij 's Heer Arendskerke;
- Alternatieve maatregelen voor het downgraden van N254 aansluiting A58 richting 's-Heer Arendskerke;
- Aanleg ontbrekende deel van het fietspad langs de N252 tussen de aansluiting van de Lovenpolderstraat en Poort Drie van Dow Chemical.

Verder willen wij invulling geven aan Uw wens een bedrag te reserveren voor de verdubbeling van de Sloeweg-Tractaatweg.

Voor de uitvoering van afspraken op basis van de studie nautische toegankelijkheid Gent-Terneuzen en het vervolg voor de grensoverschrijdende samenwerking in de Kanaalzone, willen wij een extra budget beschikbaar stellen voor tijdelijke personele capaciteit en een werkbudget.

4.2 Speerpunt Zorg en sociaal beleid

Voor het voeren van een integraal jeugdbeleid met het doel de instroom in de jeugdzorg te verminderen willen wij overeenkomstig Uw wens extra budgetten ten laste van de autonome middelen beschikbaar stellen in 2005, 2006 en 2007. Hierover wordt een voorstel tot verdere invulling opgesteld en de budgetten kunnen in de Najaarsnota nog verder aangevuld worden.

Voor verschillende culturele projecten zoals het De Ruyterjaar in 2007, het Wim Hofmanproject, de aanleg van een steiger voor Hoogaarzen in Veere en voor activiteiten in het kader van C-culture wordt voorgesteld extra budgetten beschikbaar te stellen.

Voor het organiseren van culturele activiteiten in het kader van het 25-jarig regeringsjubileum van H.M. Koningin Beatrix willen wij in 2005 een extra subsidie verlenen aan Film by the Sea en Zeeland Nazomer Festivals.

Voor de structurele doorwerking van Uw besluit inzake de provinciale bijdrage aan de Zeeuwse Bibliotheek zijn budgetten opgenomen in de programmabegroting 2006 en volgende jaren.

De Stichting Het Klaverblad moet door het aflopen van het huidige huurcontract per 2006 verhuizen. Wij stellen voor een provinciale bijdrage te verlenen in de incidentele en de structurele meerkosten van de nieuwe huisvesting, waardoor het toegenomen aantal betaalde en vrijwillige medewerkers volgens de geldende voorschriften gehuisvest kunnen worden.

Verder willen wij budgetten beschikbaar stellen voor de evaluatie van de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland, voor onderzoek naar ontvlechting van gelieerde instellingen en voor tijdelijke personeelsuitbreiding in verband met de werkzaamheden voor de North Sea Commission.

4.3 Speerpunt Ruimtelijke kwaliteit inclusief natuur

In het kader van de verbetering van het milieu willen wij een aantal projecten laten uitvoeren die gericht zijn op het inzicht krijgen in de problematiek en op het terugdringen van de uitstoot van fijn stof. Verder willen wij de haalbaarheid en toepasbaarheid van biobrandstoffen laten onderzoeken, waarmee wij inhoud geven aan een beleidspunt uit de Statenagenda. Op de SWATH-schepen van het fiets/voetveer Vlissingen-Breskens, willen wij zogenaamde ecodempers laten plaatsen. Zodoende worden de roet- en de NOx-emissie verminderd en vrijwel alle koolwaterstoffen en CO₂ verwijderd.

Ook willen wij budgetten opnemen voor knelpunten bodemsanering, voor een aanvullend budget voor structurele personeelsuitbreiding bodemsanering (die grotendeels ten laste van de rijksbijdrage gebracht kan worden) en een tijdelijke uitbreiding van de personeelsformatie in verband met de verdere professionalisering van de handhaving. Verder willen wij het subsidie aan de Zeeuwse Milieu Federatie verhogen.

De aanleg van een geluidswal langs de N254 Bernhardweg-West ter hoogte van Nieuwdorp is nodig als gevolg van het toegenomen wegverkeer na de openstelling van de Westerscheldetunnel.

Voor de uitvoering van Zeeuwse projecten in samenhang met éénmalig Europees budget vanuit Vitaal Platteland, willen wij extra budget beschikbaar stellen. Mogelijk dat dit budget in de Najaarsnota nog verder aangevuld wordt.

Voor de uitwerking van het Integraal Omgevingsplan (IOP) nemen wij in de programmabegroting 2006 een stelpost op. Bij de nadere uitwerking van het IOP wordt deze stelpost ingevuld. In dit verband is de nieuwe taak per 2007 voor de provincie op het gebied van Investeringsbudget Landelijk Gebied van belang. Voor de voorbereiding hierop is een apart budget opgenomen. Verder willen wij een versnelde uitvoering mogelijk maken van landinrichtingsprojecten Walcheren, West-Zeeuwsch-Vlaanderen, Poortvliet, Axel, Oud-Vossemeer en Reuzenhoek-Zaamslag en van natuurontwikkelingsgebieden Walcheren, West-Zeeuwsch-Vlaanderen en Schouwen-West en -Oost door de voorfinancieringskosten voor onze rekening te nemen. Het subsidie aan de Stichting het Zeeuwse Landschap willen wij structureel verhogen in verband met de toename van het aantal hectare natuurterrein dat zij in beheer heeft.

Voor de kosten van voorbereiding streekplanwijziging Westerschelde Container Terminal willen wij een budget beschikbaar stellen.

Voor de uitvoering van de Integrale Visie Deltawateren in samenwerking met de andere partners willen wij ook in 2006 een budget beschikbaar stellen. Voor het opstellen van analyses van overstromingssituaties per dijkkringgebied en te nemen fysieke maatregelen bij stormvloed en willen wij de komende jaren een budget in de programmabegroting opnemen.

Voor het herstellen van liniedijken, forten en schansen van de Staat Spaanse Linies willen wij een budget beschikbaar stellen in samenhang met gelden vanuit het Rijk en Europa.

4.4 Overige beleidsprioriteiten

Binnen de interprovinciale samenwerkingsovereenkomst elektronische provincies, die geldt voor de periode 2003-2007 worden zaken gezamenlijk ontwikkeld, zoals de provinciale productencatalogus en de provinciale effectiviteitsmonitor en worden zaken op dit terrein van elkaar overgenomen. Wij willen hiervoor een extra budget verlenen.

Voor de inventarisatie van het archief van de Commissaris van de Koningin en andere archiefwerkzaamheden willen wij de tijdelijke personeelsuitbreiding continueren tot september 2007.

Vanaf 2002 is een provinciale medewerker werkzaam in het Huis der Provincies in Brussel. Op grond van de ervaringen in de afgelopen jaren, willen wij de tijdelijke dekking van de kosten structureel maken.

In samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken wordt een betrouwbaar en beveiligd (data)netwerk voor de communicatie tussen de diverse departementen en provinciale crisiscentra opgezet. Het grootste deel van de kosten komt voor rekening van het ministerie van Binnenlandse Zaken, maar een deel komt ten laste van de provincie. Voor de rampenbestrijding wordt een koppeling gemaakt met het geografisch informatiesysteem van de provincie en met databestanden van bestemmingsplannen.

4.5 Ondersteuning

Voor het om de twee jaar organiseren van de uitreiking van de Four Freedom Awards in Middelburg willen wij een extra budget beschikbaar stellen in het jaar van de uitreiking.

Met het project digitalisering is het onze bedoeling om vanaf 2007 als provinciale organisatie volledig digitaal te kunnen werken en met de burgers en bedrijven via de website en e-mail digitaal te communiceren. Het streven is om elektronische dienstverlening in- en extern mogelijk te maken voor 65% van de producten in de provinciale producten catalogus. De investeringen voor dit project passen binnen het beleidskader "Andere overheid". Wij willen hiervoor een budget beschikbaar stellen in 2006. Een gedeelte van de kosten heeft een structureel karakter.

Verder willen wij een extra budget beschikbaar stellen voor het verbeteren van de website van de provincie. Daarmee kunnen we voldoen aan de landelijke richtlijnen voor publieke dienstverlening.

De gegevens uit het geografisch informatiesysteem worden steeds meer op intranet en op de provinciale website beschikbaar gesteld. Door het toegenomen gebruik vanuit andere beleidsterreinen is het nodig de personele capaciteit structureel uit te breiden. De kosten zijn in de programmabegroting opgenomen.

Aan de hand van de aanbevelingen van de accountant over rechtmatigheid is een plan van aanpak opgesteld. Hiervoor worden vanaf 2005 extra werkzaamheden verricht. De invoering van het nieuwe financiële systeem kost meer capaciteit dan werd aangenomen. Voor het beleid risicobeheersing is het nodig externe capaciteit in te huren ter kwantificering van de risico's in Zeeland. Voor het opstellen van een nieuwe subsidienota en een nieuwe verordening is een werkbudget nodig. Wij stellen voor een budget voor deze zaken op te nemen.

Voor het inrichten van een 'lichte' auditfunctie bij de provincie willen wij een budget beschikbaar stellen voor een structurele formatieplaats en een werkbudget.

In deze programmabegroting 2006 hebben wij een budget opgenomen voor een haalbaarheidsonderzoek tot het doelmatig en efficiënt indelen van de voormalige fractiekamers in gebouw K .

5. Algemeen uitgangspunt financieel beleid

Om snel te kunnen reageren op nieuwe maatschappelijke processen en vraagstukken is het nodig een buffer te hebben in geld en capaciteit. Met die buffer kunnen ook bezuinigingen op het provinciefonds en andere financiële tegenvallers opgevangen worden. Verder willen wij voorkomen dat wij aan de bevolking aanvullende bezuinigingen en lastenverzwaringen moeten opleggen.

De voorstellen inzake financiële prioriteiten leiden tot een structurele last van ruim € 1 miljoen. De last wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt door het besluit van Uw Staten tot structurele verhoging van de provinciale bijdrage aan de Zeeuwse Bibliotheek met ruim € 0,4 miljoen. Daarnaast achten wij het nodig structureel het subsidie aan twee instellingen te verhogen, enkele personeelsuitbreidingen toe te staan en de kosten voortvloeiend uit verdergaande digitalisering op te nemen in de meerjarenraming.

6. Verbetering van programmabegroting

In het plan van aanpak tot verbetering van de programmabegroting is opgenomen dat er een directe relatie gelegd moet worden tussen statenvoorstellen en beleidsnota's en de doelstellingen in de programmabegroting. Aan deze aanbeveling is inhoud gegeven door het opnemen van de vier W-vragen in de statenvoorstellen. Een ander verbeterpunt in het plan van aanpak is het opnemen van de soort rol (uitvoerende, coördinerende, stimulerende, initiërende of faciliterende) die de provincie vervult bij haar verschillende taken. Hieraan hebben wij in deze programmabegroting invulling gegeven.

Belangrijkste verbeterpunt is dat van de concrete SMART¹-formuleringen. Daarbij is aangegeven dat het, gelet op de problematiek, een meerjarige doelstelling is. Van belang bij deze verbeterslag is dat al bij de beleidsnota's en statenvoorstellen een concrete formulering gebruikt wordt bij de effecten, doelstellingen en acties. Dit vergt een gezamenlijke inspanning van Uw Staten, ons college en de ambtelijke organisatie. Daarnaast wordt ook in interprovinciaal verband gewerkt aan deze problematiek en wordt een provinciale effectiviteitsmonitor opgezet. In concept zijn indicatoren opgesteld voor de beleidsonderdelen water, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, jeugdzorg en milieu. De bedoeling is om hierover al in de programmarekening 2005 te rapporteren. Graag vernemen wij uw reactie op de aangebrachte verbeteringen in de programmabegroting 2006.

7. Meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief ziet er na de in de programmabegroting 2006 opgenomen voorstellen als volgt uit: (Bedragen x 1 mln.)

Jaar	2005	2006	2007	2008	2009
Ruimte Voorjaarsnota programmabegroting 2006	€ 5,9	€ 6,2	€ 13,5	€ 17,5	€ 13,7
Provinciefondsuitkering 2005	€ 0,5-				
Toevoeging voorziening wachtgeld PSD	€ 1,2-				
Prioriteiten	€ 1,0-	€ 8,1-	€ 2,6-	€ 1,7-	€ 1,1-
Overheveling budgettaire ruimte 2005 naar 2006	€ 3,2-	€ 3,2			
Overige correcties en afronding	€	€ 0,3-	€ 0,4-	€ 0,3-	€ 0,8-
Totaal	€ 0,0	€ 1,0	€ 10,5	€ 15,5	€ 11,8

In de berekening van de benodigde stand van de voorziening wachtgeld PSD is volgens de afspraken met het Rijk rekening gehouden met een jaarlijkse rentetoevoeging van 5% en een jaarlijkse loonkostenstijging van 2%. Bij de provincie worden de middelen uitgezet en wordt een rente ontvangen van ongeveer 2,5%. Per 1 januari 2005 bedraagt de stand van de voorziening € 55 miljoen. Met andere woorden: een afwijking van 1% in de aanname van rente betekent een voor- of nadeel van € 0,55 miljoen. De huidige rentepost is, mede gelet hierop, tussentijds bekeken. Aan de voorziening wachtgeld PSD moet € 2,7 miljoen worden toegerekend, waarvan ongeveer € 1,5 miljoen gedekt kan worden uit de renteopbrengst als gevolg van de ontvangen rijksbijdrage in de wachtgeld PSD. Het verschil van € 1,2 miljoen in 2005 komt ten laste van de budgettaire ruimte. In 2005 wordt de berekening van de noodzakelijke hoogte van de voorziening geactualiseerd. In afwachting van de uitkomst van deze berekening zijn de mogelijk budgettaire gevolgen voor latere jaren nog niet verwerkt.

In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met een dividenduitkering van 45% van de geraamde winst in het ondernemingsplan 2005-2007 van DELTA NV. Dit betekent een uitkering voor de provincie van € 18,7 in 2006, € 20,4 in 2007 en € 21,5 in 2008.

Voor 2008 en volgende jaren is rekening gehouden met een bedrag van € 8,3 miljoen dat beschikbaar is voor de uitvoering van het beleidsprogramma 2008-2011.

Van de berekende budgettaire ruimte in 2006 willen wij € 1 miljoen invullen in de Najaarsnota. Daarnaast kunnen zich in de komende tijd nog financiële mee- en/of tegenvallers voordoen. Daarbij zullen wij ook bezien of er ruimte aanwezig is binnen de programmabegroting 2005. De dan beschikbare budgettaire ruimte zullen wij betrekken bij de naar de Najaarsnota doorgeschoven prioriteiten, waarover wij u apart hebben geïnformeerd.

Wij bieden U de voorliggende programmabegroting met bijbehorende stukken voor 2006 ter vaststelling aan. In het besef dat een ieder van u zich geïnspireerd weet door geloof, levensbeschouwing, maatschappelijke betrokkenheid of idealen wensen wij U, in Uw werk voor de bevolking van Zeeland, een vruchtbaar jaar toe.

Gedeputeerde Staten van Zeeland

¹ Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden

Overzicht van de financiële prioriteiten

Hieronder staat een overzicht met de financiële prioriteiten onderverdeeld per speerpunt van het collegeprogramma en per programma. Het overzicht bevat geen budgettair neutrale prioriteiten en bij een prioriteit voor personeelskosten is een bedrag inclusief ondersteuningskosten opgenomen.

(bedragen in €)	2005	2006	2007	2008	2009
Speerpunt Werkgelegenheid (inclusief onderwijs) en mobiliteit					
Programma Toerisme en Recreatie					
Impuls toeristische sector		150.000			
Programma Onderwijs					
Bevorderen onderwijs	50.000	100.000			
Programma Mobiliteit					
Structurele personeelsuitbreiding concessiebeheer openbaar vervoer		82.600	82.600	82.600	82.600
Opvangen kortingen rijksbijdrage openbaar vervoer		1.500.000			
Tekort meerjarenprogramma infrastructuur Zeeland		383.000			
Uitvoering vervolg nautische toegankelijkheid Gent-Terneuzen		142.300	142.300	142.300	
Toevoeging reserve verdubbeling N62 Sloeweg en Tractaatweg		500.000			
Speerpunt Zorg en sociaal beleid					
Programma Sociaal Beleid					
Verbetering leefomgeving jongeren	100.000	400.000	500.000		
Programma Zorgvoorzieningen					
Herhuisvesting Stichting Het Klaverblad	84.000	483.000	69.000	69.000	69.000
Programma Cultuur					
Evaluatie Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ)	28.800				
Herdenking 400 jaar De Ruijter			200.000		
North Sea Commission		35.000	35.000		
Ontvlechting gelieerde instellingen	30.000	30.000			
Programma C-culture		100.000			
Wim Hofmanproject	25.000	50.000			
Zeeuwse Bibliotheek	68.900	441.000	441.000	441.000	441.000
Steiger Hoogaarzen Veere		135.000			

(bedragen in €)	2005	2006	2007	2008	2009
Speerpunt Ruimtelijke kwaliteit inclusief natuur					
Programma Milieu					
Fijn stof		100.000			
Knelpuntengeld bodemsanering	50.000				
Personeelsuitbreiding bodemsanering	22.600	22.600	22.600	22.600	22.600
Professionalisering handhaving		82.600	82.600	82.600	
Projectbudget biobrandstof	25.000	50.000			
Extra subsidie Zeeuwse Milieufederatie		29.000	29.000	29.000	29.000
Programma Vitaal Platteland					
Project Vitaal Platteland		150.000			
Programma Ruimtelijke Ontwikkeling					
Stelpost Integraal Omgevingsbeleid		700.000			
Voorbereiding investeringsbudget landelijk gebied (ILG)	75.000	25.000			
Versnelling uitvoering landinrichting		41.350	142.850	63.000	32.750
Westerschelde Container Terminal		200.000			
Programma Mobiliteit					
Ecodempers fast ferry Vlissingen-Breskens	35.000	95.000			
Geluidswal Nieuwdorp	250.000				
Programma Watermanagement					
Integrale visie Deltawateren		100.000			
Stormvloedbestrijding		50.000	50.000	50.000	
Programma Natuur en Landschap					
Staats-Spaanse Linies		150.000			
Stichting Het Zeeuwse Landschap		51.000	51.000	51.000	51.000

(bedragen in €)	2005	2006	2007	2008	2009
Overige beleidsprioriteiten					
Programma Bestuurlijke Organisatie					
Andere overheid (E-provincies en effectiviteitsmonitor)	46.500	61.500	61.500		
Archiefinspectie	82.600	82.600	40.800		
Huis der provincies in Brussel		76.900	76.900	76.900	76.900
Programma Orde en Veiligheid					
Implementatie Incident Master Systeem		263.000	263.000	263.000	48.000
Rampenbestrijding Westerschelde Beneden Zeeschelde		85.000			
Ondersteuning					
Organisatie Four Freedom Awards		50.000		50.000	
Project Digitalisering		412.200	43.700	43.700	43.700
Personeelsuitbreiding Geografisch Informatie Systeem (GIS)		57.200	57.200	57.200	57.200
Verbeteren interne/externe dienstverlening website/intranet		125.000	40.000	40.000	40.000
Extra inzet in verband met rechtmatigheid en invoering nieuw financieel systeem en externe deskundigheid relatie risico's en weerstandscapaciteit	26.500	324.200			
Haalbaarheidsonderzoek gebouw K (voormalige fractiekamers)		65.000			
Personeelsuitbreiding en werkbudget auditfunctie		126.900	126.900	126.900	126.900
Zeelandmaand relatie met Koningshuis	50.000				
Totaal	1.049.900	8.107.950	2.557.950	1.690.000	1.120.650

|

|

Leeswijzer

1. Inhoud en opbouw programmabegroting

De programmabegroting is zoveel mogelijk gericht op de kaderstellende en controlerende taak van Provinciale Staten. Het zwaartepunt van de programmabegroting ligt bij een achttiental programma's en een zevental paragrafen. De programma's en paragrafen zijn vooral inhoudelijk van aard en weerspiegelen een volledig beeld van het provinciaal beleid.

Uiteraard bevat de programmabegroting ook de verdeling van de provinciale middelen over de diverse beleidsvelden. Provinciale Staten autoriseren voor ieder programma de besteding van een bepaald budget. Een programmabudget bevat materiële lasten, personele lasten en lasten van ondersteuning. In de bedrijfsvoeringsparagraaf worden de lasten van ondersteuning gespecificeerd weergegeven.

2. Terminologie

De programmabegroting bevat enkele termen die herhaaldelijk voorkomen. Hieronder staan enkele termen nader toegelicht.

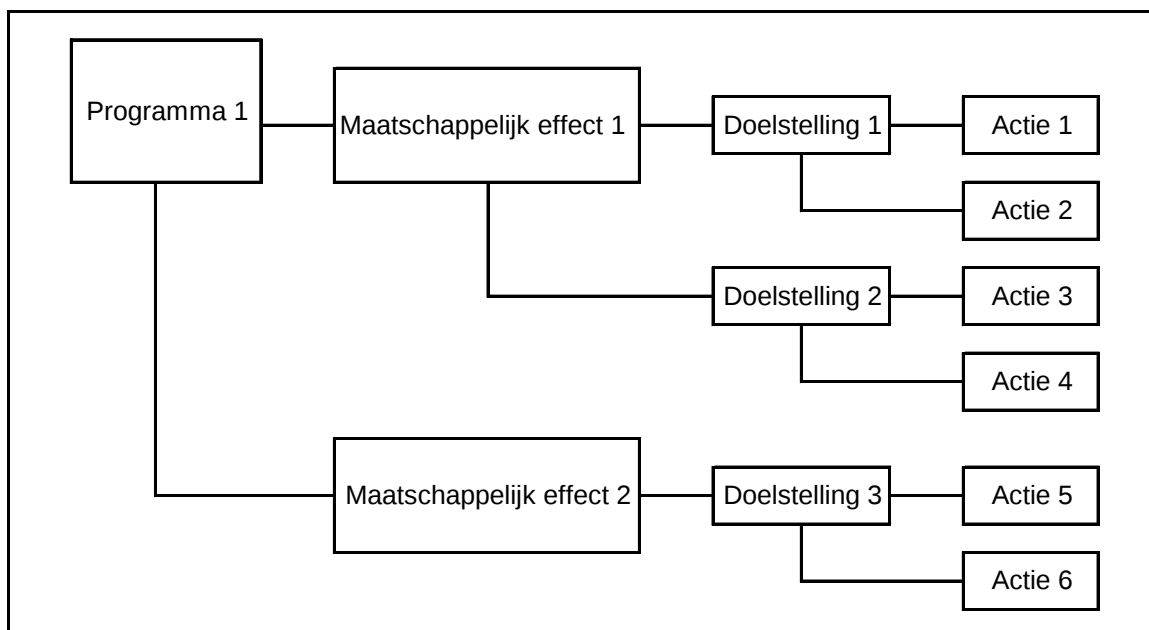
Een maatschappelijk effect is datgene wat de Provincie Zeeland uiteindelijk wil bereiken in de (Zeeuwse) maatschappij, door het leveren van een positieve bijdrage.

Een doelstelling is een SMART formulering (Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden) van de bijdrage van de Provincie Zeeland aan een maatschappelijk effect.

Een actie is een handeling van de provincie die tot stand komt door de inzet van provinciale middelen (personeelskosten en materiële budgetten). Iedere actie van de provincie draagt bij aan een doelstelling. Een politiek relevante actie is een beleidsvoornemen of een financiële prioriteit.

3. Opbouw programma

De opbouw van de programma's is gebaseerd op het principe van een informatiepiramide. Dit betekent dat men een programma kan herleiden tot de kleinste bouwstenen volgens een bepaalde hiërarchie. De hiërarchie van een programma ziet er als volgt uit. Ieder element uit de hiërarchie is uniek en heeft een eigen code. Deze codes zijn ook weergegeven in de diverse programma onderdelen.

Alle achttien programma's hebben de volgende indeling:

- Inleiding
- Wat willen we bereiken?
- Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?
- Wat doen we daarvoor?
- Wat mag het kosten?

Wat willen we bereiken?

In dit onderdeel worden de door Provincie Zeeland beoogde maatschappelijke effecten beschreven. Ook wordt een toelichting gegeven op de maatschappelijke effecten.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

In dit onderdeel staan de doelstellingen centraal. Er wordt overzichtelijk weergegeven welke doelstellingen bijdragen aan een maatschappelijk effect. Ook worden de lasten en baten per beleidsvoornemen en financiële prioriteiten opgenomen in dit onderdeel, omdat Gedeputeerde Staten op dit niveau de lasten en baten autoriseren. Voor een aantal doelstellingen is in de begroting nog geen budget opgenomen. De lasten van deze doelstellingen bestaan uit apparaatskosten, die bij het maken van een definitieve planning bepaald zullen worden. De lasten worden met een begrotingswijziging aan de doelstellingen toegewezen. Bij het bereiken van een doelstelling is de rol van de provincie van belang. Aan de rol van de provincie is de mate van invloed op de doelstelling af te meten. Deze rol kan verschillen per doelstelling. Zo zal de provincie een uitvoerende rol vertolken op het gebied van infrastructuur terwijl op het gebied van economie meer sprake is van een stimulerende rol. De rol van de provincie wordt grotendeels expliciet opgenomen in de doelstelling zodat hierover duidelijkheid bestaat.

Wat doen we daarvoor?

In dit onderdeel wordt beschreven welke acties worden ondernomen om de doelstellingen te bereiken. Middels een overzicht is eenvoudig te herleiden welke politiek relevante acties worden uitgevoerd in het begrotingsjaar en aan welke doelstelling een bijdrage wordt geleverd. De politiek relevante acties uit dit overzicht bestaan uit beleidsvoornemens en/of financiële prioriteiten.

Wat mag het kosten?

In dit onderdeel zijn de meerjarige lasten en baten van een programma opgenomen. Uw Staten autoriseren de lasten en baten op het programmaniveau. Om uw Staten meer inzicht te geven in de opbouw van een budget wordt het budget gesplitst in financiële prioriteiten, posterioriteiten en overig (bestaand beleid). Indien nodig wordt ook een toelichting gegeven op verschillen in de meerjarenraming.

4. Paragrafen

Naast de programma's wordt het provinciaal beleid ook beschreven in de diverse paragrafen.

Veel van de paragrafen zijn een belangrijke aanvulling op de informatie over de (meerjarige) financiële positie van de provincie. Het gaat met name om beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's.

5. Bijlagen

De bijlagen in de programmabegroting zijn voornamelijk financieel van aard. De financiële overzichten, zoals bijvoorbeeld de mutaties van reserves en voorzieningen, moeten bijdragen aan het inzicht in de (meerjarige) financiële positie van Provincie Zeeland. Naar aanleiding van de programmarekening 2004 heeft de rekeningcommissie enkele aanbevelingen gedaan. Zo is aanbevolen om de programmabegroting en programmarekening te beperken tot voor Provinciale Staten relevante informatie. In deze programmabegroting zijn daarom de volgende bijlagen niet meer opgenomen:

- Overzicht personele sterkte en personeelslasten
- Overzicht kapitaallasten
- Onderdelen van de investerings- en financieringsstaat
- Specificatie kostensoorten
- Specificatie kostentoerekening
- Verzamel- en consolidatiestaat
- Economische categorieën
- Overzicht met de verdeling van programma naar functie

Een nieuwe verplichte bijlage is het overzicht met het EMU-saldo (Europese Monetaire Unie). In het verdrag van Maastricht (Stabiliteitspact) zijn binnen de EU afspraken gemaakt over, onder andere, het maximaal begrotingstekort. Op nationaal niveau mag derhalve het begrotingstekort niet hoger zijn dan 3%. Ten behoeve van meer informatievoorziening over het EMU-saldo is deze nieuwe bijlage opgenomen.

Begroting in één oogopslag

Kerngegevens

oppervlakte	2.934 km², waarvan 1.128 km² water
bevolkingsdichtheid	130 per km²
aantal gemeenten	13 gemeenten
aantal leden Provinciale Staten	47
aantal leden Gedeputeerde Staten	6
waterschappen	2
primaire waterkeringen	480 km (waarvan 70 km langs Noordzeekust)
secundaire waterkeringen	900 km
potentieel gevaarlijke vaarwegen	150 km
buisleidingen	250 km
afvalverwerking	900.000 ton
(potentieel) verontreinigde locaties	13.000
afvalverwerkingsinrichtingen	131
industriële bedrijven	78
geluidhinderinrichtingen	175
omzet toeristische sector	+/- € 1,2 miljard
toeristische overnachtingen	16 à 17 miljoen per jaar
omzet vismijnen	€ 35 à 40 miljoen
musea	34
monumenten	3.000
ziekenhuizen	3 (en 2 nevenvestigingen)
verzorgingshuizen	43
woningvoorraad	168.081
woningbouwproductie	1.400

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
<u>Externe kerngegevens</u>				
aantal inwoners	378.348	379.028	379.978	
motorvoertuigen	200.433	225.367	231.516	
ziekenhuisgewonden in het verkeer per 100.000 inwoners	375	319		
dodelijke verkeersslachtoffers	26	23	15 (tm augustus)	
dodelijke verkeersslachtoffers per 100.000 inwoners	7 (Ned.:7)	6 (Ned.:5)	4 (tm augustus)	
werkgelegenheid	166.660	164.330		
werkloosheid	10.505	11.504	11.750	
werkloosheidspercentage	4% (Ned.: 5%)	5% (Ned.: 6%)		
overslag zeehavens Zeeland(mln ton)	28,0	30,0		
overslag zeehavens Nederland(mln ton)	437,2	471,3		
<u>Interne kerngegevens</u>				
personeelslasten	€ 40.067.714	€ 36.911.565	€ 37.363.074	€ 36.643.403
formatieplaatsen	672	679	673	651
personeelsverloop (uit dienst)	402	65		
ziekteverzuim	4,0%	3,1%		

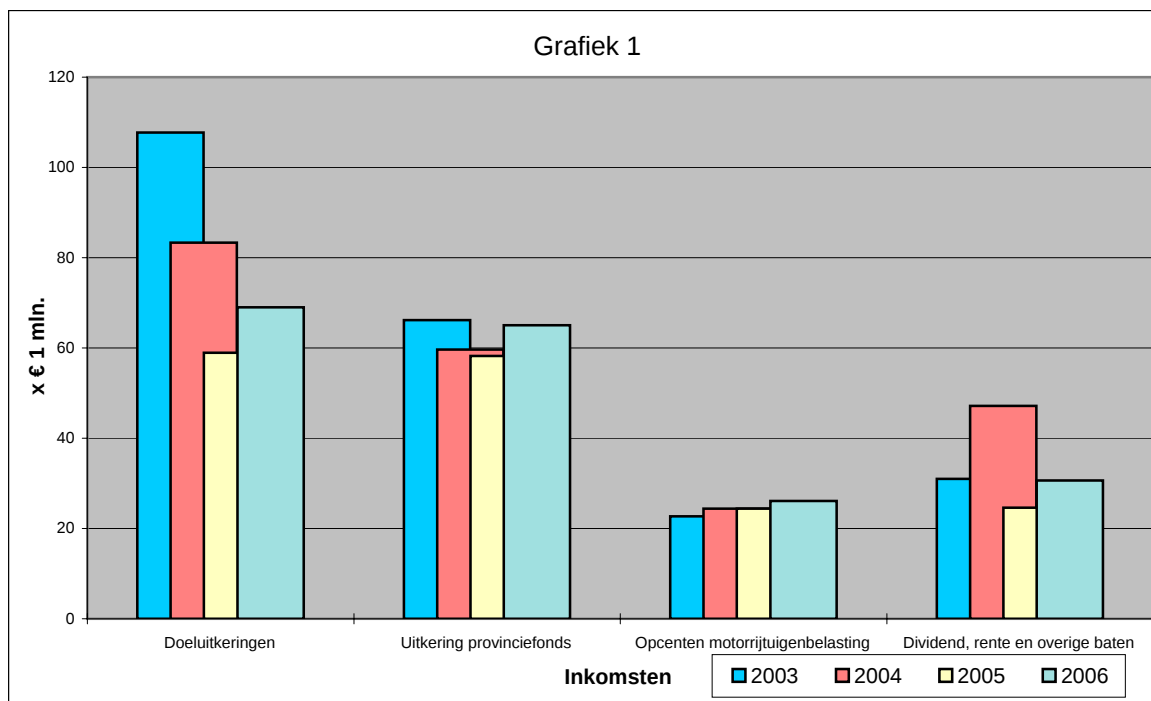
Rekening 2006: baten

De inkomsten van de provincie bestaan uit twee onderdelen:

Uitkering van het rijk en eigen inkomsten zoals opcenten op motorrijtuigenbelasting en rentebaten.

In de uitkeringen van het rijk wordt een onderscheid gemaakt tussen de uitkering uit het provinciefonds, die vrij besteedbaar is en de doeluitkeringen, die verkregen worden ter besteding aan een bepaalde beleidstaak, zoals openbaar vervoer, bodemsanering, jeughulpverlening en stedelijke vernieuwing.

De provinciale baten verlopen als volgt:	x € 1 mln.	%
Doeluitkeringen	69	36%
Uitkering provinciefonds	65	34%
Opcenten motorrijtuigenbelasting	26	14%
Dividend, rente en overige baten	31	16%
Totaal	191	100%

N.B. De gegevens over 2003 en 2004 hebben betrekking op de vastgestelde jaarrekeningen.

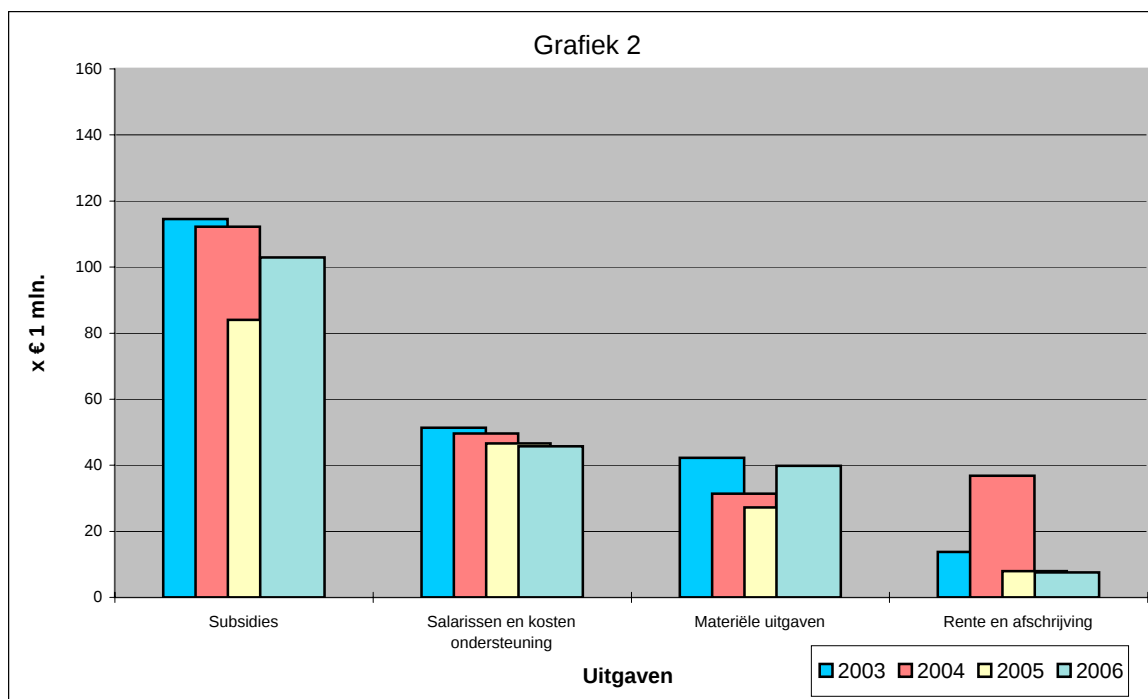
Rekening 2006: lasten

Van de uitgaven van de provincie bestaan de subsidies uit twee onderdelen:

Subsidies waarvoor van het rijk zogenaamde doeluitkeringen worden verkregen ten behoeve van specifieke beleidstaken, zoals openbaar vervoer, bodemsanering, jeugdhulpverlening en stedelijke vernieuwing.

Daarnaast worden op velerlei gebied subsidies verleend in het kader van onder andere natuurbescherming, welzijnsprojecten, stimulering zorg, economische en toeristische ontwikkeling en infrastructuur.

De provinciale uitgaven verlopen als volgt:	x € 1 mln.	%
Subsidies	103	53%
Salarissen en kosten ondersteuning	46	23%
Materiële uitgaven	40	20%
Rente en afschrijvingen	8	4%
Totaal	196	100%

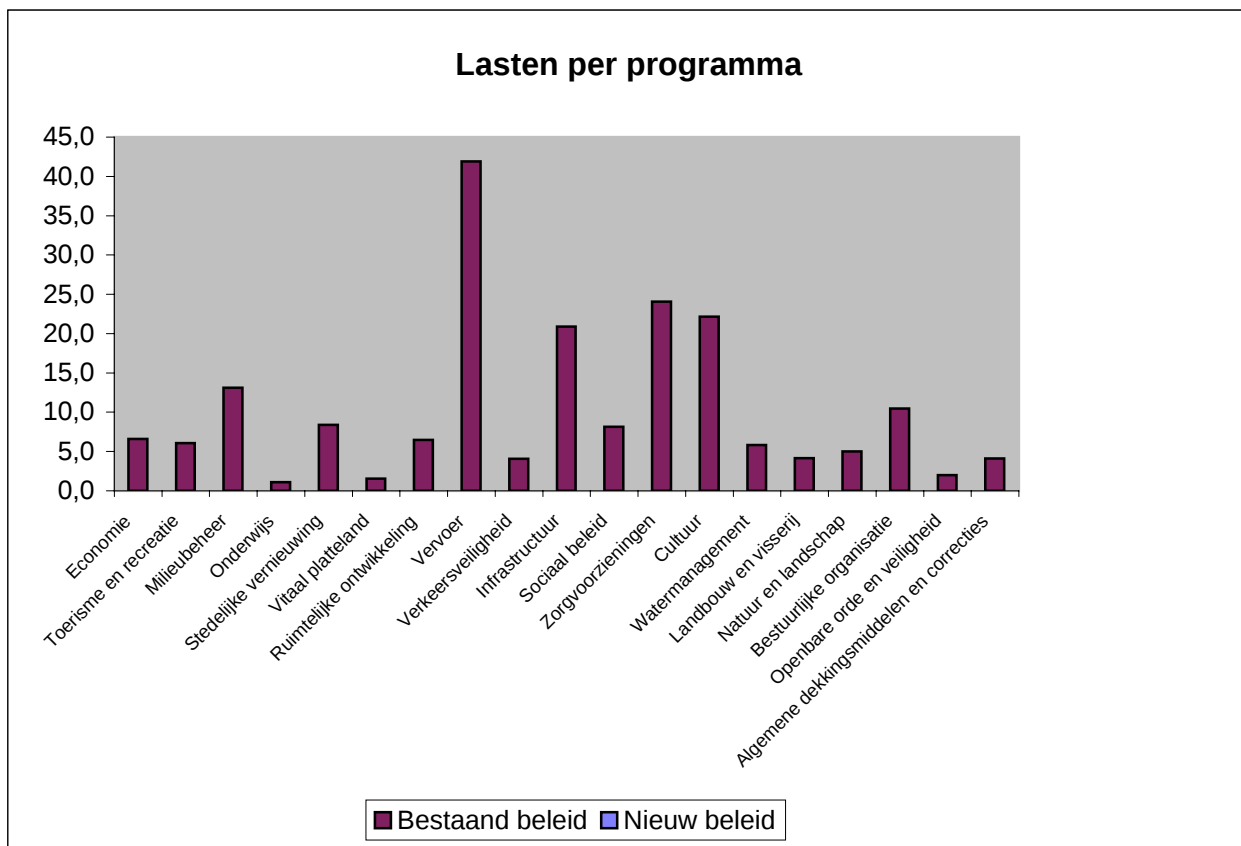

N.B. De gegevens over 2003 en 2004 hebben betrekking op de vastgestelde jaarrekeningen.

Begroting 2006 per programma

programma	Lasten x € 1 mln.	Baten x € 1 mln.	Saldo x € 1 mln.
1 Economie	6,6	3,2	-3,4
2 Toerisme en recreatie	6,1	4,0	-2,0
3 Milieubeheer	13,1	3,3	-9,8
4 Onderwijs	1,1	0,0	-1,1
5 Stedelijke vernieuwing	8,4	7,4	-1,0
6 Vitaal platteland	1,5	0,0	-1,5
7 Ruimtelijke ontwikkeling	6,5	0,0	-6,5
8 Vervoer	41,9	20,6	-21,3
9 Verkeersveiligheid	4,1	2,8	-1,3
10 Infrastructuur	20,9	5,3	-15,6
11 Sociaal beleid	8,2	0,2	-7,9
12 Zorgvoorzieningen	24,1	19,9	-4,2
13 Cultuur	22,2	3,4	-18,8
14 Watermanagement	5,8	1,2	-4,7
15 Landbouw en visserij	4,1	3,0	-1,2
16 Natuur en landschap	5,0	0,2	-4,8
17 Bestuurlijke organisatie	10,5	0,1	-10,4
18 Openbare orde en veiligheid	2,0	0,1	-1,9
Algemene dekkingsmiddelen en correcties	4,1	116,2	112,1
Resultaat voor bestemming	196,0	190,8	-5,3
Mutatie in de reserves			6,3
Resultaat na bestemming			1,0

De verdeling van de lasten per programma ziet er als volgt uit:

De financiële positie.

De financiële positie is het vermogen van de provincie in relatie tot de exploitatie met in achtneming van de risico's. De financiële positie is een breder begrip dan het vermogen dat kan worden afgeleid van de balans. Voor inzicht in de financiële positie zijn alle onderdelen van de begroting van belang. Bij de begroting wordt geen balans gepresenteerd. Hieronder worden beknopt de belangrijkste onderdelen die invloed hebben op de financiële positie opgesomd.

Voor de risico's en de weerstandscapaciteit en de relatie ertussen wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

1. Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Voor jaarlijks terugkerende verplichtingen met gelijkblijvend volume mag geen voorziening worden aangelegd. In de (meerjaren)begroting zijn navolgende posten opgenomen:

Bedragen * € 1.000

Wachtgeldverplichtingen aan voormalig personeel:	619
Vakantiegelden	2.114
IZR premie niet-actieven	405

Voor verplichtingen met een niet jaarlijks gelijk volume zoals de wachtgeldverplichtingen aan voormalig personeel van de PSD is een voorziening opgenomen. De verplichtingen aan deelnemers aan de 57+regeling zijn opgenomen in de meerjarenraming.

2. Investerings

Het grootste gedeelte van de investeringen van de provincie betreft investeringen met maatschappelijk nut in openbare ruimten, zoals wegen. De uitgaven komen ten laste van de exploitatie, zodat geen beslag op middelen in de meerjarenraming wordt gelegd.

Wanneer geïnvesteerd wordt in activa met economisch nut, wordt indien mogelijk direct een bestemmingsreserve gevormd voor de toekomstige afschrijvingslasten, zodat ook hier geen sprake is van langdurig beslag op middelen.

Bedragen * € 1.000

	01-01-2006	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	31-12-2009
Investerings in vaste activa	95.401	93.166	89.594	86.217	82.835

3. Financiering

Voor de uitvoering van de provinciale taken zijn voldoende liquide middelen in 2006 en volgende jaren aanwezig. Er behoeven geen middelen op korte of lange termijn aangetrokken te worden. Overtollige middelen worden risicomijdend belegd.

4. Stand van de reserves

De reserves vormen het eigen vermogen. Voor besteding van de reserves is een besluit van Provinciale Staten noodzakelijk.

Bedragen * € 1.000

	01-01-2006	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	31-12-2009
Algemene reserve	15.781	8.685	8.086	8.086	8.086
Bestemmingsreserves	33.444	34.282	33.078	31.647	30.451
Totaal	49.225	42.967	41.164	39.733	38.537

5. Stand en het verloop van voorzieningen

De voorzieningen vormen een onderdeel van het vreemde vermogen waarvoor de besteding volledig is vastgelegd. In veel gevallen vindt besteding in de komende jaren.

Bedragen * € 1.000

	01-01-2006	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	31-12-2009
Voorzieningen	65.576	57.551	49.533	41.745	34.154

Overzicht baten en lasten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
Economie	6.600.575	3.158.650	3.441.925
Toerisme en Recreatie	6.051.645	4.011.000	2.040.645
Milieu	13.094.525	3.312.126	9.782.399
Onderwijs	1.096.153	24.455	1.071.698
Stedelijke vernieuwing	8.384.535	7.367.592	1.016.943
Vitaal Platteland	1.543.730	0	1.543.730
Ruimtelijke ontwikkeling	6.458.554	0	6.458.554
Mobiliteit	41.914.611	20.613.069	21.301.542
Verkeersveiligheid	4.065.729	2.784.500	1.281.229
Infrastructuur	20.876.888	5.299.698	15.577.190
Sociaal Beleid	8.152.883	238.587	7.914.297
Zorgvoorzieningen	24.087.164	19.876.370	4.210.794
Cultuur	22.156.480	3.379.942	18.776.537
Watermanagement	5.829.685	1.160.350	4.669.335
Landbouw en Visserij	4.145.422	2.978.200	1.167.222
Natuur en Landschap	4.991.970	152.400	4.839.570
Bestuurlijke organisatie	10.456.907	93.187	10.363.720
Openbare orde en veiligheid	2.000.443	104.000	1.896.443
Totaal programma's	<u>191.907.899</u>	<u>74.554.125</u>	<u>117.353.774</u>

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene Dekkingsmiddelen	68.262	116.214.847	116.146.585
Onvoorzien incl stelposten	<u>4.042.941</u>	<u>0</u>	<u>-4.042.941</u>
Totaal lasten en baten	196.019.102	190.768.972	0
Geraamde resultaat voor bestemming	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-5.250.130</u>
Reserve Nieuwbouw Groene Woud	0	112.207	112.207
Reserve Verbouwing Zeeuws Museum	1.992.788	0	-1.992.788
Reserve Verdubbeling Sloeweg-Tractaatweg	500.000	0	-500.000
Reserve Wov	5.064.129	6.606.917	1.542.788
Algemene reserve	4.751.041	11.847.097	7.096.056
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves			6.258.263
Geraamde resultaat na bestemming	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.008.133</u>
Generaal totaal	<u>208.327.060</u>	<u>209.335.193</u>	<u>1.008.133</u>

Meerjarig overzicht saldo per programma

Programma	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Economie	3.396.429	9.154.850	3.441.925	3.397.949	1.082.031	1.472.562
Toerisme en Recreatie	1.563.126	1.745.763	2.040.645	1.887.109	1.713.545	1.264.676
Milieu	13.853.136	10.889.105	9.782.399	8.709.822	8.492.693	8.403.671
Onderwijs	2.477.790	1.568.625	1.071.698	1.170.038	1.168.316	567.209
Stedelijke vernieuwing	1.709.795	648.675	1.016.943	1.000.873	548.632	547.192
Vitaal Platteland	2.047.745	1.982.367	1.543.730	1.373.116	527.691	525.845
Ruimtelijke ontwikkeling	5.893.475	8.776.957	6.458.554	5.390.314	4.519.280	4.474.008
Mobiliteit	18.155.613	16.419.002	21.301.542	13.739.698	13.816.797	13.506.505
Verkeersveiligheid	2.911.136	2.948.707	1.281.229	1.233.338	1.226.659	1.222.369
Infrastructuur	15.704.229	15.991.205	15.577.190	16.826.747	14.809.780	14.371.004
Sociaal Beleid	7.146.730	7.872.526	7.914.297	7.745.999	6.082.875	6.033.858
Zorgvoorzieningen	3.878.615	4.218.431	4.210.794	3.376.376	2.553.319	2.549.750
Cultuur	14.462.421	17.770.980	18.776.537	18.851.748	18.614.808	17.625.064
Watermanagement	6.318.382	4.692.121	4.669.335	4.361.231	3.906.630	3.846.669
Landbouw en Visserij	289.172	992.350	1.167.222	1.155.586	348.757	347.647
Natuur en Landschap	4.395.402	5.163.592	4.839.570	4.599.644	3.869.234	3.861.798
Bestuurlijke organisatie	9.688.842	10.570.432	10.363.720	9.050.070	8.678.947	8.665.415
Openbare orde en veiligheid	1.377.097	1.997.730	1.896.443	1.768.476	1.580.693	1.361.575
Totaal saldo	115.269.136	123.403.418	117.353.774	105.638.132	93.540.688	90.646.818
Algemene Dekkingsmiddelen	97.912.086	105.531.958	116.146.585	117.241.631	118.225.398	111.655.843
Onvoorzien incl stelposten	0	-3.783.339	-4.042.941	-3.000.855	-10.855.882	-10.826.992
Geraamde resultaat voor bestemming	-17.357.050	-21.654.799	-5.250.130	8.602.644	13.828.828	10.182.033
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves	20.156.360	21.654.799	6.258.263	1.848.136	1.629.722	1.623.959
Geraamde resultaat na bestemming	2.799.310	0	1.008.133	10.450.780	15.458.550	11.805.992

Overzicht mutaties eigen vermogen en reserves

Omschrijving	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Toevoeging algemene reserve	27.659.676	7.506.282	4.751.041	1.330.214	331.212	439.712
Toevoeging bestemmingsreserves	21.138.417	8.354.056	7.556.917	5.026.404	5.365.560	5.919.731
Totaal Toevoegingen	48.798.093	15.860.338	12.307.958	6.356.618	5.696.772	6.359.443
Beschikking algemene reserve	36.674.170	32.206.190	11.847.097	1.971.488	532.909	867.606
Beschikking bestemmingsreserves	32.280.283	5.308.947	6.719.124	6.233.266	6.793.585	7.115.796
Totaal Onttrekkingen	68.954.453	37.515.137	18.566.221	8.204.754	7.326.494	7.983.402
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-20.156.360	-21.654.799	-6.258.263	-1.848.136	-1.629.722	-1.623.959

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien

Algemene Dekkingsmiddelen	2004 (Realisatie)	2005 (Begroot)	2006	2007	2008	2009
opcenten mrb	24.427.781	24.411.300	26.100.000	26.360.000	26.625.000	26.890.000
provinciefonds	59.677.495	59.354.000	65.011.000	64.871.000	64.871.000	64.871.000
dividend	15.018.100	18.009.800	18.717.000	20.417.000	21.517.000	15.017.000
saldo van de financieringsfunctie	6.428.275	4.889.894	6.318.585	5.593.631	5.212.398	4.877.843
onvoorzien incl stelposten	0	-4.916.375	-4.042.756	-3.000.855	-10.855.882	-10.826.992
Algemene Dekkingsmiddelen	105.551.651	101.748.619	112.103.829	114.240.776	107.369.516	100.828.851

Toelichting op de algemene dekkingsmiddelen:

- o Evenals bij de programma's zijn de vergelijkende cijfers van de begroting 2005 bijgewerkt tot en met de 4^e wijziging.
- o Bij de opcenten motorrijtuigenbelasting is in de meerjarenraming uitgegaan van een stijging van 1% per jaar.
- o De provinciefondsuitkering is in de meerjarenraming niet verhoogd met een compensatie voor loon- en prijsstijging. Bij de uitgaven is hier evenmin rekening mee gehouden.
- o Vanaf 2006 vervalt de specifieke uitkering voor de regionale omroepen. De provinciefondsuitkering wordt derhalve verhoogd met € 4,3 miljoen.
- o De dividenduitkering van Delta NV wordt in de komende jaren geraamd op € 18,7 in 2006, € 20,4 in 2007, € 21,5 in 2008 en € 15,0 in 2009 en volgende jaren.
- o Het saldo van de financieringsfunctie loopt terug. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de financieringsmiddelen. De wachtgeldverplichtingen aan oud PSD-ers in de komende jaren worden nagekomen ten laste van de voorziening. De rentebaten zullen hierdoor dalen. Door het niet meer activeren van wegeninvesteringen neemt de toegerekende rente af.
- o In de post onvoorzien inclusief stelposten zijn onder anderen de volgende posten opgenomen:
 - € 155.000 voor onvoorziene uitgaven. De totale post voor onvoorzien is voor komende jaren geraamd op € 250.000. Van dit bedrag is € 95.000 rechtstreeks aan de programma's toegerekend. Er wordt zo weinig mogelijk een beroep gedaan op de post onvoorzien. Onvoorzien tegenvallers worden bij de budgetbewaking in eerste instantie gedekt binnen bestaande budgetten.
 - € 1.100.000 van de salariskosten is om technische redenen niet aan de programma's toegerekend. Dit bedrag is meerjarig onder de stelposten opgenomen
 - € 1.561.000 voor onder meer loonstijgingen op basis van CAO-akkoorden in 2006. De volgende jaren wordt dit bedrag telkens met € 160.000 verhoogd.
 - € 250.000 voor het verschil tussen de compensabele BTW en het bedrag dat werkelijk gedeclareerd kan worden.
 - De nog niet gerealiseerde heroverwegingstaakstelling is in 2006 € 70.000. Vanaf 2007 moet nog € 400.000 gerealiseerd worden.
 - Een toevoeging aan de voorziening wachtgeldverplichtingen aan oud-PSDers van € 1 miljoen is opgenomen onder de post onvoorzien. In de loop van 2006 zal deze last toegerekend worden aan de programma's
 - Vanaf 2008 een bedrag van € 8,3 voor het beleidsprogramma 2008-2011

Milieu & Economie

- 1 - Economie
- 2 - Toerisme en Recreatie
- 3 - Milieu
- 4 - Onderwijs

Inleiding

Na jaren van grote bloei van de Nederlandse economie is na 2001 de economische groei gestagneerd. Dat geldt voor de Nederlandse economie en dus ook voor de Zeeuwse economie. De lage groei heeft ook in onze provincie geleid tot lagere omzetten, meer faillissementen en de laatste jaren tot een afname van de werkgelegenheid. De werkloosheid is daardoor opgelopen, mede omdat de beroepsbevolking is gegroeid. De vooruitzichten zijn niet van dien aard dat de zorgen over de Zeeuwse economie spoedig tot het verleden zullen behoren. Alle zeilen zullen moeten worden bijgezet, vandaar dat is gekozen voor de zogenaamde dynamiek variant in het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan 2005-2008. Het economische beleid van de Provincie Zeeland is voorwaardenscheppend. De rol die de provincie daarbij speelt is coördinerend, initiërend en in bescheiden mate faciliterend van aard. Het streven is steeds naar een evenwichtige groei en een duurzame ontwikkeling van de Zeeuwse economie.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
0101: Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema “Ruimte voor bedrijvigheid”.
0102: Het streven naar een duurzame ontwikkeling middels groei van de kapitalen ‘People’, ‘Planet’ en ‘Profit’.
0103: Het bevorderen van innovatie.
0104: Het streven naar een betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt.
0105: Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering.

Een gezonde economie heeft behoefte aan een uitdagend en perspectief biedende bedrijfsomgeving, een adequaat opgeleide beroepsbevolking en een vestigingsklimaat wat het voor bedrijven aantrekkelijk maakt zich hier te vestigen. Duurzaamheid mag hierbij echter niet uit het oog worden verloren. Daarnaast dient de economische structuur versterkt te worden, wat bedrijven groeimogelijkheden biedt en kansen schept voor vernieuwing. Hoogwaardige industrie en dienstverlening kunnen een regio als Zeeland kansen bieden voor groei en extra werkgelegenheid. Daarnaast bieden kennisontwikkeling en nieuw ondernemerschap talrijke mogelijkheden om te komen tot een evenwichtige economische structuur.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het provinciaal sociaal-economisch beleid is voorwaardenscheppend. Daarnaast is economische ontwikkeling voor een groot deel afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen, zoals de nationale en wereldeconomie en de bereidheid van bedrijven om te investeren. Een meting van het resultaat van provinciaal beleid blijft derhalve moeilijk. Aan het einde van de looptijd van het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan 2005-2008 zal een evaluatie plaatsvinden.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".	010110: Vanuit onze coördinerende en stimulerende rol willen wij in de periode 2006-2008 komen tot een structuurversterking van het haven- en industriecluster door het identificeren van onderwerpen die hieraan kunnen bijdragen, het uitwerken van het concept Foodports en het concept agroproductiepark.	€ 58.868	€ 12.850
	010111: Het op basis van de Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse (MKBA) voorbereiden van een besluit ter realisering van de Westerschelde Containerterminal.	€ 0	€ 0
	010112: Het op basis van onderzoek beschikbaar hebben van een regionale detailhandelsvisie.	€ 0	€ 0
	010113: Het op basis van onderzoek beschikbaar hebben van een rapport van vestigingsmilieus voor de dienstverlenende sector.	€ 0	€ 0
	010114: Vanuit onze stimulerende rol zullen wij in de periode 2006-2008, op basis van onderzoek, een behoefteraming op het gebied van bedrijfsterreinen formuleren, hetgeen dient te leiden tot 4 Regionale Opgaves Bedrijventerreinen.	€ 3.448.039	€ 3.134.500
	010115: Uitwerken van de visie op een Zeeuws ontwikkelingsbedrijf op basis van onderzoek hiernaar.	€ 442.447	€ 0
Het streven naar een duurzame ontwikkeling middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.	010201: Het stimuleren van duurzame herinrichting en inrichting van bedrijfsterreinen.	€ 221.000	€ 0
	010202: Het realiseren van tenminste 4 projecten op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.	€ 0	€ 0

	010203: Het bevorderen van de economische ontwikkeling van Oost en West Zeeuws Vlaanderen door het faciliteren van 1 of meer economische projecten van de gemeenten Hulst en Sluis.	€ 246.439	€ 0
	010204: Overig economisch beleid.	€ 399.479	€ 11.300
Het bevorderen van innovatie.	010301: Het verrichten van een verkennend onderzoek met als resultaat een aantal kansrijke energietransities in Zeeland in relatie tot innovatieprojecten die bijdragen aan innovatie-, milieu- en energiedoelen.	€ 384.896	€ 0
	010302: Het beschikbaar hebben van een beeld van de mogelijkheden voor (duurzame) innovatieve vernieuwingsvermogen van de Zeeuwse (maak)industrie.	€ 59.747	€ 0
	010303: Het realiseren van een Plan van Aanpak Kennisboulevard Vlissingen en, naar gelang de uitkomst van het Plan van Aanpak, het uitvoeren van 1 of meer hieraan gerelateerde deelprojecten.	€ 0	€ 0
	010304: Het stimuleren van de innovatie binnen Zeeland door het formuleren van een vervolgopzet voor het Programma Innovatieve Acties, op basis waarvan één of meerdere innovatieprojecten kunnen worden uitgevoerd.	€ 70.348	€ 0
Het streven naar een betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt.	010401: Het in het kader van het afgesloten Sociaal Akkoord uitvoeren van 35 projecten gericht op: - Zwakke groepen op de arbeidsmarkt - Combinatie arbeid/zorg - Vergrijzing - Aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt	€ 454.316	€ 0
Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering.	010501: Besluitvorming voorleggen over het vervolg van de imagocampagne "Welkom in Zeeland" in 2006 en 2007 op basis van een evaluatie eind 2005.	€ 692.796	€ 0
	010502: Op basis van een evaluatie van het functioneren van Stichting Economische Promotie en Acquisitie Zeeland (SEPAZ) eind 2005, voorbereiden van een besluit over verdere deelname aan SEPAZ.	€ 122.201	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Het provinciale economisch beleid is voorwaardenscheppend en in bescheiden mate faciliterend van aard. Het economisch beleid wordt beschreven in het Provinciaal Sociaal Economisch Beleidsplan 2005-2008. Aan dit PSEB is een uitvoeringsprogramma gekoppeld (deel B). Dit zal zijn uitgevoerd in 2008. Om het maatschappelijke effect te bereiken, zijn doelstellingen geformuleerd (zie hiervoor). Hiervoor worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd. Politiek relevante beleidsvoornemens zullen hieronder nog extra worden toegelicht.

Bedrijventerreinen

- Participant in Zeeland Seaports (ZSP)
- Uitvoering TIPP regeling
- Bedrijfscontactfunctionarissenoverleg

Arbeidsmarktbeleid

- Betrokkenheid en uitvoeren van het Sociaal Akkoord

Innovatie en ICT beleid

- Uitvoering geven aan het Europese Programma Innovatieve Acties
- Voorbereiden van een nieuw Innovatiebeleid
- Continueren van de relatie met Syntens Zeeland

Promotie en Acquisitiebeleid

- Voorbereiden van besluitvorming voor de toekomst van de Stichting Economische Promotie en Acquisitie Zeeland (SEPAZ)
- Formuleren van een vervolg op de Imago Campagne 'Welkom in Zeeland' Participatie

Participatie

- Participeren in het Zeeuws Participatiefonds (ZPF)

Algemeen

- Secretariaat voeren de Sociaal Economische Consultatiegroep (SECG)

Doelstelling	Politiek relevante actie
010111: Het op basis van de Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse (MKBA) voorbereiden van een besluit ter realisering van de Westerschelde Containerterminal.	01 - Beleidsvoornemen : De diverse producten (MER, MKBA, initiatiefvoorstel van ZSP) dienen samengevoegd te worden zodat een besluit tot een streekplanherziening ter realisering van een Westerschelde Containerterminal kan worden opgesteld.
010114: Vanuit onze stimulerende rol zullen wij in de periode 2006-2008, op basis van onderzoek, een behoefteanalyse op het gebied van bedrijfsterrain formuleren, hetgeen dient te leiden tot 4 Regionale Opgaves Bedrijventerreinen.	02 - Beleidsvoornemen : Het uitwerken van een bedrijventerreinstrategie
010115: Uitwerken van de visie op een Zeeuws ontwikkelingsbedrijf op basis van onderzoek hiernaar.	01 - Beleidsvoornemen : Het verrichten van een onderzoek naar de haalbaarheid van een Zeeuws ontwikkelingsbedrijf.

010401: Het in het kader van het afgesloten Sociaal Akkoord uitvoeren van 35 projecten gericht op: - Zwakke groepen op de arbeidsmarkt - Combinatie arbeid/zorg - Vergrijzing - Aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt	02 - Beleidsvoornemen : Het signaleren van ontwikkelingen en trends en waar nodig organiseren van een debat rondom (sub)thema's.
010501: Besluitvorming voorleggen over het vervolg van de imagocampagne "Welkom in Zeeland" in 2006 en 2007 op basis van een evaluatie eind 2005.	01 - Beleidsvoornemen : Het realiseren van een evaluatie, zodat een besluit kan worden genomen over een vervolg van de campagne "Welkom in Zeeland".

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Economie

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	5.159.627	11.972.744	6.600.575	4.556.599	1.106.181	1.496.712
Totaal lasten	5.159.627	11.972.744	6.600.575	4.556.599	1.106.181	1.496.712

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	1.763.198	2.817.894	3.158.650	1.158.650	24.150	24.150
Totaal baten	1.763.198	2.817.894	3.158.650	1.158.650	24.150	24.150
Saldo programma	3.396.429	9.154.850	3.441.925	3.397.949	1.082.031	1.472.562

Toelichting op de meerjarenraming:

In 2007 dalen zowel de baten als de lasten met € 2 miljoen, doordat de subsidieregeling "Tender Investerings Programma's Provincies"(TIPP) afloopt. Door afloop van deze regeling dalen de baten en lasten in 2008 met € 1 miljoen. Daarnaast dalen de lasten in 2008 met € 2,4 miljoen door wegvallende prioriteiten uit het collegeprogramma "Alle zeilen bij".

Inleiding

Het toeristisch product is een samengesteld product zowel in de zin van het karakter van de aanbieders (publieke en private) als het soort product (vervoer, vermaak en verblijf). Het toeristisch product heeft een harde component (voorzieningen) en een zachte component (personeel, informatie), die minstens zo belangrijk is voor de beleving van dit product.

Zeeland heeft een goede uitgangspositie om de economische waarde van het toerisme te vergroten. De basis ligt in de natuurlijke aantrekkingskracht van vooral strand, water en landschap aangevuld met cultuurhistorie en ondersteunende dagrecreatieve attracties en voorzieningen. Anders gezegd, vooral de bestaande toeristische kwaliteiten moeten verder worden versterkt. Om ook in de toekomst een rol van betekenis te kunnen spelen op de toeristische markt, zal het accent de komende decennia moeten liggen op een kwaliteitsimpuls in de verblijfsrecreatie. Dit betekent vernieuwing en innovatie in de kampeer- en bungalowsector, bij groepsaccommodaties, hotels/pensions en in de watersport.

Het beleid van de Provincie Zeeland op dit terrein is voorwaardenscheppend. De rol die de provincie daarbij speelt is coördinerend, initiërend en in bescheiden mate faciliterend van aard.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
0201: Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".
0202: Het streven naar een duurzame ontwikkeling middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.
0203: Het bevorderen van innovatie.
0204: Het streven naar een betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt.
0205: Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering

Het toeristisch product Zeeland bestaat grofweg uit een verblijfsrecreatieve en een dagrecreatieve component. De verblijfsrecreatie is de motor van de Zeeuwse toeristische economie; dat wil zeggen dat de ontwikkelingen in deze sector voor een belangrijk deel bepalend zijn voor de werkgelegenheid en bestedingen in de andere sectoren binnen of buiten de toeristisch-recreatieve sector.

Onze middelen (waaronder menskracht en geld) zetten we met name in op het verder versterken en ontwikkelen van de verblijfsrecreatie in Zeeland, de basis van ons toeristisch product. De beschikbaarheid van de middelen van de overheid en bedrijfsleven bepalen mede in hoeverre we de geformuleerde ambities waar kunnen maken. Daarnaast is fysieke ruimte ook een bepalende factor voor de realisatie van de plannen in de toeristisch-recreatieve sector. Bij de dagrecreatie richten we ons met name op het stimuleren van die ontwikkelingen die passen bij de natuurlijke aantrekkingskracht van Zeeland als toeristische bestemming. Daarnaast ondersteunen wij ontwikkelingen die bijdragen aan het verhogen van de belevingswaarde van de natuurlijke en cultuurhistorische kwaliteiten van Zeeland. Naast de verbetering van het toeristisch-recreatieve product gaat het komende jaren met name om versterking van de structuur en het in de markt zetten van het toeristisch product Zeeland. Op dit moment wordt een studie verricht naar de positionering van de Zeeuwse identiteit. De resultaten van het onderzoek, dat in 2005 wordt afgerond, zullen leidraad moeten zijn voor het marketing- en promotiebeleid van het Bureau Toerisme Zeeland (BTZ) in de komende jaren.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het provinciaal toeristisch beleid is voorwaardenscheppend. Daarnaast is economische ontwikkeling voor een groot deel afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen, zoals de nationale en wereldeconomie, de bereidheid van bedrijven om te investeren en specifiek voor het toerisme het weer en de mate van stabiliteit en de wereld (terroristische aanslagen zijn bijvoorbeeld op de korte termijn van invloed op het toeristisch bezoek). Een meting van het resultaat van provinciaal beleid blijft derhalve moeilijk. Toch zullen we hiertoe in onderstaande een poging wagen met dien verstande dat de gekozen doelstellingen slechts een indicatie geven van de effectiviteit van ons gevoerde beleid. Daarnaast blijft het van belang om over een langere periode de ontwikkelingen te volgen.

Aan het einde van de looptijd van het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan 2005-2008 zal een evaluatie plaatsvinden.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".	020104: De werkgelegenheid in de watersportsector vergroten door een toename van minimaal 2 watersportboulevards in 2008 in Zeeland.	€ 4.540.707	€ 4.011.000
	020105: Het realiseren van toeristisch recreatieve netwerken, waarbij het aantal klachten over het toeristisch-recreatief netwerk is afgenomen ten opzichte van 2004 en het gebruik van de routes toeneemt (blijkend uit de fietsintensiteit op de belangrijkste routes en uit de verkoop van routes bij VVV en Bureau Toerisme Zeeland).	€ 22.806	€ 0
	020106: Het verbeteren van de kwaliteit en diversiteit van de verblijfsrecreatie door de vestiging van 2 tophotels (4 en 5 sterren) in 2008.	€ 0	€ 0
Het streven naar een duurzame ontwikkeling middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.	020201: Een gezonde en dynamische verblijfsrecreatieve bedrijfstak met toekomst in een landschappelijk aantrekkelijke omgeving.	€ 379.950	€ 0
	020202: Overig toeristisch beleid.	€ 315.371	€ 0
Het bevorderen van innovatie.	020301: Het bevorderen van de innovatie door de realisatie van een Digitaal Knooppunt door het BTZ en het laten realiseren van de koppeling tussen de toeristische databank, databanken met route-informatie en geografische informatiebestanden.	€ 42.802	€ 0
Het streven naar een betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt.	020401: Het realiseren van een plan van aanpak voor een betere afstemming van het onderwijsaanbod en de werkgelegenheid in de toeristische sector.	€ 0	€ 0

Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering	020501: Zeeland als watersportprovincie een grotere bekendheid geven dan in 2004, het aantal voorzieningen voor schepen en duikers kwalitatief uitbreiden en de waterinfrastructuur aanmerkelijk verbeteren.	€ 247.042	€ 0
	020502: Zeeland als vakantieprovincie (land- en waterrecreatie en de culinaire specialiteiten) een nog grotere bekendheid geven dan in 2004. De kennistransfer intensiveren met de activiteiten van het "Kenniscentrum recreatie en toerisme".	€ 457.120	€ 0
	020503: Het cultuuraanbod voor de toerist beter ontsluiten door het vergroten van het aantal bezoekers ten opzichte van 2004 bij de aanbieders van het cultuur toeristisch aanbod en het formuleren van minimaal 3 projecten waarbij de samenwerking tussen cultuur en toerisme kan worden bevorderd.	€ 12.294	€ 0
	020504: Het profileren van Zeeland naar de toerist toe als visserij- en aquacultuurprovincie door ontwikkeling van een regionaal concept.	€ 33.552	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Het toeristisch beleid is voorwaardenscheppend en in bescheiden mate faciliterend van aard. Het economisch beleid wordt beschreven in het Provinciaal Sociaal Economisch Beleidsplan 2005-2008. Om het maatschappelijke effect te bereiken zijn doelstellingen geformuleerd (zie hiervoor). Hiervoor worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd. Politiek relevante beleidsvoornemens zullen hieronder nog extra worden toegelicht.

Promotie

- Uitvoeren budgetfinancieringsovereenkomst Bureau Toerisme Zeeland

Kennisontwikkeling

Verder uitbreiden van een kenniscentrum op toeristisch gebied

Productontwikkeling

- Initiëren en stimuleren van productieontwikkeling;
- In samenwerking met andere partijen INTERREG projecten opzetten en uitvoeren;
- Ondersteuning bieden bij het vinden van middelen voor de uitvoering van productontwikkeling. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van verschillende subsidiestromen (EU, Landelijk, provinciaal);
- Het verder uitbouwen en verbeteren van het toeristisch-recreatieve netwerk (wandelen, fietsen, paardrijden en skeeleren).

Ontwikkeling watersport

- Uitvoeren Watersportactieplan;
- Realiseren van het MAYA²-project.

Ontwikkeling verblijfsrecreatie

- Investeren in kwaliteit van bestaande en nieuwe verblijfsrecreatie

Uitvoering geven aan de acties in het vastgestelde PSEB 2005-2008.

Algemeen

- Secretariaat voeren van de Consultatiegroep Toerisme (CTZ);
- Secretariaat voeren voor de IPO werkgroep recreatie en toerisme;
- Contacten onderhouden met de Rijkspartners voor toerisme en de gemeenten in Zeeland.

Doelstelling	Politiek relevante actie
020104: De werkgelegenheid in de watersportsector vergroten door een toename van minimaal 2 watersportboulevards in 2008 in Zeeland.	01 - Beleidsvoornemen : Uitvoeren watersportactieplan.
	02 - Beleidsvoornemen : Realiseren van INTERREG programma MAYA II.
020105: Het realiseren van toeristisch recreatieve netwerken, waarbij het aantal klachten over het toeristisch-recreatief netwerk is afgenomen ten opzichte van 2004 en het gebruik van de routes toeneemt (blijkend uit de fietsintensiteit op de belangrijkste routes en uit de verkoop van routes bij VVV en Bureau Toerisme Zeeland).	01 - Beleidsvoornemen : Het (laten) opstellen van een bestek van het netwerk van fietsknooppunten bewegwijzering in Zeeland.
020201: Een gezonde en dynamische verblijfsrecreatieve bedrijfstak met toekomst in een landschappelijk aantrekkelijke omgeving.	01 - Beleidsvoornemen : Nader onderzoek verrichten naar de inzet van instrumenten om de grondmobiliteit te vergroten en het vernieuwingsproces te bevorderen (bijvoorbeeld grondbank, één loket, ontwikkelingsmaatschappij).

² MARine & YAChting

	02 - Beleidsvoornemen : Initiatief nemen tot concretisering van het principe "rood voor groen" in Zeeland waardoor de investeringen van ondernemers en overheid op dit gebied opgevoerd kunnen worden.
	04 - Financiële prioriteit : - Versterken van de promotiecampagnes "Visserij/Toerisme", "Acties van gezamenlijke VVV's op grond van onderzoek naar Regionale Identiteit Zeeland" en "Cultuurtoerisme". - Recreatieondernemers die een kwaliteitsslag op hun bedrijf willen maken, begeleiden bij het implementeren van Europese regelgeving (attitude van verzet ombuigen naar meedenken en invoeren van de regelgeving), - Het pilotproject "Kwaliteitsimpuls badplaatsen" dat ook in Zeeland wordt uitgevoerd (Cadzand-Bad), ondersteunen met cofinanciering voor het uitvoeren van de plannen en ervoor zorgen dat de opgedane kennis ook wordt verspreid onder de andere Zeeuwse kustgemeenten.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Toerisme En Recreatie

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	150.000	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	2.368.632	7.444.694	5.901.645	1.887.109	1.713.545	1.264.676
Totaal lasten	2.368.632	7.444.694	6.051.645	1.887.109	1.713.545	1.264.676

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	805.506	5.698.931	4.011.000	0	0	0
Totaal baten	805.506	5.698.931	4.011.000	0	0	0
Saldo programma	1.563.126	1.745.763	2.040.645	1.887.109	1.713.545	1.264.676

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil tussen 2006 en 2007 zijn de wegvallende inkomsten en uitgaven in het kader van het Europese project Maya II. De daling van de lasten in 2008 met € 1 mln. wordt veroorzaakt door het wegvallen van de prioriteiten van het collegeprogramma "Alle zeilen bij".

De provincie Zeeland heeft in het kader van INTERREG IIIB-programma van de Europese Unie NWE (North West Europe) de rol als Lead-Partner voor het MAYA II-project op zich genomen. Maya II heeft als hoofddoel het watersportverkeer tussen de betrokken havens uit de verschillende participerende landen te bevorderen. Project loopt tot medio 2006. In de derde begrotingswijziging 2005 hebben Uw Staten besloten om € 4 mln. over te boeken naar 2006.

Inleiding

De provincie heeft wettelijke taken inzake vergunningverlening en handhaving, externe veiligheid, bodemsanering, geluid. De provincie heeft ook belangrijke taken en bevoegdheden op terrein van de leefbaarheid. Bescherming van het milieu is in hoge mate verbonden met ontwikkelingen in andere beleidsvelden. Het milieubeleid fungeert daarbij vooral als stimulator voor andere beleidsterreinen om een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de fysieke omgeving. Daarnaast heeft het milieubeleid direct doorwerkende instrumenten richting bijvoorbeeld bedrijven en bodemvervuiling.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
0301: Een gezonde en veilige leefomgeving waarin geen ernstige hinder vanwege bedrijfs- en transportactiviteiten optreedt.
0302: Een bodem die zo schoon is dat hij geschikt is voor het gewenste maatschappelijk gebruik.
0303: Een duurzaam gebruik van energie zodat de uitstoot van broeikasgassen wordt teruggedrongen en opwarming van de aarde wordt voorkomen.
0304: Het voorkomen van en het op milieuvriendelijke wijze hergebruiken en verwerken van afval.
0306: Naast bestaande instrumenten zoals vergunningverlening en handhaving beperken de bedrijven de milieudruk verder door duurzaam ondernemen/maatschappelijk verantwoord ondernemen.
0307: Het door handhaving bewerkstelligen van normconform gedrag.
0309: Het op een professionele en onderling afgestemde wijze handhaven door c.q., tussen handhavende organisaties.
0310: Een veilig gebruik van bad- en zwemgelegenheden en oppervlaktewater.

Een goed milieubeleid, gericht op het realiseren en vasthouden van een goede milieukwaliteit. De provincie voert dit in belangrijke mate zelf uit. Het gaat onder andere om vergunningverlening voor industriële bedrijven en afvalverwerkers (lucht, bodem, geluid, afval, veiligheid enz.), bodemsanering door de provincie zelf, toetsing van sanering door derden en het stimuleren van particulieren en bedrijfssaneringen. De provincie draagt zorg voor de naleving van de regelgeving voor de leefomgeving en voor de milieuwetgeving in het bijzonder. Hiertoe ontwikkelt de provincie een transparant milieubeleid op het gebied van toezicht, preventie en repressieve handhaving, klachten- en incidentenbehandeling en metingen, alsmede het coördineren en voeren van de regie in de samenwerking tussen en met andere handhavingbevoegde overheden. Het beleid is vastgelegd in de nota "Handhaving omgevingsbeleid". Daarnaast stimuleert de provincie vanuit haar regisserende rol het samenwerken met gemeenten, beleidsvernieuwing ten behoeve van een oplossing voor hardnekkige milieuproblemen, duurzaam ondernemen en duurzame energie en draagt zij zorg voor de ontkoppeling van economie en milieu. Het beleid is vastgelegd in de nota's "milieubeleidsplan Groen Licht" en "Handhaving omgevingsbeleid" en wordt uitgevoerd middels een aantal uitvoeringsprogramma's en acties.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Om na te gaan of de beoogde maatschappelijke effecten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd is het nodig dat er doelstellingen worden geformuleerd.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Een gezonde en veilige leefomgeving waarin geen ernstige hinder vanwege bedrijfs- en transportactiviteiten optreedt.	030101: Het vanuit een stimulerende en coördinerende rol beperken van de risico's waaraan burgers worden blootgesteld, ten gevolge van bedrijfs- en transportactiviteiten, tot een zo laag mogelijk niveau met een maximum van de wettelijke grenswaarde (10-6).	€ 773.737	€ 0
	030102: De provincie voert de vergunningverlening zodanig uit, dat alle bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is, beschikken over een adequate vergunning.	€ 2.201.001	€ 0
	030103: Stimuleren van derden en tevens zelfstandig uitvoering geven aan het leveren van een evenredige bijdrage aan het bereiken van de nationale afspraken over grootschalige luchtverontreiniging.	€ 51.555	€ 0
	030104: Stimuleren van derden en tevens zelfstandig uitvoering geven aan inspanningen om in 2010 de streefwaarde ten gevolge van emissies niet meer te overschrijden.	€ 423.153	€ 0
	030105: Vanuit haar uitvoerende rol dient de provincie ernstige geurhinder (hedonische waarde gelijk aan -2 of negatiever) van grote bedrijven, waarvoor de provincie bevoegd gezag is, in 2010 te voorkomen.	€ 74.841	€ 0
	030106: Vanuit haar uitvoerende rol dient de provincie in 2030 in alle Zeeuwse gebieden een goede akoestische kwaliteit te realiseren.	€ 334.547	€ 55.800

Een bodem die zo schoon is dat hij geschikt is voor het gewenste maatschappelijk gebruik.	030201: Door stimulering van derden en deels zelfstandige uitvoering, dienen in 2030 alle verontreinigde locaties gesaneerd, dan wel beheersbaar te zijn en in 2012 is 20% van de locaties gesaneerd of beheersbaar.	€ 3.912.289	€ 2.922.100
	030202: Vanuit haar coördinerende en tevens uitvoerende rol bevordert de provincie een duurzaam gebruik van de bodem.	€ 59.713	€ 0
Een duurzaam gebruik van energie zodat de uitstoot van broeikasgassen wordt teruggedrongen en opwarming van de aarde wordt voorkomen.	030301: Vanuit haar stimulerende rol levert de provincie een evenredige bijdrage aan de realisatie van de nationale klimaatdoelstellingen (in periode 2008-2012 uitstoot broeikasgassen verminderen met 6% ten opzichte van 1990).	€ 1.269.693	€ 200.510
	030302: Stimuleren dat in 2010 minimaal 250 Megawatt aan windenergie in Zeeland is gerealiseerd.	€ 77.525	€ 0
Het voorkomen van en het op milieuvriendelijke wijze hergebruiken en verwerken van afval.	030401: Stimuleren dat de afvalstroom in omvang en schadelijkheid vermindert, alsmede het streven naar een beheer van afvalstoffen overeenkomstig de voorkeursvolgorde voor afvalbeheer, zoals in het Landelijk Afval Plan aangegeven.	€ 437.416	€ 0
Naast bestaande instrumenten zoals vergunningverlening en handhaving beperken de bedrijven de milieudruk verder door duurzaam ondernemen/maatschappelijk verantwoord ondernemen.	030601: Stimuleren dat steeds meer bedrijven bij duurzaam ondernemen opschuiven van (non)interesse naar implementatie en routine en daarbij de omgevingskwaliteiten vergroten en de economische vitaliteit versterken.	€ 712.587	€ 112.616
	030602: Stimuleren van duurzame bedrijventerreinen.	€ 26.235	€ 0
Het door handhaving bewerkstelligen van normconform gedrag.	030701: Het vanuit een regulerende rol beperken van het aantal bedrijven met een slecht naleefgedrag, het verminderen van het aantal overtredingen bij bedrijven en het voorkomen van overtredingen bij bodemsaneringen en grondstromen.	€ 2.178.867	€ 21.100

Het op een professionele en onderling afgestemde wijze handhaven door c.q. tussen handhavende organisaties.	030901: Het vanuit een regisserende rol zorgdragen dat overheden in 2006 de in het kader van de professionalisering gemaakte afspraken nakomen.	€ 216.443	€ 0
	030902: Het vanuit een regisserende rol zorgdragen dat samenwerking tussen handhavingpartners in 2006 wordt gecontinueerd.	€ 230.130	€ 0
Een veilig gebruik van bad- en zwemgelegenheden en oppervlaktewater.	031001: Het door de provincie, vanuit haar uitvoerende rol, voorkomen van onveilige situaties omtrent bad- en zwemgelegenheden en zwemplaatsen oppervlaktewater.	€ 114.795	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren, wordt het bestaand beleid uitgewerkt. Het bestaande beleid en de doelstellingen die hieruit voortvloeien, komen uit het milieubeleidsplan "Groen Licht" en de bijbehorende uitvoeringsprogramma's. Per doelstelling worden hieronder de reguliere acties beschreven. De hieronder te noemen speerpunten van het beleid zullen hieraan hun bijdrage leveren:

De provincie voert de vergunningverlening zodanig uit dat alle bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is, beschikken over een adequate vergunning

- Vergunningverlening en Bedrijfs Milieu Plannen wordt een belangrijke stap genomen door het digitaliseren van de procedure voor milieuvergunningen en dan met name die onderdelen waarbij inbreng van andere overheden en inspraakmogelijkheden voor de burger aan de orde zijn.
Middels het BMP-4 traject (Bedrijfs Milieu Plan) wordt, in samenspraak met de bedrijven, een belangrijke stap gezet voor het bereiken van de Integrale Milieu Taakstellingen voor 2010.
- Gegeven de ontwikkelingen in de regelgeving (zowel nationaal als Europees), zal in 2005 in het bijzonder aandacht moeten worden besteed aan de gevolgen van de Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) en de emissiehandel. Dit betekent onder andere dat milieuvergunningen hiermee in overeenstemming moeten worden gebracht en dat een bijdrage geleverd wordt aan het implementeren van de emissiehandel.
- Vergunningverlening conform kwaliteitsmanagementsysteem
- Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) vergunning: De gevolgen voor de provincie van de VROM-trajecten met betrekking tot deregulering en de introductie van de omgevingsvergunning zullen in 2006 verder in beeld worden gebracht.
- uitvoering vuurwerkbesluit; geven van ontbrandingstoestemmingen evenementen, gericht op veiligheid en voorkomen van overlast op locatie.

Het vanuit een stimulerende en coördinerende rol beperken van de risico's waaraan burgers worden blootgesteld, ten gevolge van bedrijfs- en transportactiviteiten, tot een zo laag mogelijk niveau met een maximum van de wettelijke grenswaarde.

- De rampen in Enschede en Volendam hebben geleid tot nieuw/aanvullend veiligheidsbeleid dat doorwerkt in de milieuvergunningen voor industriële activiteiten. Om aan het veiligheidsbeleid invulling te geven, worden de bestaande vergunningen op een adequaat niveau gebracht.
- Uitvoeringsprogramma externe veiligheid: de intensivering en deels vernieuwende taken op het gebied van externe veiligheid staan vooral in het teken staan van de uitvoering van het programma, waarbij meer dan voorheen gemeenten worden ondersteund bij hun taken;
- Uitvoering Besluit Risico Zware Ongevallen (BRZO): van 12 BRZO-bedrijven worden risico's beoordeeld en worden inspecties en audits uitgevoerd. Voor de sturing van beleid en uitvoering vindt monitoring plaats, op basis van een jaarlijks vastgesteld programma.
- Vergunningverlening voor bedrijven toetsen aan randvoorwaarden externe veiligheid
- Vermindering transportrisico's Westerschelde: aan de oplossingsrichting van de veiligheidsproblematiek rond het vervoer van ammoniak, opgepakt tezamen met de Vlaamse partners, zal in 2006 verder vorm worden gegeven, op basis van de in 2004 uitgevoerde nieuwe risicoanalyse;
- Het op basis van de provinciale milieuvergunning controleren van ondergrondse buisleidingen.

Stimuleren van derden en tevens zelfstandig uitvoering geven aan het leveren van een evenredige bijdrage aan het bereiken van de nationale afspraken over grootschalige luchtverontreiniging.

- Vergunningverlening voor bedrijven toetsen aan wetgeving aangaande luchtkwaliteit.
- Ter bewaking van de luchtkwaliteit worden emissiemetingen uitgevoerd in Sas van Gent en Nieuwdorp (fluoride en fijn stof). Tevens worden incidenteel benzeenmetingen gedaan.
- Adviezen uitbrengen in het kader van de emissiehandel.

Stimuleren van derden en tevens zelfstandig uitvoering geven aan inspanningen om in 2010 de streefwaarde ten gevolge van emissies niet meer te overschrijden.

- Opstellen actieplan fijn stof.
- Vergunningverlening voor bedrijven toetsen aan wetgeving aangaande luchtkwaliteit.
- Het uitvoeren van emissiemetingen bij industriële bedrijven.

Vanuit haar uitvoerende rol dient de provincie ernstige geurhinder van grote bedrijven, waarvoor de provincie

bevoegd gezag is, in 2010 te voorkomen.

- Vergunningverlening voor bedrijven toetsen aan wetgeving aangaande luchtkwaliteit.
- Opstellen handreiking geurhinder.

Vanuit haar uitvoerende rol dient de provincie in 2030 in alle Zeeuwse gebieden een goede akoestische kwaliteit te realiseren.

- Vergunningverlening voor bedrijven toetsen aan wet geluidhinder.
- In kaart brengen huidige geluidbelastingen.
- Zonebeheer regionale bedrijventerreinen.
- Rond industriegebieden en bedrijven worden periodiek geluidsmetingen uitgevoerd ter controle van geluidszones en vergunningen.

Vanuit haar coördinerende en tevens uitvoerende rol bevordert de provincie een duurzaam gebruik van de bodem.

- Realisatie van de in het meerjarenprogramma landelijk gebied 2005-2009 opgenomen ambities. Getracht wordt zoveel mogelijk in te spelen op dynamische ontwikkelingen waardoor zoveel mogelijk derden als kostendragers van de aanpak van de bodemproblematiek gevonden kunnen worden. Een aantal speerpunten van het Zeeuws dekkend bodembeeld wordt voor wat betreft de diffuse problematiek opgepakt. Via het Zeeuws platform bodembeheer vervult de provincie een faciliterende rol naar waterschappen en gemeenten.
- In kaart brengen fysische en biologische bodemkwaliteit.
- Uitvoering Bodemsaneringsprogramma 2005 – 2009.

Door stimulering van derden en deels zelfstandige uitvoering dienen in 2030 alle verontreinigde locaties gesaneerd dan wel beheersbaar te zijn.

- Stimuleren tot uitvoering van bodemsaneringen.

Het door de provincie, vanuit haar uitvoerende rol, voorkomen van onveilige situatie omtrent bad- en zwemgelegenheden en zwemplaatsen oppervlaktewater.

- Het bewaken van een goede zwemwaterkwaliteit.
- Voorlichting en publicatie van controlegegevens buitenwater via website.
- Controles op basis van de Wet Hygiëne en Veiligheid Badinrichtingen en Zwemgelegenheden bij bad- en zwemgelegenheden.

Vanuit haar stimulerende rol levert de provincie een evenredige bijdrage aan de realisatie van de nationale klimaatdoelstellingen (In periode 2008-2012 uitstoot broeikasgassen verminderen met 6% ten opzichte van 2006).

- Uitvoering actieprogramma energie.
- Uitvoeren convenant benchmarking en meerjarenafspraken (MJA); de activiteiten gericht op energiebesparing bij de bedrijven worden onverkort voortgezet. Ondanks onzekerheid die de CO2-emissiehandel met zich meebrengt zal de 2^e ronde benchmarking worden gestimuleerd en zal nadrukkelijk aandacht gegeven worden aan de uitvoering van MJA-2 en aan opnemen van energievoorschriften in de vergunning.
- Stimuleren van kansrijke initiatieven voor energietransities.

Stimuleren dat in 2010 minimaal 250 Megawatt aan windenergie in Zeeland is gerealiseerd.

- Stimuleren en coördineren ontwikkeling plannen voor windenergie.

Stimuleren dat de afvalstroom in omvang en schadelijkheid vermindert alsmede het streven naar een beheer van afvalstoffen overeenkomstig de voorkeursvolgorde voor afvalbeheer zoals in het Landelijk Afval Plan aangegeven.

- Stimuleren afvalpreventie/nuttige toepassing afval via projecten.

Stimuleren dat steeds meer bedrijven bij duurzaam ondernemen opschuiven van (non)interesse naar implementatie en routine en daarbij de omgevingskwaliteiten vergroten en de economische vitaliteit versterken.

- Stimuleren duurzaam ondernemen; de lopende projecten milieubarometer, masterclass duurzaam ondernemen (mede als onderdeel van het bedrijventerreinenproject Vitaal Sloe en Kanaalzone) en duurzame kansen voor het Zeeuwse midden- en klein bedrijf krijgen verdere uitvoering en mogelijk verbreding.
- Een evaluatie over de effecten van het stimuleren van duurzaam ondernemen wordt gemaakt,

waarbij tevens bezien wordt of de thema's duurzaam ondernemen en duurzame energie kunnen worden geïntegreerd.

- BMP-4 traject; via het doelgroepenbeleid bedrijven stimuleren tot duurzaam ondernemen.

Stimuleren van duurzame bedrijventerreinen.

- Continueren uitvoering project Vitaal Sloe en Kanaalzone.

Het vanuit een regulerende rol beperken van het aantal bedrijven met een slecht naleefgedrag, het verminderen van het aantal overtredingen bij bedrijven en het voorkomen van overtredingen bij bodemsaneringen en grondstromen.

- Preventief toezicht door middel van controlebezoeken, administratieve inspecties, lucht- en geluidsmetingen en milieuvluchten.
- Repressief toezicht door middel van formele waarschuwingen en het toepassen van bestuursdwang, c.q. het opleggen van een last onder dwangsom en het opmaken van proces-verbaal.

Het vanuit een regisserende rol zorgdragen dat overheden in 2006 de in het kader van de professionalisering gemaakte afspraken nakomen.

- Het op grond van de wet verbetering handhavingsstructuur regisseren van de professionalisering van de handhavingsorganisatie van de betrokken overheden.

Het vanuit een regisserende rol zorgdragen dat samenwerking tussen handhavingpartners in 2006 wordt gecontinueerd.

- Het regisseren van handhavingsamenwerking tussen de betrokken overheden .

Doelstelling	Politiek relevante actie
030101: Het vanuit een stimulerende en coördinerende rol beperken van de risico's waaraan burgers worden blootgesteld, ten gevolge van bedrijfs- en transportactiviteiten, tot een zo laag mogelijk niveau met een maximum van de wettelijke grenswaarde (10-6).	03 - Beleidsvoornemen : Voortzetten van de uitvoering van het milieubeleidsplan Groen Licht met het accent op de hardnekkige milieuproblemen (externe) veiligheid, duurzaam ondernemen, energie en fijn stof. 06 - Beleidsvoornemen : Uitvoeren Besluit Risico Zware Ongevallen en het uitvoeren van uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid met daarbij het accent op intensiveringen en nieuwe taken op het vlak van risico-inventarisatie (register), beleid, vergunningverlening, audits, monitoring en ondersteuning/samenwerking gemeenten.
030104: Stimuleren van derden en tevens zelfstandig uitvoering geven aan inspanningen om in 2010 de streefwaarde ten gevolge van emissies niet meer te overschrijden.	01 - Financiële prioriteit : De uit te voeren projecten moeten nog worden geselecteerd maar te denken valt aan: milieuvriendelijke vervoerswijzen recreatie mobiliteit (bij imago Zeeland als recreatieprovincie hoort ambitie ten aanzien van schone lucht). Een ander voorbeeld: zijn er mogelijkheden om bij een belangrijker wordende vervoerswijze (transport over water) schone scheepsmotoren te introduceren? Een onderzoek wordt gestart om inzicht te krijgen in de (relatieve) bijdrage van de verschillende bronnen van fijn stof en de probleemgebieden.

030201: Door stimulering van derden en deels zelfstandige uitvoering dienen in 2030 alle verontreinigde locaties gesaneerd dan wel beheersbaar te zijn en in 2012 is 20% van de locaties gesaneerd of beheersbaar.	03 - Financiële prioriteit : Crepeergeld bodemsanering: het komt voor dat met name particulieren onvoldoende financiële middelen beschikbaar hebben om een (potentieel) verontreinigd perceel te laten onderzoeken op bodemverontreiniging. Of dat een benodigde bodemsanering niet volledig door deze particulieren bekostigd kan worden. Als er ook geen sprake is van een dynamische locatie waarbij dus andere kostendragers beschikbaar zijn of van een zeer urgent op te lossen milieuhygiënisch probleem dan kan er ook geen geld in het kader van de Wet bodembescherming worden ingezet. Hierdoor kan een patstelling ontstaan, hetgeen tot schrijnende situaties kan leiden. Voor dergelijke gevallen zijn voor 2005 middelen beschikbaar gesteld om een dergelijke patstelling te doorbreken en de crepeersituatie op te lossen. 04 - Financiële prioriteit : Medewerker bodemsanering: de functie houdt in dat derden op bodemsaneringsgebied op technisch gebied worden geïnformeerd. Voorts worden bodemonderzoeksrapporten, saneringsplannen en evaluatierapporten die derden hebben laten opstellen, in technische zin beoordeeld.
030301: Vanuit haar stimulerende rol levert de provincie een evenredige bijdrage aan de realisatie van de nationale klimaatdoelstellingen (In periode 2008-2012 uitstoot broeikasgassen verminderen met 6% ten opzichte van 1990).	01 - Beleidsvoornemen : Voortzetten van de uitvoering van het actieprogramma Energiebesparing en duurzame energie 2001-2006. 04 - Financiële prioriteit : Opstellen projectorganisatie en projectplan Biobrandstofproject. Dit Biobrandstofproject bestaat uit: de mogelijkheden van biobrandstof (thema Statenagenda 2003-2007: milieuenergiebeleid) voor het Zeeuwse bedrijfsleven en de Zeeuwse landbouw nader onderzoeken, inclusief het onderzoek naar de haalbaarheid en toepasbaarheid van alternatieve of biobrandstoffen, rekening houdend met de op 25 januari 2005 met Nedalco, de Zeeuwse Milieufederatie, landbouworganisaties, etc. gemaakte afspraken, conform het besluit van Gedeputeerde Staten van 8 maart 2005. 05 - Financiële prioriteit : Budgetfinanciering Zeeuwse Milieu Federatie: Zeeuwse Milieufederatie in staat stellen om voldoende capaciteit en tijd te besteden aan beleidsbeïnvloeding.
030901: Het vanuit een regisserende rol zorgdragen dat overheden in 2006 de in het kader van de professionalisering gemaakte afspraken nakomen.	04 – Beleidsvoornemen & Financiële prioriteit : In het kader van bundeling handhavingstaken de professionalisering uitbouwen en verdere professionalisering van de handhavingsorganisatie doorvoeren.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Milieu.

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	313.400	163.400	163.400	96.200
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	20.139.952	14.914.669	12.781.125	11.772.838	11.403.093	11.381.271
Totaal lasten	20.139.952	14.914.669	13.094.525	11.936.238	11.566.493	11.477.471

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	60.000	60.000	60.000	60.000
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	6.286.816	4.025.564	3.252.126	3.166.416	3.013.800	3.013.800
Totaal baten	6.286.816	4.025.564	3.312.126	3.226.416	3.073.800	3.073.800
Saldo programma	13.853.136	10.889.105	9.782.399	8.709.822	8.492.693	8.403.671

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten in 2007 wordt veroorzaakt door het wegvallen van de middelen voor de uitvoering van het Milieubeleidsplan ad € 175.000 die op grond van het collegeprogramma "Alle zeilen bij" zijn verleend. Verder een wegvallende last voor Leren voor Duurzaamheid van ruim € 150.000, waarvoor ook een rijksbijdrage wordt ontvangen.

Inleiding

Het provinciale onderwijsbeleid is met name gericht op een evenwichtige spreiding en op kwaliteit van onderwijsvoorzieningen (van primair tot universitair) in de provincie, gerelateerd aan een goede bereikbaarheid. Daarnaast speelt de provincie een adviserende rol richting ministerie van Onderwijs, Cultuur en Welzijn.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

0401: Een samenhangend stelsel van kwalitatief hoogwaardige onderwijsvoorzieningen (van primair tot universitair niveau) binnen Zeeland die goed bereikbaar zijn.

Het beleidsveld onderwijs is in eerste aanleg voorwaardenscheppend, signalerend, stimulerend, adviserend en in beperkte mate faciliterend van aard, maar ook organiserend en regisserend. Het landelijk beleid wordt gevormd en ondersteund door onderwijsvernieuwing en door samenwerking binnen het onderwijs, horizontaal en verticaal. De provincie Zeeland streeft naar een samenhangend stelsel van kwalitatief hoogwaardige onderwijsvoorzieningen, evenwichtig over de provincie verspreid en goed bereikbaar. Ook richt het beleid zich op samenwerking met de arbeidsmarkt en met de beleidsvelden jeugdzorg, welzijn en cultuur.

Gezien de geografische ligging van Zeeland initieert, begeleidt en steunt de provincie met name grensoverschrijdende activiteiten en projecten met Belgisch Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk. Het beleid is vastgelegd in de nota "Integraal Onderwijsbeleid" (augustus 2002). Deze nota vormt een beleidsmatig houvast voor de komende jaren, naast het geformuleerde sociaal-economisch beleid, het zorg- en welzijnsbeleid en het cultuurbeleid en is in 2005 geëvalueerd.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het provinciaal beleid is onder meer voorwaardenscheppend van aard, en wordt er op landelijk en lokaal niveau onderwijsbeleid geformuleerd en uitgevoerd.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Een samenhangend stelsel van kwalitatief hoogwaardige onderwijsvoorzieningen (van primair tot universitair niveau) binnen Zeeland die goed bereikbaar zijn.	040102: Betrokken zijn bij 3 instellingen voor hoger onderwijs.	€ 1.134.980	€ 846.968
	040106: Een evenwichtige spreiding van onderwijsvoorzieningen over de provincie.	€ 304.917	€ 0
	040107: Verbreding en verdieping van onderwijscontacten in de provincie.	€ 0	€ 0
	040108: Bevorderen en deelnemen aan grensoverschrijdende projecten/programma's.	€ 80.509	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren wordt het bestaand beleid uitgewerkt en mogelijk nieuw geformuleerd. De hieronder te noemen speerpunten van het beleid zullen hieraan hun bijdrage leveren.

- Het uitvoeren van de nota Integraal Onderwijsbeleid, de datum augustus 2002;
- Het elk jaar opstellen van een Regiovisie Onderwijs ten behoeve van de staatssecretaris van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap (OC&W);
- Het voeren van het inhoudelijk secretariaat van de beide afdelingen van de Provinciale Onderwijsraad;
- Samenwerking met de provincies West- en Oost-Vlaanderen en met het graafschap Suffolk in het Verenigd Koninkrijk, tot uiting komend in buitenlandse stages en het uitwisselen van leerlingen, docenten en schoolmanagers.

Doelstelling	Politiek relevante actie
040102: Betrokken zijn bij 3 instellingen voor hoger onderwijs.	05 - Beleidsvoornemen : Het stimuleren en ondersteunen van projecten van instellingen voor hoger onderwijs.
040106: Een evenwichtige spreiding van onderwijsvoorzieningen over de provincie.	01 - Beleidsvoornemen : Het jaarlijks adviseren aan de Staatssecretaris van OC&W omtrent de spreiding van onderwijsvoorzieningen. 02 - Beleidsvoornemen : Het uitvoeren van de nieuwe nota Integraal Onderwijsbeleid. 03 - Financiële prioriteit : Als provincie signaleren, organiseren, regisseren, stimuleren en faciliteren wij op het terrein van onderwijs, en we bevorderen: - Een goede spreiding en goede bereikbaarheid van onderwijsvoorzieningen; - Een goede relatie onderwijs – arbeidsmarkt; - Een goede relatie onderwijs – jeugdzorg; - Een goede zorgstructuur in het onderwijs; - Nieuwe methodieken en ontwikkelingen; - Samenwerking met het onderwijs in Vlaanderen en Verenigd Koninkrijk (stages); - De aanleg van een Kennisboulevard.
040108: Bevorderen en deelnemen aan grensoverschrijdende projecten/programma's.	01 - Beleidsvoornemen : Als provincie signaleren, organiseren, regisseren, stimuleren en faciliteren wij op het terrein van onderwijs.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Onderwijs

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	100.000	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	3.380.249	2.392.925	996.153	1.194.493	1.192.770	591.663
Totaal lasten	3.380.249	2.392.925	1.096.153	1.194.493	1.192.770	591.663

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	902.459	824.300	24.455	24.455	24.455	24.455
Totaal baten	902.459	824.300	24.455	24.455	24.455	24.455
Saldo programma	2.477.790	1.568.625	1.071.698	1.170.038	1.168.316	567.209

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil over de jaren wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijdrage aan de Roosevelt Academy. In 2006 bedraagt de bijdrage € 300.000 en in 2007 en 2008 € 600.000 per jaar. Vanaf 2009 is geen provinciale bijdrage meer geraamd.

Stad & Platteland

5	-	Stedelijke Vernieuwing
6	-	Vitaal Platteland
7	-	Ruimtelijke Ontwikkeling
8	-	Mobiliteit
9	-	Verkeersveiligheid
10	-	Infrastructuur
11	-	Sociaal Beleid
12	-	Zorgvoorzieningen
13	-	Cultuur

Inleiding

Stedelijke vernieuwing op Zeeuwse schaal heeft betrekking op steden en dorpen. Het Rijk stelt een decentraal investeringsbudget beschikbaar voor periodes van 5 jaar. De provincie kent de middelen toe op basis van opgestelde meerjarige programma's voor stedelijke vernieuwing van gemeenten die daarvoor hebben gekozen. Daarnaast wordt in andere gemeenten op projectbasis middelen uit het budget ingezet. Anders dan in de vroegere stads- en dorpsvernieuwingsregeling, vindt afrekening plaats op basis van resultaten en niet op basis van verantwoording van besteding.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

0501: Een betere woon-, werk en leefomgeving in steden en dorpen.

0502: Een impuls voor complexe achterstandsituaties in fysiek en sociaal opzicht.

0503: Zorgvuldig ruimtegebruik.

Verbetering woon-werk en leefklimaat gebouwde omgeving

Het doel van stedelijke vernieuwing is het verbeteren van de kwaliteit van de gebouwde omgeving in bestaande stedelijk gebied en in de bestaande dorpsbebouwing. Daarmee wordt het woon-, werk- en leefklimaat opgewaardeerd. Het investeringsbudget is niet bedoeld als subsidie maar als "trigger money". Dat wil zeggen: geld om aan te jagen en vernieuwingsprocessen op gang te brengen. Zo worden andere publieke en private investeringen voor dit doel gemobiliseerd, die zonder dit budget niet zouden worden ingezet, dan wel op uitleglocaties zouden zijn gericht.

Een impuls voor complexe achterstandsituaties in fysiek en sociaal opzicht

Stedelijke vernieuwing is een integraal proces dat planmatig en programmatisch moet worden aangepakt. Plannen en investeringen hangen samen. De synergie is niet vanzelfsprekend. Soms is er veel energie nodig om dat te bereiken. Er is een wisselwerking tussen veroudering van de fysieke omgeving en sociale effecten. Het oplossen van bodemproblematiek vraagt heel andere oplossingen in een heel ander traject dan het verplaatsen van een bedrijf, maar beide zaken hangen samen als je verder wilt met herinrichting van een plek.

Zorgvuldig ruimtegebruik

Investeren in bestaand bebouwd gebied legt geen extra beslag op schaarse ruimte. Investeren in bestaand bebouwd gebied is wel complexer en doorgaans kostbaarder, omdat er eerst van alles moet worden gedaan om ruimte te kunnen benutten. In de programmabepaling is het van belang dat ruimtelijke plannen economisch haalbaar en maatschappelijk uitvoerbaar zijn, en omgekeerd dat het niet blijft bij plannen opstellen. Dit is in de praktijk lang niet zo vanzelfsprekend als het lijkt. Soms is het een weerbarstig probleem, met veel samenhangende vragen en deeloplossingen. De uitvoerbaarheid van inbreidings- en reconstructieaanpak is ook gediend met zorgvuldig omgaan met uitleglocaties. Een niet afgestemde planning kan teweeg brengen dat de markt voor de gemakkelijke weg kiest en vernieuwingsprojecten draagvlak tekort komen.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

ISV programma's, ruimtelijke plannen en concrete resultaten zijn onderscheiden met aparte doelstellingen.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Een betere woon-, werk en leefomgeving in steden en dorpen.	050101: Vanuit haar stimulerende, ondersteunende en coördinerende rol zorgt de provincie voor een programmatische aanpak van Stedelijke Vernieuwing, de intergemeentelijke afstemming van het stedelijk vernieuwingsbeleid, de afstemming van de lokale praktijk op het provinciale beleid en de verdeling van het Investeringsbudget voor Stedelijke Vernieuwing.	€ 7.141.257	€ 7.047.400
	050102: De provincie voorkomt problemen bij haar wettelijke taak (Wet Ruimtelijke Ontwikkeling) van plantoetsing en arbitrage vanuit een coördinerende en adviserende rol.	€ 52.897	€ 0
	050103: Vanuit haar begeleidende rol voorkomt de provincie onderbesteding en draagt zorg voor de tijdigheid van resultaten uit het oogpunt van verantwoording richting het Rijk.	€ 124.316	€ 0
Een impuls voor complexe achterstandsituaties in fysiek en sociaal opzicht.	050201: Vanuit haar stimulerende, adviserende en beoordelende rol zorgt de provincie voor de tijdige beschikbaarheid van ruimtelijke plancapaciteit op de goede plaats.	€ 320.192	€ 320.192
	050202: Vanuit een stimulerende en beoordelende rol zorgt de provincie voor een hogere waardering van de woonomgeving, particulier opdrachtgeverschap, duurzaam en aanpasbaar bouwen, wonen en zorg en een verkeersveilige woonomgeving in de gemeentelijke planvorming.	€ 473.540	€ 0
	050203: Vanuit een stimulerende rol borgt de provincie een goed en effectief Stedelijk Vernieuwingsproces, waarmee afspraken kunnen worden nagekomen en op resultaat kan worden getoetst.	€ 80.328	€ 0
Zuinig ruimtegebruik.	050301: De provincie realiseert de bundelings- en intensiveringsdoelstellingen die vallen onder haar verantwoordelijkheid en die zijn opgenomen in zowel het eigen ruimtelijk beleid als het Nationaal Ruimtelijk Beleid.	€ 192.005	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Om de doelstellingen te realiseren, wordt het bestaand beleid uitgewerkt. Hieronder zijn daarom de reguliere acties opgenomen die bijdragen aan de doelstellingen.

Vanuit haar stimulerende, ondersteunende en coördinerende rol zorgt de provincie voor een programmatische aanpak van Stedelijke Vernieuwing, de intergemeentelijke afstemming van het stedelijk vernieuwingsbeleid, de afstemming van de lokale praktijk op het provinciale beleid en de verdeling van het investeringsbudget voor Stedelijke Vernieuwing (ISV).

- De provincie verdeelt ISV gelden over programma's en projecten en investeert (onder andere door de gezamenlijke inzet met het Rijk van het duo-consulentschap) in een meer duurzaam gebouwde omgeving;
- De provincie voert de Wet ISV uit en bevordert een effectief resultaat en een goed proces.

De provincie voorkomt problemen bij haar wettelijke taak (Wet Ruimtelijke Ontwikkeling) van plantoetsing en arbitrage vanuit een coördinerende en adviserende rol.

- De provincie versterkt de integratie van ruimtelijke plannen en financiële middelen voor Stedelijke Vernieuwing.;
- De provincie beoordeelt ruimtelijke plannen waar stedelijke vernieuwing aan de orde is;
- De provincie bevordert stedelijke samenwerking om complexe bouwopgaven en transformaties op elkaar af te stemmen.

Vanuit haar begeleidende rol voorkomt de provincie onderbesteding en draagt zorg voor de tijdigheid van resultaten uit het oogpunt van verantwoording richting het Rijk.

- De provincie rapporteert over de voortgang van de stedelijke vernieuwing;
- De provincie zet systemen van voortgangsbewaking en kwaliteitsborging ISV op;
- De provincie verantwoordt zich naar het Rijk over de ISV resultaten in Zeeland.

Vanuit haar stimulerende, adviserende en beoordelende rol zorgt de provincie voor de tijdige beschikbaarheid van ruimtelijke plancapaciteit op de goede plaats.

- De provincie beoordeelt de benutting van inbreidingsmogelijkheden in ruimtelijke plannen;
- De provincie bevordert de economische uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen;
- Stimulering vindt mede plaats door gerichte inzet van middelen voor Stedelijke Vernieuwing.

Vanuit een stimulerende en beoordelende rol zorgt de provincie voor een hogere waardering van de woonomgeving, van particulier opdrachtgeverschap, van duurzaam en aanpasbaar bouwen, van wonen en zorg en van een verkeersveilige woonomgeving in de gemeentelijke planvorming.

- De provincie stuurt programma's bij op kwaliteit, haalbaarheid en integraal karakter.

De provincie realiseert de bundelings- en intensiveringsdoelstellingen die vallen onder haar verantwoordelijkheid en die zijn opgenomen in zowel het eigen ruimtelijk beleid als het Nationaal Ruimtelijk Beleid.

- De provincie maakt uitvoeringsafspraken en afspraken over de doorwerking van het nationaal (ruimtelijk) beleid;
- De provincie onderhoudt een monitoringssysteem om bundelings en intensiveringsdoelstellingen te volgen;
- De provincie participeert in Interprovinciale en nationale werkverbanden om Zeeuws belang veilig te stellen;
- Vanaf 2006 zal de provincie zich in het kader van het integraal omgevingsplan in programma's en projecten tevens richten op het bevorderen van woonmigratie.

Doelstelling	Politiek relevante actie
050101: Vanuit haar stimulerende, ondersteunende en coördinerende rol zorgt de provincie voor een programmatische aanpak van Stedelijke Vernieuwing, de intergemeentelijke afstemming van het stedelijk vernieuwingsbeleid, de afstemming van de lokale praktijk op het provinciale beleid en de verdeling van het Investeringsbudget voor Stedelijke Vernieuwing.	07 - Beleidsvoornemen : Starten met en het uitvoeren van de herstructureringsimpuls bedrijvigheid en stedelijke transformatie met het accent op een stedelijk transformatieproces dat moet leiden tot een uitvoeringsimpuls voor de revitalisering van bedrijfsterreinen.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Stedelijke Vernieuwing.

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	11.115.064	9.219.946	8.384.535	8.368.465	7.916.224	7.914.784
Totaal lasten	11.115.064	9.219.946	8.384.535	8.368.465	7.916.224	7.914.784

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	9.405.269	8.571.271	7.367.592	7.367.592	7.367.592	7.367.592
Totaal baten	9.405.269	8.571.271	7.367.592	7.367.592	7.367.592	7.367.592
Saldo programma	1.709.795	648.675	1.016.943	1.000.873	548.632	547.192

Toelichting op de meerjarenraming:

De prioriteit voor stedelijke ontwikkeling en bedrijvigheid ten bedrage van € 450.000 is toegekend voor de jaren tot en met 2007. In de begroting 2005 was deze prioriteit opgenomen in programma 7 Ruimtelijke Ontwikkeling.

Inleiding

Bij het denken over een vitaal platteland ontkom je er niet aan om de problemen van de landbouw te noemen. Landbouw is in Zeeland ruimtelijk en economisch van groot belang.

Ruimtelijk omdat 80% van het grondoppervlak van Zeeland in gebruik is bij de landbouw en ruim 4/5 daarvan is in gebruik voor akkerbouw.

Economisch van belang omdat de Zeeuwse landbouw een jaarlijkse omzet kent van € 800 mln. en 20.000 arbeidsplaatsen biedt. In 2002 waren er in Zeeland 3.944 agrarische bedrijven, voornamelijk akkerbouwbedrijven. De laatste jaren daalt het aantal bedrijven en is er een tendens naar schaalvergroting.

Ten opzichte van 2001 verslechterde de inkomenspositie van de landbouwsector als geheel met, naar schatting, 15%. De belangrijkste oorzaak vormt de lagere opbrengstprijzen voor veel producten.

Uitzonderingen zijn de glastuinbouw, bloemen- en potplantentelers. Vooral de Zeeuwse akkerbouw staat onder druk. Oorzaken van de verslechterende inkomenspositie zijn de marktontwikkelingen en het Europese landbouwbeleid.

Op Europees niveau wordt het bestaande markt- en prijsbeleid afgebouwd. In 2001 werd door de Europese Unie nog € 42 miljard inkomenssteun aan de landbouw uitgekeerd (48% EU-begroting). Dit systeem van inkomenssteun aan individuele landbouwbedrijven verdwijnt. Het sombere toekomstperspectief voor de akkerbouw heeft effect op het landelijk gebied. Zowel economisch, ecologisch, landschappelijk en sociaal-maatschappelijk.

Het landelijk gebied heeft niet alleen een functie voor de economische productie en inkomensvorming maar ook voor rust, ruimte, biodiversiteit en het biedt een aantrekkelijke woon- en leefomgeving voor de Zeeuwse bevolking en recreanten.

In april 2000 is door Provinciale Staten het uitvoeringsprogramma Vitaal Platteland Zeeland 2000-2006 vastgesteld. Het doel is de vernieuwing op het Zeeuwse platteland een extra impuls te geven. Het uitvoeringsprogramma vormt tevens het kader voor de uitvoering van projecten gericht op "een leefbaar platteland Zeeland voor nu en later".

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
--

0601: Kwaliteitsimpuls fysieke leefomgeving landelijk gebied.

0602: Het verbeteren van de duurzame economische vitaliteit van het platteland.

Een leefbaar platteland Zeeland voor nu en later. Te bereiken via een tweetal maatschappelijke effecten:
--

- Kwaliteitsimpuls fysieke leefomgeving landelijk gebied;- Het verbeteren van de duurzame economische vitaliteit van het platteland.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Om na te gaan of de beoogde maatschappelijke effecten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd is het nodig dat bepaalde doelstellingen worden geformuleerd.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Kwaliteitsimpuls fysieke leefomgeving landelijk gebied.	060101: Vanuit haar stimulerende, coördinerende en begeleidende rol verhoogt de provincie de kwaliteit van water, milieu, natuur en landschap in het landelijk gebied.	€ 284.825	€ 0
	060102: Vanuit haar stimulerende, coördinerende en begeleidende rol bevordert de provincie de leefbaarheid op het platteland.	€ 5.605	€ 0
Het verbeteren van de duurzame economische vitaliteit van het platteland.	060201: Vanuit haar stimulerende, coördinerende en begeleidende rol bevordert de provincie de duurzame landbouw.	€ 121.123	€ 0
	060202: Vanuit haar stimulerende, coördinerende en begeleidende rol bevordert de provincie de diversificatie van economische dragers.	€ 1.132.177	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

De provincie Zeeland heeft via het project Vitaal platteland Zeeland (VPZ) een initiatief ontwikkeld om de vernieuwing op het Zeeuwse platteland een extra impuls te geven dat past binnen het Europese programma KVO en Leader+.

VPZ is een samenwerkingsverband van provincie met de Zeeuwse Landbouw Tuinbouw Organisatie, de Zeeuwse Milieu Federatie, de RABO banken, de verwerkende industrie en handel, de recreatie, het Rijk, de gemeenten en de waterschappen. Bestuurlijk werken wij samen in het Bestuurlijk Consortium Vitaal Platteland Zeeland.

Ook ambtelijk stemmen wij op elkaar af in werkgroepen. De provincie heeft voor de uitvoering van de plattelandsontwikkeling een Uitvoeringsprogramma gemaakt dat in principe van toepassing is op de gehele provincie voor de periode 2000-2006. Dit uitvoeringsprogramma past in het landelijke en Europese beleid voor plattelandsontwikkeling en richt zich op de landbouw, recreatie en toerisme, landschap, natuur, water en milieu. Projecten/subsidieaanvragen voor Vitaal Platteland Zeeland kunnen centraal bij de provincie worden ingediend.

Per project wordt gezien welk Europees programma het meest passend is. De projecten worden inhoudelijk beoordeeld op criteria en mogelijkheden van de verschillende programma's. Beoordeling en besluitvorming over projecten gebeurt in 2 rondes per jaar.

Na bespreking in een ambtelijke overleggroep volgt bespreking in het Bestuurlijk Consortium VPZ.

De EU-bijdrage verschilt per initiatief en per EU-regeling. Voor de financiering maken wij gebruik van de Europese fondsen KVO en Leader +.

De KVO en Leader+ hebben een looptijd van 2000-2006. Voor Zeeland zijn de volgende Europese verordeningen van belang:

- Kaderverordening plattelandsontwikkeling: € 1 mln.
- Leader +: € 1,2 mln.
- Regionale middelen (Vanaf 1999 heeft de provincie € 0,8 mln. per jaar beschikbaar gesteld).

Doelstelling	Politiek relevante actie
060202: Vanuit haar stimulerende, coördinerende en begeleidende rol bevordert de provincie de diversificatie van economische dragers.	01 - Beleidsvoornemen : Voortzetten van de uitvoering van het programma Vitaal Platteland Zeeland 2000-2006.
	02 - Financiële prioriteit : April 2005 is het provinciale Vitaal Platteland Zeeland budget uitgeput, terwijl er nog projecten in portefeuille zijn (waaronder landschappelijke inpassing glastuinbouw, gesloten kas in Rilland) en het Europese budget nog niet volledig is uitgeput. In 2006 komt nog eenmaal € 1,2 mln. Europees budget beschikbaar dat bij volledige uitputting meer provinciale budget ruimte noodzakelijk maakt, zodat het maximale aantal Zeeuwse projecten kan worden verplicht.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Vitaal Platteland

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	150.000	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	2.293.270	3.222.772	1.393.730	1.373.116	527.691	525.845
Totaal lasten	2.293.270	3.222.772	1.543.730	1.373.116	527.691	525.845

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	245.526	1.240.405	0	0	0	0
Totaal baten	245.526	1.240.405	0	0	0	0
Saldo programma	2.047.745	1.982.367	1.543.730	1.373.116	527.691	525.845

Toelichting op de meerjarenraming:

Voor de uitvoering van het project Vitaal Platteland is op grond van het collegeprogramma "Alle zeilen bij" € 820.000 per jaar tot en met 2007 beschikbaar gesteld.

Inleiding

Met de rol in de ruimtelijk ordening heeft de provincie een belangrijk instrument in handen om sturing te geven aan de ruimtelijke inrichting van de provincie. Het primaire doel is het bewerkstelligen van een betere ruimtelijke kwaliteit in de provincie door een afgewogen ruimtelijke ordening, enerzijds door zelf plannen daarvoor te (helpen) ontwikkelen, anderzijds door het beoordelen van ruimtelijke plannen van andere overheden. De provincie vervult daarbij verschillende rollen:

- Een regisserende rol;
- Een toetsende rol;
- En de rol van (mede)ontwikkelaar.

De provinciale inzet is om een accentverschuiving plaats te laten vinden van toelatingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
--

0701: Betere ruimtelijke kwaliteit.

0702: Nieuw toekomstperspectief voor gebieden.
--

0703: Adequate behandeling gemeentelijke plannen.

Betere ruimtelijke kwaliteit

Eén van de voortdurende uitdagingen is het zodanig actueel houden van het ruimtelijk beleid, dat effectief gereageerd kan worden op nieuwe ontwikkelingen. Dat vraagt flexibiliteit en aanpassingsvermogen; ook wanneer er zich beleidswijzigingen voordoen bij andere (hogere) overheden, zoals in het recente rijksbeleid inzake de Nota Ruimte. Bestaande integrale kaders, zoals thans het streekplan 1997, vragen op gezette tijden om actualisering; bijvoorbeeld in de vorm van herzieningen of uitwerkingen. Met de opstelling van het integraal omgevingsplan zal in 2006 een nieuw integraal beleidskader beschikbaar zijn.

Nieuw toekomstperspectief voor gebieden

Het zelf als provincie actief bijdragen aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit blijkt heel succesvol op het niveau van de gebiedsgerichte projecten. Samen met andere partijen wordt in verschillende regio's gewerkt aan gebiedsplannen. De kracht van dergelijke projecten is dat de inzet niet beperkt blijft tot planvorming, maar dat daadwerkelijk wordt mede geïnvesteerd in de uitvoering. Met deze verschuiving (waarin de provincie behalve gebiedsregisseur ook steeds meer de rol krijgt van medeontwikkelaar), ontstaat een directere invloed van de provincie op de beoogde ruimtelijke kwaliteit.

Adequate behandeling van gemeentelijke plannen.

De provincie vervult een formele wettelijke taak bij de beoordeling van gemeentelijke plannen, zoals bestemmingsplannen en artikel 19 aanvragen. Bij die beoordeling vindt tevens een kwaliteitstoets plaats, gebaseerd op het streekplan en andere provinciale beleidsdocumenten.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Om na te gaan of de beoogde maatschappelijke effecten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd is het nodig dat bepaalde doelstellingen worden geformuleerd.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Betere ruimtelijke kwaliteit.	070101: Het concentreren van wonen en werken in ontwikkelingszones vanuit een stimulerende, coördinerende en toetsende rol.	€ 2.812.461	€ 0
	070102: Vanuit een coördinerende en toetsende rol creëert de provincie economische ontwikkelingspotenties.	€ 417.763	€ 0
	070103: Vanuit een kaderstellende en toetsende rol zorgt de provincie voor het behoud van karakteristieke Zeeuwse waarden (rust, ruimte, groen).	€ 27.412	€ 0
	070104: Vanuit een stimulerende en faciliterende rol versterkt de provincie de beeldkwaliteit.	€ 83.324	€ 0
Nieuw toekomstperspectief voor gebieden.	070202: Vanuit een initiërende en coördinerende rol zorgt de provincie (samen met andere partijen) in een gebied voor plannen en uitvoeringsprogramma's, waarin wordt gewerkt aan de vitalisering van de economie, de versterking van het toeristisch product, ruimte voor nieuwe ontwikkeling, nieuwe kansen voor de landbouw en oplossingen voor knelpunten water.	€ 1.758.679	€ 0
Adequate behandeling gemeentelijke plannen.	070302: Een hoge kwaliteit van de provinciale planbeoordeling.	€ 1.008.390	€ 0
	070303: Het stimuleren van de digitalisering van ruimtelijke plannen.	€ 350.526	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Voor 2006 staan (gerelateerd aan de beoogde effecten en de doelstellingen) de volgende zaken op de agenda:

A. Werken aan een betere ruimtelijke kwaliteit

- *Actualisering integraal beleidskader: een nieuw plan*

Op basis van alle veranderingen die in de beleidsomgeving hebben plaatsgevonden en nog plaatsvinden, is er voor gekozen om een traject te starten dat in 2006 zal uitmonden in de vaststelling van het Omgevingsplan Zeeland. Dit plan wordt de wettelijke opvolger van het streekplan, het milieubeleidsplan en het waterhuishoudingsplan. Met het plan zal een verdere stap worden gezet op het spoor van de beleidsintegratie. Ingespeeld moet worden op de veranderende rol van de provincie, zoals ook uitgewerkt in de sturingsfilosofie van de nota Ruimte en de fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Belangrijke onderwerpen zijn: het behouden en versterken van de typisch Zeeuwse omgevingskwaliteiten (beeldkwaliteit, regionale milieukwaliteit, deltawateren), het afwegen van en ruimte bieden voor de noodzakelijke ontwikkelingen in Zeeuwse economie (recreatie, landbouw, havens, bedrijventerreinen) en het maken van een kwaliteitsslag voor de woon- en leefomgeving in Zeeland, daarbij inspeland op belangrijke trends in de bevolkingsontwikkeling. Voor 2006 zal het accent liggen op het afronden en het vaststellen van het omgevingsplan en daarna op de start van de uitvoering. Die uitvoering heeft uiteraard betrekking op een breed spectrum van aandachtspunten en zal daarom doorwerken in verschillende hoofdstukken van de programmabegroting.

- *Uitvoering van onderstaande acties (per doelstelling):*

Het concentreren van wonen en werken in ontwikkelingszones vanuit een coördinerende en toetsende rol wordt gestalte gegeven door:

- Sturen en stimuleren gemeenten op basis van onder andere de provinciale Woonvisie;
- Hierop toezien bij de toetsing van bestemmingsplannen en bij de beoordeling van gemeentelijke planningslijsten.

Vanuit een coördinerende en toetsende rol creëert de provincie economische ontwikkelingspotenties door:

- Daar in provinciale plannen (met name Omgevingsplan) ruimte voor te bieden en door daar bij de plantoetsing rekening mee te houden.

Vanuit een coördinerende en toetsende rol zorgt de provincie voor het behoud van karakteristieke Zeeuwse waarden (rust, ruimte, groen) door:

- Het aanbieden van een helder provinciaal beleidskader (Omgevingsplan);
- Toezien op het behoud van de waarden bij de toetsing van bestemmingsplannen.

Vanuit een stimulerende en faciliterende rol versterkt de provincie de beeldkwaliteit door:

- Het aanbieden van kennis;
- Het opzetten van een kwaliteitsteam;
- Het bevorderen dat kwaliteitsaspecten (locatiekeuze, cultuurhistorische waarden, vormgeving, landschappelijke inbedding en dergelijke) in een zo vroeg mogelijk stadium van planvorming worden betrokken.

B. Nieuw toekomstperspectief voor gebieden

- *Vanuit een initiërende en coördinerende rol zorgt de provincie in een gebied voor plannen en uitvoeringsprogramma's waarin wordt gewerkt aan de vitalisering van de economie, de versterking van het toeristisch product, ruimte voor nieuwe ontwikkeling, nieuwe kansen voor de landbouw en oplossingen voor knelpunten water.*

Er zijn momenteel diverse integrale gebiedsgerichte projecten aan de orde, zowel voor het landelijk als voor het stedelijk gebied. Voorbeelden zijn Rondom het Veerse Meer en West Zeeuws Vlaanderen, maar ook het Scheldeterrein in Vlissingen, Perkpolder en dergelijke. Deze gebiedsprojecten zullen worden voortgezet. Voor het project Schouwen is de planvormingfase al enige tijd afgerond en wordt doorgewerkt aan de realisering van de uitvoeringsprogramma's. Ook de projecten Rondom het Veerse Meer en West Zeeuws Vlaanderen zijn in 2005 in de uitvoeringsfase terecht gekomen. Voor deze gebieden geldt ook dat gewerkt wordt op basis van een uitvoeringsprogramma.

De ambitie in het gebiedsgericht beleid is om te komen tot een versterking van de provinciale rol in met name de uitvoeringsfase. Het zal er op aankomen als provincie meer in te zetten op de

daadwerkelijke realisering van projecten. De rolverschuiving van planvorming naar ruimtelijke ontwikkelingspolitiek zal verder gestalte moeten krijgen. In het kader van de voorbereiding van het omgevingsplan wordt uitgewerkt op welke wijze in de toekomst gewerkt zal worden aan het gebiedsbeleid.

Daarnaast zal vorm worden gegeven aan het nationaal landschap waarvoor in de Nota Ruimte drie Zeeuwse gebiedsdelen (Walcheren, West Zeeuwsch Vlaanderen en de Zak van Zuid-Beveland) zijn aangeduid. Samen met de partners zal de ambitie bepaald worden en zal een uitvoeringsprogramma worden opgesteld.

C. Een adequate behandeling van gemeentelijke plannen

- *Beoordeling bestemmingsplannen*

De toename van het aantal te behandelen bestemmingsplannen als gevolg van de actualiseringslag voortkomend uit de gewijzigde Wet op de Ruimtelijke Ordening (2000), zal zich ook in 2006 nog voortzetten. De 13 Zeeuwse gemeenten hebben ieder een plan van aanpak voor de actualisering van hun plannen aan de provincie kenbaar gemaakt. De circa duizend vigerende plannen worden binnen gemiddeld een vijftal jaren geactualiseerd waarbij, gestreefd wordt naar samenvoeging van plannen en meer uniformiteit in de voorschriften. De inzet is:

Snelle afhandeling door de provincie van de beoordeling van gemeentelijke plannen door:

- Het hanteren van een scherpe planning waarin in ieder geval beoogd wordt om binnen de wettelijke termijnen te blijven.

Een hoge kwaliteit van de provinciale planbeoordeling door:

- Een adequate kwaliteitsbewaking, onder andere op basis van een checklist.

Het stimuleren van de digitalisering van ruimtelijke plannen door:

- De uitvoering van het project DURP.

- *Fundamentele herziening Wet op de Ruimtelijke Ordening*

Daarnaast speelt de fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Zowel bestuurlijk als organisatorisch zal deze fundamentele herziening aanzienlijke gevolgen hebben, met name voor de provinciale rol bij bestemmingsplannen. Maar ook het streekplan vervalt. Er komt een nieuwe instrumentenkoffer beschikbaar met daarin sommige oude elementen in een nieuwe jas (zoals overleg vergelijkbaar met het huidige artikel 10 BRO-overleg en de projectprocedure vergelijkbaar met de huidige artikel 19 WRO) en een aantal nieuwe elementen zoals de provinciale structuurvisie en de provinciale verordening.

Het is de bedoeling om deze nieuwe wet in 2007 (gefaseerd) in werking te doen treden. Op deze nieuwe positie zal tijdig moeten worden geanticipeerd.

Doelstelling	Politiek relevante actie
070101: Het concentreren van wonen en werken in ontwikkelingszones vanuit een stimulerende, coördinerende en toetsende rol.	02 - Beleidsvoornemen : Opstellen van een provinciaal omgevingsplan met in 2006 het accent op de afronding, de vaststelling en de start van de uitvoering van het plan.
070102: Vanuit een coördinerende en toetsende rol creëert de provincie economische ontwikkelingspotenties.	01 - Financiële prioriteit : Westerschelde Container Terminal (WCT): voor het project WCT is in 2006 voorzien het voeren van de procedure voor wijziging van het streekplan. Deze procedure vraagt waarschijnlijk extra inzet rond de inspraak. Verwacht mag worden dat dit project tot meer reacties zal leiden dan gemiddeld. Voor de verwerking kan het noodzakelijk zijn een beroep te doen op ondersteuning door een stedenbouwkundig bureau.
070202: Vanuit een initiërende en coördinerende rol zorgt de provincie (samen met andere partijen) in een gebied voor plannen en uitvoeringsprogramma's waarin wordt gewerkt aan de vitalisering van de economie,	01 - Beleidsvoornemen : Voortzetten en versterken van het gebiedsgericht beleid met het accent op de verdere uitvoering in de gebieden Schouwen-West en de uitvoering in West-Zeeuwsch-Vlaanderen en het Veerse Meergebied.

de versterking van het toeristisch product, ruimte voor nieuwe ontwikkeling, nieuwe kansen voor de landbouw en oplossingen voor knelpunten water.	02 - Financiële prioriteit : Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG): landelijk is afgesproken dat iedere provincie per 01-01-2007 gereed is met de implementatie van het ILG. Er zijn in 2005 en 2006 verschillende acties noodzakelijk: - Op Inter-Provinciaal Overlegniveau wordt nog gewerkt aan een plan van aanpak waaraan Zeeland volgens de verdeelsleutel een bijdrage moet leveren. Inschatting Zeeuwse bijdrage: € 25.000,- - De invoering van ILG in Zeeland; er staan (in plan van aanpak) diverse acties op de rol; voor de voorbereiding van het programmeringsdocument 2007-2013 wordt extra arbeid ingehuurd. Gedacht wordt een periode van ten minste een halfjaar voor tenminste 2 - 3 dagen per week. Een deel van dit werk zal reeds in 2005 moeten plaatsvinden. Inschatting: € 75.000,- 03 - Financiële prioriteit : Versnelling uitvoering landinrichting: versnelde uitvoering van de klassieke landinrichtingsprojecten (Walcheren, Poortvliet, Axel, Oud-Vossemeer en Reuzenhoek-Zaamslag) en versnelde uitvoering van de inrichting van natuurgebieden/EHS waarbij de provincie de hiermee gemoeide kosten, inclusief de hiervoor benodigde menskracht, van Dienst Landelijk Gebied via voorfinanciering voor haar rekening neemt. Via overeenkomst zal met het ministerie van Landbouw, Natuur & Visserij (LNV) worden afgesproken dat deze budgetten in latere jaren door LNV worden terugbetaald aan de provincie, zodat per saldo de provincie de rentekosten draagt.
--	--

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Ruimtelijke Ontwikkeling

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	966.350	142.850	63.000	32.750
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	7.943.767	9.704.991	5.492.204	5.247.464	4.456.280	4.441.258
Totaal lasten	7.943.767	9.704.991	6.458.554	5.390.314	4.519.280	4.474.008

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	2.050.292	928.034	0	0	0	0
Totaal baten	2.050.292	928.034	0	0	0	0
Saldo programma	5.893.475	8.776.957	6.458.554	5.390.314	4.519.280	4.474.008

Toelichting op de meerjarenraming:

Voor de uitvoering van het collegeprogramma "Alle zeilen bij" is tot en met 2007 € 760.000 beschikbaar voor het integraal gebiedenbeleid. De prioriteit voor duurzame stedelijke ontwikkeling en bedrijvigheid uit 2005 is overgeheveld naar programma 5 Stedelijke Vernieuwing.

Inleiding

De contouren van de provinciale verkeer- en vervoervisie zijn vastgelegd in het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan Zeeland (PVVP Zeeland, 2003), met de titel “Mobiliteit op Maat”.

Mobiliteit hoort bij de moderne samenleving. Mobiliteit van personen en goederen heeft positieve gevolgen voor de welvaart en het welbevinden. Er zijn echter ook negatieve effecten aan verbonden. Met name de groei van het verkeer over de weg veroorzaakt problemen: files, waardoor steden en bedrijventerreinen minder goed bereikbaar zijn, uitstoot van schadelijke uitlaatgassen, versnippering van natuur en landschap door de aanleg van infrastructuur en een toenemend aantal verkeersongevallen, vaak met dodelijke afloop. De hoofddoelstelling van het PVVP is dan ook als volgt: Zeeland biedt aan iedereen een optimaal verkeer- en vervoersysteem, waarvan de kwaliteit van de individuele gebruiker in goede verhouding staat tot de kwaliteit van de samenleving als geheel, en dat recht doet aan de functies in verschillende gebieden. De kwaliteiten van een optimaal functionerend verkeer- en vervoersysteem worden daarbij in belangrijke mate bepaald door bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Het programma Mobiliteit richt zich vanuit de kaders van de Nota Mobiliteit, met op strategisch niveau de nationale visie op het verkeer- en vervoerssysteem tot en met 2020, en het PVVP Zeeland op de bereikbaarheid van Zeeland met de (vracht)auto, de verkeersleefbaarheid, het openbaar vervoer, de fiets, een duurzame afwikkeling van goederenstromen en regionale samenwerking met andere overheden.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
0801: Bereikbaarheid auto: er is in Zeeland een basis bereikbaarheidskwaliteit over de weg: de belangrijkste functies en voorzieningen zijn bereikbaar met de (vracht)auto.
0802: Bereikbaarheid openbaar vervoer: er is in Zeeland een basisniveau van bediening met openbaar vervoer: in principe lijngebonden en als er te weinig vraag is oproepgestuurd vervoer.
0803: Er is in Zeeland een aangenaam fietsklimaat: er is een kwalitatief goed fietsnetwerk beschikbaar, waardoor inwoners en recreanten bij voorkeur gebruik kunnen maken van de fiets.
0804: Goederenstromen worden in Zeeland zoveel mogelijk afgewikkeld via duurzame vervoerswijzen.
0805: De openbaar vervoerverbinding tussen Vlissingen en Breskens is betrouwbaar en kwalitatief hoogwaardig.
0806: De afstemming tussen maatregelen op het gebied van auto, openbaar vervoer, fiets en goederenvervoer krijgt gestalte via samenwerking met Rijk, waterschappen en gemeenten.
0807: Zeeland is 'verkeersleefbaar': de negatieve effecten van het autoverkeer en de infrastructuur in verblijfsgebieden en waardevolle landschappen worden zoveel mogelijk beperkt.
De beleidsdoelen en beleidseffecten uit dit programma zijn ook opgenomen in de Monitor PVVP Zeeland. In 2004 is voor de effectindicatoren een nulmeting verricht. Jaarlijks wordt de voortgang op deze indicatoren gemeten en gerapporteerd.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan Zeeland (PVVP), Mobiliteit op Maat, is in februari 2003 vastgesteld door Provinciale Staten. De kern van het PVVP bestaat uit zeven gebiedsprofielen, zeven soorten gebieden waarin een bepaalde functie of eigenschap doorslaggevend is voor de inrichting van het verkeer- en vervoersysteem. Voor de verschillende typen gebieden is beschreven welke rol de auto, het openbaar vervoer en de fiets zouden moeten spelen. Daarbij gaat het telkens om de balans tussen die drie. Deze visie is in twee sporen verder uitgewerkt:

- De bestaande provinciale beleidsnota's op het gebied van verkeer en vervoer zijn getoetst aan deze visie. Dat heeft geleid tot voorstellen voor wijzigingen en aanzetten voor nieuw beleid.
- Daarnaast is de visie vertaald in concrete acties die passen bij het gebiedsprofiel. Via regionale samenwerking met gemeenten, waterschappen en Rijk worden concrete afspraken gemaakt over de uitvoering van die acties.

De uitvoering van deze twee sporen vindt plaats in verschillende "programma's":

Regionale samenwerking

Via regionale samenwerking wordt door de overheden in Zeeland gezamenlijk uitvoering gegeven aan zowel de (bestaande) gebiedsaanpakken als aan de gebiedsprofielen uit het PVVP. De samenwerking is erop gericht om op het strategische niveau afspraken te maken en prioriteiten te stellen en sturing te geven aan het integrale verkeer- en vervoerbeleid voor de betreffende regio.

De vaststelling van de Nota Mobiliteit heeft consequenties voor het in 2003 vastgestelde PVVP Zeeland. De essentiële onderdelen van beleid moeten doorwerken in het verkeer- en vervoerbeleid van provincies en gemeenten. Dit betekent dat het PVVP Zeeland eind 2006 moet zijn aangepast op de essentiële onderdelen. Gekoppeld aan de doorwerking van de essentiële onderdelen zal in 2006 ook een regionale netwerkanalyse worden gestart. Deze is nodig om, in het kader van de regionale samenwerking, een heldere afweging en prioritering te kunnen maken in de aanpak en financiering van infrastructurele knelpunten.

Bereikbaarheid/project N62

Centraal in het bereikbaarheidsbeleid staat het project N62. Om doorstromingsproblemen in de toekomst te voorkomen wordt de N62, de noord-zuidverbinding tussen de A58 en de Expressweg in België, opgewaardeerd. Daarbij gaat het om een verdubbeling van de capaciteit van de Sloeweg en de Tractaatweg en een nieuwe kanaalkruising bij Sluiskil (ter vervanging van de huidige brug).

De MER-procedures voor deze onderdelen zijn opgestart (Tractaatweg) of bevinden zich in de besluitvormingsfase (Sloeweg en Sluiskil).

De verdere aanpak van de kanaalkruising bij Sluiskil zal nadrukkelijk worden gekoppeld aan de ontwikkelingsmogelijkheden voor de Kanaalzone Gent–Terneuzen. De bestuurlijke overleggroep Van Gelder/Balathazar heeft hier advies over uitgebracht (onder andere over de dimensionering van een tunnel bij Sluiskil) en inmiddels is besloten tot een vervolgstudie.

Leefbaarheid/project Belvedere

Als onderdeel van de nieuwe Rijksweg N57 is het project Belvedere gestart. Belvedere richt zich op versterking van de relatie tussen landschap, cultuurhistorie en infrastructuur. Doel van het project is om het lokale wegennet dat wordt beïnvloed door de aanleg van de nieuwe N57 (zoals de dorpstraversen in Sint Laurens en Serooskerke) te voorzien van een kwaliteitsimpuls. Daarbij gaat het met name om de (landschappelijke) inpassing van de wegen en de leefbaarheidsaspecten rondom de wegen.

Uitgangspunt is dat meer rekening wordt gehouden met landschappelijke en cultuurhistorische kenmerken. Onderdeel van de studie is ook de landschappelijke inpassing van de nieuwe N57. Het landschapsplan hiervoor wordt opnieuw tegen het licht gehouden, vooral om te bezien of er verbeteringen mogelijk zijn.

De afronding van het project is voorzien voor oktober 2006 met een landschapsvisie en een inrichtingsvoorstel voor de vrijkomende infrastructuur en alle daarbij behorende kwaliteiten (cultuur, ecologie, verkeersstructuur, landschappelijke inpassing, etc.).

Beleidsplan Openbaar Vervoer

De provincie Zeeland is als concessieverlener verantwoordelijk voor het regionale busvervoer, het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) en de fast ferryverbinding tussen Vlissingen en Breskens. De ervaringen met de verlening van OV-concessies, met ingang van 2002, heeft er toe geleid dat de (beleidsmatige) betrokkenheid van de provincie bij vooral de kwaliteit van het openbaar vervoer sterk is toegenomen. Eind 2005 is door Provinciale Staten het nieuwe beleidsplan openbaar vervoer vastgesteld, dat invulling

geeft aan vraaggestuurd openbaar vervoer. Daarbij is gekozen voor een middenvariant. Dit betekent dat voor de netwerkstructuur wordt uitgegaan van een aanbodgestuurde benadering voor de zwaarste vervoerstromen en een vraaggestuurde benadering voor de dunne vervoersstromen. Voor het oproepgestuurde vervoer wordt gekozen voor toepassing van de lijntaxi en op experimentele basis de flexbus. Voor het landelijk gebied waar de lijntaxi/flexbus niet komt, kunnen gemeenten in de gelegenheid gesteld worden om CVV aan te bieden, bijvoorbeeld gecombineerd met het Wet Voorzieningen Gehandicaptenvervoer. Voor de ontwikkelfunctie is gekozen voor een gedeelde verantwoordelijkheid tussen provincie en vervoerders die overeenkomt met de huidige situatie.

Het nieuwe beleidsplan vormt de basis voor de aanbesteding van de concessies in Noord-Zeeland (Schouwen-Duiveland en Tholen) en Zeeuws-Vlaanderen, alsmede van de CVV-systemen in de Oosterschelderegio en Zeeuws-Vlaanderen en de treintaxi's. De concessies moeten per 1 januari 2007 zijn aanbesteed. In dat kader is er ook nadrukkelijk aandacht voor het concessiebeheer, de toegankelijkheid van bushaltes, het verbeteren van reizigersinformatie door communicatie en marketing en de regionale implementatie van de chipcard en daaraan gekoppeld een nieuw tariefsysteem.

Actieplan Fiets

Het Zeeuws Coördinatiepunt Fiets (ZCF) geeft voor de provincie invulling aan de regisseursrol voor het fietsbeleid. Het ZCF dient als 'aanjager' voor de provincie Zeeland en andere wegbeheerders. Daarnaast is het ZCF verantwoordelijk voor de uitvoering van het Actieplan Fiets. Eind 2005 wordt het nieuwe Actieplan Fiets (2005-2010) vastgesteld. De kern van dit nieuwe actieplan is het realiseren van een integraal Zeeuws fietsklimaat dat er voor zorgt dat het huidige aantal fietsers behouden blijft en de positie van de fiets utilitair en recreatief wordt versterkt. Realisering hiervan gebeurt langs twee sporen: het aanbieden van een zodanig compleet en veilig fietsnetwerk dat de fiets een aantrekkelijk vervoersalternatief is en het zodanig beïnvloeden van het gedrag dat de bewoners en de bezoekers van de provincie meer gaan fietsen. De uitvoering via concrete projecten, inclusief prioritering, financiering en tijdplanning, is geregeld in het Meerjarenprogramma Actieplan Fiets.

Actieplan Goederenvervoer

Acties op het gebied van logistiek en ruimtelijke planning zijn vooral een wisselwerking tussen marktpartijen en overheden. Voor een belangrijk deel lopen deze acties via Incodelta Zuid-Nederland: een samenwerkingsverband tussen de vier zuidelijke provincies (Limburg, Noord-Brabant, Zuid-Holland en Zeeland). Daarnaast is er een platform goederenvervoer waar diverse partijen aan deelnemen. Het platform begeleidt de uitvoering van het Actieplan Goederenvervoer en zorgt voor informatie- en kennisuitwisseling.

Monitor PVVP Zeeland

Om de effecten van het beleid en de daartoe geleverde 'prestaties' inzichtelijk te kunnen maken is de Monitor PVVP Zeeland ontwikkeld. Periodiek wordt op basis van deze monitor de Beleidseffectrapportage Verkeer en Vervoer Zeeland (BER) opgesteld, waarin zowel kwantitatief (via het monitoringprogramma) als kwalitatief (via interviews en rondetafelgesprekken met stakeholders op het gebied van verkeer en vervoer) de beleidsresultaten en de consequenties daarvan worden gepresenteerd en toegelicht. Belangrijk aandachtspunt daarbij is om via de regionale samenwerking ook te komen tot een regionaal monitoringprogramma.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Bereikbaarheid auto: er is in Zeeland een basis bereikbaarheidskwaliteit over de weg: de belangrijkste functies en voorzieningen zijn bereikbaar met de (vracht)auto.	080101: De hoofddoelstelling is een zo optimaal mogelijk bereikbaar netwerk waarbij: - Vanuit heel Zeeland het hoofdwegennet binnen een afstand van 10 kilometer bereikbaar is. - Op het hoofdwegennet de verhouding tussen intensiteit en capaciteit (I/C-verhouding) beneden de 0,8 is. De I/C-verhouding is de verhouding tussen de werkelijke verkeersintensiteiten op een wegvak en de theoretische capaciteit van dat wegvak. Wanneer deze verhouding boven de 0,8 ligt, ontstaan er problemen. Dan begint dat wegvak vol te lopen, ofwel: er ontstaat congestie (file). De capaciteit van het wegvak wordt dan bijna volledig benut.	€ 16.261.172	€ 1.456.900
Bereikbaarheid openbaar vervoer: er is in Zeeland een basisniveau van bediening met openbaar vervoer: in principe lijngebonden en als er te weinig vraag is oproepgestuurd vervoer.	080201: Alle kernen in Zeeland zijn ontsloten met het openbaar vervoer.	€ 16.777.191	€ 17.093.500
Er is in Zeeland een aangenaam fietsklimaat: er is een kwalitatief goed fietsnetwerk beschikbaar, waardoor inwoners en recreanten bij voorkeur gebruik kunnen maken van de fiets.	080301: Het fietsnetwerk is veilig, comfortabel en direct. Het huidige aantal fietsers blijft behouden.	€ 224.138	€ 0
Goederenstromen worden in Zeeland zoveel mogelijk afgewikkeld via duurzame vervoerswijzen.	080401: Bevorderen van het goederenvervoer via binnenvaart, shortsea, spoor en/of buisleidingen.	€ 163.389	€ 0
De Openbaar Vervoerverbinding tussen Vlissingen en Breskens is betrouwbaar en kwalitatief hoogwaardig.	080501: Afvaarten vinden plaats conform de vastgestelde dienstregeling. De uitval van het totale aantal afvaarten bedraagt maximaal 1%.	€ 8.284.556	€ 2.062.669
	080502: Ecodempers Fast Ferry Vlissingen – Breskens.	€ 95.000	€ 0
De afstemming tussen maatregelen op het gebied van auto, openbaar vervoer, fiets en goederenvervoer krijgt gestalte via samenwerking met Rijk, waterschappen en gemeenten.	080601: Zeeland is afgedekt met gebiedsaanpakken of andere vormen van regionale samenwerking.	€ 79.032	€ 0

Zeeland is 'verkeersleefbaar': de negatieve effecten van het autoverkeer en de infrastructuur in verblijfsgebieden en waardevolle landschappen worden zoveel mogelijk geminimaliseerd.	080701: De omvang van het autoverkeer in verblijfsgebieden en waardevolle landschappen wordt zoveel mogelijk beperkt. Vrijkomende infrastructuur wordt heringericht volgens de bijbehorende cultuurhistorische, ecologische en landschappelijke kwaliteiten.	€ 0	€ 0
--	---	-----	-----

3. Wat doen we daarvoor?

Hieronder worden per doelstelling de politiek relevante acties weergegeven.

Doelstelling	Politiek relevante actie
080101: De hoofddoelstelling is een zo optimaal mogelijk bereikbaar netwerk waarbij: - Vanuit heel Zeeland is het hoofdwegenet binnen een afstand van 10 kilometer bereikbaar. - Op het hoofdwegenet is de verhouding tussen intensiteit en capaciteit (I/C-verhouding) beneden de 0,8. De I/C-verhouding is de verhouding tussen de werkelijke verkeersintensiteiten op een wegvak en de theoretische capaciteit van dat wegvak. Wanneer deze verhouding boven de 0,8 ligt ontstaan er problemen. Dan begint dat wegvak vol te lopen, ofwel: er ontstaat congestie (file). De capaciteit van het wegvak wordt dan bijna volledig benut.	03 - Beleidsvoornemen : N62 - kanaalkruising Sluiskil: Bestuurlijke begeleiding, bewaking en advisering over de aanleg van een kanaalkruising bij Sluiskil. 04 - Beleidsvoornemen & Financiële prioriteit : N62 - Sloeweg en Tractaatweg: - Sloeweg: de MER-fase wordt afgerond. Start bestemmingsplanprocedure en voorbereiding voor de uitvoering van het gekozen tracé. - Tractaatweg: start MER-studie. De bedoeling is de Sloeweg en de Tractaatweg zodanig in te richten, dat de verkeersveiligheid en de doorstroming op beide wegen gewaarborgd is. - Voor de Sloeweg en Tractaatweg wordt middels een financiële prioriteit een bedrag van € 500.000 gereserveerd. Hierdoor komt de reserve op een bedrag van € 4.000.000. 05 - Beleidsvoornemen & Financiële prioriteit : MIZ: € 10 miljoen in de periode 2004-2007 voor infrastructurele werken. Jaarlijks wordt het MIZ geactualiseerd en vastgesteld door Provinciale Staten. Voor de periode 2004-2007 is in totaal € 10 miljoen beschikbaar gesteld. Dit is niet specifiek aangewezen voor één project. In de bestuursrapportage zal daarom de stand van zaken over alle projecten worden teruggekoppeld. Overigens zijn enkele projecten als specifiek beleidsvoornemen aangewezen, zoals 08010104 N62. De projecten die onder het MIZ vallen zijn niet strikt te scheiden per programma. Omdat het merendeel van de projecten in het kader van het verbeteren van de bereikbaarheid worden uitgevoerd, is ervoor gekozen dit beleidsvoornemen onder dit programma op te nemen. Tevens zijn voor 2006 extra middelen toegevoegd aan het meerjarenprogramma. 08 - Financiële prioriteit : Uitvoering van een kengetallen-kosten-baten-analyse voor de Kanaalzone als vervolg van de grensoverschrijdende samenwerking in de Kanaalzone.
080201: Alle kernen in Zeeland zijn ontsloten met het openbaar vervoer.	03 - Beleidsvoornemen : Concessieverlening openbaar vervoer: In 2006 starten de werkzaamheden voor de aanbesteding van de concessies Noord-Zeeland (Schouwen-Duiveland en Tholen) en Zeeuws-Vlaanderen, alsmede van de CVV-systemen in de Oosterschelderegio en Zeeuws-Vlaanderen en de treintaxi's. De concessies moeten per 1 januari 2007 zijn aanbesteed.

	09 - Beleidsvoornemen & Financiële prioriteit : Uitvoering beleidsplan openbaar vervoer: Eén keer per half jaar wordt in de regio Midden-Zeeland steekproefsgewijs getoetst of de vervoerder voldoet aan de concessievoorschriften (zoals zitplaatsgarantie, punctualiteit, leeftijd busmaterieel, gebruik van VETAG³). Na aanbesteding van de concessies Noord-Zeeland en Zeeuws-Vlaanderen per 1 januari 2007 worden ook deze concessiegebieden op vergelijkbare wijze 'beheerd'.
	10 - Financiële prioriteit : Stabiliteit voorzieningenniveau openbaar vervoer Instandhouding en zo mogelijk verbetering kwaliteit verbindende buslijnen, versterking sociale functie openbaar vervoer (ontsluitende buslijnen en CVV) en verbetering doelgroepenvervoer (scholieren en toeristen).
	11 - Beleidsvoornemen : Voorbereiden invoering chipcard en nieuw tariefsysteem: De chipcard moet in 2007 de huidige NVB-strippenkaarten en -abonnementen gaan vervangen. Over het invoeringstraject en de financiering is met het Ministerie van Verkeer & Waterstaat (V&W) een overeenkomst gesloten. Voor de periode 2007/2008 wordt door V&W in totaal € 1,7 miljoen beschikbaar gesteld. Dit bedrag is opgenomen in de Brede Doel Uitkering. Gekoppeld aan de chipcard wordt ook een nieuw tariefsysteem ontwikkeld: betalen per gereden kilometer in plaats van per zone (zoals bij de strippenkaart). Het nieuwe tariefsysteem wordt landelijk ontwikkeld, bij de implementatie is regionale differentiatie op onderdelen mogelijk (bijvoorbeeld qua abonnementsvormen). Om ervaring op te doen met de invoering en het gebruik van de chipcard, is in april 2005 een pilot van start gegaan op de fast ferry Vlissingen – Breskens. De terminals in Vlissingen en Breskens zijn voorzien van toegangspoortjes en bijbehorende apparatuur. Abonnementhouders gaan de chipcard 'testen'. De proef loopt enkele maanden, een einddatum is nog niet vastgesteld.
	12 - Beleidsvoornemen : Uitvoeren beleidsplan toegankelijkheid: Om de toegankelijkheid van bushaltes voor met name mindervaliden te verbeteren, is in 2005 een beleidsplan Toegankelijkheid opgesteld. Doel van dit plan is dat in 2010 alle bushaltes in Zeeland toegankelijk zijn voor mindervaliden. Dit zal hoofdzakelijk gebeuren door aanpassingen aan de infrastructuur en het materieel (bijvoorbeeld lagevloerbussen) en door communicatie en voorlichting richting reizigers. Bij de uitvoering zijn maatschappelijke organisaties, wegbeheerders en vervoerders betrokken.

³ VEHICLE TAGging

	13 - Beleidsvoornemen : Uitvoeren communicatieplan openbaar vervoer: Om de informatievoorziening richting reizigers te verbeteren, is in 2005 een nieuw communicatieplan opgesteld. In 2006 wordt dit plan uitgevoerd. Speerpunten zijn de ontwikkeling van een internetportaal, met links richting relevante internetsites (van bijvoorbeeld vervoerders, ROVER, 9292OV etc.), en het plaatsen van informatieborden bij (zoveel mogelijk) abri's. In dat laatste geval gaat het om gestandaardiseerde informatievoorziening. Reizigersinformatie moet, ongeacht de beheerder van de abri of de vervoerder, in heel Zeeland hetzelfde zijn; zowel de soort informatie als de vormgeving van de informatiepanelen (herkenbaar).
080301: Het fietsnetwerk is veilig, comfortabel en direct. Het huidige aantal fietsers blijft behouden.	02 - Beleidsvoornemen : Eind 2005 wordt het nieuwe Actieplan Fiets en het bijbehorende Meerjarenprogramma Actieplan Fiets vastgesteld. In het Meerjarenprogramma is het ambitieniveau dat Provinciale Staten hebben uitgesproken, vertaald in concrete maatregelen. De speerpunten daarbij zijn: - Realisatie en beheer van het (recreatieve) knooppuntenbewegwijzingssysteem. - Verdere uitwerking van de barrièrewerking van infrastructuur voor fietsers. - Uitvoeren van de 'fiets en veiligheid'-projecten "Veilig fietsen in stad en land" en "Tijd voor gezonde actie". Deze projecten zijn opgestart in het kader van de samenwerking tussen het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland en het ZCF.
080401: Bevorderen van het goederenvervoer per spoor, water en buis.	01 - Beleidsvoornemen : Incodelta Het samenwerkingsverband Incodelta Zuid-Nederland loopt door tot 2007. Diverse acties uit het huidige Actieplan Goederenvervoer worden in dit samenwerkingsverband opgepakt. Belangrijk voor 2006 zijn: - Kwaliteitsnetwerk Goederenvervoer: definiëren van een (infrastructureel) kwaliteitsnetwerk voor de afwikkeling van goederenstromen over de weg, water en spoor met als belangrijkste criteria economische concurrentiekracht en de veiligheid van de leefomgeving. - Project "Shortsea": in beeld brengen van de potenties voor nieuwe Shortseadiensten met als invalshoeken de kansen van Shortsea vanuit het achterland en het uitplaatsen van activiteiten uit de mainports naar het achterland (Vlissingen, Terneuzen, Moerdijk, Dordrecht). - Project "Bedrijventerreinen": in beeld brengen van de relaties tussen goederenvervoer en ruimtelijke ordening en de aspecten die daarbij doorslaggevend zijn voor de inrichting van bedrijventerreinen. 03 - Beleidsvoornemen : Uitvoeren Actieplan goederenvervoer 2005-2010: Eind 2005 is een evaluatie en kadernota Actieplan Goederenvervoer vastgesteld door Provinciale Staten. De keuzen die zijn gemaakt, worden in 2006 vertaald in een nieuw Actieplan Goederenvervoer. Dit moet voor de zomer van 2006 zijn vastgesteld door Provinciale Staten.

080501: Afvaarten vinden plaats conform de vastgestelde dienstregeling. De uitval van het totale aantal afvaarten bedraagt maximaal 1%.	02 - Beleidsvoornemen : In de exploitatieovereenkomst met de Brabantsche Buurtspoorwegen en Autodiensten (BBA) is de aangegeven doelstelling opgenomen. Door intensieve monitoring en maandelijks overleg met de BBA moet inhoud worden gegeven aan de uitvoering en controle van deze doelstelling. De provincie kiest vanuit haar specifieke verantwoordelijkheden voor een intensieve begeleiding van de fast ferry. Belangrijke elementen daarbij zijn de eigendommen van schepen, aanlandingsvoorzieningen en terminals en het goed functioneren daarvan.
080502: Ecodempers Fast Ferry Vlissingen - Breskens	01 - Financiële prioriteit : Het plaatsen van ecodempers op de uitlaatsystemen van de dieselmotoren op de schepen (SWATH's) van de fast ferry tussen Vlissingen en Breskens.
080601: Zeeland is afgedekt met gebiedsaanpakken of andere vormen van regionale samenwerking.	01 - Beleidsvoornemen : Regionale samenwerking: De regionale samenwerking is gericht op gezamenlijke visievorming en beleidsontwikkeling van de overheden in Zeeland. De gebiedsprofielen uit het PVVP Zeeland bieden hiervoor de handvatten. Organisatorisch is dit vormgegeven in drie regio-overleggen (Zeeuws-Vlaanderen, Walcheren en het Oosterscheldebekken) met jaarlijks vier overleggronden. Het POVV is het bestuurlijk kader waarbinnen de plannen voor regionale samenwerking worden besproken en goedgekeurd.
	02 - Beleidsvoornemen : Gebiedsaanpakken: Verder gaan met uitvoering lopende gebiedsaanpakken: Walcheren 2000+, Masterplan Gebiedsaanpak Borsele inclusief de Brede Verkeersvisie Zak van Zuid-Beveland en de gebiedsgerichte aanpak voor Tholen, Schouwen - West en Schouwen - Oost.
	04 - Beleidsvoornemen : Netwerkanalyse: De vaststelling van de Nota Mobiliteit heeft consequenties voor het in 2003 vastgestelde PVVP Zeeland. De essentiële onderdelen van beleid moeten doorwerken in het verkeer- en vervoerbeleid van provincies en gemeenten. Dit betekent dat het PVVP Zeeland eind 2006 moet zijn aangepast op de essentiële onderdelen. Gekoppeld aan de doorwerking van de essentiële onderdelen zal in 2006 ook een regionale netwerkanalyse worden gestart. Deze is nodig om, in het kader van het regionaal overleg, een heldere afweging en prioritering te kunnen maken in de aanpak en financiering van infrastructurele knelpunten.
080701: De omvang van het autoverkeer in verblijfsgebieden en waardevolle landschappen wordt zoveel mogelijk beperkt. Vrijkomende infrastructuur wordt heringericht volgens de bijbehorende cultuurhistorische, ecologische en landschappelijke kwaliteiten.	01 - Beleidsvoornemen : Opstellen van een landschapsvisie voor de nieuwe Rijksweg N57 en een inrichtingsvoorstel voor de vrijkomende infrastructuur en alle daarbij behorende kwaliteiten (cultuur, ecologie, verkeersstructuur, landschappelijke inpassing etc.). 02 - Financiële prioriteit : Geluidswal Nieuwdorp: Na de openstelling van de Westerscheldetunnel is de geluidsbelasting langs de N254, Bernhardweg bij Nieuwdorp als gevolg van het toegenomen wegverkeer verhoogd. Ter beperking van die hinder zijn voor 2005 middelen beschikbaar gesteld voor de aanleg van een geluidswal langs de N254 Bernhardweg-West ter hoogte van Nieuwdorp.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Mobiliteit

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	2.172.100	194.100	194.100	67.200
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	66.790.264	37.415.819	39.742.511	34.246.433	34.375.845	34.481.729
Totaal lasten	66.790.264	37.415.819	41.914.611	34.440.533	34.569.945	34.548.929

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	48.634.651	20.996.817	20.613.069	20.700.835	20.753.148	21.042.424
Totaal baten	48.634.651	20.996.817	20.613.069	20.700.835	20.753.148	21.042.424
Saldo programma	18.155.613	16.419.002	21.301.542	13.739.698	13.816.797	13.506.505

Toelichting op de meerjarenraming:

De verschillen in de jaren worden veroorzaakt door groot onderhoud aan de aanleginrichtingen en SWATH-schepen en de aflopende kapitaallasten hiervoor. Daarnaast worden in 2006 € 5,1 miljoen aan middelen geraamd voor infrastructuurinvesteringen, die overgeboekt worden vanuit 2005.

Daarnaast is er een prioriteit van € 500.000 toegekend. Dit betreft een prioriteit voor de verdubbeling Sloeweg-Traktaatweg. Jaarlijks wordt beoordeeld hoeveel voor dit project gereserveerd kan worden. De toevoeging aan de reserve verloopt niet via programma 8, maar via de algemene dekkingsmiddelen.

Naast materiele prioriteiten zijn tevens een aantal personele prioriteiten geraamd. De overhead voor deze posten is niet opgevoerd bij het programma maar bij de budgetten voor ondersteuning.

Inleiding

De contouren van de provinciale verkeer- en vervoervisie zijn vastgelegd in het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan Zeeland (PVVP Zeeland, 2003) met de titel "Mobiliteit op Maat".

Mobiliteit hoort bij de moderne samenleving. Mobiliteit van personen en goederen heeft positieve gevolgen voor de welvaart en het welbevinden. Er zijn echter ook negatieve effecten aan verbonden. Met name de groei van het verkeer over de weg veroorzaakt problemen: files, waardoor steden en bedrijventerreinen minder goed bereikbaar zijn, uitstoot van schadelijke uitlaatgassen, versnippering van natuur en landschap door de aanleg van infrastructuur en een toenemend aantal verkeersongevallen, vaak met dodelijke afloop. De hoofddoelstelling van het PVVP is dan ook als volgt: Zeeland biedt aan iedereen een optimaal verkeer- en vervoersysteem, waarvan de kwaliteit van de individuele gebruiker in goede verhouding staat tot de kwaliteit van de samenleving als geheel, en dat recht doet aan de functies in verschillende gebieden. De kwaliteiten van een optimaal functionerend verkeer- en vervoersysteem worden daarbij in belangrijke mate bepaald door bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid. Het programma "verkeersveiligheid" richt zich daarbij op de verkeersveiligheid op alle wegen binnen de provincie.

Binnen dit programma valt het speerpunt Duurzaam Veilig uit het Staten- en Collegeprogramma.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

0901: Door een consequente inrichting van het wegennet en voldoende kennis, vaardigheden en een juiste houding bij de weggebruikers, zijn de kansen om in Zeeland betrokken te raken bij een verkeersongeval zo klein mogelijk, en als er sprake is van een verkeersongeval, dan zijn de gevolgen beperkt.

Verkeersveiligheid is een belangrijk maatschappelijk en politiek item. In de Nota Mobiliteit is door het Rijk aangegeven dat er in 2010 niet meer dan 900 verkeersdoden en 17.000 geregistreerde ziekenhuisopnamen mogen zijn. Dit vergt aanzienlijke (financiële) inspanningen, ook van de regionale overheden. Voor Zeeland is de Rijksdoelstelling in het PVVP Zeeland vertaald in maximaal 32 verkeersdoden en 300 geregistreerde ziekenhuisopnamen in 2010. In het nieuwe Beleidsplan Verkeersveiligheid 2005-2010 is deze doelstelling aangescherpt tot -20% ernstige verkeersslachtoffers in 2010 ten opzichte van het gemiddelde over 2001-2003. Dit komt neer op maximaal 321 ziekenhuisgewonden en doden. Met als extra voorwaarde ten hoogste 24 verkeersdoden.

Om de aangescherpte doelstelling te realiseren, wordt in het beleidsprogramma ingezet op een versterking van gedragsbeïnvloedende aspecten (educatie, communicatie en verkeershandhaving) en een sterkere integratie van gedragsbeïnvloeding en aanpassingen aan infrastructuur.

De uitvoering van het beleid komt tot stand binnen de afstemmingsoverleggen in het Provinciaal Overleg Verkeer en Vervoer (POVV) en het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland (ROVZ). In het POVV participeren de wegbeheerders; in het ROVZ participeren naast de wegbeheerders ook Regio politie Zeeland, het Openbaar Ministerie en diverse verkeersorganisaties. Voor de infrastructuur ligt het primaat bij het POVV; voor gedragsbeïnvloeding en handhaving bij het ROVZ.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

De uitvoering van het Beleidsprogramma Verkeersveiligheid 2005-2010 loopt via twee sporen: het infrastructurele spoor is uitgewerkt in het Categoriseringsplan Wegen Zeeland en Verkeersveiligheid op Maat; gedragsbeïnvloeding in het jaarlijkse werkplan van het ROVZ.

Categoriseringsplan Wegen Zeeland (vastgesteld in 2002)

Dit plan beschrijft de verkeersplanologische indeling van het Zeeuwse wegennet (buiten de bebouwde kom) en de vertaling daarvan naar een eindbeeld met drie inrichtingscategorieën: stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen. Het streven is om de beoogde maatregelen van de duurzaam veilige inrichting van het Zeeuwse wegennet binnen 30 jaar te realiseren.

Verkeersveiligheid op Maat (vastgesteld in 2004)

De vertaling van het eindbeeld uit het categoriseringsplan naar de concrete inrichting van wegen is gedaan in Verkeersveiligheid op Maat (VoM). VoM is het resultaat van een accentverschuiving als gevolg van de landelijke en Zeeuwse financiële situatie. Het accent is daarbij verschoven van een allesomvattende gebiedsgewijze aanpak in een hoog tempo, zoals bijvoorbeeld in West Zeeuws-Vlaanderen, naar meer maatwerk. Dit maatwerk komt neer op het aanbrengen van uniforme wegmarkeringen Zeelandbreed, plateaus op 60 km-wegen, een aantal rotondes op 80 km-wegen en het verstevigen van de berm van een aantal wegen. Essentieel daarbij is de communicatie over deze maatregelen richting de weggebruiker. De uitvoering van het maatwerk is voorzien in de periode 2005-2010. Om de effecten van de maatregelen en de voortgang van de uitvoering in de gaten te houden, is een monitoringprogramma ontwikkeld.

Werkplan ROVZ (jaarlijks)

Gedragsbeïnvloeding krijgt gestalte in het jaarlijkse werkplan van het ROVZ, dat wordt uitgevoerd langs de drie lijnen die in het Beleidsplan Verkeersveiligheid 2005-2010 zijn uitgezet:

- Strategie: doelmatigheid, effectiviteit en efficiëntie van maatregelen, integrale samenwerking met partners in de regio en een integrale benadering van infrastructuur en gedragsbeïnvloeding.
- Tactiek: pro actieve communicatie, initiëren van vernieuwingen, kennismanagement en monitoring.
- Inhoudelijke speerpunten: in totaal zijn er 13 speerpunten benoemd, variërend van de verkeersonveiligheid op Walcheren tot alcohol in het verkeer. Jaarlijks wordt in het werkplan prioriteit gelegd bij 3 à 4 speerpunten.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Door een consequente inrichting van het wegennet en voldoende kennis, vaardigheden en een juiste houding bij de weggebruikers, zijn de kansen om in Zeeland betrokken te raken bij een verkeersongeval zo klein mogelijk, en als er sprake is van een verkeersongeval dan zijn de gevolgen beperkt.	090101: -20% ernstige verkeersslachtoffers in 2010 ten opzichte van het gemiddelde over 2001-2003. Dit komt neer op maximaal 321 ziekenhuisgewonden en doden. Met als extra voorwaarde ten hoogste 24 verkeersdoden.	€ 3.639.813	€ 2.784.500
	090102: Specifiek voor het project Duurzaam Veilig West-Zeeuws-Vlaanderen geldt dat in 2010 niet meer dan 5 verkeersdoden en 17 geregistreerde ziekenhuisgewonden zijn.	€ 425.916	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Hieronder worden per doelstelling de politiek relevante acties weergegeven.

Doelstelling	Politiek relevante actie
090101: -20% ernstige verkeersslachtoffers in 2010 ten opzichte van het gemiddelde over 2001-2003. Dit komt neer op maximaal 321 ziekenhuisgewonden en doden. Met als extra voorwaarde ten hoogste 24 verkeersdoden.	01 - Beleidsvoornemen : Verkeersveiligheid op Maat Uitvoeren van het uitvoeringprogramma Verkeersveiligheid op Maat, wat neerkomt op het aanbrengen van uniforme wegmarkeringen, bermverhardingen, kruispuntoplossingen en plateaus. De daadwerkelijke uitvoering zal plaatsvinden binnen het MIZ en de reguliere budgetten voor renovatie en onderhoud van het wegennet. Het is niet mogelijk deze activiteiten te knippen in een onderdeel verkeersveiligheid. In de bestuursrapportage zal onder dit beleidsvoornemen hier wel over gerapporteerd worden maar, de hiermee verbonden activiteiten en budgetten zullen voornamelijk onder het programma Infrastructuur staan.
	05 - Beleidsvoornemen : Bestuurlijke advisering N57. Begeleiding van en bestuurlijke advisering over de aanleg van een nieuw tracé voor de N57 op Walcheren. Dit is een Rijksproject (inclusief financiering) met ambtelijke begeleiding vanuit de provincie. De nieuwe N57 verbetert de doorstroming, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid op Walcheren. Realisatie is voorzien in de periode 2007-2010.
	06 - Beleidsvoornemen : Bestuurlijke advisering N61. Begeleiding van en bestuurlijke advisering over de aanleg van een nieuw tracé voor de N61 in Zeeuws-Vlaanderen. Dit is een Rijksproject (inclusief financiering) met ambtelijke begeleiding vanuit de provincie. De aangepaste N61 verbetert de doorstroming, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid in met name West Zeeuws-Vlaanderen. Realisatie is voorzien in de periode 2008-2010.
	12 - Beleidsvoornemen : Werkplan Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland (ROVZ): Het Werkplan ROVZ 2006 is nog niet opgesteld. Derhalve is het nog niet mogelijk om aan te geven welke speerpunten in 2006 worden opgepakt. In de eerste bestuursrapportage van 2006 worden deze verder uitgewerkt.
090102: Specifiek voor het project Duurzaam Veilig West-Zeeuws-Vlaanderen geldt dat in 2010 niet meer dan 5 verkeersdoden en 17 geregistreerde ziekenhuisgewonden zijn.	01 - Beleidsvoornemen : Uitvoeren Convenant Duurzaam Veilig West-Zeeuwsch-Vlaanderen: De overeenkomst loopt tot 1 januari 2007. In 2006 zal de aanbesteding en uitvoering plaatsvinden van de trajecten Roofack-Groede en Potjes-Cadzand en de voorbereidingen voor de Rondweg Aardenburg en de parallelweg Aardenburg-Eede. Verwacht wordt dat de bestemmingsplanprocedure van de Rondweg Aardenburg eind 2006 afgerond wordt, zodat in 2007 en 2008 gewerkt kan worden aan de uitvoering van de Rondweg en de parallelweg.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Verkeersveiligheid

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	10.962.210	5.617.707	4.065.729	4.017.838	4.011.159	4.006.869
Totaal lasten	10.962.210	5.617.707	4.065.729	4.017.838	4.011.159	4.006.869

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	8.051.074	2.669.000	2.784.500	2.784.500	2.784.500	2.784.500
Totaal baten	8.051.074	2.669.000	2.784.500	2.784.500	2.784.500	2.784.500
Saldo programma	2.911.136	2.948.707	1.281.229	1.233.338	1.226.659	1.222.369

Toelichting op de meerjarenraming:
Het meerjarenperspectief vertoont geen schommelingen.

Inleiding

Het programma Infrastructuur omvat de beleidsmatige aspecten van het beheer van de provinciale infrastructuur (wegen, Zeelandbrug, Kanaal door Walcheren). De daadwerkelijke instandhouding wordt in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen behandeld. Het kader waarbinnen dit plaatsvindt, wordt gevormd door de landelijke wet- en regelgeving en het provinciale verkeer en vervoerbeleid, met de bijbehorende sectorale deelplannen. Ook beleid afkomstig van andere beleidsvelden kan invloed hebben op het gebruik en onderhoud van de infrastructuur, bijvoorbeeld ecologisch bermbeheer en gebruik milieuvriendelijke bouwstoffen. Binnen dit programma vallen de speerpunten 'Kwaliteitsbeleid voor beheer en onderhoud van (vaar)wegen' en 'Herschikking wegenbeheer tussen Rijk en Provincie' uit het Staten- en Collegeprogramma.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1001: Aanbieden van een (vaar)wegennet dat aan zijn functie beantwoordt, goed is ingepast in zijn omgeving en voor die omgeving zo weinig mogelijk overlast veroorzaakt. Beleidsthema's daarbij zijn:

- Veiligheid
- Bereikbaarheid
- Comfort
- Aanzien
- Leefbaarheid
- Milieu

1002: Kostenneutrale ordening van het beheer van het landelijk en regionaal hoofdwegennet volgens het beginsel:

- Nationale stroomwegen in beheer bij het Rijk;
- Regionale stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen in beheer bij de provincie.

Het maatschappelijk doel van de provinciale verkeersinfrastructuur is het waarborgen en waar mogelijk versterken van de sociale, culturele en economische vitaliteit van Zeeland. Daarbinnen richt het programma Infrastructuur zich op een veilige, vlotte en comfortabele afwikkeling van het verkeer, zowel over de weg als over water. Er wordt naar gestreefd dat het scheepvaartverkeer en het wegverkeer elkaar zo min mogelijk hinderen en het milieu zo minimaal mogelijk wordt belast. Verder moet het bij de provincie in beheer zijnde wegennet worden benut op een wijze die overeenstemt met de strategische rol die de provincie op dit gebied heeft.

Het beoogde maatschappelijke effect streven we na samen met de andere wegbeheerders en belangenvertegenwoordigers in Zeeland, zoals bijvoorbeeld Rijkswaterstaat, de Zeeuwse gemeenten en waterschappen, 3VO en de ANWB. Het beleid wordt afgestemd met deze partners. Het belang en de behoefte van de weggebruiker staan daarbij centraal.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Bovenstaand effect omvat voor de (vaar)wegen de beleidsthema's bereikbaarheid, veiligheid, comfort, leefbaarheid, aanzien en milieu. Voor elk beleidsthema is een kwaliteitsniveau vastgesteld door Provinciale Staten. De hoofdlijn van het gekozen kwaliteitsniveau is "goed is goed genoeg". Voor een aantal thema's is het kwaliteitsniveau hoger gekozen. In geval van droge infrastructuur gaat het daarbij om de gladheidbestrijding en groenvoorzieningen. Daarbij wordt een kwaliteitsniveau aangehouden wat hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

Voor het Kanaal door Walcheren is gekozen om een optimaal kwaliteitsniveau aan te houden op het gebied van bereikbaarheid en veiligheid. Bij de vaststelling van het kwaliteitsniveau is het voorbehoud gemaakt dat de relatie kwaliteit en kosten middels een pilotproject in beeld wordt gebracht. Voortgang en inhoud zijn gekoppeld aan de voortgang, resultaten en effecten van de herstructurering van de afdeling Beheer. Nu de herstructurering op organisatorisch vlak is geëffectueerd, is een start gemaakt met de uitvoering van het pilotproject.

De pilot richt zich in eerste instantie op het opstellen van een beheerplan. In het beheerplan wordt de vertaling van het gewenste kwaliteitsniveau naar operationele doelstellingen gemaakt. Op basis daarvan kan een financiële vertaling plaatsvinden. De pilot zal in principe in het najaar van 2005 zijn afgerond. Als het bestuur instemt met de in het beheerplan gemaakte keuzes en de daaraan verbonden financiële consequenties, kan de opstelling van beheerplannen voor (vaar)wegen in 2006 plaatsvinden.

Op het gebied van gladheidbestrijding vindt nu afstemming plaats met de andere wegbeheerders. Om echter tot een effectievere en efficiëntere inzet van mensen en middelen te komen, wordt verdergaande samenwerking bij de diverse overheidsinstellingen onderzocht. In de richting van de weggebruiker zal zich dit met name manifesteren door optimale bereikbaarheid en veiligheid van het Zeeuwse wegennet gedurende de winterperiode.

Daarmee wordt het gekozen kwaliteitsniveau op het gebied van gladheidbestrijding bereikt. Voor de betrokken overheden resulteert een samenhangend, hoogwaardig systeem van gladheidbestrijding in een efficiënte en effectieve inzet van personeel en materieel.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Aanbieden van een (vaar)wegennet dat aan zijn functie beantwoordt, goed is ingepast in zijn omgeving en voor die omgeving zo weinig mogelijk overlast veroorzaakt. Beleidsthema's daarbij zijn: - Veiligheid - Bereikbaarheid - Comfort - Aanzien - Leefbaarheid - Milieu	100101: Technisch beheer en onderhoud uitvoeren conform het door Provinciale Staten gekozen beleids-/kwaliteitsprofiel.	€ 20.781.980	€ 5.299.698
	100103: Samenwerking op het gebied van gladheidbestrijding bij diverse overheden optimaliseren.	€ 0	€ 0
Kostenneutrale ordening van het beheer van het landelijk en regionaal hoofdwegennet volgens het beginsel: - Nationale stroomwegen in beheer bij het Rijk; - Regionale stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen in beheer bij de provincie.	100201: Alle regionale stroomwegen, uitgezonderd die het Rijk in beheer wil hebben, en gebiedsontsluitingswegen in beheer bij de provincie. In principe geen erftoegangswegen in beheer bij de provincie, met uitzondering van doorgaande parallelwegen behorend tot provinciale wegen.	€ 52.907	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Hieronder worden per doelstelling de politiek relevante acties weergegeven.

Doelstelling	Politiek relevante actie
100101: Technisch beheer en onderhoud uitvoeren conform het door Provinciale Staten gekozen beleids-/kwaliteitsprofiel.	01 - Beleidsvoornemen : Pilot Beheerplan in 4e kwartaal 2005 ter acceptatie aan bestuur aanbieden. Volledige toepassing technisch beheer en onderhoud volgens gekozen kwaliteitsprofiel uitwerken in beheerplannen (vaar)wegen in 2006. 04 - Financiële prioriteit : Er is een financiële prioriteit toegekend van € 225.000 in 2005 en eenzelfde bedrag in 2006. Dit zal worden gebruikt om onderzoek en sanering uit te voeren op de locaties Koudepolderstraat en Axelse Sassing.
100103: Samenwerking op het gebied van gladheidbestrijding bij diverse overheden optimaliseren.	01 - Beleidsvoornemen : Samenwerking op het gebied van gladheidbestrijding bij diverse overheden (buiten bebouwde kom) onderzoeken en zo mogelijk vertalen in een intentieovereenkomst.
100201: Alle regionale stroomwegen, uitgezonderd die het Rijk in beheer wil hebben, en gebiedsontsluitingswegen in beheer bij de provincie. In principe geen erftoegangswegen in beheer bij de provincie, met uitzondering van doorgaande parallelwegen behorend tot provinciale wegen.	01 - Beleidsvoornemen : Het lopende project herschikking wegenbeheer tussen Rijk en Provincie betreft de overdracht van stroom- en gebiedsontsluitingswegen ten zuiden van A58. De overdracht hangt samen met de verandering van functies van de wegen als gevolg van de openstelling voor het verkeer van de Westerscheldetunnel en de opheffing van de veren Kruiningen-Perkpolder en Vlissingen-Breskens. In de komende tijd zal de aandacht ook uitgaan naar de overdracht van erftoegangswegen naar de waterschappen. Dit betreft geheel Zeeland. Erftoegangswegen zijn hoofdzakelijk van lokaal belang en behoren naar hun aard in principe niet thuis in het provinciale beheerpakket.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Infrastructuur

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	21.322.411	21.327.839	20.876.888	22.126.445	20.109.478	19.670.702
Totaal lasten	21.322.411	21.327.839	20.876.888	22.126.445	20.109.478	19.670.702

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	5.618.182	5.336.634	5.299.698	5.299.698	5.299.698	5.299.698
Totaal baten	5.618.182	5.336.634	5.299.698	5.299.698	5.299.698	5.299.698
Saldo programma	15.704.229	15.991.205	15.577.190	16.826.747	14.809.780	14.371.004

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil tussen de jaren wordt veroorzaakt door het niet jaarlijks terugkerend onderhoud aan de infrastructuur. Uitgegaan wordt van een structureel bedrag voor het totale onderhoud. Positieve en negatieve afwijkingen in de loop van de jaren wordt toegevoegd of onttrokken aan de Algemene Reserve. Per saldo zijn deze afwijkingen in evenwicht.

Inleiding

Algemene doelstelling van het beleid is het behoud en de (verdere) versterking van de sociale infrastructuur in evenwicht met de ontwikkeling van de economische en fysiekruimtelijke infrastructuur. Een sterke sociale infrastructuur is van belang voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor alle Zeeuwse inwoners. Specifieke doelstelling is de vergroting van de (mogelijkheid tot) participatie van burgers, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen, aan de Zeeuwse samenleving. Het gaat dan om de versterking van de sociale cohesie (de sociale samenhang in de samenleving).

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
--

1101: Een vergroting van de sociale cohesie.
--

In de komende periode zal onverkort worden verder gegaan op de ingeslagen weg van het behoud en verdere versterking van de sociale infrastructuur. Meer nog dan tot nu toe het geval is geweest, zal hierbij sprake zijn van maatwerk aan de basis. Het provinciaal sociaal beleid streeft de komende jaren in ieder geval naar een vergroting van de sociale cohesie.

In essentie gaat het erom hoe mensen in Zeeland zich tot elkaar verhouden, het gevoel hebben deel uit te maken van de samenleving en daarin een rol te spelen. Het beleid is gericht op alle Zeeuwen, maar waar nodig richten we ons op specifieke groepen. Het sociaal beleid is niet alleen gericht op problemen, maar evenzeer op behoud en versterking van wat goed gaat.
--

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het provinciaal sociaal beleid is met name voorwaardenscheppend van aard en afhankelijk van de daadwerkelijke vraag, c.q. de complementariteit ten opzichte van, in het bijzonder, de gemeenten. Daarbij komt dat de provincie geen (directe) invloed kan uitoefenen op maatschappelijke ontwikkelingen die effect hebben op de sociale infrastructuur. Het is derhalve niet eenvoudig om dusdanige doelstellingen te ontwikkelen dat het mogelijk wordt het concrete resultaat van het provinciaal beleid volledig inzichtelijk te maken. Niettemin is getracht hieraan tegemoet te komen.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Een vergroting van de sociale cohesie	110108: <u>Zeeland voor jeugd en jongeren.</u> In de periode 2006 – 2008 verbeteren van de leefomgeving voor kinderen en jongeren in Zeeland (ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004).	€ 1.084.798	€ 56.000
	110109: <u>Zeeland voor vrijwilligers.</u> In de periode 2006 – 2008 vergroten van de participatie van de Zeeuwse bevolking in het vrijwilligerswerk (ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004).	€ 359.325	€ 0
	110110: <u>Zeeland: niemand aan de zijlijn.</u> In de periode 2006 – 2008 bevorderen dat kwetsbare (Zeeuwse) burgers kunnen deelnemen aan de samenleving (ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004).	€ 6.614.868	€ 182.587
	110112: <u>Zeeland: goed voorzieningenniveau.</u> In de periode 2006-2008 verbeteren van de leefbaarheid in kleine kernen (ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004).	€ 89.462	€ 0
	110113: <u>Zeeland: sociaal veilig.</u> In de periode 2006 – 2008 bevorderen van een veilig leefklimaat (ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004).	€ 0	€ 0
	110114: <u>Zeeland voor ouderen.</u> In de periode 2006 – 2008 verbeteren van de leefomgeving voor ouderen in Zeeland (ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004).	€ 0	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

De kern van ons provinciaal sociaal beleid ligt in het vergroten van maatschappelijke participatie en het stimuleren van sociale verbanden. Onze rol daarbij is zoals gezegd voorwaardenscheppend (ontwikkelaar, monitor, coördinator, stimulator en initiator). Behoud en versterking van de sociale infrastructuur wordt in het bijzonder tot stand gebracht door het voeren van interactief beleid. Dat wil zeggen: expliciet rekening houdend met de concrete vragen die er in de samenleving leven (bij burgers, organisaties en instellingen), c.q. in aansluiting op het sociale beleid van de Zeeuwse gemeenten.

Om het beoogde maatschappelijke effect en de doelstellingen te realiseren wordt, uitvoering gegeven aan de Sociale agenda Zeeland 2005 – 2008.

Op basis van bovengenoemd beleidskader zullen met name met behulp van de subsidieregeling 'het Beleidskader Sociale Zorg' concrete activiteiten en projecten worden beoordeeld en worden gehonoreerd.

Daarnaast zal door middel van specifieke inzet van de gesubsidieerde instellingen zoals Scoop, Stichting Centrum voor Telefonische Hulpverlening Zeeland (SCTHZ), Anti Discriminatie Bureau Zeeland (ADBZ), Sport Zeeland, Splinter worden gewerkt aan de realisatie van de hieronder genoemde provinciale doelstellingen.

Doelstelling	Politiek relevante actie
110108: <u>Zeeland voor jeugd en jongeren</u> . In de periode 2006 – 2008 verbeteren van de leefomgeving voor kinderen en jongeren in Zeeland (ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004).	03 - Beleidsvoornemen : Sluitende afspraken maken met gemeenten over het preventieaanbod . 04 - Financiële prioriteit : Verbetering leefomgeving jongeren.
110109: <u>Zeeland voor vrijwilligers</u> . In de periode 2006 – 2008 vergroten van de participatie van de Zeeuwse bevolking in het vrijwilligerswerk (ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004).	01 - Beleidsvoornemen : Implementatie van de uitkomsten van het onderzoek naar vrijwilligerswerk.
110113: <u>Zeeland: sociaal veilig</u> . In de periode 2006 – 2008 bevorderen van een veilig leefklimaat (ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004).	01 - Beleidsvoornemen : Stimuleren totstandkoming servicecentra (o.a. inzet bibliobussen).

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Sociaal Beleid

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	400.000	500.000	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	7.449.688	8.153.501	7.752.883	7.484.585	6.321.462	6.216.445
Totaal lasten	7.449.688	8.153.501	8.152.883	7.984.585	6.321.462	6.216.445

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	302.958	280.975	238.587	238.587	238.587	182.587
Totaal baten	302.958	280.975	238.587	238.587	238.587	182.587
Saldo programma	7.146.730	7.872.526	7.914.297	7.745.999	6.082.875	6.033.858

Toelichting op de meerjarenraming:

Er is voor het beleidskader sociale zorg ca. € 3,0 miljoen per jaar beschikbaar voor de periode tot en met 2007, dit is verdeeld over de programma's Sociaal Beleid en Zorgvoorzieningen. Voor het programma Sociaal Beleid is ca. € 1,3 miljoen bestemd. Deze middelen zijn echter niet gelijkmatig over de jaren verdeeld; in 2006 wordt € 400.000 meer ingezet, dit gaat ten koste van de middelen voor 2005. Inzet van deze middelen is afhankelijk van de binnengekomen subsidieaanvragen en de toekenning daarvan. Derhalve is vooraf niet aan te geven aan welke doelstelling deze uitgaven dienen te worden gekoppeld. Inzet van deze middelen vindt dus plaats op diverse doelstellingen, maar financieel zijn ze gekoppeld aan 1 doelstelling. Hetzelfde principe geldt voor de gesubsidieerde instellingen onder dit programma. Inzet van deze instellingen vindt plaats op diverse doelstellingen, maar financieel zijn ze gekoppeld aan 1 doelstelling. Bijvoorbeeld Scoop voert taken uit voor diverse programma's en doelstellingen maar is vanwege de systematiek van de programmabegroting gekoppeld aan doelstellingnummer 110103. Een ander voorbeeld is het Klaverblad. Deze is gekoppeld aan doelstelling 12010102.

Inleiding

De zorgsector behoort tot de grootste maatschappelijke sectoren in Zeeland. Door burgers wordt een kwalitatief hoogwaardige en toegankelijke gezondheidszorg als zeer belangrijk ervaren. De gezondheidszorg maakt een proces door van aanbodplanning naar vraagsturing, waarbij ook de rol van de overheid aan verandering onderhevig is. Het provinciaal beleid dient zich in de gewijzigde omstandigheden van vraagsturing en marktwerking te richten op ondersteuning van deze processen, opdat zorggebruikers snel en adequate hulp, zo veel mogelijk dicht bij huis, kunnen ontvangen.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1201: Een voor de inwoners van Zeeland goed gespreide en daardoor bereikbare, kwalitatief hoogwaardige zorg- en hulpverlening, waarover de Zeeuwse burgers tevreden zijn.

1202: Het creëren van mogelijkheden en kansen om jeugdigen zoveel mogelijk te laten opgroeien tot volwaardig deelnemer aan de maatschappij.

Zorg

Een goede gezondheidszorg is van belang voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor alle inwoners van Zeeland. De eisen die in dit kader aan bijvoorbeeld de ziekenhuiszorg worden gesteld, verschillen sterk van bijvoorbeeld de zorg voor chronische zorg. De beoogde maatschappelijke effecten van de provinciale inspanningen zijn dan ook:

- Voor wat betreft de acute zorg: voldoende, hoogwaardige en bereikbare zorgvoorzieningen;
- Voor wat betreft de chronische zorg: kleinschalige en gespreide zorgvoorzieningen, waar mogelijk in een genormaliseerde setting;
- Tevredenheid over de zorg bij de burgers van Zeeland.

Jeugdzorg

Het jeugdzorgbeleid van de Provincie Zeeland is er op gericht om hulp te bieden in een zo licht mogelijke vorm, in een zo vroeg mogelijk stadium en zo dicht mogelijk bij huis. Het hulpaanbod moet er bovendien op gericht zijn om de eigen mogelijkheden van cliënten en mensen in hun naaste omgeving om zelf problemen het hoofd te bieden, te activeren en te versterken.

Op basis van het vastgestelde beleid wil de provincie bijdragen aan de volgende doelen:

- Cliënten van de jeugdzorg worden snel, efficiënt en effectief geholpen;
- Reguleren en beperken van de instroom van jongeren in de jeugdzorg.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

De gezondheidszorg in Zeeland is net als in de rest van het land een omvangrijke sector met vele partijen en verantwoordelijkheden. Het volledig bereiken van de provinciale doelstellingen is dan ook utopisch te noemen, vooral ook omdat de rol van de provincie vooral die van pleitbezorger en intermediair is, en slechts in sommige gevallen die van subsidiegever en wettelijk verantwoordelijke zoals bij de jeugdzorg. Daarbij echter sterk gebonden aan de kaders van de Wet op de Jeugdzorg en het daarbij behorende financiële kader.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Een voor de inwoners van Zeeland goed gespreide en daardoor bereikbare, kwalitatief hoogwaardige zorg- en hulpverlening, waarover de Zeeuwse burgers tevreden zijn.	120111: In de periode 2006 – 2008 vergroten van de beschikbaarheid en de gebruiksmogelijkheden van de gezondheidszorg in Zeeland.	€ 3.487.803	€ 1.600
	120112: In de periode 2006 – 2008 bevorderen dat mensen met een zorgvraag zelfstandig in hun eigen wijk of kern kunnen wonen.	€ 72.925	€ 0
	120113: In de periode 2006-2008 versterken van de leefbaarheid van dorpen en wijken.	€ 0	€ 0
	120114: In de periode 2006 – 2008 bevorderen van de totstandkoming van nieuwe benaderingen van problemen en vraagstukken, gericht op de verbetering van de kwaliteit van zorg en sociaal beleid.	€ 0	€ 0
	120115: In de periode 2006 – 2008 verbeteren van de toegankelijkheid van algemene voorzieningen voor mensen met een beperking.	€ 17.263	€ 0
	120116: In de periode 2006 – 2008 verbeteren van de randvoorwaarden voor de mantelzorger.	€ 0	€ 0
Het creëren van mogelijkheden en kansen om jeugdigen zoveel mogelijk te laten opgroeien tot volwaardig deelnemen aan de maatschappij.	120201: Cliënten in de jeugdzorg snel, efficiënt en effectief helpen.	€ 13.328.251	€ 19.874.770
	120202: Reguleren en beperken van de instroom van jongeren in de jeugdzorg.	€ 7.180.922	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren, wordt het bestaand beleid uitgewerkt en verantwoord in beleidsplannen:

- Beleidskader jeugdzorg inclusief Uitvoeringsprogramma;
- Zorgvisie Zeeland;
- Beleidskader sociale zorg.

Voor de jeugdzorg heeft de provincie een verregaande wettelijke verantwoordelijkheid, die is vastgelegd in de Wet op de Jeugdzorg. Voor de uitvoering van de daaruit voortvloeiende taken is er een doeluitkering beschikbaar.

Voor de overige doelstellingen is er als subsidie-instrument het beleidskader sociale zorg en de gerichte inzet van de gelieerde instellingen. Binnen het Beleidskader Sociale Zorg is € 1,7 miljoen per jaar beschikbaar voor de periode tot en met 2007, dit is verdeeld over de programma's Sociaal Beleid en Zorgvoorzieningen.

Inzet van deze middelen is afhankelijk van de binnengekomen subsidieaanvragen en de toekenning daarvan. Derhalve is vooraf niet aan te geven aan welke doelstelling deze uitgaven dienen te worden gekoppeld. Inzet van deze middelen vindt dus plaats op diverse doelstellingen, maar financieel zijn ze gekoppeld aan één doelstelling.

Hetzelfde principe geldt voor de gesubsidieerde instellingen onder dit programma. Inzet van deze instellingen vindt plaats op diverse doelstellingen, maar financieel zijn ze gekoppeld aan één doelstelling. De kosten van deze doelstelling komen dus niet overeen met de daadwerkelijke uitgaven die worden gedaan voor deze doelen.

Daarnaast leveren de hieronder te noemen punten een verdere bijdrage aan het realiseren van de beoogde maatschappelijke effecten:

- Advisering aan de minister;
- Pleitbezorging Zeeuwse belangen.

Doelstelling	Politiek relevante actie
120111: In de periode 2006 – 2008 vergroten van de beschikbaarheid en de gebruiksmogelijkheden van de gezondheidszorg in Zeeland.	01 - Beleidsvoornemen : Borging van het verbetertraject spoedeisende medische hulp (SMH) Zeeland in de SMH-keten. 03 - Financiële prioriteit : Herhuisvesting Stichting Het Klaverblad.
120112: In de periode 2006 – 2008 bevorderen dat mensen met een zorgvraag zelfstandig in hun eigen wijk of kern kunnen wonen.	01 - Beleidsvoornemen : De gemeenten ondersteuning bieden bij de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.
120115: In de periode 2006 – 2008 verbeteren van de toegankelijkheid van algemene voorzieningen voor mensen met een beperking.	01 - Beleidsvoornemen : Subsidiëren van ten minste 2 toegankelijkheidsprojecten binnen Zeeland.
120201: Cliënten in de jeugdzorg snel, efficiënt en effectief helpen.	08 - Beleidsvoornemen : SMART-prestatieafspraken maken met het zorgaanbod (onder meer over productievolume en kwaliteitsaspecten).
120202: Reguleren en beperken van de instroom van jongeren in de jeugdzorg.	05 - Beleidsvoornemen : Vormgeven Advies- en Meldpunt Kindermishandeling binnen Bureau Jeugdzorg.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Zorgvoorzieningen

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	483.000	69.000	69.000	69.000
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	19.427.772	20.047.062	23.604.164	23.183.746	22.360.689	22.357.120
Totaal lasten	19.427.772	20.047.062	24.087.164	23.252.746	22.429.689	22.426.120

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	15.549.157	15.828.631	19.876.370	19.876.370	19.876.370	19.876.370
Totaal baten	15.549.157	15.828.631	19.876.370	19.876.370	19.876.370	19.876.370
Saldo programma	3.878.615	4.218.431	4.210.794	3.376.376	2.553.319	2.549.750

Toelichting op de meerjarenraming:

Er is voor het beleidskader sociale zorg ca. € 3,0 miljoen per jaar beschikbaar voor de periode tot en met 2007, dit is verdeeld over de programma's Sociaal Beleid en Zorgvoorzieningen. Voor het programma Sociaal Beleid is ca. € 1,3 miljoen bestemd. Deze middelen zijn echter niet gelijkmatig over de jaren verdeeld; in 2006 wordt € 400.000 meer ingezet, dit gaat ten koste van de middelen voor 2005. Inzet van deze middelen is afhankelijk van de binnengekomen subsidieaanvragen en de toekenning daarvan. Derhalve is vooraf niet aan te geven aan welke doelstelling deze uitgaven dienen te worden gekoppeld. Inzet van deze middelen vindt dus plaats op diverse doelstellingen, maar financieel zijn ze gekoppeld aan 1 doelstelling. Hetzelfde principe geldt voor de gesubsidieerde instellingen onder dit programma. Inzet van deze instellingen vindt plaats op diverse doelstellingen, maar financieel zijn ze gekoppeld aan 1 doelstelling. De kosten van deze doelstelling komen dus niet overeen met de daadwerkelijke uitgaven die worden gedaan voor de diverse doelstellingen. Voor wat betreft de jeugdzorg ligt e.e.a. geheel anders. De kosten voor de realisatie van deze doelstellingen komen ten laste van de rijksuitkeringen: doeluitkering Bureau Jeugdzorg en de doeluitkering Zorgaanbod Jeugdzorg..

Inleiding

Kunst en cultuur vormen een onmisbare schakel van de Zeeuwse samenleving. Zij vormen als het ware het cement van deze samenleving. Cultuur als drager van de culturele identiteit vormt een van de verbindende elementen. Daarnaast maakt cultuur duidelijk hoe veelkleurig en veelzijdig onze samenleving is. Cultuur heeft niet alleen een intrinsieke waarde doordat het mogelijkheden biedt tot genereren, herkennen, verbazen, verwonderen, maar ook aanzetten tot kritische reflectie kan geven. Tot slot is cultuur een belangrijk instrument voor regionale ontwikkeling door de daarin opgesloten bijdragen aan toerisme en recreatie, economie en ruimtelijke ordening. Kunst en cultuur leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan een goed woon- en leefklimaat voor alle inwoners van Zeeland. Om cultuur deze rollen te kunnen laten spelen, dient er voor gezorgd te worden dat er sprake is van een zo gevarieerd en gespreid mogelijk cultureel aanbod evenals, van een zo groot mogelijke cultuurparticipatie en een versterking van de culturele factor in de samenleving.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1301: De versterking van het culturele bewustzijn van inwoners en bezoekers van Zeeland door het vergroten van het publieksbereik en de actieve cultuurparticipatie, evenals de versterking van de culturele infrastructuur.

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn de versterking van het culturele bewustzijn van inwoners en bezoekers van Zeeland, door het vergroten van het publieksbereik en de actieve participatie in kunst en cultuur via onder andere de versterking van de culturele infrastructuur.

Om dit te kunnen bereiken moeten we er mede voor zorgen dat er een gevarieerd en gespreid cultureel aanbod in Zeeland tot stand komt, waarbij de variatie en de spreiding zich doet gelden op meerdere aspecten zoals discipline, regio en bevolkingsgroep. Belangrijk daarbij is ook de (artistieke) kwaliteit van dit aanbod in de gaten te houden. Cultureel aanbod dient daarbij breed te worden gezien. Het is het geheel aan organisaties, instellingen en activiteiten op het terrein van de kunsten en het culturele erfgoed. Bij de totstandbrenging van dit aanbod zijn de Zeeuwse gemeenten en een groot aantal Zeeuwse culturele instellingen en organisaties onze natuurlijke partners. Onze rol is hierbij die van subsidiegever en pleitbezorger.

Wij vinden dit van belang omdat:

- Cultuur zet aan tot creativiteit en biedt mogelijkheden tot genieten (vrijtijdsbesteding);
- Cultuur maakt mensen zich bewust van hun eigen culturele identiteit en draagt daarmee bij aan regionale herkenning en gaat vervreemding tegen;
- Cultuurparticipatie is zowel voor de ontwikkeling van de individuele mens als vanuit het oogpunt van een rijker sociaal leven van belang;
- Cultuur ook belangrijk is voor het toerisme en de economie van Zeeland.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het culturele aanbod in Zeeland is veelvormig en in de meeste gevallen kleinschalig. Een groot aantal organisaties en instellingen, veelal vrijwilligers, zorgt voor de totstandkoming ervan. Het bereiken van de provinciale doelstellingen is om meerdere redenen op korte termijn niet haalbaar. Daarnaast is het moeilijk in absolute cijfers, dan wel in percentages vast te leggen wanneer het aanbod compleet is, dan wel de cultuurparticipatie het gewenste niveau heeft bereikt. Belangrijke randvoorwaarden daarbij zijn middelen en infrastructuur. Deze infrastructuur is nog niet compleet. De provincie is niet de enige, maar wel één van de belangrijkste spelers op dit gebied. De provincie kan door haar overall view en het inzetten van haar middelen andere belangrijke partners (gemeenten en culturele organisaties in Zeeland) activeren en stimuleren om de beoogde doelstellingen te realiseren. Als basis voor deze provinciale rol geldt de nieuwe cultuurnota 2005-2008.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
De versterking van het culturele bewustzijn van inwoners en bezoekers van Zeeland door het vergroten van het publieksbereik en de actieve cultuurparticipatie, evenals de versterking van de culturele infrastructuur.	130101: In de periode 2006 vergroten van de variatie en spreiding in het culturele aanbod in Zeeland.	€ 2.707.683	€ 200.752
	130103: In de periode 2005 tot en met 2008 inzetten op het behoud en de ontsluiting van het culturele erfgoed van Zeeland.	€ 6.228.934	€ 2.205.000
	130104: In de periode 2006 tot en met 2008 verbreden en verbeteren van de rol van het bibliotheekwerk in Zeeland.	€ 5.275.266	€ 0
	130105: In de periode 2006 tot en met 2008 versterken van de culturele factor in de Zeeuwse samenleving.	€ 516.900	€ 374.955
	130106: In de periode 2006 tot en met 2008 versterken en verbeteren van de regionale radio en televisie.	€ 6.880.429	€ 300.000
	130107: In de periode 2006-2008 verhogen van de cultuurparticipatie en verbeteren van het culturele aanbod in Zeeland.	€ 639.434	€ 299.235

3. Wat doen we daarvoor?

Het provinciale cultuurbeleid voor 2005 en verder is vastgelegd in de nieuwe cultuurnota 2005-2008 en zal nader worden uitgewerkt in verschillende nog te verschijnen deelnotities. Om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren, wordt het cultuurbeleid uitgevoerd met gebruikmaking van onder meer de volgende zaken:

- De uitgangspunten van de nieuwe cultuurnota en de verschillende deelnotities;
- Het inzetten van personele kracht;
- De adviezen van de Raad voor de Cultuur Zeeland over inhoudelijke en artistieke kwaliteit;
- Het subsidiëren en gericht inzetten van de vijf dragende culturele organisaties (onder meer Scoop en de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland);
- Samenwerking met de Zeeuwse gemeenten;
- Het voeren van een actief subsidie- en stimuleringsbeleid;
- Het investeren in de versterking van de culturele infrastructuur via onder andere eenmalige subsidies.

Doelstelling	Politiek relevante actie
130101: In de periode 2006 vergroten van de variatie en spreiding in het culturele aanbod in Zeeland.	08 - Financiële prioriteit : Programma C-Culture: het (mede) mogelijk maken van grote en kleinere activiteiten en projecten met een provinciaal belang. Deze prioriteit richt zich hoofdzakelijk op activiteiten en projecten op het gebied van amateurkunst (waaronder orkestbegeleiding Zeeuwse koren) en podiumkunsten en cultureel erfgoed (programma's 1 en 2 C-culture). 10 - Financiële prioriteit : North Sea Commission: de North Sea Commission heeft twee hoofddoelstellingen, te weten het Noordzeegebied tot een politieke Europese regio maken en daartoe actief participeren op de Europese agenda en het Noordzeegebied als Europese regio bestendigen door groeiende samenwerking tussen de regio's die lid zijn te promoten. Er wordt beleidsondersteuning geboden aan de vakgroep Culture and Tourism van de North Sea Commission in het algemeen en van de werkgroep Europese Agenda onder voorzitterschap van gedeputeerde Suurmond in het bijzonder.
130103: In de periode 2005 tot en met 2008 inzetten op het behoud en de ontsluiting van het culturele erfgoed van Zeeland	10 - Financiële prioriteit : Aanpassen buitensteiger bij Veere ten behoeve van extra ligplaatsen voor hoogaarzen. 16 - Financiële prioriteit : Ontflechting gelieerde instellingen: - Inhuren externe deskundigheid; - Workshops met gelieerde instellingen; - Voorlichting/nieuwsbrieven. 18 - Beleidsvoornemen : Opstellen van een notitie monumentenzorg. 19 - Beleidsvoornemen : Afronding van de cultuurhistorische hoofdstructuur.
130104: In de periode 2006 tot en met 2008 verbreden en verbeteren van de rol van het bibliotheekwerk in Zeeland.	04 - Beleidsvoornemen : Totstandkoming van een Zeeuws bibliotheeknetwerk met daarbij een specifieke rol voor de service organisatie van de Zeeuwse Bibliotheek. 06 - Financiële prioriteit : Zeeuwse bibliotheek: Beschikbaar stellen van incidentele middelen ten behoeve van het gezond maken van de bedrijfsvoering van de Zeeuwse Bibliotheek en hiervan afgeleid tevens het structureel subsidiebedrag vanaf 2006 verhogen.

130105: In de periode 2006 tot en met 2008 versterken van de culturele factor in de Zeeuwse samenleving.	08 - Financiële prioriteit : Evaluatie Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ): Er wordt opdracht verleend aan een onderzoeksbureau om de uitvoering van het onderzoek te begeleiden. De evaluatie moet leiden tot: 1. Helderheid over het bereiken van de doelstelling door SCEZ zoals die voor ogen stond in het statenvoorstel WEB-373. 2. Inzicht in de belemmerende en/of bevorderende factoren bij het realiseren van bovengenoemde doelstelling. 3. Aanbevelingen voor de verdere ontwikkeling.
130107: In de periode 2006-2008 verhogen van de cultuurparticipatie en verbeteren van het culturele aanbod in Zeeland.	01 - Beleidsvoornemen : 40 % van de Zeeuwse basisscholen beschikken over een cultureel beleidsplan in het kader van culturele educatie. 02 - Financiële prioriteit : Wim Hofmanproject: de stichting Stoorworm, de organisator van het Wim Hofmanproject, financieel ondersteunen om het project ten uitvoer te brengen. Het ontvangen projectplan van de stichting voorziet in een groot aantal activiteiten ad. in totaal € 229.000. Het betreft hier nieuwe en heruitgaven van het werk van Wim Hofman, speciale tentoonstellingen in Letterkundig Museum Den Haag, museum Vlissingen en in de bibliotheken Middelburg en Vlissingen en onderwijsaanbod in de vorm van, onder andere, boekenpakketten en leskisten. Wij willen specifiek een bijdrage verlenen in de kosten van de voorgenomen tentoonstelling in het Letterkundig Museum in Den Haag (februari – juli 2006 en verhuist daarna naar Zeeuwse Bibliotheek augustus – december 2006), de kosten van leskisten Wim Hofman voor het Zeeuwse basisonderwijs en de bureau- en organisatiekosten van de stichting. Daarbij moet worden opgemerkt, dat met betrekking tot de bijdrage in de kosten van de tentoonstelling, het hier gaat om de ontwerpkosten. Overige kosten komen voor rekening van het Letterkundig Museum en de Zeeuwse Bibliotheek zelf.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Cultuur

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	784.600	669.600	441.000	441.000
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	21.650.498	26.389.862	21.371.880	19.287.090	19.048.750	17.559.019
Totaal lasten	21.650.498	26.389.862	22.156.480	19.956.690	19.489.750	18.000.019

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	7.188.077	8.618.882	3.379.942	1.104.942	874.942	374.955
Totaal baten	7.188.077	8.618.882	3.379.942	1.104.942	874.942	374.955
Saldo programma	14.462.421	17.770.980	18.776.537	18.851.748	18.614.808	17.625.064

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil tussen 2006 en volgende jaren zit voornamelijk in de wegvallende lasten en baten van het Europese project Maritem Erfgoed en regionale TV Scheldemond. In het kader van de Cultuurnota is tot en met 2008 jaarlijks een extra bedrag beschikbaar gesteld van € 880.000.

In de lasten van prioriteiten zijn geen overheadkosten meegenomen voor de financiële prioriteit North Sea Commission. Deze overheadkosten zijn opgenomen in de post lasten overig. Daarom is er een verschil met het overzicht van de financiële prioriteiten.

Zoet & Zout Water

- 14 - Watermanagement**
- 15 - Landbouw en Visserij**
- 16 - Natuur en Landschap**

Inleiding

Onder watermanagement worden de provinciale taken gerekend op het terrein van waterbeheer (kwantiteit en kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater) en op het terrein van waterkering/bescherming tegen de zee. De taken van de provincie liggen in hoofdzaak op strategisch niveau. De operationele taken liggen veelal bij de waterschappen en Rijkswaterstaat. Vanwege de steeds nauwere relatie met vooral ruimtelijke ordening en ook andere beleidsterreinen krijgt de aanpak van het watermanagement een steeds integraler karakter. In de gebiedsgerichte aanpak ligt de regierol veelal bij de provincie.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
1401: Meer ruimte voor (binnendijks) water.
1402: Veiligheid tegen overstromingen.
1403: Versterken van het estuariumkarakter van de Deltawateren.
1404: Verbetering van de waterkwaliteit regionale wateren.
1405: Zorgen voor voldoende grondwater met een kwaliteit geschikt voor locatiegebonden functies.

Wat we willen bereiken is geformuleerd in de verschillende beleidsnota's en visiedocumenten op het gebied van het waterbeheer.

Op het gebied van de waterkeringszorg en waterhuishouding heeft de provincie een toezichthoudende taak. Dit toezicht draagt er toe bij dat de waterkeringen blijvend voldoen aan de wettelijke normen en het waterhuishoudkundig systeem blijft voldoen aan de eisen van de tijd.

Naast de toezichthoudende rol is er de initiërende, stimulerende en sturende rol van de provincie op het terrein van het watermanagement, die eveneens moet bijdragen aan de hieronder te noemen essentiële maatschappelijke effecten:

- Meer ruimte voor (binnendijks) water;
- Veiligheid tegen overstromingen;
- Versterken van het estuariumkarakter van de Deltawateren;
- Verbetering van de waterkwaliteit regionale wateren;
- Duurzaam beschermen en mogelijk vergroten van de voorraad zoet grondwater en het tegengaan van verdroging en verzilting.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Om na te gaan of de beoogde maatschappelijke effecten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd, is het nodig dat bepaalde doelstellingen worden geformuleerd.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Meer ruimte voor (binnendijks) water.	140101: Vanuit haar stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie er voor dat tot 2015 ieder jaar 10% van de WB21-wateropgave gerealiseerd wordt door het waterschap.	€ 1.637.027	€ 0
	140102: Vanuit haar initiërende en stimulerende rol zorgt de provincie voor meervoudig gebruik van water door de combinatie van de functie water(berging) met andere functies (natuur, recreatie en infrastructuur).	€ 307.301	€ 0
Veiligheid tegen overstromingen.	140201: Vanuit haar regulerende, stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie er voor dat alle waterkeringen voldoende sterk zijn.	€ 1.946.969	€ 924.750
Versterken van het estuariumkarakter van de Deltawateren.	140301: Vanuit haar initiërende, stimulerende en ondersteunende rol minimaliseert de provincie de ecologische schaduwkanten van de Deltawerken voor alle Deltawateren en zet in op de kansen, die dit biedt voor de economie, de ecologie, het welzijn en de veiligheid.	€ 852.135	€ 60.000
	140302: Vanuit haar initiërende en stimulerende rol zorgt de provincie er voor dat er geen afname van de hoeveelheid landbouwgrond plaatsvindt, zonder zoetwatertekort ondanks veranderingen in de omgeving en het karakter van de landbouw.	€ 0	€ 0
	140304: Het vergroten van draagvlak voor de problematiek en de kansen vanuit een stimulerende rol.	€ 74.617	€ 0
Verbetering van de waterkwaliteit regionale wateren.	140401: De provincie zorgt samen met de waterbeheerders voor de implementatie van de Europese kaderrichtlijn water.	€ 129.517	€ 0
	140402: Vanuit haar stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie voor een positieve ontwikkeling van de concentraties van zuurstof, stikstof, fosfaat, chlorofyl en het doorzicht van regionale wateren in de meerjarige trend. Dit geldt tevens voor de concentraties zware metalen en microverontreinigingen in water en waterbodem.	€ 162.465	€ 0

Zorgen voor voldoende grondwater met een kwaliteit geschikt voor locatiegebonden functies.	140501: Vanuit haar regulerende, stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie voor de bescherming van de kwantiteit van grondwatervoorkomens: geen uitputting, verdroging en zettingen als gevolg van onttrekkingen van grondwater.	€ 290.687	€ 175.600
	140502: Vanuit een regulerende rol voorkomt de provincie kwaliteitsverslechtering van zoete grondwatervoorraden.	€ 121.062	€ 0
	140503: Vanuit haar initiërende en ondersteunende rol zorgt de provincie voor een lange termijn strategie om het zoete grondwater in stand te houden en waar mogelijk te vergroten en de functies daarop af te stemmen.	€ 256.090	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren wordt het bestaand beleid uitgewerkt. De hieronder te noemen speerpunten van het beleid zullen hieraan hun bijdrage leveren.

Vanuit haar stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie er voor dat tot 2015 ieder jaar 10% van de WB21-wateropgave gerealiseerd wordt door het waterschap.

De aanpak van de realisering van het maatschappelijk effect "meer ruimte voor water" is in grote lijn beschreven in het provinciaal waterhuishoudingsplan 2001-2006 (in maart 2001 vastgesteld door Provinciale Staten) en verder uitgewerkt in de deelstroomgebiedsvisie Zeeland (vastgesteld mei 2004 door Gedeputeerde Staten). Inmiddels is de aanpak verder aangescherpt in het concept ontwerp Omgevingsplan. De belangrijkste elementen zijn:

- Op orde brengen van de watersystemen door het volgen van twee sporen: maatregelen op het gebied van de waterhuishouding en ruimtelijke herinrichting;
- Wat betreft de maatregelen op gebied van de waterhuishouding wordt als prioriteitsvolgorde aangehouden: vasthouden, bergen en als laatste een beperkt verhogen van de bemalingcapaciteit;
- Ruimtelijke herinrichting wordt bevorderd door toepassing van stimulerende maatregelen (ruilgrondbank, subsidieregelingen, landinrichting) en via toepassing van de watertoets;
- De waterkansenkaarten zijn daarbij een belangrijk uitgangspunt;
- De gewenste omvang van de te nemen maatregelen tot en met het jaar 2015 is geformuleerd in de deelstroomgebiedsvisie en wordt momenteel nader gespecificeerd door de waterschappen.

Vanuit haar initiërende en stimulerende rol zorgt de provincie voor meervoudig gebruik van water door de combinatie van de functie water(berging) met andere functies (natuur, recreatie en infrastructuur).

- Extra berging van water wordt maximaal gekoppeld aan het bereiken van andere functies en doelen, met in het bijzonder ecologische verbindingzones;
- Per deelgebied zal daartoe een nadere uitwerking van de deelstroomgebiedsvisie plaatsvinden via aanvullende hydrologische modelberekeningen en een interactief proces met de streek.

Vanuit haar regulerende, stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie er voor dat alle waterkeringen voldoende sterk zijn.

- Uitvoering planstudies zwakke schakels;
- Goedkeuring tweede ronde toetsing;
- Goedkeuring plannen projectbureau zeekeringen;
- Normering regionale waterkeringen;
- Uitvoering Zeeuws Kustbeleidsplan.

Vanuit haar stimulerende en ondersteunende rol minimaliseert de provincie de ecologische schaduwkanten van de Deltawerken voor alle Deltawateren.

- Voorzitterschap en secretariaat Deltaraad;
- Medeopdrachtgever planstudie peilbesluit Veerse Meer;
- Voorzitterschap Bestuurlijk Overleg Krammer Volkerak (stuurgroep planstudie Waterkwaliteit Volkerak-Zoommeer);
- Samen met Noord-Brabant en Zuid-Holland ontwikkelingsprogramma zuidwestelijke delta formuleren.

Vanuit haar initiërende en stimulerende rol zorgt de provincie er voor dat er geen afname van de hoeveelheid landbouwgrond plaatsvindt zonder zoetwatertekort, ondanks veranderingen in de omgeving en het karakter van de landbouw.

- Samen met Zuid-Holland en Noord-Brabant trekker brede discussie zoetwaterproblematiek.

Het vergroten van draagvlak voor de problematiek en de kansen vanuit een stimulerende rol.

- Uitvoering communicatieplan.

Vanuit haar stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie voor een positieve ontwikkeling van de concentraties van zuurstof, stikstof, fosfaat, chlorofyl, het doorzicht van regionale wateren in de meerjarige trend. Dit geldt tevens voor de concentraties zware metalen en microverontreinigingen in water en waterbodem.

- Formuleren van nieuwe kwaliteitsdoelstellingen in verband met de Kader-Richtlijn Water, uiterlijk in 2008 een daaraan gekoppeld maatregelenpakket;

- Uitvoeren actieprogramma diffuse bronnen;
- Terugdringen emissies vanuit de landbouw via project MINAS en Middelven Meester;
- Uitvoering geven aan plan van aanpak biologische landbouw;
- Bevorderen duurzame stedenbouw;
- Verminderen vuiluitwerp rioleringen tot een geformuleerd niveau in 2006;
- Terugdringen lozingen in het buitengebied.

Vanuit haar regulerende, stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie voor de bescherming van de kwantiteit van grondwatervoorkomens: geen uitputting, verdroging en zettingen als gevolg van onttrekkingen van de grondwater:

- Vergunningverlening grondwateronttrekkingen;
- Meetnet grondwater kwantitatief en kwalitatief;
- Handhaving en toezicht.

Vanuit een regulerende rol voorkomt de provincie kwaliteitsverslechtering van zoete grondwatervoorraden.

- Handhaving bescherming wingebieden voor drinkwater.

Vanuit haar initiërende en ondersteunende rol zorgt de provincie voor een lange termijn strategie om het zoete grondwater in stand te houden en waar mogelijk te vergroten en de functies daarop af te stemmen.

- Bevorderen van een gericht peilbeheer;
- Onderzoek verzilting en verzoeting in relatie tot klimaatontwikkeling.

Voor verdere ondersteuning zijn er ook een aantal prioriteiten toegekend. Informatie over de prioriteiten is te vinden in het onderstaande overzicht.

Doelstelling	Politiek relevante actie
140101: Vanuit haar stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie er voor dat tot 2015 ieder jaar 10% van de WB21-wateropgave gerealiseerd wordt door het waterschap.	02 - Beleidsvoornemen : Uitvoeren van de Kwaliteitsimpuls Blauw met het accent op de speerpunten uit onder meer het provinciaal waterhuishoudingsplan 2001-2006 en de deelstroomgebiedsvisie Zeeland, zoals het tegengaan van vervuiling, meer ruimte voor water, het beter benutten van het in Zeeland aanwezige zoete water, het benutten van brak water voor mariene cultures, het cofinancieren van uitvoeringsprojecten en maatregelen, het maken van concrete uitvoeringsgerichte afspraken met waterschappen en gemeenten, alsmede de communicatie over behaalde successen in het waterbeheer.
140201: Vanuit haar regulerende, stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie er voor dat alle waterkeringen voldoende sterk zijn.	01 - Beleidsvoornemen : Uitvoering planstudies voor de zwakke schakels in kust. 06 - Financiële prioriteit : Stormvloedbestrijding: analyse van overstromingssituatie per dijkkringgebied en analyse fysieke maatregelen.
140301: Vanuit haar initiërende, stimulerende en ondersteunende rol minimaliseert de provincie de ecologische schaduwkanten van de Deltawerken voor alle Deltawateren en zet in op de kansen, die dit biedt voor de economie, de ecologie, het welzijn en de veiligheid.	01 – Beleidsvoornemen & Financiële prioriteit : Uitwerken van de integrale visie op de toekomst van de Deltawateren in een werkprogramma Delta Inzicht.
140401: De provincie zorgt samen met de waterbeheerders voor de implementatie van de Europese kaderrichtlijn water.	02 - Beleidsvoornemen : In een nauwe samenwerkingsstructuur met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat, waterschappen, gemeenten en maatschappelijke organisaties, worden kwaliteitsdoelstellingen voorbereid die voldoen aan de vereisten van de Kaderrichtlijn Water. Het resultaat zal opgenomen worden in een herziening/uitwerking van het Integraal Omgevingsplan in

	de tweede helft van 2008.
--	---------------------------

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Watermanagement

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	150.000	50.000	50.000	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	7.510.181	5.880.021	5.679.685	4.855.081	4.032.230	4.022.269
Totaal lasten	7.510.181	5.880.021	5.829.685	4.905.081	4.082.230	4.022.269

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	1.191.798	1.187.900	1.160.350	543.850	175.600	175.600
Totaal baten	1.191.798	1.187.900	1.160.350	543.850	175.600	175.600
Saldo programma	6.318.382	4.692.121	4.669.335	4.361.231	3.906.630	3.846.669

Toelichting op de meerjarenraming:

Voor de periode tot en met 2007 is € 440.000 beschikbaar gesteld voor de "Kwaliteitsimpuls Blauw". Voor de jaren vanaf 2008 is nog geen besluit genomen. Voor het project "Zwakke Schakels" is in 2006 € 900.000 lasten en baten geraamd en in 2007 € 300.000. In 2008 komt dit project niet meer voor in de begroting.

Inleiding

De landbouw is als belangrijkste landgebruiker toonaangevend aanwezig in het Zeeuwse landschap. Het areaal cultuurgrond is 123.000 hectare in 2002, hetgeen overeenkomt met 80% van de totale oppervlakte land in Zeeland. Een zwaar accent ligt op de akkerbouw (70%), met name op de kapitaal- en arbeidsintensievere plantaardige teelten.

Het aantal bedrijven is vooral tussen 1996 en 2002 fors afgenomen (17%) en schommelt thans rond 3.900. De veehouderij groeit de laatste 10 jaar door inplaatsingen van elders. Het economisch belang dat de sector land- (en tuinbouw) in Zeeland vertegenwoordigt, is groot. Met inbegrip van de agribusiness zorgt de landbouw voor een werkgelegenheid van 15.500 personen, dat is 9,6% van de totale Zeeuwse werkgelegenheid.

Het visserijcluster in Zeeland kan worden onderverdeeld in de traditionele visserij, gebaseerd op wildvangst, en aquacultuur, waarbij enige vorm van menselijk ingrijpen in het natuurlijk proces van aquatische organismen plaatsvindt.

Tot de eerste categorie wordt de zee- en kustvisserij op voor Zeeland belangrijke soorten als tong, schol en garnalen gerekend, terwijl de teelt van schaal- en schelpdieren, van vis en zouttolerante gewassen tot de tweede categorie behoort.

De totale werkgelegenheid in het cluster bedroeg in 2003 bijna 1.700 arbeidsplaatsen, dat is 1% van de totale Zeeuwse werkgelegenheid. In de periode 1995 – 2003 is de werkgelegenheid in de zeevisserij licht afgenomen (-191 arbeidsplaatsen), terwijl de werkgelegenheid bij het kweken van vis- en schaaldieren juist is toegenomen (+171 arbeidsplaatsen). Hierbij dient te worden aangetekend dat beëindiging van de kokkelvisserij per ultimo 2004 voor een trendbreuk heeft gezorgd.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
1501: Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".
1502: Het streven naar een duurzame ontwikkeling middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.
1503: Het bevorderen van innovatie.
1504: Het streven naar een betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.
1505: Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering.

Landbouw

Onderkend dient te worden dat de Provincie slechts in beperkte mate invloed kan uitoefenen op de marktontwikkelingen in de landbouw. Daarvoor wordt het beleid teveel bepaald op Europees en mondiaal niveau, zoals bijvoorbeeld de hervormingsvoorstellen met betrekking tot de suikermarkt. Deze voorstellen zullen bij ongewijzigde vaststelling verstrekende gevolgen hebben voor de Zeeuwse landbouw. In het nieuwe gemeenschappelijke Europese landbouwbeleid wordt het markt- en prijsbeleid in het algemeen verder afgebouwd en vervangen door een systeem van directe inkomenssteun. Dit beleid wordt gekoppeld aan duurzamere vormen van landbouw, met oog voor dierenwelzijn, voedselveiligheid en maatschappelijk verantwoord produceren. Meer nadruk komt te liggen op integrale plattelandsontwikkeling, hetgeen zijn vertaling mede vindt in de beschikbare geldstromen. Bij de uitvoering van dit beleid, dat mede tot uiting komt in rijksbeleid via onder andere de Agenda Vitaal Platteland en de daarmee nauw samenhangende Nota Ruimte, wordt een stevige rol voor de regio's voorzien in het transitieproces naar een duurzame, concurrerende landbouw met ruimte voor ondernemerschap. Voor de biologische landbouw is in oktober 2004 door de Europese Unie een Actieplan Biologische Landbouw uitgebracht. Ongeveer tegelijkertijd heeft het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV) een Beleidsplan Biologische Landbouw het licht laten zien. Daarnaast valt te wijzen op de in 2004 verschenen nieuwe Europese Kaderverordening Plattelandsvernieuwing, die een doorvertaling zal krijgen in een nationaal strategisch document met uitvoeringsplan, dat ook ruimte biedt voor een regionale invulling.

Visserij

Het beleid ten aanzien van de kustvisserij wordt geformuleerd door het Rijk en is gebaseerd op de Visserijwet en, specifiek voor de schelpdiervisserij, het Beleidsbesluit Schelpdiervisserij 2005 – 2020. De mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee zal worden beëindigd. De mosselsector staat voor de opgave een deel van het benodigde mosselzaad op alternatieve wijze te produceren. De inrichting van een zeereservaat in de Voordelta zal gevolgen hebben voor de uitoefening van bepaalde vormen van visserij in dat gebied. Het Europese beleid voor de Nederlandse zeevisserij wordt voornamelijk bepaald door het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Dit beleid is gericht op evenwicht tussen biologie, ecologie en economie. Uitgangspunt is dat de visserij-inspanningen op Europees niveau worden teruggebracht en dat de vloot niet groeit. De Vogel- en Habitatrichtlijn vormen de kaders waarbinnen de schelpdiervisserij moet opereren.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het provinciaal sociaal-economisch beleid is voorwaardenscheppend. Daarnaast is economische ontwikkeling voor een groot deel afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen, zoals de nationale en wereldeconomie en de bereidheid van bedrijven om te investeren. De ontwikkelingen in de landbouw en visserijsector worden bovendien voor een groot deel in Brussel bepaald. Voor een gedeelte van de aquacultuursector (met name de schelpdiervisserij) is het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij beleidsbepalend. Een meting van het resultaat van provinciaal beleid blijft derhalve moeilijk. Aan het einde van de looptijd van het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan 2005-2008 zal nog wel een evaluatie plaatsvinden.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid"	150101: Het in de periode 2006-2008 ondersteunen van de totstandkoming van een kwalitatief hoogwaardige glastuinbouwlocatie in de Kanaalzone tot in eerste aanleg circa 300 hectare, hetgeen een directe werkgelegenheid van 1.000 arbeidsplaatsen dient op te leveren.	€ 5.000	€ 0
	150102: Het in de periode 2006-2008 verwerven van een centrumpositie in Europa voor de (havengebonden) verwerking, overslag en handel van agrarische producten door de uitwerking van het concept Foodports, al dan niet in combinatie met een agroproductiepark.	€ 0	€ 0
	150103: Het behouden en versterken van een goed geoutilleerd en georganiseerd visserij-/aquacultuurcluster in Zeeland.	€ 81.163	€ 0
	150104: Het realiseren van een 'Zeecultuur-park'.	€ 0	€ 0
Het streven naar een duurzame ontwikkeling middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.	150201: Het in de periode 2006-2008 beter positioneren van de biologische en duurzame landbouw door het faciliteren/opstarten van minimaal één ketenproject en een groei van 10 biologisch producerende agrarische bedrijven.	€ 84.315	€ 0
	150202: Het in de periode 2006-2008 versterken van de economische potenties van de verbrede landbouw door vanuit Vitaal Platteland Zeeland: minstens 5 verbredingprojecten (bijvoorbeeld uitbreiding van het aantal zorgboerderijen) te steunen die een wezenlijke economische meerwaarde vertegenwoordigen.	€ 3.563.600	€ 2.978.200

Het bevorderen van innovatie.	150301: Het verkennen van een publiek/privaat samenwerkingsconstructie met het oog op ontwikkeling en kennis, gekoppeld aan een vorm van structurele financiering met als doel de vernieuwing van het landelijk gebied een nieuwe impuls te geven.	€ 29.500	€ 0
	150302: Het in de periode 2006-2008 versterken van bestaande productieketens door het faciliteren van minimaal 2 projecten op het gebied van agrificatie en/of ketenverlenging.	€ 0	€ 0
	150303: Het in de periode 2006-2008 uitwerken van het concept Agroproductiepark.	€ 1.963	€ 0
	150304: Het introduceren van nieuwe aquacultuurproducten afkomstig uit vangst of teelt en de verwerking ervan en daarmee een bijdrage leveren aan Zeeland als proeftuin en kenniscentrum aquacultuur.	€ 300.000	€ 0
	150305: Het ontwikkelen van een economisch meerjarenperspectief voor schelpdiervisserij en –kweek in de Deltawateren onder de noemer van Visserij Initiatief Zeeland en de uitvoering van concrete activiteiten op basis daarvan.	€ 0	€ 0
Het streven naar een betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt.	150401: Het vergroten van de kennisbasis en het bevorderen van kennisdoorstroom naar de praktijk en profilering van Zeeland als kenniscentrum en proeftuin op het gebied van aquacultuur.	€ 0	€ 0
Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering.	150501: Het in de periode 2006-2008 Zeeland toeristisch profileren als visserij- en aquacultuurprovincie door ontwikkeling van een regionaal concept rond visserij/toerisme en voorts het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar uitbouw van één of meerdere Zeeuwse visafslagen tot toeristische attractie.	€ 192.000	€ 0

3. Wat doen we daarvoor?

Het provinciale economisch beleid is voorwaardenscheppend en in bescheiden mate faciliterend van aard. Het economisch beleid wordt beschreven in het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan (PSEB) 2005-2008. Aan dit PSEB is een uitvoeringsprogramma gekoppeld (deel B). Dit zal zijn uitgevoerd in 2008. Om het maatschappelijke effect te bereiken, zijn doelstellingen geformuleerd (zie hiervoor). Hiervoor worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd. Politiek relevante beleidsvoornemens zullen hieronder nog extra worden toegelicht. Het economisch beleid is voorwaardenscheppend en in bescheiden mate faciliterend van aard.

Het economisch beleid, waaronder het landbouw- en visserijbeleid, wordt beschreven in het Provinciaal Sociaal Economisch Beleidsplan. Hieraan wordt uitvoering gegeven. Daarnaast worden de volgende (reguliere) werkzaamheden verricht:

- Uitvoering Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan;
- Secretariaat Landbouwcontact; -secretariaat Vakgroep Landbouw Interreg;
- Participatie in beslis- en uitvoeringsstructuur Vitaal Platteland Zeeland, inclusief 3 Europese subsidieregelingen;
- Actieplan Biologische landbouw;
- Belangenbehartiging van de visserijsector, zowel bij andere overheden als in relatie tot andere gebruiksfuncties.

Doelstelling	Politiek relevante actie
150101: Het in de periode 2006-2008 ondersteunen van de totstandkoming van een kwalitatief hoogwaardige glastuinbouwlocatie in de Kanaalzone tot in eerste aanleg circa 300 ha., hetgeen een directe werkgelegenheid van 1.000 arbeidsplaatsen dient op te leveren.	01 - Beleidsvoornemen : Waar mogelijk steun verlenen bij het aanboren van fondsen, zoals de Stidug-gelden
150102: Het in de periode 2006-2008 verwerven van een centrumpositie in Europa voor de (havengebonden) verwerking, overslag en handel van agrarische producten door de uitwerking van het concept Foodports, al dan niet in combinatie met een agroproductiepark.	01 - Beleidsvoornemen : Het samen met andere partijen initiëren van een verkenning naar de haalbaarheid en meest wenselijke verschijningsvorm van het concept Foodports in Zeeland.
150103: Het behouden en versterken van een goed geoutilleerd en georganiseerd visserij-/aquacultuurcluster in Zeeland.	03 - Beleidsvoornemen : Het formuleren van vervolgstappen met betrekking tot het onderzoek Japanse oesters.
150301: Het verkennen van een publiek/privaat samenwerkingsconstructie (PPS) met het oog op ontwikkeling en kennis, gekoppeld aan een vorm van structurele financiering met als doel de vernieuwing van het landelijk gebied een nieuwe impuls te geven.	01 - Beleidsvoornemen : Het, onder nadere voorwaarden, financieel ondersteunen van een mogelijke nieuwe PPS-constructie.
150304: Het introduceren van nieuwe aquacultuurproducten afkomstig uit vangst of teelt en de verwerking ervan en daarmee een bijdrage leveren aan Zeeland als proeftuin en kenniscentrum aquacultuur	01 - Beleidsvoornemen : Facilitering van tenminste 2 kansrijke initiatieven.

150305: Het ontwikkelen van een economisch meerjarenperspectief voor schelpdiervisserij en – kweek in de Deltawateren onder de noemer van Visserij Initiatief Zeeland en de uitvoering van concrete activiteiten op basis daarvan.	01 - Beleidsvoornemen : Het initiëren en ondersteunen van projecten, zoals geformuleerd in de startnotitie Visserij Initiatief Zeeland.
--	--

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Landbouw En Visserij

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	289.172	3.529.603	4.145.422	1.168.486	348.757	347.647
Totaal lasten	289.172	3.529.603	4.145.422	1.168.486	348.757	347.647

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	0	2.537.253	2.978.200	12.900	0	0
Totaal baten	0	2.537.253	2.978.200	12.900	0	0
Saldo programma	289.172	992.350	1.167.222	1.155.586	348.757	347.647

Toelichting op de meerjarenraming:

De leader projecten lopen tot en met 2006. Hiermee is een bedrag gemoeid van ongeveer € 2,9 miljoen. Zowel de lasten als de baten vertonen hierdoor in 2007 een verlaging ten opzichte van 2006. Verder is een bijdrage tot en met 2007 opgenomen van € 300.000 voor stimulering aquacultuur en visserij. Voor de uitvoering van het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan is voor landbouw en visserij tot en met 2007 € 518.000 beschikbaar.

Inleiding

Het beleid Natuur en Landschap van de provincie is gericht op behoud, ontwikkeling en verbreding. Door wettelijke bescherming (onder andere de Natuurbeschermingswet, Flora en Faunawet, Boswet, Wet Ruimtelijke Ordening), worden de bestaande natuur en landschap waarden publiekrechtelijk beschermd. Door natuurontwikkeling en landschapsbouw worden nieuwe waarden gecreëerd. Er wordt gestreefd naar verbreding van het natuurbesluit door een koppeling met agrarisch natuurbeheer, natuurgerichte recreatie, waterberging, etc.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
1601: Realisering van de Zeeuwse Ecologisch hoofdstructuur (EHS) in 2018.
1602: Behouden van de bestaande natuur- en landschapswaarden.

Een gezonde Zeeuwse natuur (behoud en uitbreiding natuurareaal) en een herkenbaar en kwalitatief goed landschap. Hierbij zijn de kernactiviteiten het wettelijk beschermen van bestaande natuur- en landschapswaarden en de aanleg van de Zeeuwse Ecologisch hoofdstructuur.
Op basis van de genoemde uitgangspunten wil de provincie bijdragen aan de volgende maatschappelijke effecten met de nadruk op:
- Het behoud biodiversiteit;
- Een aantrekkelijke omgeving voor recreanten en toeristen;
- Een aantrekkelijke woon- en werkomgeving.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Kern van het beleid is het behoud van bestaande natuur- en landschapswaarden en de realisering van de Zeeuwse Ecologische Hoofdstructuur, bestaande uit vergrote kerngebieden en verbindingzones.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Realisering van de Zeeuwse Ecologische hoofdstructuur (EHS) in 2018.	160101: Vanuit een kaderstellende en coördinerende rol realiseert de provincie circa 100 hectare natuurontwikkeling per jaar.	€ 3.681.534	€ 8.600
Behouden van de bestaande natuur- en landschapswaarden.	160201: Vanuit haar handhavende en uitvoerende rol voorkomt de provincie aantasting van bestaande natuur- en landschapswaarden.	€ 1.281.971	€ 143.800

3. Wat doen we daarvoor?

Om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren wordt het bestaand beleid uitgewerkt. De hieronder te noemen speerpunten van het beleid zullen hieraan hun bijdrage leveren.

Vanuit een kaderstellende en coördinerende rol realiseert de provincie circa 100 hectare natuurontwikkeling per jaar.

- Het beleidskader wordt vastgelegd in het Natuurgebiedsplan Zeeland. Daarin is de begrenzing aangegeven van de bestaande natuurgebieden, de nieuwe natuurgebieden (natuurontwikkeling) en de beheersgebieden (agrarisch natuurbeheer), met als uitgangspunt de aan Zeeland door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij toegekende quota aan hectares. Ook zijn de gewenste natuurdoelen beschreven en is aangegeven hoe het beheer toegedeeld is;
- Het natuurbeleid wordt vervolgens ingebouwd in het integrale gebiedenbeleid, met name landinrichting;
- Via een actief aankoopbeleid (financiën, Groenfonds, programmering, aansturing Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL)) worden gronden verworven. Hierbij worden ook provinciale budgetten ingezet;
- Per deelgebied worden natuurontwikkelingsplannen opgesteld;
- De uitvoering wordt geprogrammeerd en de uitvoerende diensten (Dienst Landelijk Gebied, beheerders) worden aangestuurd. Hierbij worden provinciale budgetten ingezet in relatie tot cofinanciering.

Vanuit haar handhavende en uitvoerende rol voorkomt de provincie aantasting van bestaande natuur- en landschapswaarden.

- Toepassen (onder andere advisering Rijk, verlenen van vergunningen en opstellen beheersvisies) van de Natuurbeschermingswet, de Boswet, de Flora en Faunawet, de Natuurschoonwet en de provinciale Landschapsverordening;
- Handhaving en toezicht in het kader van de Natuurbeschermingswet, de Flora en Faunawet, de Boswet en provinciale Landschapsverordening;
- Toetsing van bestemmingsplannen (wet Ruimtelijke Ontwikkeling). Bij maatschappelijk/bestuurlijk onvermijdelijke aantasting, dient het compensatiebeginsel adequaat toegepast te worden.
- Soortenbeleid gericht op het behoud van bijzondere en specifieke Zeeuwse soorten, zoals genoemd in de Nota Soortenbeleid.

Doelstelling	Politiek relevante actie
160101: Vanuit een kaderstellende en coördinerende rol realiseert de provincie circa 100 hectare natuurontwikkeling per jaar.	06 - Beleidsvoornemen : Uitvoeren van de Kwaliteitsimpuls Groen met het accent op de speerpunten uit "Werk in uitvoering" ("Tienpuntenplan Natuur"), zoals de Ecologische hoofdstructuur, ecologische verbindingzones, soortenbescherming, agrarisch natuurbeheer, recreatief medegebruik en landschap. 07 - Financiële prioriteit : Stichting Zeeuws landschap: Wij bieden de stichting de mogelijkheid om haar doelstelling (het behoud van natuur- en landschapsschoon in de provincie Zeeland) naar behoren te realiseren. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de uitvoering van het provinciaal natuurbeleid.

160201: Vanuit haar handhavende en uitvoerende rol voorkomt de provincie aantasting van bestaande natuur- en landschapswaarden.	04 - Financiële prioriteit : De Staats-Spaanse Linies (SSL) zullen op termijn qua fysiek herstel en ontsluiting, qua kennisoverdracht en qua toeristisch-recreatieve vermarkting verbeterd moeten worden. Door dit unieke concept maken we de streek sterker, zowel qua omgevingskwaliteit als qua economische vitaliteit. 1. Onderdelen van de SSL herstellen in het landschap; zowel authentiek als moderne doorvertaling, waarbij cultuur en natuur een symbiose vormen. Daarvoor is nodig: planvorming, archeologisch onderzoek, uitvoering (grondverzet en inrichting). 2. Communicatiemiddelen ontwikkelen. 3. Investeren in T&R-producten.
--	--

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Natuur en Landschap

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	201.000	51.000	51.000	51.000
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	4.861.333	5.315.992	4.790.970	4.701.044	3.970.634	3.963.198
Totaal lasten	4.861.333	5.315.992	4.991.970	4.752.044	4.021.634	4.014.198

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	465.931	152.400	152.400	152.400	152.400	152.400
Totaal baten	465.931	152.400	152.400	152.400	152.400	152.400
Saldo programma	4.395.402	5.163.592	4.839.570	4.599.644	3.869.234	3.861.798

Toelichting op de meerjarenraming:

Voor de uitvoering van de kwaliteitsimpuls groen is op grond van het collegeprogramma "Alle zeilen bij" € 700.000 per jaar tot en met 2007 beschikbaar gesteld.

Bestuurlijke Organisatie

- 17 - Bestuurlijke Organisatie
- 18 - Openbare Orde en Veiligheid

Inleiding

Het programma Bestuurlijke Organisatie is een verzameling van activiteiten die te maken hebben met het in- en extern functioneren van de eigen bestuursorganen Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de Commissaris van de Koningin, het functioneren van de Zeeuwse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen en de algemene behartiging van Zeeland in interprovinciaal, nationaal en Europees verband. Het programma omvat de onderwerpen 'Bestuurlijke aangelegenheden' en 'Europa' uit de geactualiseerde Statenagenda.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
--

1701: Een democratisch provinciaal bestuur dat effectief, efficiënt en transparant is.
--

1702: Een adequate bestuurlijke infrastructuur (gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen).

1703: Een optimale algemene belangenbehartiging van de Zeeuwse belangen in interprovinciaal, nationaal en Europees verband.

Het versterken van de drie kernrollen van Provinciale Staten, namelijk de volksvertegenwoordigende, de kaderstellende en de controlerende rol, en de concentratie van de besturende en uitvoerende taken bij Gedeputeerde Staten zijn gericht op een grotere inbreng van Provinciale Staten, meer agendabepaling, meer en beter debat in de Staten en grotere transparantie en helderheid in bestuur en besluitvorming. Uiteindelijk zal dit moeten bijdragen aan een grotere betrokkenheid van de samenleving bij het provinciebestuur en de provinciale politiek. Sterke gemeenten en waterschappen, zowel bestuurlijk als financieel, zijn van essentieel belang voor het functioneren van de Zeeuwse samenleving. Uitgangspunt is dat de belangen van de Zeeuwen door de provincie Zeeland in gezamenlijkheid met de andere Zeeuwse overheden behartigd worden. Een belangrijk instrument hierbij is een interactieve en communicerende provincie.
--

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het programma Bestuurlijke Organisatie is vooral voorwaardenscheppend voor andere programma's. In 2001 heeft Scoop een nulmeting gedaan over de politieke participatie in Zeeland. Door middel van een tweede meting in 2006 kunnen de resultaten worden vergeleken. De centrale onderzoeksvraag in de nulmeting is: 'Hoe is de huidige betrokkenheid onder de Zeeuwse bevolking bij de Zeeuws provinciale politiek?'. De nulmeting en het herhalingsonderzoek kunnen als meetinstrument worden gebruikt voor de mate van doelrealisatie van onderdelen van het communicatiebeleid en de invoering van het duaal stelsel.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Een democratisch provinciaal bestuur dat effectief, efficiënt en transparant is.	170101: Voor de Statenverkiezingen in 2007 dient de stijgende trend in de opkomstpercentages te worden doorgetrokken. 1999: 48,6% 2003: 51,1% 2007: 53,6% (minimaal)	€ 2.148.152	€ 0
	170102: In 2006 dient de betrokkenheid van de burgers bij de provinciale politiek vergroot te zijn. Het percentage burgers dat niet weet wat er speelt moet worden teruggebracht naar 25% (uit een nulmeting uit 2001 blijkt dat dit toen nog 38% was).	€ 233.623	€ 0
	170103: De strategische visie, statenagenda en collegeprogramma dienen actueel en met elkaar verbonden te zijn.	€ 4.279.283	€ 29.387
Een adequate bestuurlijke infrastructuur (gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen).	170201: Door het uitoefenen van wettelijk toezicht zorgdragen voor de continuering van een duurzaam financieel evenwicht in de meerjarenbegrotingen van de Zeeuwse gemeenten en waterschappen. Indicator: het aantal gemeenten onder preventief toezicht (2005 geen).	€ 488.703	€ 0
	170203: Algemeen; ten behoeve van toerekening van kosten bestuurlijke organisatie en archiefinspectie.	€ 408.974	€ 0

Een optimale algemene belangenbehartiging van de Zeeuwse belangen in interprovinciaal, nationaal en Europees verband.	170301: Handhaving van het bestaande netwerk door vertegenwoordigd te zijn in de volgende gremia of organisaties: - Raad van Europa (CLRAE) - Comité van de Regio's - ZEBRALIM⁴ - Euregio Scheldemondraad - North Sea Commission - Huis in Brussel - Arnhemoverleg - WVEG⁵ -Igresoverleg - Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS); - Rijn Schelde Delta - Inter Provinciaal Overleg (IPO)	€ 924.089	€ 0
	170302: Het versterken van grensoverschrijdende samenwerking	€ 1.974.084	€ 63.800

⁴ Zeeland, Brabant, Limburg

⁵ Werkgemeenschap voor Europese Grensgebieden

3. Wat doen we daarvoor?

Het programma Bestuurlijke organisatie kent een grote variëteit in activiteiten waarin de rol van provincie zeer divers is (uitvoerend, stimulerend, initiërend en faciliterend).

Om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren worden onderstaande activiteiten ontplooid:

- Inspecteren (soms in samenwerking met Limburg en Noord-Brabant) van de archieven van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen;
- Financieel-bestuurlijk toezicht uitoefenen op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen;
- Coördineren van IPO aangelegenheden;
- Coördineren van de externe behartiging van public affairs;
- Deelname in netwerken gericht op het beïnvloeden van Europese gremia;
- Intern coördineren van het programma Andere Overheid, inclusief afstemming op plannen IPO en Rijk. Het onderwerp deregulering is als concreet beleidsvoornemen in het programma Milieu geformuleerd;
- Externe juridische advisering.

De lasten en baten van o.a. de volgende functies (zorggebieden) zijn in het programma begrepen:

- Provinciale Staten;
- Gedeputeerde Staten;
- Kabinetszaken;
- Bestuurlijke organisatie;
- Financieel toezicht op de gemeenten;
- Archiefinspectie.

Doelstelling	Politiek relevante actie
170101: Voor de Statenverkiezingen in 2007 dient de stijgende trend in de opkomstpercentages te worden doorgetrokken. 1999: 48,6% 2003: 51,1% 2007: 53,6% (minimaal)	04 - Beleidsvoornemen : In 2006 zal een start worden gemaakt met activiteiten ter bevordering van de opkomst van de Zeeuwse burgers voor de Statenverkiezingen in 2007. De acties zullen aansluiten op de collectieve acties van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
170102: In 2006 dient de betrokkenheid van de burgers bij de provinciale politiek vergroot te zijn. Het percentage burgers dat niet weet wat er speelt moet worden teruggebracht naar 25% (uit een nulmeting uit 2001 blijkt dat dit toen nog 38% was).	01 - Beleidsvoornemen : Er zal een onderzoek uitgevoerd worden naar de bekendheid met de resultaten van het provinciaal bestuur en naar de mate van participatie van burgers aan de provinciale politiek. 03 - Financiële prioriteit : Andere Overheid: in de Gedeputeerde Statenvergadering van 13 april 2004 is besloten om de samenwerkingsovereenkomst Programma bureau e-provincies aan te gaan voor in principe vier jaar (2004-2007). Omdat de jaarlijkse bijdragen 2004 en 2005 inmiddels incidenteel gedekt zijn, is nog dekking nodig voor 2006 en 2007, dat wil zeggen 2 maal € 35.000,-. De voorzitter van het programmabureau e-provincies vraagt een extra inspanning van de deelnemers gedurende de restantlooptijd van het programma (2005 t/m 2007) van € 21.500,- per jaar. Dit om de ambities die de provincies hebben vastgesteld te kunnen halen. Tenslotte dient er voor de ontwikkeling van de effectiviteitsmonitor voor provincies nog eenmalig € 20.000,- met het Inter Provinciaal Overleg te worden verrekend.
170203: Algemeen ten behoeve van toerekening kosten bestuurlijke organisatie en archiefinspectie.	03 - Financiële prioriteit : Voor de inventarisatie van het archief van de Commissaris der Koningin en andere archiefwerkzaamheden is continuering van een tijdelijke personeelsuitbreiding tot september 2007 nodig.

170302: Het versterken van grensoverschrijdende samenwerking	01 - Beleidsvoornemen : Meer deelnemen in grensoverschrijdende projecten. Er is een financiële prioriteit toegekend van € 25.000 in 2004, en eenzelfde bedrag in 2005. Met dit bedrag is het mogelijk deel te nemen aan het INTERACT project "Cooperation across maritime borders".
	05 - Financiële prioriteit : Huis der provincie in Brussel: Met ingang van oktober 2002 heeft Zeeland een medewerkster in het Huis der Provincies in Brussel.

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Bestuurlijke Organisatie

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	205.600	172.000	76.900	76.900
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	10.638.791	11.563.849	10.251.307	8.952.256	8.674.233	8.660.702
Totaal lasten	10.638.791	11.563.849	10.456.907	9.124.256	8.751.133	8.737.602

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	949.949	993.417	93.187	74.187	72.187	72.187
Totaal baten	949.949	993.417	93.187	74.187	72.187	72.187
Saldo programma	9.688.842	10.570.432	10.363.720	9.050.070	8.678.947	8.665.415

Toelichting op de meerjarenraming:
De wegvallende provinciale cofinancieringsbijdrage Interreg verklaart het verschil tussen 2007 en 2008.

Inleiding

Het verschaffen van veiligheid en het beheersen van de criminaliteit is een topprioriteit voor de provincie. Het gaat daarbij onder andere om de organisatie van de rampenbestrijding en het functioneren van de operationele diensten.

De overheid kan wetten en regels niet goed handhaven zonder betrokkenheid van burgers en bedrijven. Een veiliger samenleving is een gezamenlijke aangelegenheid voor bestuur (Rijk, provincie en gemeente), bedrijfsleven en burgers. Ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Naleving kan worden bevorderd door zichtbaar toezicht. Handhaving is het uiterste middel. De komende jaren zal extra worden geïnvesteerd in toezicht.

Veiligheid staat bovenaan de politieke agenda. Het gaat dan niet alleen om sociale veiligheid, maar ook om fysieke veiligheid. Veiligheid in cafés of theaters, op scholen en in feestzalen, maar ook de veiligheid in eigen huis of op straat.

Na de vuurwerkramp in Enschede en de nieuwjaarsbrand in Volendam is nieuw beleid gestart om dergelijke rampen in de toekomst te voorkomen. Ministeries, provincies, gemeenten en brandweer werken hard om dit beleid uit te voeren, om Nederland veiliger te maken.

Veiligheid is de afgelopen jaren een steeds belangrijker maatschappelijk en politiek onderwerp geworden. Deze ontwikkeling houdt verband met een grotere bewustwording van de samenleving omtrent de veiligheidsaspecten, de toename van complexe industriële activiteiten en daaraan verbonden transportstromen, klimatologische ontwikkelingen en toename van infectieziekten onder mensen en dieren en de steeds snellere verspreiding daarvan.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1801: Adequaat crisisbeheer bij rampen en zware ongevallen

1802: Volgens de rapportage "Zelfredzaamheid van burgers bij rampen en zware ongevallen" van het Crisis Onderzoeks Team (COT) is het een mythe dat de bevolking bij een ramp in paniek raakt. De bevolking reageert in de regel zelfs zeer adequaat en dat kan nog verbeterd worden als men zich bewust is van de risico's die men loopt. Het verhogen van inzicht en bewustzijn ten aanzien van risico's is daarom van cruciaal belang.

1803: De borging en versterking van grensoverschrijdende samenwerking binnen netwerk veiligheidspartners in de Euregio Scheldemond, alsmede binnen Europa (Interreg).

De Provincie Zeeland wil een bijdrage leveren aan het verbeteren van de veiligheid. Bij het streven naar een veiligere samenleving is de aandacht gericht op de totale veiligheidsketen; pro-actie, preventie, repressie, preparatie en nazorg. De provincie is hierbij een schakel in de veiligheidsketen en verzorgt met name de coördinatie en afstemming tussen de verschillende overheden, beleidsvelden en organisaties die zich bezighouden met aspecten van veiligheid en afstemming tussen de diverse schakels van de veiligheidsketen. Daarnaast vervult de provincie een stimulerende, initiërende en signalerende rol ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen die de kwaliteit van de organisatie van de veiligheidsketen moeten verhogen. Tenslotte heeft de provincie op dit terrein een toezichthoudende rol ten aanzien van gemeenten, waterschappen, rijkswaterstaat, brandweer en politie. Dit geschiedt binnen de daarvoor gestelde wettelijke kaders en beïnvloedingsmogelijkheden. Sociale veiligheid, externe en verkeersveiligheid zijn andere vormen van veiligheid maar worden niet onder het programma openbare orde en veiligheid begrepen. Uiteraard is afstemming met en tussen deze beleidsvelden essentieel.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

De rol van de provincie is initiërend, coördinerend, stimulerend en toezichhoudend.
 Initiërend: de provincie neemt initiatieven om nieuwe projecten op te starten.
 Coördinerend: als tussenlaag heeft de provincie een coördinerende rol.
 Stimulerend: juist door het opstarten van nieuwe projecten, zo mogelijk met Europese subsidies, worden andere overheden gestimuleerd.
 Toezichhoudend: de provincie toetst rampen- en rampbestrijdingsplannen, calamiteitenplannen en het regionaal beheersplan. De provincie heeft een algemeen toezichthoudende rol ten aanzien van de operationele diensten als het gaat om openbare orde en openbare veiligheid.

Effect	Doelstelling	Lasten	Baten
Adequaat crisisbeheer bij rampen en zware ongevallen	180101: Planvorming rampenbestrijding in Zeeland is actueel en voldoet tenminste aan de wettelijke eisen.	€ 379.856	€ 0
	180102: Bestuur, staf en rampenploegen betrokken bij rampenbestrijding hebben voldoende oefening en opleiding.	€ 1.346.386	€ 0
Volgens de rapportage "Zelfredzaamheid van burgers bij rampen en zware ongevallen" van het Crisis Onderzoeks Team (COT) is het een mythe dat de bevolking bij een ramp in paniek raakt. De bevolking reageert in de regel zelfs zeer adequaat en dat kan nog verbeterd worden als men zich bewust is van de risico's die men loopt. Het verhogen van inzicht en bewustzijn ten aanzien van risico's is daarom van cruciaal belang.	180201: Beschikken over een volledige en actuele inventarisatie van veiligheidsrisico's in Zeeland.	€ 56.632	€ 0
De borging en versterking van grensoverschrijdende samenwerking binnen netwerk veiligheidspartners in de Euregio Scheldemond, alsmede binnen Europa (Interreg).	180301: Het huidige netwerk voor grensoverschrijdende samenwerking op het terrein van openbare orde en veiligheid versterken.	€ 217.570	€ 104.000

3. Wat doen we daarvoor?

Om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren wordt het bestaand beleid uitgewerkt. De hieronder te noemen acties zullen hieraan hun bijdrage leveren:

- Deelnemen in Interprovinciale Commissie Openbare Orde en Veiligheid (ICOOV), Brede Overleg en Advies Groepen (BOAG) Veiligheid en het regionale veiligheidsbestuur;
- Het uitwerken van een nieuw provinciaal integraal veiligheidsbeleid;
- Het bevorderen van externe kwaliteitsbewaking en monitoring;
- Realisering project veiligheid Westerschelde;
- Het bestuur adviseren en zo nodig ondersteunen bij actuele ontwikkelingen op het beleidsterrein;
- Het bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking;
- Het beheren van het Euregionaal Oefenbeleidsplan Scheldemon;
- Het beheren van het Euregionaal Rampenplanprotocol Scheldemon;
- Leiding geven aan het Interreg IIIC-project AWARE (bewustzijn);
- Leiding geven aan het Interreg IIIB-project Chain of Safety (overstromingsrampen).

Doelstelling	Politiek relevante actie
180101: Planvorming rampenbestrijding in Zeeland is actueel en voldoet tenminste aan de wettelijke eisen.	01 - Beleidsvoornemen : Controleren of gemeentelijke rampenplannen, rampbestrijdingsplannen (risicobedrijven en dergelijke), calamiteitenplannen van Waterschappen en Rijkswaterstaat en het regionaal beheersplan actueel zijn, nieuw ingediende plannen toetsen aan wettelijke eisen en toetsingskader. Tevens wordt via het Kwaliteitsborgingsstelsel rampenbestrijding Zeeland het functioneren van de bestuurlijke crisisorganisaties geaudit. 02 - Beleidsvoornemen : Bevorderen dat partijen in de rampenbestrijding uitvoering geven aan de aanbevelingen in het Communicatietraject tijdens rampen, dat wil zeggen dat er goed opgeleide en geoefende voorlichterpoools komen. Dit zal vorm krijgen middels een Regionaal Voorlichtingsteam.
180102: Bestuur, staf en rampenploegen betrokken bij rampenbestrijding hebben voldoende oefening en opleiding.	01 - Beleidsvoornemen : Het aantal oefeningen uitvoeren zoals voorgesteld in het oefenplan en minstens één bestuurlijke oefening in het kader van het provinciaal oefenbeleid. 05 - Beleidsvoornemen : Externe kwaliteitsbewaking en monitoring met behulp van het Kwaliteitsborgingsstelsel Zeeland. In het Kwaliteitsborgingsstelsel Zeeland worden alle bestuurlijke crisiscentra jaarlijks geaudit. De (vooral gezamenlijke) resultaten worden jaarlijks gepresenteerd op een openbaar congres, het Zeeuws Veiligheidscongres. 10 - Financiële prioriteit : Realisatie van het Incident Master stelsel inclusief het beheer van de digitale risicokaart en realisatie van het OOV-net. 11 - Financiële prioriteit : Implementatie rampenbestrijdingsplan Westerschelde-Beneden in samenwerking met calamiteitenbestrijding Antwerpen.
180201: Beschikken over een volledige en actuele inventarisatie van veiligheidsrisico's in Zeeland.	01 - Beleidsvoornemen : Realisering van het beheersstelsel Zeeuwse risicokaart.

180301: Het huidige netwerk voor grensoverschrijdende samenwerking op het terrein van openbare orde en veiligheid versterken.	02 - Beleidsvoornemen : Het jaarlijks organiseren van 12 themabijeenkomsten met bestuurders en/of medewerkers van overheden en/of operationele diensten van weerszijden van de rijksgrens.
--	---

4. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Openbare Orde en Veiligheid

LASTEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	348.000	263.000	263.000	48.000
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	1.869.898	2.218.400	1.652.443	1.557.476	1.317.693	1.313.575
Totaal lasten	1.869.898	2.218.400	2.000.443	1.820.476	1.580.693	1.361.575

BATEN	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	492.801	220.670	104.000	52.000	0	0
Totaal baten	492.801	220.670	104.000	52.000	0	0
Saldo programma	1.377.097	1.997.730	1.896.443	1.768.476	1.580.693	1.361.575

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten in 2008 met € 250.000 wordt veroorzaakt door het wegvallen van de prioriteiten van het collegeprogramma "Alle zeilen bij". Het betreft de prioriteiten voor kwaliteitsborging rampenbestrijding en het veiligheidsplan havens.

Paragrafen Begroting 2006

- **Provinciale heffingen**
- **Weerstandsvermogen**
- **Onderhoud kapitaalgoederen**
- **Financieringsparagraaf**
- **Bedrijfsvoeringparagraaf**
- **Verbonden partijen**
- **Grondbeleid**

|

|

Paragraaf Provinciale heffingen

1. Geraamde inkomsten

Hieronder staan de geraamde inkomsten wat betreft de provinciale heffingen.

(bedragen x € 1.000)	2004 (realisatie)	2005	2006	2007	2008	2009
Opcenten motorrijtuigenbelasting	24.428	25.400	26.100	26.400	26.600	26.900
Leges	82	69	69	69	69	69
Grondwaterheffing	165	160	160	160	160	160
Totaal	24.675	25.629	26.329	26.629	26.829	27.129

De werkelijke opbrengst voor 2004 was ruim € 0,4 miljoen hoger dan geraamd. Op basis van de aantallen en zwaarte van de motorrijtuigen in Zeeland in 2005 wordt vanaf 2006 bij de raming van de opcenten motorrijtuigenbelasting uitgegaan van een jaarlijkse stijging van 1%. Dit is gebaseerd op een verwachte toename van het aantal auto's en de stijging van het gewicht van auto's. Een procent extra stijging levert de provincie circa € 0,3 miljoen structureel meer op.

2. Hoofdpijnen diverse provinciale heffingen

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Het rijk stelt jaarlijks het maximale niveau van de opcenten vast. De provincie dient zelf te bepalen in hoeverre zij de vrije capaciteit (verschil wettelijk maximum provinciaal opcentenniveau) wil benutten. Wij willen, net als voorgaande jaren, voor 2006 en volgende jaren de consumentenprijsindex toepassen. De index bedraagt voor 2006 0,3%. In de afgelopen jaren heeft de provincie ook een correctie toegepast voor de afwijkingen tussen de aanvankelijk geraamde index in voorgaande jaren en de bijgestelde index en/of de daadwerkelijke stijging. Toepassing van deze correctie in 2006 zou een stijging betekenen van 0,4%. Samen met de index 2006 van 0,3% zou dit op een stijging uitkomen van 0,7%.

Vorig jaar is besloten niet de volledige correctie van voorgaande jaren door te voeren en het tarief niet te veranderen. Deze correctie van -/- 0,9% zou verrekend worden met de stijging in 2006. Wij willen van deze correctie -/- 0,7% voor 2006 gebruiken. Hierdoor worden de fluctuaties in de tarieven afgevlakt. De provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting blijven in 2006 hierdoor gelijk. De resterende correctie van -/- 0,2% wordt verrekend in 2007.

Leges

De provincie heft voor diverse diensten leges. In de Legesverordening Zeeland 1998 zijn de belastbare feiten, alsmede de tarieven opgenomen. Deze tarieven zijn op 1 januari 2002 aangepast en afgerond in verband met invoering van de euro.

De legesverordening en de tarieven worden om de vier jaar beoordeeld, zodat de tarieven in 2006 herzien worden. Daarbij wordt bekeken of de heffing en invordering van leges kostendekkend zijn. De nieuwe regels met betrekking tot de rechtmatigheid en deregulering worden bij deze beoordeling meegenomen.

Grondwaterheffing

Onder de naam "grondwaterheffing" wordt een directe provinciale belasting geheven, wegens het onttrekken van grondwater, ter bestrijding van de ten laste van de provincie komende kosten. In de grondwaterheffingsverordening provincie Zeeland 1999 zijn de belastbare feiten, alsmede de tarieven opgenomen. Deze tarieven zijn op 1 januari 2002 aangepast en afgerond in verband met invoering van de euro. De tarieven worden om de vier jaar beoordeeld, zodat de tarieven in 2006 herzien worden. Daarbij wordt bekeken of de heffing en invordering van leges kostendekkend zijn.

De opbrengst grondwaterheffingen zal naar verwachting ten opzichte van voorgaande jaren, de komende jaren lager zijn. Enkele grote ondernemingen die relatief veel aan de opbrengsten grondwaterheffing bijdragen, onttrekken wegens technische aanpassingen structureel minder grondwater.

3. Provinciale lastendruk

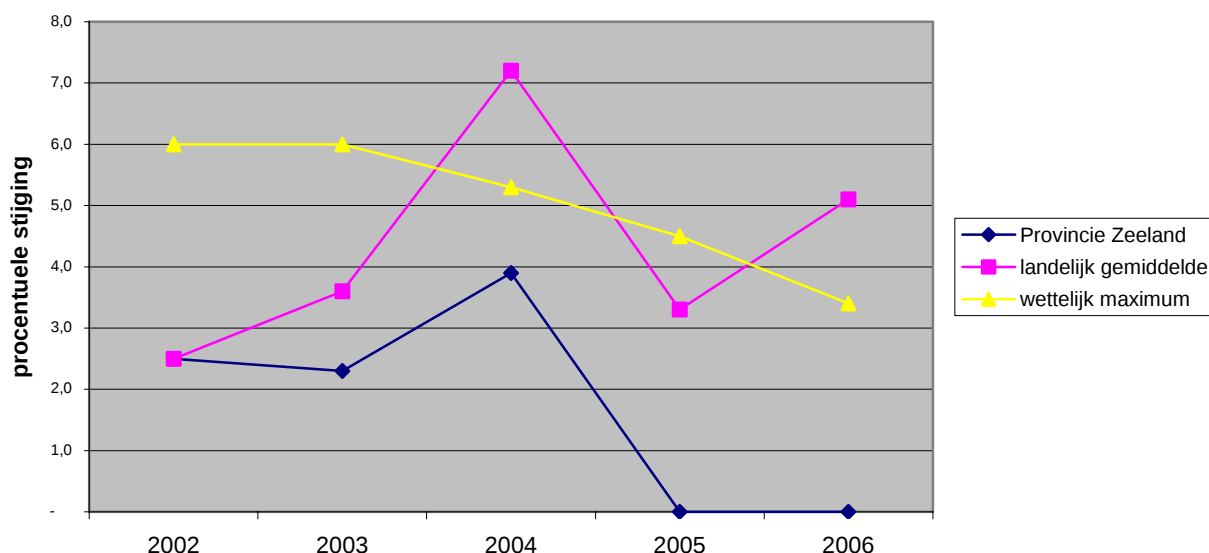
Zoals eerder vermeld, stelt het Rijk jaarlijks het maximale niveau van de opcentenheffing vast. Voor 2006 bedraagt dit 102,4. De Provincie Zeeland verhoogt het tarief niet per 1 april 2006. Dit betekent dat het tarief gelijk blijft aan 69,3 opcenten. Op de ranglijst van duurste provincie van Nederland, neemt de Provincie Zeeland per 1 april 2006 de tiende plaats in. Vorig jaar stond de Provincie Zeeland op de achtste plaats in deze lijst. Het gemiddelde over alle provincies is 72,8. Onderstaand overzicht toont de ontwikkeling van het percentage ten opzichte van het landelijk gemiddelde en het stijgingspercentage over de afgelopen jaren.

Tabel 2: Ontwikkeling opcenten Motorrijtuigenbelasting in de jaren 2002 tot en met 2006 van 1 april t/m 31 maart.

	2002	2003	2004	2005	2006
Provincie Zeeland	65,2	66,7	69,3	69,3	69,3
Landelijk gemiddelde	60,3	62,5	67,0	69,3	72,8
Provincie Zeeland als % van landelijk gemiddelde	108,1	106,7	103,4	100,0	95,2
Wettelijk maximum	84,8	89,9	94,7	99,0	102,4
Provincie Zeeland als % van wettelijk maximum	76,9	74,2	73,2	70,0	67,7

Stijgingspercentages	2002	2003	2004	2005	2006
Provincie Zeeland	2,5	2,3	3,9	0,0	0,0
Landelijk gemiddelde	2,5	3,6	7,2	3,3	5,1
Wettelijk maximum	6,0	6,0	5,3	4,5	3,4

Ontwikkeling opcenten Motorrijtuigenbelasting

4. Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding is niet aan de orde bij de provinciale heffingen.

Paragraaf weerstandsvermogen

1. Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen is bedoeld om risico's en het vermogen om eventuele tegenvallers op te vangen, in beeld te brengen. Daarnaast wordt het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's een verplicht onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen. Dus niet alleen het noemen van risico's en middelen, maar ook een visie op de verhouding tussen deze twee elementen en de formulering van het beleid ter beheersing van de risico's. Dit is echter geen eenvoudige opgave. Om een goede inschatting te kunnen maken, is het noodzakelijk om te beschikken over specifieke deskundigheid op het gebied van risicomanagement en het doorrekenen van mogelijke scenario's. Daarnaast vergt het uitwerken van risico's ook de nodige tijd. Het voornemen is wel om het beleid ter beheersing van risico's verder te ontwikkelen.

Drie begrippen die regelmatig worden gehanteerd in deze paragraaf staan hieronder toegelicht.

Weerstandsvermogen

Dit is het vermogen van de Provincie Zeeland om financiële tegenvallers op enig moment, buiten de bestaande budgetten en voorzieningen om, te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandscapaciteit

Dit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

Risico's

Dit zijn mogelijke, substantiële tegenvallers waarvoor geen voorziening is getroffen en die niet zijn onder te brengen bij een verzekering.

De doelstelling van de paragraaf weerstandsvermogen is om de gebruiker van de programmabegroting en jaarstukken te informeren over de "kwaliteit" van de financiële positie.

2. Beleid

Met de vormgeving van provinciaal beleid ten aanzien van risicobeheersing is een start gemaakt. In de eerste aanzet worden diverse onderdelen van risicobeheersing onderscheiden. Deze onderdelen zijn:

- De risico-inventarisatie en het signaleren van nieuwe risico's
- Het analyseren van de risico's;
- Het waarderen van risico's;
- Het uitvoeren en ontwikkelen van beheersmaatregelen;
- Het evalueren van de effecten van de beheersmaatregelen;
- Het rapporteren over de risico's.

Het voornemen is om meer inhoud te geven aan deze onderdelen van het beleid. Daarmee hangt samen het ontwikkelen van een visie op de gewenste verhouding tussen de gesignaleerde risico's en de noodzakelijke weerstandscapaciteit. Het is dus nodig om te beschikken over een methodiek voor de kwantificering van risico's. Vervolgens zal met behulp van deze methodiek een waardering moeten worden opgesteld van de bestaande risico's. Voor deze werkzaamheden zal in 2006 een beroep moeten worden gedaan op specifieke, externe deskundigheid en extra capaciteit. Hiervoor is in 2006 een bedrag benodigd van € 40.000. Dit bedrag is opgenomen in de financiële prioriteit "Extra werkzaamheden inzake rechtmatigheid, risicobeheersing en Coda (nieuw financieel pakket) in 2005 en 2006" (90010405).

Het beleid van de Provincie Zeeland ten aanzien van risicobeheersing zal in 2006 dus verder worden uitgewerkt. Dit neemt niet weg dat er reeds risico's worden gerapporteerd in de programmabegroting, bestuursrapportage en programmarekening. Ook worden er activiteiten ondernomen op het gebied van risicopreventie en -signalering. De volgende activiteiten worden als voorbeeld genoemd.

- Het functioneren van een platform integrale kwaliteitszorg (IKZ) dat onder meer als taak heeft het management bij de ontwikkeling van IKZ te ondersteunen en de opleiding en bijscholing van kwaliteitsauditoren te laten verzorgen;
- Het opzetten en instandhouden van een goede administratieve organisatie en interne controle;
- Het systeem van medeparafering bij ambtelijke advisering aan het college van Gedeputeerde Staten, waarbij in voorkomende gevallen met name op juridisch en financieel gebied een centrale beoordeling plaatsvindt van risico's en maatregelen;

- Het beschikken over een organisatiebreed integriteitbeleid waarmee preventief ongewenst gedrag of erger wordt bestreden;
- Het in 2002 ontwikkelde beleidskader informatiebeveiliging.

Ter ondersteuning van de weerstandscapaciteit wordt de gedragslijn gehanteerd dat terughoudend wordt omgegaan met de structurele aanwending van eventueel aanwezige budgettaire ruimte.

3. Inventarisatie van de risico's

Risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's (daarmee worden de risico's bedoeld die zich regelmatig voordoen en die meestal vrij goed meetbaar zijn) maken geen deel uit van de risico's in deze paragraaf. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd. Een andere randvoorwaarde is dat er sprake dient te zijn van substantiële gevolgen wanneer een risico zich manifesteert. Bij substantieel moet niet alleen in financiële termen worden gedacht, soms kan er om andere redenen aanleiding bestaan om risico's te behandelen. Overigens zijn zeer extreme calamiteiten, zoals bijvoorbeeld een watersnoodramp of een ontplofing in de kerncentrale, niet in deze paragraaf opgenomen, omdat de kans dat een dergelijke calamiteit zich daadwerkelijk voordoet op erg klein wordt ingeschat.

In deze paragraaf zijn alle risico's opgenomen en toegelicht die tot het moment van aanbieden van de programmabegroting bekend zijn. Er is natuurlijk nooit een garantie te geven dat de weergegeven risico's volledig zijn, maar in de gevolgde procedure is wel een aantal waarborgen opgenomen om de risico-inventarisatie zo volledig mogelijk te laten zijn.

In de paragraaf worden twee groepen risico's onderscheiden. Risico's die specifiek betrekking hebben op Provincie Zeeland worden in hoofdstuk 4 beschreven en risico's met een meer algemeen karakter worden in hoofdstuk 5 beschreven.

4. Specifieke risico's voor Provincie Zeeland

4.1 DELTA NV-dividend

Naast enkele structurele inkomstenbronnen (uitkering uit het provinciefonds, opcenten motorrijtuigenbelasting) wordt in de programmabegroting rekening gehouden met jaarlijkse dividendopbrengsten uit deelnemingen. Hoewel ook deze inkomstenbron in de praktijk een min of meer structureel karakter heeft, betreft het in formele zin een éénmalige opbrengst. Of er daadwerkelijk dividend wordt uitgekeerd, is afhankelijk van de door de deelnemingen over enig jaar behaalde financiële resultaten. De huidige dividendpolitiek van DELTA NV is erop gericht om een dividend aan de Provincie Zeeland uit te keren dat minimaal gelijk is aan € 15,0 miljoen. Bij de provinciale berekening van het dividend DELTA NV vanaf 2005 (uitkering in 2006 en verder), wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van 45% van de geraamde winst in het ondernemingsplan 2005-2007 van DELTA NV. Dit zou een uitkering voor de provincie betekenen van € 18,7 miljoen in 2006, € 20,4 miljoen in 2007 en € 21,5 miljoen in 2008. Het dividendbeleid wordt in 2007 geëvalueerd.

4.2 Milieuparagraaf Zeeland Seaports

In de bestuursovereenkomst inzake de opheffing van de havenschappen Vlissingen en Terneuzen is een milieuparagraaf opgenomen, waarin is geregeld dat het Rijk tot 2008, onder bepaalde financiële condities die zoveel mogelijk de oude financiële situatie benaderen, verantwoordelijk blijft voor de kosten van onderzoek en sanering van (water)bodemverontreiniging. Na afloop van deze periode zal derhalve een groter risico bestaan voor de Provincie Zeeland voor wat betreft eventuele lasten van aangetroffen verontreinigingen. Dit vanwege het feit dat de provincie voor 50% deelneemt in Zeeland Seaports (voor de uittreding van het Rijk was dit 25%). Op dit moment wordt ook gewerkt aan het inventariseren van mogelijke verontreinigingslocaties, zodat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat de kosten vanwege het tijdsaspect buiten de werkingssfeer van de milieuparagraaf zouden vallen. Omtrent de milieuparagraaf voert de provincie overleg met de Landsadvocaat en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

4.3 Opheffing Provinciale Stoomboot Diensten (PSD)

De stand van de voorziening wachtgelden PSD is in 2005 nog geactualiseerd op grond van de ervaringen met het werkelijk uitbetaalde wachtgeld over 2003 en 2004. Daarbij is ook rekening gehouden met een sterftekans en met de verwachting dat binnen aan afzienbare termijn een aantal oud medewerkers aan het werk komt. De stand van de wachtgeldvoorziening is per 1 januari 2006 naar verwachting € 46,6 miljoen.

Binnen de voorziening is ruim € 0,1 miljoen bestemd voor de bemiddelingscommissie. Dat is de commissie die de reïntegratie van voormalige medewerkers van de PSD begeleidt. Actualisering van de berekening vindt in het najaar van 2005 plaats.

De provincie is voorts nog geconfronteerd met de kosten van een eventuele boete van de Interprovinciale Ziektekosten Regeling (IZR) voor de voormalige PSD-medewerkers. Naar de mening van IZR brengt deze categorie van postactieve deelnemers hogere kosten met zich mee dan de actieve deelnemers. De provincie en de IZR hebben overeenstemming bereikt over een afkoopsom van ruim € 600.000, te voldoen door de provincie. Hierbij wordt er van uitgegaan dat de nieuwe Zorgverzekeringswet per 1 januari 2006 zijn beslag krijgt.

4.4 Exploitatie van de Westerscheldetunnel

Provinciale Staten hebben op 17 april 1998 besloten deel te nemen in de NV Westerscheldetunnel voor een vast percentage van 4,6% en in te stemmen met een aandeelhoudersovereenkomst met de Staat. Op 14 maart 2003 is de tunnel geopend en vanaf dat moment is de exploitatiefase begonnen. Een belangrijke risicofactor in de exploitatiefase is het aantal voertuigen dat gebruik maakt van de tunnel. Er zijn aannames gemaakt ten aanzien van het aantal voertuigen dat per etmaal gebruik maakt van de tunnel. Zo is in eerste instantie uitgegaan van een hoeveelheid van 12.000 voertuigen per etmaal. Ook wordt verwacht dat het aantal voertuigen zal toenemen in de toekomst. Die verwachting is uitgedrukt in jaarlijkse groeipercentages. Het is mogelijk dat die groeipercentages in de toekomst gaan tegenvallen. Hierover is nu nog geen uitspraak mogelijk, omdat de exploitatiefase tot nu toe slechts een korte periode bestrijkt.

Wel blijkt dat de gemiddelde opbrengst per voertuig lager is dan bij aanvang werd aangenomen. Dit is veroorzaakt door het meer dan verwachte gebruik van T-tags.

4.5 Asbestclaims voormalig PSD-personeel

De provincie is door een aantal huidige en voormalige medewerkers of familieleden aansprakelijk gesteld voor de gevolgen van de aanwezigheid van asbest aan boord van de schepen van de PSD. In reactie op deze brieven heeft de provincie laten weten dat zij zich nimmer op verjaring van een claim zal beroepen, zodat betrokkenen niet telkens opnieuw, wanneer de termijn van verjaring verstrijkt, op deze behoeven te stuiten. Verzekeraars hebben ons inmiddels laten weten zich alle rechten voor te behouden, in het bijzonder het recht een beroep op verjaring te doen. Er bestaat nog geen duidelijkheid over de vraag welke verzekeraar eventuele claims in behandeling moet nemen. Zekerheidshalve zijn de zaken zowel onder de vorige (AON)-polis als onder de huidige (Centraal Beheer) polis gemeld.

De kosten voor de provincie zijn afhankelijk van de openbaring van een asbestgerelateerde ziekte bij een oud-medewerker en de beoordeling van een ingediende claim door de verzekeraar. In 2004 heeft één voormalig medewerker met een asbestgerelateerde ziekte een asbestclaim bij de provincie ingediend. De claim wordt nog beoordeeld door de provincie en de verzekeraar.

Inmiddels is in april 2005 een tweede geval bekend geworden en in behandeling genomen.

4.6 Leemtewet bodemsanering

De provincie is via de Leemtewet bodemsanering als aanvulling op de Wet milieubeheer verantwoordelijk gesteld voor de nazorg van de na 1 september 1996 gesloten en te sluiten stortplaatsen. De Leemtewet heeft tot doel deze stortplaatsen na sluiting zodanig te conserveren en te monitoren dat geen schadelijke gevolgen voor het milieu zullen optreden. De kosten voor de in principe eeuwigdurende nazorg kunnen door de provincie gedekt worden uit de nazorgheffing op basis van de door Provinciale Staten in maart 1999 vastgestelde verordening. De hoogte van de in de toekomst ten behoeve van de nazorg te maken kosten en het daarvoor noodzakelijk op te bouwen vermogen, is berekend met behulp van de technische expertise van een ingenieursbureau. Deze bedragen kunnen nog tot het moment van sluiten van de stortplaats worden bijgesteld.

Op basis van de Verordening nazorgheffing stortplaatsen Zeeland zijn destijds aan het Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ) heffingen opgelegd voor de stortplaats Midden-Zeeland en de stortplaats Koegorspolder. Inmiddels zijn de activiteiten van OLAZ overgenomen door DELTA Milieu.

Uiteraard blijven er onzekerheden. Het betreft dan de hoogte van de uiteindelijke kosten en de mate waarin ter bestrijding daarvan voldoende middelen zijn opgebouwd. Voor deze taak is in 2002 het 'nazorgfonds gesloten stortplaatsen' ingesteld. Omdat de provincie de middelen, bestemd voor de nazorg, inmiddels in eigen beheer heeft, is sprake van rendementsrisico. Om het benodigde vermogen op te bouwen wordt uitgegaan van een rendement van jaarlijks 5%. In 2004 was het werkelijk gerealiseerde rendement 10,2%, maar de realisatie van het doelrendement moet uiteraard worden gezien op de lange termijn. Voorts zijn er risico's ten aanzien van eventueel optredende verontreiniging van bodem en/of grondwater na sluiting van de stortplaatsen.

4.7 Garant- en borgstellingen

In hun vergadering van 15 mei 1998 hebben Provinciale Staten ingestemd met een wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het nieuwe havenschap, waarmee de deelnemers zich jegens geldgevers expliciet garant stellen voor de nakoming van huidige en toekomstige verplichtingen. Voor de exacte omvang van de aangegane verplichtingen door Zeeland Seaports, wordt verwezen naar de jaarrekening van het havenschap. Grofweg behelst het risico voor de Provincie Zeeland enkele tientallen miljoenen euro's.

De provincie heeft het verlenen van garanties voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen aangegaan door instellingen in de gezondheidszorg per 1 januari 1985 beëindigd. Periodiek worden leningen ondergebracht bij het Waarborgfonds voor de Zorg. Het risico op de portefeuille neemt hierdoor af, omdat dit fonds in kan grijpen in de bedrijfsvoering van een zorginstelling, wanneer dit financieel gezien noodzakelijk blijkt. De omvang van de gegarandeerde leningenportefeuille zal als gevolg van de invoering van de rentenormering bij de instellingen en het niet meer garanderen van nieuwe leningen naar verwachting versneld afnemen. Naar verwachting zal het gewaarborgde bedrag op 31 december 2005 zijn afgenomen tot € 12,6 miljoen.

Provinciale Staten hebben op 11 december 1998 besloten voor een percentage van 3,7% garant te staan voor door het Groenfonds aangegane leningen. Tevens hebben Provinciale Staten besloten het college van Gedeputeerde Staten te machtigen voor volgende jaren garantieverklaringen af te geven voor convenantleningen. Per 31 maart 2005 stond de provincie Zeeland garant voor een bedrag van € 5,4 miljoen. Omdat de provincies bij deze leningen zelf de rente en aflossing jaarlijks betalen is het risico kleiner dan bij de garanties voor gezondheidszorginstellingen.

4.8 Planschadeovereenkomsten

Begin 2003 zijn tussen de Provincie Zeeland en een gemeente een tweetal planschadeovereenkomsten gesloten. De strekking van deze overeenkomsten is dat de gemeente eventuele planschade ex artikel 49 van de Wet Ruimtelijke Ordening kan verhalen op de ontwikkelaar (Provincie Zeeland). Daarnaast is nog een derde overeenkomst afgesloten, waarbij niet de Provincie Zeeland de ontwikkelaar is, maar een derde. Omdat de aard van de planologische procedure toeziet op het algemeen belang, is door de Provincie Zeeland een garantie afgegeven dat eventuele planschades boven een bepaald bedrag voor rekening van de provincie komen. In alle gevallen bestaat een risico dat er daadwerkelijk planschadekosten worden gemaakt. Zo is in dit kader de provincie Zeeland aangesproken voor de schade die derden menen te hebben geleden wegens het feit dat zij een perceel grond moesten inbrengen ten behoeve van de verplaatsing van de camping Moens. De omvang van de vordering is nog niet bekend. Vooralsnog gaat de provincie ervan uit niet tot betaling gehouden te zijn; namens de provincie is aansprakelijkheid afgewezen. Mogelijk zal hieruit een procedure voortvloeien.

4.9 Grondbank Demonstratieproject Duurzaam Verkeersveilig West-Zeeuwsch-Vlaanderen (DVV West)

Op 15 november 1996 heeft de provincie Zeeland een overeenkomst gesloten met de Dienst Landelijke Gebied (DLG) ten behoeve van grondruil en aankopen voor het project Duurzaam Verkeersveilig West-Zeeuwsch-Vlaanderen. Op 30 oktober 1997 werd een aanvullende overeenkomst afgesloten. In totaal werd DLG gemachtigd om maximaal 200 hectare grond aan te kopen. Bij Gedeputeerde Statenbesluit van 5 oktober 1999 werd de looptijd van de overeenkomst verlengd tot 16 november 2000. Naast de verwervingen via DLG, heeft de Provincie Zeeland ook nog grond verworven in eigen beheer.

De stand van zaken per 1 januari 2005 is dat er nog 70 hectare in de grondbank zit met een boekhoudkundige waarde van circa € 1,6 miljoen. Deze gronden dienen als ruilgrond voor aan de wegvakken gelegen percelen, om zo te bevorderen dat minder verkeer de wegen hoeft te kruisen. Het is de bedoeling dat het grootste deel van deze gronden weer wordt verkocht, een klein deel is nodig voor de eigenlijke projecten en een deel zal worden overgeheveld naar de grondbank voor het gebiedenbeleid. De provincie loopt risico met betrekking tot een eventuele waardedaling van de grond. De omvang van het risico is afhankelijk van de ontwikkelingen op de markt. Daarnaast is het mogelijk dat niet alle gronden vervreemd zullen zijn aan het einde van de looptijd van het project. De op dat moment resterende gronden en de gerelateerde tegenwaarde zullen dan nog gedekt moeten worden.

4.10 B3-instellingen

Op 26 oktober 1990 hebben Provinciale Staten besloten in te stemmen met de aanwijzing van de provincie Zeeland als publiekrechtelijk lichaam dat aansprakelijk of medeaansprakelijk is voor de betaling van de door DELTA N.V. als zogenaamde B3-instelling krachtens het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP verschuldigde bedragen. Deze bedragen betreffen de pensioenbijdragen, de wachtgeldtijdbijdragen en de eventueel eenmaal aan het ABP te betalen schadeloosstelling. Het risico dat de provincie met deze aanwijzing loopt, is zeer gering. Op 7 februari 1997 hebben Provinciale Staten een

soortgelijke partiële garantie afgegeven voor de N.V. Afvalverbranding Zuid-Nederland met een contragarantie van DELTA N.V.

De provincie is gelieerd aan enkele andere B3-instellingen, waarbij de financiële betrokkenheid verder gaat en wel in de vorm van exploitatiesubsidies of subsidiëring in de personeelslasten. Deze instellingen zijn:

- Zeeuwse Museumstichting;
- Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland;
- Stichting Scoop;
- Stichting SportZeeland;
- Schelde InformatieCentrum;
- Roosevelt Study Center.

4.11 Sociaal plan herstructurering welzijn

In de vergadering van 7 november 1997 hebben Provinciale Staten een sociaal plan herstructurering welzijn vastgesteld. Per 1 januari 1998 zijn alle personeelsleden die betrokken waren bij de herstructurering bij de Stichting Scoop herplaatst. Dit betekende voor een aantal medewerkers van de voormalige welzijnsinstellingen die onder de welzijns-CAO. vielen, een wijziging van rechtspositie en van pensioenfonds (ABP in plaats van PGGM). Op grond van het sociaal statuut hebben betrokken personeelsleden recht op deze “betere” pensioenvooruitzichten en premievoorwaarden. De financiële consequenties hiervan zijn voor het grootste deel afgedekt en al eerder verwerkt.

4.12 Schadeclaim Eastman Chemicals

De provincie heeft Eastman op 14 november 2000 een last onder dwangsom opgelegd wegens het niet voldoen aan de Regeling Verbranden Gevaarlijke Afvalstoffen (RVGA). Vervolgens heeft de provincie bij besluit van 3 juli 2001 de vergunning van Eastman gewijzigd. Tengevolge van deze besluiten heeft Eastman wijzigingen doorgevoerd in de wijze waarop zij met stromen solvenol omging. Eastman heeft tegen deze besluiten bezwaar, respectievelijk beroep ingesteld. De Raad van State heeft in haar uitspraak van 28 mei 2003 bepaald dat de provincie de stromen solvenol ten onrechte heeft aangemerkt als afvalstof. De Raad van State heeft het provinciaal besluit daarom vernietigd. Eastman stelt schade te hebben geleden ten gevolge van het provinciaal besluit en heeft in 2004 een schadeclaim ingediend van € 3,3 miljoen. De schadeclaim is gemeld bij de verzekeraar van de provincie. Getracht wordt om de zaak buiten rechte op te lossen.

4.13 Huisvesten statushouders

Iedere Zeeuwse gemeente moet voldoen aan de criteria voor de huisvesting van statushouders in haar gemeente. Ingeval de doelstellingen door de gemeente niet kunnen worden gehaald, is de provincie verplicht de taakverwaarlozingsprocedure te starten, hetgeen inhoudt dat de provincie in plaats van de gemeente die maatregelen treft die noodzakelijk zijn om de huisvesting te realiseren. Dit kan betekenen dat wordt overgegaan tot aankoop of huur van passende woonruimte. De vraag of deze maatregelen daadwerkelijk worden getroffen en de vraag welke kosten daaraan zijn verbonden, zijn nog niet te beantwoorden.

4.14 Schadeclaim Cobelfret

Cobelfret stelt schade te hebben geleden als gevolg van een stof afkomstig van de scheepswerf Scheldepoort B.V. Cobelfret claimt zowel directe (zaak)schade, alsmede indirecte schade wegens aantasting van haar reputatie. Cobelfret acht het bestuurlijk optreden van de provincie in dezen beneden de maat, door het afgeven van een milieuvergunning met onvoldoende beperkende voorschriften ter bescherming van het milieu, falend toezicht op de naleving van milieuvergunning en het niet adequaat optreden inzake dit voorval. Daarom heeft Cobelfret de provincie aansprakelijk gesteld voor de geleden schade. De omvang van de vordering is nog niet bekend. De vraag of de schade toewijsbaar is, zal afhankelijk zijn van de vraag of in de bestuursrechtelijke procedure komt vast te staan dat de provincie handhavend had moeten optreden en/of de vergunning had moeten aanpassen. Op dit moment gaat de provincie daar niet vanuit en zijn de verzoeken van Cobelfret om handhavend op te treden en de vergunning aan te passen afgewezen.

4.15 Bodemsanering

In 1991 is het Kanaal door Walcheren overgedragen van het Rijk aan de provincie. Onderdeel van de daartoe opgestelde overeenkomst is de sanering van de kanaalbodem. De kosten voor de bodemsanering komen ten laste van het Rijk. Indien echter blijkt dat voor de sanering tevens verontreinigde specie verwijderd moet worden die binnen het nautisch profiel ligt, draagt de provincie bij in de kosten. Omdat het nautisch profiel is ingemeten ten tijde van de overdracht, gaat het hierbij om eventuele verontreinigingen die

in de beheersperiode van de provincie (na 1991) zijn ontstaan. De kans hierop is zeer gering, aangezien potentiële saneringsbronnen reeds waren verwijderd.

4.16 ASB Greenworld

De rechtbank Middelburg heeft ons besluit tot weigering van een vergunning ex artikel 10 van de Vogelwet vernietigd. De Raad van State heeft deze uitspraak bekrachtigd. ASB Greenworld heeft de provincie aansprakelijk gesteld voor een bedrag van ongeveer € 80.000. De Provincie heeft deze vordering afgewezen.

5. Algemene risico's

5.1 Uitgangspunten bij het opstellen van de begroting

Bij het opstellen van de programmabegroting 2006 is een aantal uitgangspunten gehanteerd. Onder toepassing van deze uitgangspunten wordt een sluitende programmabegroting gepresenteerd. Er is altijd een risico aanwezig dat de gehanteerde uitgangspunten zich in werkelijkheid anders ontwikkelen dan voorzien (het zou eerder vreemd zijn als dit niet zo zou zijn). De uitgangspunten die worden bedoeld zijn meer van algemene aard en in principe bij iedere provincie aan de orde. Te denken valt aan de volgende zaken:

- Ontwikkeling rentestand;
- Aanpassing van wet- en regelgeving;
- Ontwikkelingen in de Rijksuitgaven welke doorwerken in de uitkering uit het Provinciefonds;
- Bijdragen in het exploitatiesaldo van gemeenschappelijke regelingen;
- Etc.

5.2 BTW-compensatiefonds

Per 1 januari 2003 is voor gemeenten en provincies het BTW-compensatiefonds ingevoerd. Gemeenten en provincies kunnen de betaalde inkoop-BTW die betrekking heeft op activiteiten die zij uitvoeren als overheid (wettelijke taken), dan wel als niet-ondernemer, declareren bij dit fonds. Tegenover de terugbetaalde omzetbelasting heeft in 2004 een uitname plaatsgevonden uit het provinciefonds (€ 6,0 miljoen structureel). De hoogte van deze uitname wordt naar verwachting in 2006 definitief vastgesteld. Er is dus een kans dat de definitieve uitname uit het provinciefonds hoger is dan de huidige uitname.

Verder bestaat nog het risico dat uit controles door de Belastingdienst blijkt dat inkoop-BTW ten onrechte is gedeclareerd. En omdat er sprake is van nieuwe en bovendien redelijk complexe regelgeving, is het goed mogelijk dat er in de eerste jaren na invoering discussie ontstaat over de juiste toepassing van de regelgeving.

5.3 Subsidieverlening

In toenemende mate is de provincie bij subsidieverlening belast met het doorbetalen van gelden van derden (Europese Unie, Rijk) aan instellingen en projectuitvoerders. De provincie dient over deze bijdragen financieel en vaak ook inhoudelijk rekening en verantwoording af te leggen. De provincie loopt hierbij risico's in het geval de oorspronkelijke subsidieverstrekker niet instemt met de provinciale verantwoording. De vaststelling van het Europese 5B project is hiervan een voorbeeld. Bij de vaststelling van deze subsidie is er een verschil van inzicht met betrekking tot de subsidiabel geachte projectkosten. Er is dus een risico dat de subsidie lager wordt vastgesteld. Ook bestaan er risico's bij tussentijdse wijziging in de EU-regelgeving. De administratieve organisatie en interne controle zijn de afgelopen tijd verder aangescherpt om de risico's zoveel mogelijk te beperken.

Een en ander is mede tot uitdrukking gekomen in de per 2002 in werking getreden nieuwe subsidieverordening. Deze voorziet in de leemten die er waren met name wat betreft rijksregelingen en Europese Programma's. Daarnaast zijn de controlemogelijkheden en het sanctiebeleid verder verbeterd.

5.4 Bestuur en personeel

De provincie is als werkgever geconfronteerd met een aanscherping van de wetgeving inzake arbeidsbescherming en risicoaansprakelijkheid. Dit betreft wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden (Arbo-wet) en de doorwerking in het ambtenarenrecht van het Burgerlijk Wetboek waarin de zorgplicht van de werkgever nader wordt omschreven. Deze zorgplicht betreft volgens de Arbo-wet het eigen maar ook ingeleend personeel; de bewijslast is in het Burgerlijk Wetboek bij de werkgever komen te liggen. De werkgever zal moeten bewijzen dat de schade niet is veroorzaakt door tekortkomingen in zijn zorgplicht.

Het Arbozorgsysteem (met als basis de risico-inventarisatie en –evaluaties) van de provincie Zeeland is bedoeld om de Arbozorg / veilige en gezonde arbeidsomstandigheden, voor eigen en ingeleend personeel zo goed mogelijk te borgen en daarnaast aansprakelijkheidsstelling te voorkomen dan wel te beperken. Inmiddels zijn voor alle directies risico-inventarisaties en -evaluaties uitgevoerd met ondersteuning van de Arbo-dienst, waarbij risico's in de arbeidsomstandigheden systematisch zijn opgespoord en zoveel als mogelijk volgens een planmatige aanpak worden verholpen. Plannen van Aanpak vormen hiervoor de basis. Eind 2001 is door de Arbeidsinspectie voor de Middelburgse directies nagegaan of aan een aantal wettelijke bepalingen op het gebied van de arbeidsomstandigheden wordt voldaan; geconstateerd is dat er geen sprake is van overtredingen.

Overtreding van de Arbo-wet en verdere Arbo-regelgeving levert een strafbaar feit op. De Arbeidsinspectie is belast met toezicht op de naleving van de Arbo-wet. In een groot aantal situaties zal bij een eerste constatering van een beboetbaar feit niet direct sprake zijn van een boeteoplegging, maar zal eerst een waarschuwing worden gegeven of een eis gesteld tot naleving.

De Arbo-wet bevat nadere regels over de wijze waarop de boete wordt berekend; bij de beleidsregels behoort de tarieflijst boetenormbedragen bestuurlijke boete Arbeidsomstandighedenwet (De inspectie heeft de mogelijkheid een bestuurlijke boete op te leggen zonder dat de rechter daar aan te pas hoeft te komen). Ingeval van recidive kan de boete voor het betreffende feit ten hoogste 50% worden verhoogd bij recidive binnen 2 jaar. Ook werknemers kunnen worden beboet voor het niet naleven van bepaalde voorschriften.

Een ander risico voor de provincie als werkgever kan ontstaan op het moment dat zij besluit over te gaan tot ontslag van een medewerker op grond van ongeschiktheid. Er ontstaan voor de provincie dan uitkeringslasten waarmee in de begroting geen rekening is gehouden.

5.5 Gevolgen invoering Wet Verbetering Poortwachter (WVP)

De Wet Verbetering Poortwachter is per 1 april 2002 in werking getreden. De WVP is een verzameling van regels en procedures die er op gericht is een medewerker bij ziekte binnen maximaal twaalf maanden weer volledig aan het werk te krijgen. In dit gehele traject ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering geheel bij de werkgever.

Het beleid inzake verzuimbegeleiding en -beheersing van de Provincie Zeeland is reeds sinds jaren ingericht op het bereiken van een voorspoedige reïntegratie en daarmee op een beperking van de toetreding tot de WAO.

Als de werkgever de taken en verplichtingen niet (volledig) nakomt, kan het Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen (UWV) besluiten hem een loonsanctie op te leggen. Deze sanctie houdt in dat de werkgever na afloop van het tweede ziektejaar verplicht wordt gedurende een door het UWV nader te bepalen periode het loon door te betalen. De werknemer komt dan niet in de WAO, maar blijft recht houden op 70% van het loon, waarop hij ook tijdens het eerste ziektejaar recht had. In deze geldt een maximum van 52 weken.

5.6 Fiscale controles

Periodiek worden door de belastingdienst controles loonbelasting en BTW uitgevoerd. In voorgaande jaren is gebleken dat uit deze controles naheffingen, mogelijk met rentes en boetes, kunnen voortvloeien.

5.7 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt onder meer het verhaal van door beschermde diersoorten toegebrachte schade aan gewassen. Toegekende schade kunnen worden verhaal uit het faunafonds. De mogelijkheid bestaat dat het faunafonds op enig moment niet toereikend is, waardoor de provincie zelf zal moeten betalen. Daarnaast kan de provincie eigen beleid, bijvoorbeeld minder streng, voeren. Eventuele extra kosten voor schade veroorzaakt door beschermd wild zal dan ook door de provincie moeten worden betaald. Op dit moment heeft de provincie ervoor gekozen de landelijke richtlijnen te volgen.

5.8 Juridische risico's

Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder gewijzigde opvattingen in de jurisprudentie over aansprakelijkheid en schade, worden overheden steeds vaker aansprakelijk gesteld voor al dan niet vermeend geleden schade als gevolg van overheidsoptreden, of juist het ontbreken daarvan. Voor de provincie gaat het zowel om aansprakelijkheid als eigenaar, bijvoorbeeld van (vaar)wegen, als om aansprakelijkheid voor gebrekkige besluiten en handelingen. Gewezen wordt op de komende wetswijziging (4de tranche) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) met betrekking tot kostenvergoeding van bestuurlijke voorprocedures. In het wetsvoorstel is geregeld dat deze kosten alleen zullen worden vergoed indien sprake is van onrechtmatig handelen, dan wel ernstige onzorgvuldigheid door het bestuursorgaan. Voorts zij gewezen op het aanbestedingenbeleid op grond van (provinciale, rijks- en Europese) regelgeving. Het niet naleven van de aanbestedingsregels kan forse boetes en schadeclaims opleveren. De

verantwoordelijke ministers hebben aangekondigd dat het Rijk het toezicht op naleving van die regels door de (lagere) overheden zal aanscherpen.

Uit Europese jurisprudentie blijkt dat overheden aansprakelijk kunnen worden gesteld voor het niet adequaat handhaven van de openbare orde, bijvoorbeeld bij blokkades. Met name op dit terrein wordt momenteel gewerkt aan een kwaliteitstoetsingssysteem ter vermindering van de risico's.

De aansprakelijkheid kan dus publiekrechtelijk dan wel privaatrechtelijk van karakter zijn. Voor ongevallen en schade heeft de provincie Zeeland op dit moment een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering voor bestuurders en ambtenaren met een dekking van € 2,5 miljoen voor personen- en zaakschade en van € 1,25 miljoen voor vermogensschade. Deze verzekering dekt de aansprakelijkheid van de verzekerden voor door derden geleden schade. Ook uitzendkrachten en karweiwerkers vallen onder de verzekering. Voor de beroepsaansprakelijkheid van de provincieadvocaat is de provincie verzekerd voor een bedrag van € 500.000 als maximum per schadegeval en € 1 miljoen per contractsjaar. Tevens heeft de provincie een frauderisicoverzekering afgesloten met een verzekerd bedrag van € 1,15 miljoen.

Mede in dit verband is van buitengewoon belang de mate van zorgvuldigheid in het handelen van bestuurders en ambtenaren. Te denken valt aan het aangaan van verplichtingen jegens derden (schriftelijk en mondeling), waarbij ook van belang is het gevaar van het binden van de provincie als gevolg van toezeggingen door onbevoegde vertegenwoordigers. Beperking van de risico's kan plaatsvinden door het optimaliseren van de interne organisatie.

In het handhavingsbeleid van de provincie wordt ook het middel bestuursdwang toegepast. Het toepassen van dit middel betekent veelal het voorfinancieren van de te maken kosten. Uitgangspunt is dat alle kosten dienen te worden verhaald. Op voorhand is echter niet zeker of dit altijd kan worden gerealiseerd. Andere risico's in dit verband zijn de gevolgen van het onvoldoende zorgvuldig en ten onrechte handhavend optreden, bijvoorbeeld bij het opleggen van dwangsommen, bij het toepassen van bestuursdwang en bij mogelijke materiële schade aan in beslag genomen goederen. Met name daar waar het handhavend optreden van de provincie de bedrijfsprocessen beïnvloedt, kan sprake zijn van forse financiële gevolgen voor het desbetreffende bedrijf. Een bedrijf dat zich benadeeld voelt, kan trachten de financiële gevolgen te verhalen bij de handhavende instantie.

5.9 Wet op de jeugdzorg

Per 1 januari 2005 is de Wet op de jeugdzorg van kracht. In deze wet is het recht op jeugdzorg opgenomen. De provincie is ervoor verantwoordelijk dat cliënten hun aanspraak op jeugdzorg tot gelding kunnen brengen bij een zorgaanbieder. De provincie krijgt om deze verantwoordelijkheid waar te kunnen maken een doeluitkering voor de hulpverlening. Afhankelijk van de vraag naar jeugdzorg zal duidelijk worden of deze doeluitkering voldoende is. Schommelingen in de vraag zullen in eerste instantie opgevangen dienen te worden binnen de voorziening jeugdhulpverlening. Indien de vraag naar jeugdzorg groter blijft dan het beschikbare aanbod dat binnen de middelen van de doeluitkering beschikbaar is, garandeert de rijksoverheid niet op voorhand dat er aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld.

Uitgangspunt is dat de wet wordt uitgevoerd op basis van uitsluitend rijksmiddelen. Voor de periode 2004 t/m 2006 is tussen Rijk en het Inter Provinciaal Overleg (IPO) een bestuursakkoord gesloten over de wijze waarop uitvoering kan worden gegeven aan de wet binnen het vastgestelde financiële rijkskader.

5.10 Archeologie

Naar verwachting vindt begin 2006 de implementatie plaats van het Verdrag van Valletta (Malta) in de Nederlandse wetgeving. Voor de provincie veranderen hierdoor haar taken en verantwoordelijkheden op het gebied van archeologie. Ook vormt zich een risico voor de provincie. De nieuwe wetgeving zal de provincie als vergunningverlenende instantie namelijk verplichten een vergoeding toe te kennen voor de (opgravings)kosten die de verstoorder niet, of niet geheel, voor zijn rekening kan nemen. In eerste instantie zijn de verstoorders aansprakelijk. Maar in geval van excessieve kosten zal de provincie financieel moeten bijdragen. De hoogte van deze bijdrage is tot nog toe onbekend.

6. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

In het voorgaande is geprobeerd een zo goed mogelijk overzicht van de meest relevante risico's weer te geven. Risico's kunnen zich binnen korte tijd manifesteren. Ook is het mogelijk dat meerdere risico's zich tegelijkertijd laten gelden. Om de financiële gevolgen ervan op te kunnen vangen, is het noodzakelijk dat de Provincie Zeeland beschikt over voldoende opvangcapaciteit in financiële zin. Zoals eerder aangegeven bestaat er geen richtlijn voor de hoogte van het noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit. De onderdelen waaruit de weerstandscapaciteit is opgebouwd worden hieronder vermeld.

6.1 Post onvoorzien in de programmabegroting

In de programmabegroting 2006 is een bedrag beschikbaar van € 0,25 miljoen. Dit bedrag is samengesteld uit posten voor onvoorzien van € 5.000 per programma en een centrale post voor onvoorzien van € 160.000. De posten voor onvoorzien zijn met name geschikt om kleinere tegenvallers op te vangen en kunnen op korte termijn worden ingezet.

6.2 De algemene reserve

De stand van de algemene reserve op 1 januari 2005 bedraagt € 32,2 miljoen. Door reeds genomen bestemmingsbesluiten is per saldo een bedrag van € 24,1 miljoen nodig om de verplichtingen af te dekken. Hierdoor resteert een direct beschikbaar bedrag van € 8,1 miljoen om in te zetten ten behoeve van de weerstandscapaciteit.

6.3 Vrij aanwendbaar deel bestemmingsreserves

Naast de algemene reserve beschikt de provincie over een aantal bestemmingsreserves. Zolang er geen harde en concrete verplichtingen zijn aangegaan, kan altijd worden besloten tot het geven van een andere bestemming aan de bestemmingsreserves. Dit vrij aanwendbare deel van de bestemmingsreserves bedraagt circa € 11,2 miljoen. Deze middelen kunnen op korte termijn worden ingezet.

6.4 De onbenutte belastingscapaciteit bij de Motorrijtuigenbelasting

De provincie mag per 1 april 2006 maximaal 102,4 opcenten heffen. Het werkelijk tarief bedraagt 69,3 opcenten. Dit betekent dat bij een opbrengst per opcent van € 376.000, de vrije belastingscapaciteit op jaarbasis zo'n € 12,4 miljoen bedraagt.

6.5 Ruimte in meerjarenbegroting

Het meest recente meerjarenperspectief ziet er als volgt uit:

(Bedragen x 1 mln.)	2006	2007	2008	2009
Ruimte	€ 1,0	€ 10,5	€ 15,5	€ 11,8

Deze middelen kunnen de komende jaren worden aangewend om tegenvallers op te vangen.

6.6 Weerstandscapaciteit

Samenvattend beschikt de Provincie Zeeland over de volgende weerstandscapaciteit (in miljoenen):

Op korte termijn:

Post onvoorzien in de lopende begroting	€ 0,2
Algemene reserve	€ 8,1
Vrij besteedbaar deel van de bestemmingsreserves	€ 11,2
Totaal op korte termijn beschikbaar	€ 19,5

Voor de jaren na 2006 zijn nog de nodige miljoenen euro's inzetbaar door de belastingscapaciteit maximaal te benutten en de verwachte overschotten in de meerjarenraming in te zetten.

Naast genoemde bronnen bestaan er uiteraard mogelijkheden in de uitgavensfeer om structurele tegenvallers op te vangen, bijvoorbeeld door het vaststellen van een lager ambitieniveau. Dit is echter ingrijpend en beïnvloedt direct de beleidsuitvoering. Strikt genomen valt dit ook buiten de definitie van het weerstandsvermogen, zoals in de inleiding weergegeven. In deze definitie worden namelijk de bestaande budgetten en voorzieningen buiten beschouwing gelaten. De mate waarin van dit middel gebruik kan worden gemaakt, is afhankelijk van de flexibiliteit van de uitgaven. Zo zal vermindering van de personeelsformatie op korte termijn weinig budgettair voordeel opleveren. In de subsidiesfeer bestaan veelal meerjarige verplichtingen. Een andere laatste redmiddel kan nog zijn het verzilveren van eventuele stille reserves. Dit is overigens alleen van belang bij zogenaamde niet-bedrijfsgebonden activa. Activa die wel bedrijfsgebonden zijn, kunnen immers niet zomaar worden verkocht (denk aan huisvesting). Bij niet-bedrijfsgebonden activa kan dit in principe wel (denk bijvoorbeeld aan kunstvoorwerpen). Van stille reserves is sprake bij activa die voor een lager bedrag op de balans zijn verantwoord dan dat zij bij verkoop naar verwachting zullen opbrengen. De omvang van de stille reserves van niet-bedrijfsgebonden activa is niet exact bekend, maar van zeer gering belang om als weerstandscapaciteit te fungeren.

|

|

Paragraaf onderhoud Kapitaalgoederen

1. Inleiding

In de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' wordt ingegaan op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende consequenties met betrekking tot het beheer en onderhoud van de grote kapitaalgoederen van de provincie. Grote kapitaalgoederen zijn:

- Landwegen met kunstwerken
- Waterwegen, bruggen, sluizen
- Gebouwen
- Automatiseringsapparatuur en infrastructuur automatisering
- Wandtapijten
- Schepen

Het beleidskader moet inzicht geven in de huidige onderhoudssituatie van het goed, het gewenste onderhoudsniveau en de daarmee gemoeide jaarlijkse kosten in meerjarenperspectief.

Een en ander zal moeten worden vastgelegd in onderhoudsplannen, nota's, managementsystemen of andere documenten met dit doel.

2. Infrastructuur

Het beleidskader

Het beleid voor de bij de provincie zelf in beheer zijnde infrastructuur wordt gevormd door de landelijke wet- en regelgeving en het provinciale verkeer en vervoerbeleid met de bijbehorende sectorale deelplannen. Ook beleid afkomstig van andere beleidsvelden kan invloed hebben op het gebruik en onderhoud van de infrastructuur, bijvoorbeeld ecologisch bermbeheer en het gebruik van milieuvriendelijke bouwstoffen. Daarnaast is er ook een aantal specifieke beleidsnota's voor de instandhouding van de infrastructuur in ontwikkeling. De stand van zaken wordt hieronder kort toegelicht.

Beleidsplan wegen en vaarwegen:

De provincie Zeeland hanteert de normkostensystematiek voor het wegenonderhoud die door het CROW (landelijk expertisecentrum) is ontwikkeld. Deze systematiek omvat een aantal beleidsthema's: bereikbaarheid, veiligheid, comfort, leefbaarheid, aanzien en milieu. Voor elk beleidsthema is een kwaliteitsniveau vastgesteld door Provinciale Staten. De hoofdlijn van de gekozen kwaliteitsniveaus is "goed is goed genoeg". Voor een aantal thema's is het kwaliteitsniveau hoger gekozen.

In geval van droge infrastructuur gaat het daarbij om de gladheidbestrijding en groenvoorzieningen. Daarbij wordt een kwaliteitsniveau aangehouden dat hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

Voor het Kanaal door Walcheren is gekozen om een optimaal kwaliteitsniveau aan te houden op het gebied van bereikbaarheid en veiligheid.

Bij de vaststelling van het kwaliteitsniveau is het voorbehoud gemaakt dat de relatie kwaliteit en kosten door middel van een pilotproject in beeld wordt gebracht.

Voortgang en inhoud zijn gekoppeld aan de voortgang, resultaten en effecten van de herstructurering van de afdeling Beheer. Nu de herstructurering op organisatorisch vlak is geëffectueerd, is een start gemaakt met de uitvoering van het pilotproject.

De pilot richt zich in eerste instantie op het opstellen van een beheerplan. In het beheerplan wordt de vertaling van het gewenste kwaliteitsniveau naar operationele doelstellingen gemaakt.

Op basis daarvan kan een financiële vertaling plaatsvinden.

De pilot zal in principe in het najaar van 2005 zijn afgerond. Als het bestuur instemt met de in het beheerplan gemaakte keuzes en de daaraan verbonden financiële consequenties, kan de opstelling van beheerplannen voor (vaar)wegen in 2006 plaatsvinden. De beheerplannen zullen weer de basis vormen voor de nog op te stellen monitoringsplannen. De monitoringsplannen hebben een directe relatie met de programmabegroting, omdat zij de basis vormen voor de indeling en verantwoording van het programma infrastructuur en de onderhoudsparagraaf. De verwachting is dat de monitoringsplannen in de loop van 2007 gereed zullen zijn.

Beheerplan Groen:

In een coproductie met de directie RMW wordt een beheerplan groen ontwikkeld. Het plan beschrijft hoe vanuit een maatschappelijk verantwoorde benadering het best met de provinciale beplantingen wordt omgegaan en waarom. De bomen die deel uitmaken van de huidige provinciale wegbeplanting zijn inmiddels geïnventariseerd en geregistreerd in een operationeel boombeheersysteem (BBS). In het BBS wordt voortschrijdend alle informatie (mutaties en resultaten jaarinspecties) bijgehouden die van belang is voor een effectieve zorgplicht en voor een systematische aanpak van het boomonderhoud. Het BBS verschaft dus inzicht in de behoefte aan periodiek boomonderhoud en de noodzaak om andere beheermaatregelen aan de boombeplanting uit te voeren.

Vanuit de invalshoek natuur en landschap is een groenstructuurvisie voor de provinciale beplantingen opgesteld. Die visie verschaft, met landschappelijke en cultuurhistorische overwegingen, de argumenten voor of tegen handhaving, vervanging en uitbreiding van het beplantingsareaal.

Duurzame veilige inrichting van de wegen stelt eveneens voorwaarden en eisen voor wat betreft de aanvaardbaarheid en plaats van bomen en struiken in wegbermen.

Beleidsplan Openbare Verlichting:

Een goede openbare verlichting is van groot belang zowel, voor de verkeersveiligheid als voor de sociale veiligheid. De provincie is verantwoordelijk voor het goed functioneren van de openbare verlichting langs de provinciale wegen en is daarop door de burger aanspreekbaar. Hoe de provincie die verantwoordelijkheid invulling geeft, is neergelegd in het beleidsplan "Openbare verlichting in de schijnwerper" dat dateert van 2000.

De in dit beleidsplan vastgelegde beleidskaders kunnen als volgt worden samengevat:

- Het provinciale beleid op het gebied van openbare verlichting volgt de aanbevelingen en regelgeving van onder andere Nederlandse Stichting voor verlichtingskunde (NSVV), Richtlijnen voor het ontwerpen van niet-autosnelwegen (RONA), CROW, NEN;
- Planmatige vervanging en renovatie van verouderde verlichtingsinstallaties waarbij de volgende uitgangspunten gelden: vervangingscyclus armaturen 20 jaar, vervangingscyclus masten 40 jaar;
- Tegen de achtergrond van herstructurering van de energiesector worden werkzaamheden aan openbare verlichting aan marktpartijen uitbesteed;
- Verzelfstandiging van installaties door het aanbrengen van schakelkasten met bemetering;
- Aan de hand van ongevallencijfers en avondinspecties verbeteren van de verkeersveiligheid door het aanpassen of uitbreiden van openbare verlichting;
- Het provinciaal emancipatiebeleid en de 'Beleidsplan openbaar vervoer' mede als uitgangspunt hanteren voor sociale veiligheidsaspecten bij openbare verlichting;
- Met het oog op het provinciaal milieubeleid toepassing van milieuvriendelijke materialen, aandacht voor levensduur, hergebruik van materialen, afvoer vrijkomende materialen naar erkende verwerkingsbedrijven of gekwalificeerde inzamelaars;
- Toepassen maatregelen energiebesparing
- Toepassen 'Richtlijn openbare verlichting natuurgebieden'.

De openbare verlichtingstaken worden uitgevoerd conform voornoemd beleidsplan, zonder overigens voorbij te gaan aan nieuwe tussentijdse ontwikkelingen op het gebied van openbare verlichting en de eventuele toepassing daarvan. Het tempo van verzelfstandiging van bestaande installaties wordt bepaald door de mate waarin daarvoor financiële middelen kunnen worden aangewend.

Actualisering van het beleidsplan voor de openbare verlichting staat eind 2005 op het programma. Mogelijk heeft dit nieuwe beleidsplan gevolgen voor de uitgangspunten zoals ze hierboven vermeld staan. Deze zullen dan in de bestuursrapportage worden toegelicht.

Financiële consequenties en de vertaling in de begroting

In de begroting 2006 zijn voor de sector infrastructuur de volgende bedragen opgenomen:

onderhoud wegen	€ 7.772.000
onderhoud Kanaal door Walcheren/Zeelandbrug	€ 3.254.000

3. Gebouwen

Abdijcomplex inclusief St. Jorisdoelen en gebouw De Burg.

Het Abdijcomplex valt binnen het beschermd stadsgezicht van de gemeente Middelburg en is aangewezen als beschermd monument. Voor onderhoud aan beschermde monumenten bestaat afzonderlijke wet- en regelgeving. Voor verbouwplannen vindt toetsing plaats bij de monumenten-/welstandcommissie van de gemeente Middelburg.

Buitenonderhoud

Basis voor het beleid voor het regulier onderhoud aan de buitenkant (leien daken, schilderwerk, goten metselwerk) zijn de 2-jaarlijkse inspectierapporten van de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ), voorheen Monumentenwacht. In deze inspectierapporten vindt een kwalificatie plaats van de onderhoudstoestand van voornoemde gebouwen van goed, redelijk, matig tot slecht. Het provinciaal beleid is erop gericht de onderdelen die de kwalificatie "slecht" en "matig" hebben op te nemen in de planning van het Beheers- en onderhoudssysteem (BOS) voor de daaropvolgende jaren.

Binnenonderhoud

Hiervoor is een planning opgesteld door de eigen technische dienst, gebaseerd op de te verwachten levensduur van voorzieningen en apparatuur. Voorbeeld: vloerbedekking vervangen één maal in de 10 jaar. Indien nodig kan van deze plannings worden afgeweken.

Groene Woud

Hiervoor is door de eigen technische dienst een onderhoudsplan opgesteld gebaseerd op de technische levensduur van de voorzieningen en de staat van onderhoud van de objecten.

Financiële vertaling

Financiële vertaling en uitvoering van dit beleid vindt plaats via het BOS. Hierbij kan een budget worden onderscheiden voor structureel onderhoud ad € 520.000 en budget in de vorm van een stelpost voor incidenteel onderhoud ad € 435.300.

De bestedingscriteria voor deze stelpost zijn:

1. Voorzieningen beperken tot groot onderhoud en vervanging;
2. Groot onderhoud en vervanging installaties en dergelijke beperken tot:
 - a. Gebouwen van het Abdijcomplex inclusief Zeeuws Museum, gebouw de Burg en St. Jorisdoelen;
 - b. Gebouw Groene Woud;
 - c. Gebouw Achter de Houttuinen te Middelburg (huisvesting Scoop).
3. Apparatuur automatiseringsprojecten uitzonderen, de kapitaallasten van de telefooncentrale zijn wel in het BOS opgenomen;
4. De ondergrens voor voorzieningen aan apparatuur, materieel en gereedschappen vaststellen op € 4.538.

Het BOS-systeem is opgezet voor een voortschrijdende periode van 10 jaar.

Naast het BOS-systeem voor beheer en onderhoud van provinciale gebouwen, is op de begroting een bedrag beschikbaar van € 84.500 voor spoedeisende vervangingen van apparatuur en materieel.

Renovatie, nieuwbouw en aankopen

De provincie heeft het voornemen om de gebouwen gelegen binnen het Abdijcomplex de komende jaren te renoveren. Het betreft de volgende gebouwen:

1. Gedeeltelijke renovatie van hoofdgebouw A (bestuurscentrum);
2. Gebouw C (thans huisvesting directie I&V), eventueel in combinatie met gebouw K (oude fractiekamers).

De semi-permanente kantoorunits bij het gebouw Groene Woud zullen worden vervangen door permanente huisvesting. Hiervoor is een krediet van € 3.827.000 geraamd. Deze verbouwing is thans in uitvoering.

Met de gemeente Middelburg is overeengekomen dat de provincie Zeeland de oude brandweerkazerne aankoopt voor de huisvesting van Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ). In 2005 zal de provincie Zeeland de oude brandweerkazerne aankopen.

Momenteel vindt de voorbereiding van de verbouwplannen van de oude brandweerkazerne plaats.

Provinciale Staten dienen hiervoor nog de nodige middelen ter beschikking te stellen.

Ook vindt er nog verder onderzoek plaats naar een mogelijke samenwerking in de ondersteuning van Scoop en SCEZ, hetgeen zijn weerslag kan hebben op de uitwerking van de huisvestingsplannen.

Het is de bedoeling dat SCEZ in het voorjaar van 2007 de nieuwe huisvesting betreft.

Veiligheidsaspecten

In het kader van het verlenen van gebruiksvergunningen voor de provinciale gebouwen heeft de brandweer alle gebouwen geïnspecteerd op veiligheidsaspecten. De brandweer heeft per gebouw een inspectierapport opgesteld en hierin zijn maatregelen opgenomen om aan deze veiligheidsaspecten te kunnen voldoen. Voor het uitvoeren van deze maatregelen heeft de brandweer de provincie een half jaar de tijd gegeven, waarna opnieuw een controle zal plaatsvinden. Pas na deze controle zal de brandweer een positief advies uitbrengen aan het bevoegde gezag om een gebruikersvergunning te verlenen. Het gaat hierbij om een bedrag van € 260.500.

Alle voornoemde voorzieningen, behalve de ontruimingsinstallatie in het gebouw van Scoop, zijn momenteel in uitvoering, dan wel uitgevoerd. Ook heeft de brandweer al hercontroles uitgevoerd, hetgeen geleid heeft tot nieuwe aanpassingen.

4. ICT

Beleidskader:

De essentie van het omgaan met ICT-kapitaalgoederen is continuïteit.

Dit is verwoord in een nota die het vigerende beleid beschrijft: het Raamwerk Informatievoorziening 2004-2007. De ICT-Jaarplannen beschrijven in hoofdlijnen activiteiten die onder meer moeten leiden tot een nog betere borging van die continuïteit.

Concrete aanpak continuïteit:

- Planning van tijdige vervangingen, rekening houdend met de te verwachten technische en economische levensduur.
- Onderhoudscontracten die zo goed mogelijk borgen dat binnen een aantal uren de betreffende voorzieningen bij storing weer operationeel zijn.
- Beschikbaar houden van adequate reserveapparatuur en –onderdelen.
- Uitvoering regelmatige back-ups

In de begroting zijn structurele middelen opgenomen om de vervanging van de ICT-kapitaalgoederen te dekken. Tot deze kapitaalgoederen worden ook gerekend de investeringen voor de bekabeling van het netwerk inclusief telefonie. In de begroting 2006 is voor ICT-beheer en onderhoud € 1.082.000 geraamd.

5. Wandtapijten

De collectie wandtapijten van de provincie Zeeland is in langdurige bruikleen gegeven aan het Zeeuws Museum. Het museum heeft een meerjarig plan voor beheer en onderhoud van de wandtapijten opgesteld. Voor de uitvoering daarvan is een meerjarig contract gesloten met Paswerk (de voormalige Werkplaats tot herstel van antiek textiel) in Haarlem. In de structurele subsidie aan het Zeeuws Museum is een bedrag voor de uitvoering van dit plan opgenomen.

6. SWATH-schepen en aanlandingsvoorzieningen fiets-voetveer

De Provincie Zeeland is eigenaar van twee zogenaamde SWATH-schepen. Deze schepen worden verhuurd aan de exploitant van het fietsvoetveer Vlissingen-Breskens. De schepen dienen door en voor rekening van de exploitant te worden onderhouden op basis van een door de provincie vastgesteld onderhoudsplan. Ook de aanlandingsvoorziening, gebouwen en terreinen zijn eigendom van de provincie en worden verhuurd aan de exploitant. Het onderhoud gebeurt door en voor rekening van de provincie. Hiervoor is een onderhoudsplan beschikbaar.

In de begroting 2006 is voor onderhoud aanlandingsinrichting € 63.900 geraamd, voor de gebouwen en terreinen is dit € 94.500.

Voor het toetsen van de uitvoering van de onderhoudsplannen wordt externe deskundigheid ingehuurd. Hiervoor is in de begroting 2006 € 46.000 geraamd.

7. Overige Vaartuigen

Voor het onderhoud van de Zeelandbrug en het Kanaal door Walcheren heeft de provincie een tweetal vaartuigen in eigendom. Voor het planmatig onderhoud is € 23.000 in de begroting 2006 opgenomen. Toezicht en controle op de Oosterschelde op basis van de Natuurbeschermingswet gebeurt onder meer door de inzet van het motorschip 'Branta'. In de begroting is voor het onderhoud hiervan in 2006 € 35.000 geraamd.

Financieringsparagraaf

Inleiding

Met behulp van de voorliggende paragraaf wordt inzicht gegeven in de financierings- en treasuryplannen voor het jaar 2006.

1. Algemeen

De financiële verordening bevat een financieringsstatuut (treasurystatuut) waarin onder andere de uitgangspunten en doelstellingen van het financieringsbeleid zijn opgenomen. Deze verordening is in werking getreden met ingang van 15 november 2003. Met het oog op te verwachten ingrijpende wijzigingen in de liquiditeitspositie van de provincie wordt momenteel bezien in hoeverre aanpassing van de financiële verordening en het financieringsstatuut gewenst is.

2. Beheer

2.1 Risicobeheer vlottende schuld

De zogenaamde "kasgeldlimiet" stelt een grens (7% van het begrotingstotaal) aan de korte financiering. Dit betekent dat investeringen tot deze kasgeldlimiet gefinancierd mogen worden met kort geld (looptijd gemiddeld 1 jaar), waardoor het renterisico van korte financiering wordt beperkt.

Dit is van belang omdat juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn. Fluctuaties in de korte rente hebben direct een relatief grote impact op de rentelasten.

In staat 1 is het te verwachten verloop van het korte geld weergegeven. Uit deze staat volgt dat er, conform het beeld van de laatste jaren, geen overschrijding van de kasgeldlimiet te verwachten is.

2.2 Risicobeheer vaste schuld, renterisiconorm

Voor de vaste schuld is in de Wet Fido eveneens een norm beschreven, de zogenaamde "renterisiconorm". Deze norm geeft aan over welk deel van de vaste schuld renterisico gelopen mag worden. De renterisiconorm wordt berekend door het vastgestelde percentage van 20% te vermenigvuldigen met de totale vaste schuld. Hierbij geldt een minimumbedrag van € 2,5 mln.

Het renterisico op de vaste schuld kan bepaald worden door na te gaan:

- welk deel van de vaste schuld in enig jaar hergefinancierd moet worden door het aangaan van nieuwe leningen behorend tot de vaste schuld ;
- welk deel van de vaste schuld door een wijziging van de rente op basis van de leningvoorwaarden niet kan worden beïnvloed

De Provincie Zeeland heeft geen vaste schuld (er zijn geen lopende leningen). Over eventuele nieuwe leningen als financiering voor bijvoorbeeld nieuwe activa wordt volgens de nieuwe definitie geen risico gelopen. De lasten van deze leningen worden immers meegenomen in de meerjarenraming bij de kapitaallasten van nieuwe activa.

2.3 Kredietrisico verstrekte gelden

In staat 2 wordt een overzicht van de kredietwaardigheid van de uitzettingen gegeven. De provincie loopt geen grote kredietrisico's.

3. Provinciefinanciering

3.1 Financieringspositie

In 2006 kunnen de geplande investeringen volledig gefinancierd worden met eigen financieringsmiddelen, waardoor geen beroep nodig is op vreemd vermogen. Gezien de te verwachten hoeveelheid financieringsmiddelen moet worden bezien of het zinvol is om overtollige middelen langer weg te zetten.

3.2 Uitzettingen

In staat 4 treft u een overzicht aan van de per 1-1-2006 uitgezette gelden.

3.3 Relatiebeheer

In het treasurystatuut is de richtlijn opgenomen om bestaande bankrelaties en bancaire condities minimaal iedere drie jaar te analyseren en te beoordelen. In 2006 zal een evaluatie van de bestaande situatie plaatsvinden.

4. Rentevisie

Diverse factoren hebben bijgedragen tot een sterke rentedaling in de eerste helft van 2005. Zo zakte de 10-jaars rente ruim 0.5%, wat leidde tot een nieuw naoorlogs dieptepunt. Een belangrijke factor is de stijgende olieprijs geweest, die de zorg over de wereldeconomie vergrootte.

Onder invloed van een sterkere beurs en betere economische cijfers verwachten wij een opwaartse trend van zowel de kapitaalmarktrente als de geldmarktrente. Het Centraal Economisch Plan 2005 verwacht eveneens dat de korte rente, na het opvallend lage niveau van heden, in de tweede helft van 2005 zal stijgen.

Staat 1:

Kredietrisico op verstrekte gelden (per 31-12-2006)

risicogroep	met/zonder (hypothecaire) zekerheid	2006	
		restant in euro	%
Personeel	met: hypotheek	€ 92.369,00	0,2%
Semi overheidsinstellingen: Stg Groenfonds	zonder	€ 11.886.940,00	21,0%
Financiële instellingen (rating A en hoger)	zonder	€ 44.358.843,00	78,4%
Leningen ikv Zeeuws Studiefonds	zonder	€ 33.794,00	0,1%
Overige toegestane instellingen volgens financieringsstatuut	zonder	€ 200.000,00	0,4%
Totaal		€ 56.571.946,00	100,0%

Staat 2:

FINANCIERINGSOVERZICHT

	2006	2007	2008	2009	2010
Aanwezige vaste financieringsmiddelen	114.800.873	100.516.953	90.697.031	81.478.366	72.690.870
-/- Geactiveerde investeringen	95.401.535	93.166.607	89.594.000	86.216.834	82.834.934
Financieringssaldo per 1-1	19.399.338	7.350.346	1.103.031	-4.738.468	-10.144.064

Dekking financieringssaldo:

Vaste voorraad aanwezige liquide middelen	34.609.200	34.609.200	34.609.200	34.609.200	34.609.200
Aan te trekken kortgeld	-	-	-	-	-
<i>Ter info: kasgeklimiet</i>	<i>14.531.464</i>	<i>14.967.408</i>	<i>15.416.430</i>	<i>15.878.923</i>	<i>16.355.291</i>
Aan te trekken langgeld	-	-	-	-	-

LIQUIDITEITENOVERZICHT

Aanwezige liquide middelen per 1-1	54.008.538	41.959.546	35.712.231	29.870.732	24.465.136
belegd via rekening-courant Groenfonds	12.889.523	11.886.940	11.246.791	10.968.898	10.328.750
vrij te beleggen liquide middelen per 1-1	41.119.015	30.072.606	24.465.440	18.901.834	14.136.386
 Toename	13.368.243	15.823.659	16.570.588	17.234.569	18.236.845
Afname	17.072.245	16.475.236	15.789.123	16.452.369	18.574.123
Saldo per 31-12	54.008.538	41.307.969	36.493.696	30.652.932	24.127.858

Staat 3:
Leningen portefeuille per 1-1-2006

bedragen in euro's

Leningen uitgezet	Rente%	Stand per 1-1- 2006	Aflossingen 2006	Rente 2006	Stand per 31- 12-2006
hypothecaire geldleningen	7,64%	100.407	8.038	7.669	92.369
Emergya	10,00%	200.000	-	20.000	200.000
Zeeuws Studiefonds	0,00%	36.879	3.085	-	33.794
totaal		337.286	11.123	27.669	326.163

Bedrijfsvoeringsparagraaf

1. Inleiding

De inhoud van deze paragraaf is te splitsen in twee delen.

- Het eerste deel bevat informatie over de wijze waarop de provincie Zeeland een adequate bedrijfsvoering bereikt en waarborgt.
- Het tweede deel begint bij punt 8 en gaat in op de ondersteuning. De manier waarop ondersteuning wordt geboden om de programma's te realiseren en de ontwikkelingen op ondersteuningsgebied hebben invloed op de adequaatheid van de bedrijfsvoering. Als leidraad voor de informatiegebieden is gekozen voor de functionele indeling van de stafeenheden. Ook de vraag "wat mag de ondersteuning kosten?" wordt beantwoord in dit gedeelte van de bedrijfsvoeringsparagraaf.

In beide delen is niet getracht om uitputtend te zijn, maar er is wel rekening gehouden met de wettelijke eis⁶. Deze eis impliceert dat Provinciale Staten dienen te worden geïnformeerd over bestaand beleid en nieuwe beleidsontwikkelingen ten aanzien van de bedrijfsvoering.

2. Bedrijfsvoering.

Bedrijfsvoering omvat het sturen en beheersen van processen en activiteiten om gestelde doelen te bereiken. De doelen die de Provincie Zeeland wil bereiken, staan beschreven in de programma's van de programmabegroting. Het succesvol uitvoeren van de programma's is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit en adequaatheid van de bedrijfsvoering. Onder processen en activiteiten moet alles worden verstaan wat gedaan moet worden om doelen te realiseren. Sturen betekent: initiëren van processen en activiteiten en plannen en organiseren van de inzet van mensen, middelen en (kapitaal)goederen die nodig zijn voor de uitvoering. Beheersen omvat het controleren van de uitvoering en zonodig bijsturen. Voor een adequate bedrijfsvoering bestaan de volgende criteria⁷:

- **Rechtmatig** : de provincie handelt rechtmatig als zij handelt volgens de geldende wet- en regelgeving.
- **Betrouwbaar** : de provincie voert de (wettelijke) regels voorspelbaar uit en handhaaft de regels.
- **Transparant** : een transparante overheid biedt inzicht in de uitvoering van de programma's en de ondersteunende processen.
- **Doelmatig** : met zo min mogelijk input voortbrengen van een bepaalde output. Het realiseren van bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen.
- **Doeltreffend** : de provincie bereikt de maatschappelijke effecten die beoogd zijn.
- **Responsief** : de provincie anticipeert en speelt in op de maatschappelijke ontwikkelingen en wensen.

⁶ Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 2003, Hoofdstuk 2, Titel 2.3, artikel 14

⁷ Handreiking Duale Begroting, Het kader, maart 2002

3. Planning en Control

Voor de informatieverstreking aan Provinciale Staten wordt gebruik gemaakt van verschillende instrumenten. Dit zijn:

- **De voorjaarsnota**
In de voorjaarsnota worden, rekeninghoudend met de geactualiseerde statenagenda beleidsinhoudelijke en budgettaire uitgangspunten aangegeven voor de begroting van het komende jaar en de budgettaire ruimte in de toekomstige jaren.
- **De programmabegroting**
De programmabegroting is het instrument voor Provinciale Staten om te sturen en bij te sturen op de van belang zijnde beleidsaspecten. Deze sturing vindt plaats door per programma vast te stellen⁸:
 - a. De maatschappelijke effecten waaraan de provincie positief wil bijdragen
 - b. De te leveren prestaties
 - c. De baten en lasten
- **Begrotingswijzigingen**
Meerdere malen per jaar wordt een voorstel tot wijziging van de begroting aan PS voorgelegd volgens de Spelregels Begrotingsuitvoering⁹. Autorisatie van de lasten en baten in de programmabegroting door Provinciale Staten vindt plaats op het niveau van de programma's. Provinciale Staten accorderen de lasten en baten per programma, inclusief de overheadkosten. Verhogingen of verlagingen van de lasten (directe personeelskosten en/of programmakosten) en/of baten van een programma worden vooraf bij begrotingswijziging ter vaststelling voorgelegd aan Provinciale Staten.
- **Bestuursrapportage**
Twee maal per jaar wordt ingegaan op de bestuurlijk relevante ontwikkelingen, de voortgang ten aanzien van de beleidsvoornemens, openstaande actiepunten uit de Statenvergaderingen en toegekende financiële prioriteiten. De beleidsvoornemens en financiële prioriteiten zijn als politiek relevante acties in de programmabegroting per programma opgenomen onder de vraag "wat doen we daarvoor?".
- **De jaarrekening**
Na afloop van een begrotingsjaar verantwoorden Gedeputeerde Staten zich voor hetgeen is bereikt en wat dat heeft gekost.

De kern van de informatievoorziening is de planning en controlcyclus. De provinciale organisatie bestaat uit meerdere lagen, waarbij iedere laag een eigen informatiebehoefte heeft.

De planning en controlcyclus van de provincie is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De programmabegroting is leidend in de planning en controlcyclus.
- Het principe van een informatiepiramide is van toepassing op de planning en control cyclus. Dit betekent dat de detaillering van informatie toeneemt naarmate de organisatielaag meer gericht is op uitvoering van beleid.
- Het streven is om gegevens éénmalig vast te leggen.
- Iedere organisatielaag heeft een planning en control instrument wat is ingericht naar de eigen informatiebehoefte.

4. Ontwikkeling van de programmabegroting

Eind 2004 is de programmabegroting 2005 geëvalueerd in de vergadering van de Commissie van Onderzoek. Naar aanleiding van die evaluatie is een plan van aanpak opgesteld ter verdere inhoudelijke verbetering van de programmabegroting. De verbeteringen in de programmabegroting 2006 zijn dus ook gebaseerd op dit plan van aanpak. In het plan van aanpak staan een aantal doelstellingen met betrekking tot de ontwikkeling van de programmabegroting. Zo ligt de nadruk in het plan op het SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) formuleren van doelstellingen en acties, de directe relatie tussen beleidsnota's en programma's en het verduidelijken van de provinciale rol bij het behalen van doelstellingen. In de programmabegroting 2006 zijn de eerste resultaten van het uitwerken van het plan van aanpak zichtbaar. Zo is er nadrukkelijk gewerkt aan de relatie tussen de doelstellingen in de programmabegroting en de diverse beleidsnota's zoals het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan, Sociale Agenda, Omgevingsplan Zeeland en het Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan. Tevens komt in de programma's de rol van de provincie naar voren. Op die manier wordt duidelijk wat de invloed is van de provincie op het bereiken van de diverse doelstellingen. Belangrijkste verbeterpunt is de totstandkoming van SMART-formuleringen in de programma's. In het plan van aanpak is aangegeven dat dit, gelet op de

⁸ Volgens Financiële verordening Provincie Zeeland 2004, Besluit PS 11-11-2003

⁹ De Spelregels begrotingsuitvoering zijn vastgesteld in de PS vergadering 19-12-2003

problematiek, een meerjarige doelstelling is. Desondanks zijn er wel verbeteringen in 2006 ten opzichte van de programmabegroting 2005. De problematiek van SMART formulering doet zich ook voor bij andere provincies en gemeenten en heeft dus ook landelijk de aandacht. Dit zorgt voor een grotere stroom aan informatie en kennis omtrent dit onderwerp. Zo is er op interprovinciaal niveau een begin gemaakt met de provinciale effectiviteitsmonitor. Dergelijke ontwikkelingen zullen positief bijdragen aan de totstandkoming van SMART formuleringen in de programmabegroting.

5. Kaders

In de achttien programma's uit de programmabegroting is aangegeven hoeveel middelen er voor de realisatie aangewend zullen worden. Het budget is gesplitst in structureel beleid, prioriteiten en posterioriteiten en omvat:

- Programmakosten
- Personele kosten
- Ondersteuningskosten

Naast dit budgettaire kader zijn er nog een aantal kaders waarbinnen de uitvoering van de programma's moet worden verwezenlijkt.

Kader	Omschrijving	Vastgesteld
Financiële verordening Provincie Zeeland 2004	Bevat uitgangspunten voor financieel beleid, financieel beheer en de financiële organisatie.	Provinciale Staten 11 november 2003
Financiële controleverordening Zeeland 2004	Bestaat uit de regels voor de (accountants)controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. De verordening moet waarborgen dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.	Provinciale Staten 11 november 2003
Verordening periodiek onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid door Gedeputeerde Staten	Omvat regels over hoe de controle op en evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid en het beheer van het door Gedeputeerde Staten gevoerde bestuur worden uitgevoerd.	Momenteel nog niet vastgesteld
Regeling ambtelijke organisatie	Via deze regeling zijn kaders gesteld voor: - Regeling van de organisatie van het ambtelijk apparaat (hoofdstructuur en topstructuur) - Regeling van de taken van het (collectieve en individuele) ambtelijke management en de relatie van het ambtelijk management c.q. de ambtenaar en het bestuur.	Gedeputeerde Staten 22 april 2003
Gedragscode bestuurlijke integriteit Provincie Zeeland 2004	Bevat gedragsregels in aanvulling op de wettelijke regels. De Commissaris van de Koningin, gedeputeerden en leden van Provinciale Staten zijn op de naleving van gedragscodes aanspreekbaar.	Provinciale Staten 12 maart 2004

6. Procesbeheersings- en meetinstrumenten

Of de middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden ingezet en of de bijbehorende doelen worden bereikt binnen de kaders (zie punt 5), wordt gecontroleerd met behulp van een aantal instrumenten. Er is sprake van interne instrumenten als de uitvoering door de provincie zelf wordt verzorgd. Bij de externe instrumenten wordt een onafhankelijk oordeel door een derde partij gegeven. Wat de thema's zijn die in 2006 specifiek zullen worden getoetst door de verschillende instrumenten is op het moment van het opmaken van de programmabegroting 2006 nog niet bekend.

Interne instrumenten:

- Kwaliteitszorg
- Verbijzonderde interne controle
- Rekeningcommissie

Op 1 maart 2005 is het "Reglement rekeningcommissie"¹⁰ in werking getreden. De rekeningcommissie bestaat uit leden van Provinciale Staten en heeft tot taak het uitvoeren dan wel doen uitvoeren van onderzoek naar de provinciale jaarrekeningen teneinde tot een oordeel te komen over de rechtmatigheid en de doelmatigheid van het gevoerde financieel beheer en beleid. De commissie heeft tevens tot taak te adviseren over de opdrachtverlening aan de externe accountant als bedoeld in artikel 217 van de Provinciewet. De commissie brengt rechtstreeks rapport uit aan Provinciale Staten en geeft daarin advies over de bevindingen bij het onderzoek van een provinciale jaarrekening.

Externe instrumenten:

- Rekenkamer
Provinciale Staten van Zeeland hebben per 1 januari 2005 een Rekenkamer ingesteld¹¹. De Rekenkamer is onafhankelijk en de taak en bevoegdheden van de Rekenkamer zijn geregeld in de Provinciewet. In Zeeland bestaat de Rekenkamer uit drie onafhankelijke leden afkomstig uit overheid en bedrijfsleven. De Rekenkamer doet onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het provinciaal bestuur. Provinciale Staten kunnen een verzoek tot onderzoek indienen bij de Rekenkamer. Een dergelijk verzoek kan de Rekenkamer doen besluiten om een onderzoek in te stellen. De Rekenkamer wordt geadviseerd en ondersteund door een secretaris/onderzoeker en een onderzoeker. Hiervoor zijn per 1 juli 2005 twee medewerkers aangesteld.
- Accountantscontrole
- Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

7. Ondersteuning

Onder dit punt van de bedrijfsvoeringsparagraaf wordt verder ingegaan op de kosten, ontwikkelingen en prioriteiten ten aanzien van de ondersteuning. De prioriteiten zijn per onderdeel opgenomen middels het beantwoorden van de 4-W vragen.

Ondersteuning: wat mag het kosten?

Zoals aangegeven bij de kaders (zie punt 5) zijn de ondersteuningskosten financieel toegerekend aan de programma's. Het gaat om personele en materiële kosten die worden gemaakt ter ondersteuning van de uitvoering van de programma's. De sleutel voor het toerekenen van de ondersteuningskosten aan de programma's wordt gevormd door de directe personele kosten die rechtstreeks op de programma's konden worden geraamd. Het totaalbedrag aan ondersteuningskosten dat aan de programma's is toegerekend in 2006 is € 24.352.920. Dit bedrag is als volgt te specificeren:

¹⁰ Besluit Provinciale Staten 1 december 2004

¹¹ Verordening nadere inrichting Rekenkamer Provincie Zeeland; Besluit P.S. 9 juli 2004

Onderdeel	Lasten	Baten	Saldo
Personeelszorg	€ 5.617.877	€ -162.962	€ 5.454.916
Organisatie	€ 740.660	€ 0	€ 740.660
Ict	€ 2.277.563	€ -10.000	€ 2.267.563
Financiën	€ 2.800.606	€ 0	€ 2.800.606
Facilitaire zaken en Documentaire Informatievoorziening	€ 8.073.423	€ -59.525	€ 8.013.898
Management en secretariële ondersteuning	€ 3.744.677	€ 0	€ 3.744.677
Juridische ondersteuning	€ 452.171	€ 0	€ 452.171
Communicatie	€ 878.430	€ 0	€ 878.430
Totaal	€ 24.585.407	€ -232.487	€ 24.352.920

8.1 Personeelszorg en Organisatie

8.1.1 Nazorg Vernieuwend P&O-beleid

De invoering per 1/1/05 van het in de CAO 2002-2003 afgesproken beleid met betrekking tot functiewaardering, beloning en beoordeling, dient vanaf 2005 in termen van uitvoering gemonitord te worden. Daarbij zal de toepassing van de ontwikkelde instrumenten gevolgd worden en zullen zij waar nodig aangevuld en/of aangescherpt worden (bijvoorbeeld competentieprofielen, functiebeschrijvingen, bewaking toepassing spelregels beoordelen en belonen en kwalitatieve toepassing van jaargesprekken)

8.1.2 Strategisch opleidingsbeleid

Volgend op de invoering van competentie management dient in overleg met de organisatie een strategisch opleidingsbeleid opgezet te worden, geënt op het nieuwe instrumentarium; uitgangspunt is om de beschikbare opleidingsmiddelen zo optimaal mogelijk in te zetten voor (competentie)ontwikkeling in de functie en ten behoeve van de loopbaan. Jaargesprekken worden daartoe geanalyseerd en afspraken worden systematisch gevolgd. Er wordt bovendien aansluiting gezocht bij ontwikkelplannen/personeelsplanning; ook wordt gezien of gezamenlijke inkoop van opleidingstrajecten/faciliteiten mogelijkheden biedt tot het optimaliseren van de inzet van middelen. Naast het opzetten van een strategisch opleidingsbeleid dient aandacht besteed te worden aan het verder ontwikkelen van de generieke competenties (dat zijn 2 door de organisatie gekozen competenties die voor alle medewerkers relevant zijn, te weten: doelgericht handelen en coöperatief gedrag).

8.1.3 Leeftijdsbewust Personeelsbeleid

De provincie Zeeland staat voor de vraag hoe op de langere termijn aan voldoende en gemotiveerd personeel te komen. Gezien de te verwachten schaarste is een belangrijk instrument het behouden van de huidige medewerkers. Dit geldt voor medewerkers van alle leeftijdscategorieën.

Het leeftijdsbewust personeelsbeleid staat nog in de beginfase van ontwikkeling. De Medezeggenschap heeft een belangrijke stem in het te ontwikkelen beleid.

Gedacht wordt aan activiteiten die het bewustwordingsproces over het belang van het beleid tot stand brengen. Leidinggevend worden uitgerust met vaardigheden om met vraagstukken op het gebied van leeftijdsbewust personeelsbeleid om te gaan. Workshops voor medewerkers en leidinggevend dragen bij aan een gemeenschappelijke visie. Daarnaast wordt gedacht aan het opsporen van belemmeringen die medewerkers ervaren en het op basis daarvan ontwikkelen van concrete beleidsmaatregelen, waarbij op flexibele wijze tegemoet gekomen kan worden aan de behoeften van medewerkers in verschillende fasen van hun levensloop. Uiteraard wordt hierbij ingespeeld op de ontwikkelingen rond de levensloopregeling die mogelijk al per 1 januari 2006 van kracht is.

8.1.4 Arbeidsomstandigheden

In 2006 zal beleid (verder) ontwikkeld moeten worden met betrekking tot de vraag op welke wijze de provincie Zeeland in wil spelen op de mogelijkheden die de gewijzigde Arbo-wetgeving (per 1/7/05) geeft. Met name ten aanzien van de wijze van invulling van de dienstverlening van een Arbo-dienst dienen keuzes gemaakt te worden.

In 2006 start voorts een nieuwe cyclus van wettelijke verplichte RIE's (Risico-inventarisatie en evaluatie). De uitkomsten nopen mogelijk tot het bijstellen van het beleid op onderdelen.

8.1.5 Doelgroepenbeleid

Vanuit een maatschappelijke betrokkenheid, om de voorbeeldwerking en om de diversiteit aan medewerkers te vergroten, wil de provincie als werkgever bereiken dat de Zeeuwse beroepsbevolking naar evenredigheid in het personeelsbestand vertegenwoordigd is in relatie tot het bij onze organisatie aanwezige aanbod van functies. Met ingang van 1 januari 2004 is een impuls gegeven aan de uitvoering van het doelgroepenbeleid. Deze impuls houdt op hoofdlijnen in dat gewerkt gaat wordt met groeicijfers per directie (voor de doelgroepen vrouwen en jongeren). Deze groeicijfers worden gemonitord. Voorts wordt ernaar gestreefd om leden van de doelgroepen, waaronder ook voormalig PSD'ers, via werkervaringsplaatsen ervaring te laten opdoen, om zo hun positie op de (interne)arbeidsmarkt te versterken.

8.1.6 Kwaliteitszorg

Wat betreft de kwaliteitszorg wordt ernaar gestreefd om over de hele breedte van de organisatie te werken vanuit een externe oriëntatie. De bestaansgrond van de provinciale organisatie is immers gelegen in het realiseren van programma's gericht op externe relaties. In termen van het gehanteerde kwaliteitsmodel betekent dit fase drie, systeem gericht functioneren. Met de opzet in deze ontwikkelingsfase te komen dan wel te blijven is een plan van aanpak opgesteld. Een wezenlijk onderdeel daarvan is vooruitgang boeken voor wat betreft de extern gerichte onderdelen van de systematiek in de sfeer van "klanttevredenheid" etc. Kwaliteitszorg staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van ieders werk. Daarmee behoort kwaliteitsmanagement tot de aandachtgebieden van het integrale management.

Voor het bereiken van de vereiste kwaliteit worden in samenhang verschillende instrumenten op het gebied van bedrijfsvoering ingezet. Teneinde systematisch de ontwikkelingen te volgen en zonodig bij te sturen, voeren afdelingen en directies zelfevaluaties uit en worden interne kwaliteitsaudits gehouden. De verdere uitwerking daarvan zal plaatshebben in samenhang met de lichte auditfunctie, die wordt ingesteld als sluitstuk van de inrichting van control in de organisatie.

Financiële prioriteit 90010203	Auditfunctie
Wat willen we bereiken?	Permanente monitoring van de provinciale organisatie door uitvoering van beheers- en kwaliteitsaudits, resulterend in kwaliteitsverbetering.
Waaraan kunnen we zien dat alles bereikt is?	Permanente monitoring van de provinciale organisatie door uitvoering van beheers- en kwaliteitsaudits, resulterend in kwaliteitsverbetering
Wat doen we daarvoor?	Coördinatie van de kwaliteitszorg (incl. de kwaliteitsaudits) en coördinatie/uitvoering van de beheersaudits
Wat mag het kosten?	€ 126.900 structureel

8.2 ICT

De hoofdlijnen van het informatiebeleid voor de periode 2004 t/m 2007 zijn op 9 december 2003 vastgesteld in de nota Raamwerk informatievoorziening 2004 - 2007. Daarin worden de volgende accenten onderscheiden:

- Interactief besturen;
- Elektronische dienstverlening;
- Ondersteuning van samenwerkingsverbanden;
- Continuïteit van kennis en van ICT-voorzieningen.

In 2004 zijn de provincies gestart met hun aandeel in het Actieprogramma Andere Overheid. Dit aandeel is in het Plan van aanpak gezamenlijke provincies en IPO uitgewerkt in vier projecten:

- Verhelderen en uniformeren toezichtrelaties en positionering gedeconcentreerde rijksdiensten ten opzichte van de provinciale organisatie;
- Deregulering en vermindering administratieve lasten;
- Invoeren van een effectiviteitsmonitor;
- Elektronische dienstverlening;

De inzet van ICT richt zich in dit verband vooral op vermindering van administratieve lasten en op de elektronische dienstverlening.

In 2005 is in het kader van de ontwikkeling van de elektronische dienstverlening in Zeeland de interprovinciaal ontwikkelde productencatalogus beschikbaar gekomen. Deze voorziening is in 2005 verder uitgebouwd door middel van zogenaamde slimme elektronische formulieren voor het aanvragen van vergunningen en subsidies.

In 2006 komen onder meer aan de orde:

- Het gebruik van DigiD als elektronische handtekening
- Aansluiting bij het Bedrijvenloket
- De voorbereiding op koppeling met basisregistraties, te beginnen met het basisbedrijvenregister in 2007

Financiële prioriteit 90010304 Uitbreiding GIS capaciteit	
Wat willen we bereiken?	Borgen dat het groeiend aantal geografische (internet/intranet) applicaties technisch ondersteund en up to date gehouden kunnen worden.
Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?	- Het in overleg met beleidsafdelingen (ook van de andere directies) en voor zover relevant externe organisaties invoeren, bewerken en actueel houden van de in het GIS opgeslagen gegevens, alsmede het rubriceren van de te publiceren geografische informatie - Het technisch beheer en onderhoud van de geografische informatie en de hiervoor aangeschafte en / of ontwikkelde software applicaties - Het ontsluiten van de geografische informatie op Intranet en op de provinciale website - Het ontsluiten en beveiligen van delen van de geografische informatie voor specifieke doelgroepen - Het op verzoek beschikbaar stellen van de geografische informatie aan derden - Het uitvoeren van ruimtelijke analyses en selecties op verzoek
Wat doen we daarvoor?	Het geografisch informatiesysteem bij de provincie Zeeland is enkele jaren geleden voor algemeen provinciebreed gebruik beschikbaar gekomen door gebruik te maken van webtechnologie. Hierdoor kunnen de provinciale medewerkers op het bedrijfseigen intranet de geografische informatie raadplegen. Daarnaast zijn delen van de geografische informatie ook door externen te raadplegen middels de provinciale website. De behoefte om geografische informatie extern te ontsluiten met behulp van Internet technologie neemt de laatste jaren steeds meer toe, te meer daar dit tegenwoordig ook technisch te realiseren is. Dit geldt niet alleen voor onze organisatie doch dit is een algemene trend. Mede om die reden wordt provinciebreed steeds vaker een beroep op de GIS medewerkers gedaan om geografische informatie op zowel het bedrijfseigen Intranet als op de provinciale Website te publiceren. Voor het technisch beheer en het actueel houden van alle GIS applicaties is slechts één GIS specialist voor de gehele provinciale organisatie beschikbaar. Om blijvend te kunnen anticiperen op de groeiende behoefte aan geografische internet applicaties, inclusief het technisch beheer en onderhoud van zowel de applicaties als de onderliggende geografische data, is het daarom noodzakelijk dat de GIS capaciteit wordt uitgebreid met één FTE op Hbo-niveau.
Wat mag het kosten?	€ 57.200 structureel.

8.3 Financiën

Het voornemen is om meer inhoud te geven aan het beleid op het gebied van risicobeheersing. Hiermee hangt samen het ontwikkelen van een visie op de gewenste verhouding tussen de gesignaleerde risico's en de noodzakelijke weerstandscapaciteit. Het is nodig om te beschikken over een methodiek voor de kwantificering van risico's. Vervolgens zal met behulp van deze methodiek een waardering moeten worden opgesteld van de bestaande risico's.

Om te kunnen voldoen aan de nieuwe eisen die voortvloeien uit de rechtmatigheidscontrole door de accountant is een plan van aanpak opgesteld. In 2005 en 2006 zullen op basis van dit plan extra werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Allereerst wordt een specifiek normenkader opgesteld op basis van de inventarisatie van interne en externe regelgeving. Daarbij komt aan de orde in hoeverre de interne regelgeving moet of kan worden aangepast. Vervolgens zal moeten worden bezien in hoeverre de regelgeving is verankerd in de administratieve organisatie en of de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen kan worden getoetst.

De begroting 2006 is het eerste product dat met het nieuwe financiële en bedrijfsvoeringssysteem (CODA) is vervaardigd. Vanaf 1 januari 2006 zal ook de financiële administratie met behulp van het nieuwe systeem worden gevoerd.

Er is een plan van aanpak opgesteld om in 2005 en 2006 het subsidieproject uit te voeren. Dit project heeft als doel te komen tot een nieuwe subsidienota en een nieuwe subsidieverordening.

Financiële prioriteit 90010405	Extra werkzaamheden inzake rechtmatigheid, risicobeheersing en Coda in 2005 en 2006
Wat willen we bereiken?	Rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties. Een goed werkend financieel informatiesysteem (Coda). Beschikken over een methodiek om risico's te kunnen kwantificeren en waarderen.
Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?	Een accountantsverklaring dat de rekening een getrouw beeld geeft en voldoet aan de eisen van rechtmatigheid.
Wat doen we daarvoor?	De maatregelen die voortvloeien uit het plan van aanpak voor rechtmatigheid uitwerken. Risico's in kaart brengen. Implementeren van het financieel informatie en bedrijfsvoeringssysteem Coda.
Wat mag het kosten?	Incidenteel € 26.500 in 2005 en € 324.200 in 2006.

8.4 Facilitaire zaken

Facilitaire zaken betreffen: huisvesting bestuur en ambtenaren, bedrijfshulpverlening, beheer en onderhoud provinciale gebouwen, installaties en terreinen, telefooncentrale, inkoop meubilair en kantoorbenodigdheden, koffie- en theevoorziening, receptie- en portiersdiensten, schoonhouden gebouwen en terreinen, uitvoering representatie bestuur en beheer filmzaal.

Huisvesting is een belangrijk item voor de bedrijfsvoering. De directies van de provincie zijn gehuisvest op twee locaties; het Abdijcomplex (met enkele omliggende gebouwen) en het Groene Woud.

De meeste van deze gebouwen zijn inmiddels dertig tot vijftig jaar oud. Vaak is er aan de inrichting van de gebouwen in de loop van de tijd weinig veranderd en zijn er alleen kleine aanpassingen doorgevoerd.

Een uitzondering hierop is gebouw D (pand Koorkerkhof) dat in 1982/1983 nieuw is gebouwd. Daarnaast is het gebouw G (Groenmarkt) in 1988/1989 gerenoveerd.

In 2000/2001 is het voormalig Rijksarchief (thans gebouw N) aangekocht en gerenoveerd.

In 2004 zijn de gebouwen F, H en I gerenoveerd. Het pand Groene Woud is gebouwd in 1975 en heeft in 1999 een grondige opknapbeurt gehad. Er zijn tevens semi-permanente units in gebruik. De vervangende nieuwbouw van kantoorruimten is in 2004 begonnen en is in september 2005 gebruikersgereed.

Voor de huisvesting van ambtenaren wordt uitgegaan van standaardnormen. Om de provinciale organisatie volgens deze normen te huisvesten en de styling op te trekken naar een aanvaardbaar peil zullen in de komende jaren nog diverse renovaties nodig zijn.

Te noemen zijn hier onder meer.:

- De gedeeltelijke renovatie van gebouw A (staat in de planning voor medio 2005.)
- Renovatie gebouw C (Pand Korte Giststraat)

De Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ) zal gehuisvest worden in de aan te kopen oude brandweerkazerne van de gemeente Middelburg.

Op basis van een aangepast programma van eisen zal het Zeeuws Museum heringericht en verbouwd worden. In 2003 en 2005 zijn hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Gaande het ontwerptraject bleek de Rijksdienst voor de Monumentenzorg onoverkomelijke bezwaren te hebben tegen de locatie en de grootte van de nieuwe ingang. Het Abdijplein zou teveel aangetast worden door deze ingang. Inmiddels is met deze Rijksdienst een principe overeenstemming bereikt over de locatie van de ingang. Het is de bedoeling dat de uitvoering van de gewijzigde bouwplannen in het najaar van 2005 zal plaatsvinden.

Financiële prioriteit 90010513	Haalbaarheidsonderzoek verbouwing c.q. nieuwbouw gebouw K (voormalige fractiekamers)
Wat willen we bereiken?	Uitzoeken hoe het gebouw efficiënt en doelmatig ingedeeld kan worden met een maximaal aantal werkplekken welke aan de huidige eisen van bouwbesluit, Arbo en brandveiligheid voldoet.
Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?	Een rapportage van het onderzoek met conclusies.
Wat doen we daarvoor?	Inschakelen van een extern adviesbureau.
Wat mag het kosten?	Incidenteel € 65.000.

8.5 Documentaire informatievoorziening

In 2004 is een projectplan voor verdere digitalisering van de informatievoorziening vastgesteld en is ook het project gestart. Met het projectplan wordt via werkgroepen en deelplannen de organisatie en coördinatie van het project geregeld, waarmee in de provinciale organisatie voorwaarden worden gerealiseerd voor een volledig digitale documentaire informatievoorziening. De informatievoorziening moet aansluiten op de informatiebehoefte van de organisatie en geïntegreerd zijn met de primaire processen van de organisatie.

De belangrijkste directieoverstijgende deelprojecten zijn;

- De ontwikkeling van een Documentair structuurplan (DSP)
- Het scannen en digitaal beschikbaar stellen van alle in en uitgaande post

Verder zijn er per directie een aantal deelprojecten. Ook worden de mogelijkheden van Corsa Case (workflow) verder benut.

Financiële prioriteit 90010515	Project digitalisering
Wat willen we bereiken?	Met het project digitalisering wordt de infrastructuur vorm gegeven om vanaf 2007 als provinciale organisatie volledig digitaal te kunnen werken en met de burgers en bedrijven via de website en e-mail digitaal te communiceren. De investeringen binnen dit project zijn van belang voor de maatschappelijke ontwikkelingen binnen het beleidskader "De andere overheid" en het door het college in het kader van de Mid-term review gewenste functioneren van de provincie. Digitalisering is daarbij voorwaarden scheppend en onmisbaar.
Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?	Dat digitale c.q. elektronische dienstverlening intern en extern mogelijk is en voor 65% van de producten plaatsvindt, die in de provinciale producten catalogus zijn opgenomen.
Wat doen we daarvoor?	Ondersteunen van de ontwikkeling naar een transparantie elektronische overheid. Alle documenten komen digitaal beschikbaar, waardoor elektronische uitwisseling en werkwijze mogelijk en gefaciliteerd wordt.
Wat mag het kosten?	In 2006 incidenteel € 412.200 en vanaf 2007 structureel € 43.700.

8.5.1 Digitale media

In december 2004 is het Raamwerk Digitale Media 2004-2007 vastgesteld. In het uitvoeringsplan voor 2006 zijn de volgende activiteiten opgenomen:

- Het uitvoeren van een toetsend onderzoek naar het informatiezoekgedrag van doelgroepen via de website www.zeeland.nl ten behoeve van de verbetering van de vindbaarheid van informatie via de website en het aansluiten hierin op de beleving van de doelgroepen;
- Het ombouwen van het Intranet naar een portaal voor de verschillende informatiesystemen (Corsa DMS, Corsa Case en andere)
- Het gepersonaliseerd aanbieden van informatie via de website en het uitbouwen van het provinciale e-loket;
- Het faciliteren van interactieve beleids- en besluitvorming;
- Het ombouwen van het intranet naar nieuwe CMS (noodzakelijke software-update, in navolging van update website).
- Het invoeren van DigiD als authenticatiemethodiek voor de ondertekening van o.a. digitale formulieren.

Doel is om in 2007 65% van de publieke dienstverlening plaats te laten vinden via het Internet en in 2006 zullen de administratieve lasten voor burgers (en bedrijfsleven) met 25% zijn verminderd, naar analogie van het actieprogramma Andere Overheid (2004).

Het Raamwerk digitale media 2004-2007 wordt uitgewerkt op de thema's vraaggerichte overheid, efficiënte overheid, interactieve overheid en betrouwbare overheid in jaarlijks verschijnende actieplannen. Per jaar wordt een jaarplan opgesteld.

Financiële prioriteit 90010516 Verbeteren interne en externe dienstverlening website/intranet.	
Wat willen we bereiken?	Uitvoering geven aan het jaarplan 2006, voortkomende uit de nota "Raamwerk Digitale Media 2004-2007", concreet: - Het uitvoeren van een toetsend onderzoek naar het informatiezoekgedrag van doelgroepen via de website www.zeeland.nl ten behoeve van de verbetering van de vindbaarheid van informatie via de website en het aansluiten hierin op de beleving van de doelgroepen; - Intranet ombouwen naar portaal voor de verschillende informatiesystemen (Corsa DMS, Corsa Case en andere) - Informatie website gepersonaliseerd aanbieden en uitbouwen provinciaal e-loket; - Faciliteren interactieve beleids- en besluitvorming; - Ombouwen intranet naar nieuwe CMS (noodzakelijke software-update, in navolging van update website).
Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?	In 2007 vindt 65% van de publieke dienstverlening plaats via het Internet en in 2006 zullen de administratieve lasten voor burgers (en bedrijfsleven) met 25% zijn verminderd, naar analogie van het actieprogramma Andere Overheid (2004).
Wat doen we daarvoor?	- Informatie op website en intranet vraaggestuurd en themagericht indelen; - (Continu monitoring en) onderzoek naar informatiezoekgedrag en klanttevredenheid van de diverse gebruikers van de website www.zeeland.nl - Faciliteren van kennisdeling via digitale media (kennismanagement); - Bieden van dienstverlening via website en intranet (onder andere 1 digitaal loket); - Transparant maken van proces achter dienstverlening (koppeling front-office/back-office en monitoring); - Faciliteren van interactieve besluit- en beleidsvorming en pro-actief beleid; - Faciliteren van betrouwbare en veilige transactiemogelijkheden via website en intranet.
Wat mag het kosten?	Incidenteel 2006 € 125.000 en structureel vanaf 2007 € 40.000.

8.6 Communicatie

De vernieuwde werkwijze van de afdeling vindt steeds meer ingang in de organisatie.

Seniorcommunicatieadviseurs wonen stafvergaderingen van de diverse afdelingen bij, waardoor steeds tijdig communicatiestrategieën kunnen worden ontwikkeld en uitgevoerd op de speerpunten van het beleid. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de investeringen van 2005 in de uitbreiding en professionalisering van het team communicatie hun vruchten afwerpen.

Aandacht vraagt de omzetting in diverse projecten van de beleidsvoorbereidende naar de beleidsuitvoerende fase met als sprekend voorbeeld het omgevingsplan.

De ontwikkelingen rond de publicatie van de elektronische knipselkrant (intranet) worden nauwlettend gevolgd. Afhankelijk van de te ontstane jurisprudentie aangaande de auteursrechten van de gepubliceerde berichten, zal actie worden ondernomen om binnen het recht een zo afdoend mogelijke interne nieuwsvoorziening te kunnen blijven bieden.

In het begrotingsjaar wordt begonnen met de voorbereidingen voor het verkiezingsjaar 2007. Gesteld wordt dat het zwaartepunt van de activiteiten bij de statengriffie ligt. Het onderdeel Open Dag regardeert het drieluik waaruit het provinciaal bestuur bestaat: Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en Commissaris van de Koningin. Vanuit dat oogpunt ligt het voor de hand dat de afdeling communicatie het voortouw neemt in de organisatie. Daartoe zal contact worden gezocht met alle directies en stafafdelingen.

8.7 Juridische ondersteuning

Vraagstukken op juridisch gebied omvatten een zeer uitgebreid terrein. Globaal kan een onderscheid worden gemaakt in drie hoofdtaken, te weten:

- Rechtsbescherming en vertegenwoordiging;
- Concerntaken;
- Juridische advisering.

8.7.1 Rechtsbescherming en vertegenwoordiging.

Tot deze taak behoort de procesvertegenwoordiging in civiele zaken, waarvoor de provincie beschikt over een eigen advocaat, alsmede de procesvertegenwoordiging in bestuursrechtelijke procedures. Verder behoort tot deze taak de afdoening van bezwaar- en beroepschriften en de behandeling van klachten en bemiddelingsverzoeken.

Ten behoeve van de afhandeling van bezwaar- en beroepschriften wordt het secretariaat (zowel ambtelijke als inhoudelijke ondersteuning) gevoerd van twee externe adviescommissies. Een klachtenfunctionaris ondersteunt de klachtencommissie. Bovendien worden de bemiddelingsverzoeken aan de Commissaris van de Koningin behandeld.

8.7.2 Concerntaken.

Concerntaken omvatten juridische kwesties die de gehele provincie betreffen en waarvoor de juridische cluster van de afdeling KJB wordt ingeschakeld. Hierbij kan worden gedacht aan advisering en medeparaaf voor nieuwe provinciale regelgeving en het trekken van of deelnemen aan bijzondere projecten of werkgroepen. Voorbeelden hiervan zijn: implementatie Wet bescherming persoonsgegevens, Aanbestedingsregels, subsidieregelingen, verordeningenbestand, Wet bevordering integriteitsbeoordeling openbaar bestuur (BIBOB), deregulering, contractenbeheer, Westerschelde schadeloket, de werkgroep Zeeland in Europa en de werkgroep kennismanagement. Ook opleiding, deskundigheidsbevordering en het provinciale juridische vakberaad behoren tot de concerntaken. Een belangrijke concerntaak is het bevorderen van de juridische kwaliteitszorg.

8.7.3. Juridische advisering.

Deze taak betreft de advisering over kwesties, die door de verschillende organisatieonderdelen worden voorgelegd. Bovendien behoort tot deze taak de advisering en de juridische toetsing ten behoeve van de stafafdelingen (juridische controlfunctie).

9. Overig

Financiële prioriteit 90010702 Four Freedom Awards	
Wat willen we bereiken?	Het op positieve wijze profileren van het imago van de provincie Zeeland in Nederland, maar ook internationaal.
Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?	Tevredenheid bij de klant en positieve publiciteit in de media.
Wat doen we daarvoor?	Eens in de twee jaar ondersteunen van de organisatie van de Four Freedoms Awards in Middelburg.
Wat mag het kosten?	€ 50.000 in 2006 en in 2008.

Financiële prioriteit	Zeelandmaand
Wat willen we bereiken?	Positieve aandacht voor de relatie tussen de provincie Zeeland en het koningshuis door de eeuwen heen.
Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?	Goed verloop van de georganiseerde evenementen, mede blijkend uit positieve aandacht in de media.
Wat doen we daarvoor?	Lezingencyclus Verleden, heden en toekomst van het koningsschap in samenwerking met het Koninklijk Zeeuws Genootschap (en waar mogelijk met het Comité 450 jaar Markizaat Veer) Compilatie 100 jaar Oranje in Zeeland in samenwerking met Omroep Zeeland In overleg met Zeeland Nazomerfestival de volgende activiteiten organiseren: - Zeeuwse muziekgezelschappen die het predikaat "Koninklijk" dragen uitnodigen voor een muzikale happening op het Abdijplein. Opvoeren van de Kleppemars van Jan Morks door kinderen op het Abdijplein. - Concert van het Jazz Orchestra of the Concertgebouworkest met een of twee koninginnen van de jazz op het Abdijplein. - Het organiseren van een Royal Day tijdens Film by the Sea. - Diverse tentoonstellingen in de Zeeuwse musea. - Prinselijke rondleidingen door een gedeelte van het provinciehuis (met medewerking van het Zeeuws Museum). De rondleidingen kunnen worden gecombineerd met de fototentoonstelling "25 jaar Beatrix" (initiatief Nieuwspoort).
Wat mag het kosten?	Incidenteel € 50.000 in 2005.

Paragraaf verbonden partijen

1. Algemeen

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijk dito risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan derde rechtspersonen waarmee de provincie een bestuurlijke en financiële band heeft. Daarom wordt met ingang van het begrotingsjaar 2004 in de begroting respectievelijk jaarrekening een paragraaf verbonden partijen opgenomen.

2. Het begrip verbonden partijen

De derde rechtspersonen waarover in deze paragraaf wordt gesproken, kunnen zijn:

- Deelnemingen (vennootschappen);
- Stichtingen;
- Verenigingen;
- Gemeenschappelijke regelingen.

Het is in deze paragraaf niet de bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee de Provincie Zeeland op enigerlei wijze verbonden is. Het criterium is daarom gelegd bij die partijen waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie, of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de provincie middelen ter beschikking heeft gesteld die zij kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de provincie.

Uit de definitie blijkt dat er relaties met derde partijen kunnen zijn die niet onder de verbonden partijen vallen. Het gaat dan om derde partijen waarin of alleen een bestuurlijk belang, of alleen een financieel belang bestaat. Een goed voorbeeld is een door de Provincie Zeeland gesubsidieerde stichting waarin één van de bestuursfuncties namens onze provincie wordt bekleed (bijvoorbeeld de Roosevelt Stichting). In zo'n situatie is er wel een bestuurlijk belang, maar geen financieel belang. Een bijzondere positie nemen de zogenaamde "B3-instellingen" in. Ten aanzien van deze instellingen kan soms wel een beperkt financieel belang bestaan (naast een reeds aanwezig bestuurlijk belang), vanwege de door de Provincie Zeeland afgegeven garantie inzake de betaling van pensioenpremies. Omdat de B3-instellingen reeds uitvoerig worden behandeld in de paragraaf weerstandsvermogen, wordt daar gemakshalve naar verwezen.

3. Het belang van verbonden partijen

Verbonden partijen voeren veelal beleid uit dat de provincie in principe ook zelf kan (blijven) doen. Het takenpakket of beleid van de provincie is autonoom of wettelijk verplicht. In principe kunnen beide soorten taken worden uitbesteed aan een verbonden partij. Als ervoor wordt gekozen om een taak te laten uitvoeren door een verbonden partij, dan is en blijft de provincie verantwoordelijk voor een adequate uitvoering. Naast de bestuurlijke verantwoordelijkheid bestaat er veelal een groot financieel belang en/of risico's waarvoor Provinciale Staten uiteindelijk verantwoordelijk zijn.

Kernvragen die de provincie zichzelf regelmatig dient te stellen ten aanzien van de bestaande verbonden partijen:

- Corresponderen de doelstellingen van de verbonden partij nog steeds met die van de provincie?;
- Worden de doelstellingen van de provincie via de verbonden partij gerealiseerd?

Het gaat om de vraag wat de beste en meest doelmatige wijze is om een taak uit te voeren. Daarbij dient overigens wel bedacht te worden dat niet vanuit een nulsituatie geredeneerd kan worden; de huidige constellatie van verbonden partijen kan slechts als een gegeven worden geaccepteerd. Dat neemt niet weg dat periodiek de vraag kan of zelfs moet worden gesteld of de taakuitoefening zoals die via de participatie is georganiseerd nog wel de juiste is.

4. Aan de Provincie Zeeland verbonden partijen

De verbonden partijen welke op basis van de gegeven definitie in het begrotingsjaar op basis van de nu bekende gegevens kunnen worden onderkend, zijn de volgende:

Privaatrechtelijke organisaties:

- DELTA N.V.
- N.V. Westerscheldetunnel
- Nederlandse Waterschapsbank N.V.
- Zeeuws Participatiefonds B.V.
- Vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO)
- Stichting Grootschalige BasisKaart Nederland voor Zeeland

Publiekrechtelijke organisaties:

- Natuur- en recreatieschap De Grevelingen
- Zeeland Seaports
- Zeeuwse bibliotheek
- Samenwerkingsverband Collectief Vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen

Bovenstaande organisaties zijn verbonden partijen die volledig voldoen aan de gegeven definitie. Enkele voorbeelden van organisaties waarin alleen een bestuurlijk belang bestaat (eventueel in combinatie met een beperkt financieel belang als gevolg van de B3-status van de organisaties):

Stichting Scoop

Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland

Roosevelt Stichting

Etc.

Organisaties waarin slechts een financieel belang wordt gehouden zullen er naar verwachting gedurende het begrotingsjaar niet zijn.

Voor Provinciale Staten zijn in eerste instantie de doelen van belang welke worden nagestreefd met de verbonden partijen. Naast deze meer beleidsmatige aspecten beschikt het college van Gedeputeerde Staten tevens over een "overzicht verbonden partijen". Dit overzicht bevat meer informatie over de genoemde verbonden partijen, waaronder ook beheersmatige informatie. Het beschikken over een "overzicht verbonden partijen" is met ingang van het begrotingsjaar 2004 voorgeschreven. Het overzicht behoeft niet door Provinciale Staten te worden vastgesteld. Hoewel niet voorgeschreven is voor een goede beeldvorming een "business sheet" opgenomen van de belangrijkste verbonden partijen. Voor de overige organisaties is de desbetreffende informatie uiteraard ter inzage beschikbaar.

5. Beleid verbonden partijen

Het beleid van de Provincie Zeeland ten aanzien van verbonden partijen is niet vastgelegd in een aparte nota. Tot op heden zijn voorgestelde wijzigingen in de verbonden partijen steeds afzonderlijk door Provinciale Staten beoordeeld. De ervaring heeft geleerd dat het aangaan van een relatie met een verbonden partij niet zo vaak voorkomt. Bovendien liggen de overwegingen in iedere situatie weer anders, doordat sprake is van specifieke aandachtspunten. Daarom ligt het voor de hand de huidige gedragslijn te continueren. Wanneer elk besluit over het al dan niet deelnemen in een verbonden partij afzonderlijk wordt beoordeeld, is het overbodig om een aparte nota op te stellen waarin criteria zijn vastgelegd om in verbonden partijen te participeren.

6. Verwachte ontwikkelingen

Naar verwachting zullen in de huidige situatie ten aanzien van de verbonden partijen enkele wijzigingen optreden tussen het tijdstip waarop deze paragraaf is opgesteld en ultimo begrotingsjaar. De wijzigingen welke reeds nu worden voorzien worden hierna kort toegelicht.

Vorig jaar is in de Commissie Sociale en Bestuurlijke Zaken gesproken over het aandeelhouderschap in DELTA N.V. Naar aanleiding van deze discussie is geconstateerd dat het niet gewenst is om op korte termijn veranderingen aan te brengen in de bestaande situatie. Wel is aangegeven dat toekomstige ontwikkelingen eventueel zouden kunnen leiden tot een heroverweging. Deze beleidslijn is later ook ondersteund door de overige aandeelhouders van DELTA N.V.. Inmiddels heeft de Minister van Economische Zaken een wetsvoorstel voor advies naar de Raad van State gezonden. Het wetsvoorstel van de Minister komt erop neer dat hij bij wet wil regelen dat Nederlandse energiebedrijven op termijn worden gesplitst in een publiek

netwerkbedrijf en in een commercieel leverings- en productiebedrijf. De maatschappelijke discussie over dit onderwerp is momenteel nog gaande. Of (en zo ja, wanneer) er veranderingen zullen optreden in het aandeelhouderschap DELTA N.V. in de komende jaren is op dit moment nog niet aan te geven. Onlangs is wel aangekondigd dat de eerder beoogde invoeringsdatum van 1 januari 2007 niet zal worden gehaald en dat rekening moet worden gehouden met (tenminste) een jaar uitstel.

Een andere deelneming betreft de NV Westerscheldetunnel. In december 2004 heeft de Minister van Financiën een brief naar de Tweede Kamer gezonden waarin hij een vijftal staatsdeelnemingen evalueert. Eén daarvan betreft de NV Westerscheldetunnel waarin het Rijk voor 95,4 procent participeert. De conclusie van de evaluatie luidt dat er geen zwaarwegende omstandigheden worden onderkend die de deelname van het Rijk in genoemde vennootschap noodzakelijk maken. Indien enkele belangrijke aspecten via wet- en regelgeving verder worden aangescherpt (o.a. tariefstelling en onderhoudsniveau), staat niets de verkoop van het betreffende aandelenpakket in de weg, zo wordt in de evaluatie geconcludeerd. Indien het Ministerie van Financiën daadwerkelijk overgaat tot verkoop, dan zal ook de Provincie Zeeland zich moeten bezinnen op haar aandeelhouderschap. Naar verwachting zal hierover in 2005 meer duidelijkheid ontstaan.

Ook in de toekomst zal het natuur- en recreatieschap De Grevelingen georganiseerd zijn als gemeenschappelijke regeling waarin naast 2 provincies ook 5 gemeenten deelnemen. In november 2003 is door de Raad van Bestuur van het natuur- en recreatieschap De Grevelingen (na raadpleging van alle deelnemers) unaniem besloten dat het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) uit de gemeenschappelijke regeling zal treden. Het ministerie zal bij wet uittreden, hetgeen tot op heden nog niet is geëffectueerd. Op dit moment is LNV dan ook nog voor 60% participant in de gemeenschappelijke regeling. Onderdeel van de uittreding vormt een door het Rijk te betalen afkoopsom van € 9,75 miljoen die dient als compensatie voor het wegvallen van de jaarlijkse bijdrage door LNV in het exploitatietekort van De Grevelingen. Momenteel vindt tussen de participanten overleg plaats over de tekst van de gemeenschappelijke regeling na uittreding van het Rijk. De uittreding zelf zal naar verwachting in 2005 worden afgerond.

Evenals natuur- en recreatieschap De Grevelingen is Zeeland Seaports een gemeenschappelijke regeling waarin provincie en gemeenten samenwerken. Naar aanleiding van het meerjarig beleidsplan dat in het voorjaar van 2004 in Provinciale Staten is behandeld, is ook de discussie geopend over de meest geëigende rechtsvorm. Voorstanders van een aanpassing van een gemeenschappelijke regeling naar een vennootschap geven aan dat dit de slagvaardigheid van Zeeland Seaports ten goede komt. Tegenstanders daarentegen wijzen op de verminderde invloed op dit voor de Zeeuwse economie belangrijke bedrijf. Mogelijk dat de discussie over de rechtsvorm van Zeeland Seaports in het begrotingsjaar leidt tot concrete wijzigingsvoorstellen.

Ook bij een andere gemeenschappelijke regeling (Zeeuwse bibliotheek) wordt nagedacht over een eventuele aanpassing van de rechtsvorm. De gedachten gaan daarbij uit naar de omvorming tot een stichting.

Inmiddels is bekend geworden dat er per 1 januari 2005 een overgang van IZR-verzekerden naar het IZA is gerealiseerd. In praktische zin is de verzekeringsportefeuille overgedragen (activa en passiva) aan het openbaar lichaam "Instituut Zorgverzekering voor Ambtenaren Nederland (IZA). De bestaande gemeenschappelijke regeling "Interprovinciale Ziektekostenregeling" die door 10 provincies in het verleden is aangegaan, is per 1 januari 2005 opgeheven. In de paragraaf verbonden partijen in de begroting 2005 kwam het IZR nog als verbonden partij voor. et ingang van het boekjaar 2005 echter niet langer sprake van een verbonden partij.

Overzicht verbonden partijen over het jaar 2006

1. Statutaire naam	DELTA N.V.		
Vestigingsplaats	Middelburg		
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een directie bestaande uit één of meer leden, onder toezicht van een Raad van Commissarissen (RvC). De RvC stelt het aantal leden van de directie vast. Gedurende het verslagjaar bedroeg dit aantal 2. Een lid van de directie wordt benoemd door de RvC. De RvC bestaat uit een door haar zelf vast te stellen aantal leden, maar ten minste 7 en ten hoogste 9. Gedurende het verslagjaar bedroeg dit aantal 9. De leden van de RvC worden door zichzelf benoemd. De algemene vergadering van aandeelhouders (AvA), de ondernemingsraad (OR) en de directie kunnen personen voor benoeming tot commissaris aanbevelen. Het bestuurlijk belang bestaat uit een nadere afspraak met DELTA N.V. (buitenom de statuten), waarin is vastgelegd dat de Provincie Zeeland als grootaandeelhouder 3 van de 9 commissarisposities mag aanbevelen.		
Financieel belang	Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit: 20.000 aandelen, met een nominale waarde elk van € 454 Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve		

2. Statutaire naam	N.V. Westerscheldetunnel																								
Vestigingsplaats	Goes (vanaf 1 februari 2005 is de vestigingsplaats Borssele)																								
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een directie bestaande uit één of meer leden, onder toezicht van een Raad van Commissarissen (RvC). De RvC stelt het aantal leden van de directie vast. Op dit moment is er één algemeen directeur. Een lid van de directie wordt benoemd door de RvC. De RvC bestaat uit een vast aantal leden (5 personen). De leden van de RvC worden weer benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA). De benoeming door de algemene vergadering zal voor wat betreft de benoeming van één commissaris geschieden in overeenstemming met de Provincie Zeeland.																								
Financieel belang	Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit: <table><tr><td>2.000.000 aandelen, met een nominale waarde elk van</td><td>€</td><td>45</td><td></td></tr><tr><td>Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve</td><td></td><td></td><td>€ 90.000.000</td></tr></table> Van het maatschappelijk kapitaal is geplaatst en volgestort: <table><tr><td>1.692.000 aandelen, met een nominale waarde elk van</td><td>€</td><td>45</td><td></td></tr><tr><td>Totaal geplaatst kapitaal is derhalve</td><td></td><td></td><td>€ 76.140.000</td></tr></table> Hiervan is 4,6% (77.832 aandelen) in bezit van de Provincie Zeeland.	2.000.000 aandelen, met een nominale waarde elk van	€	45		Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve			€ 90.000.000	1.692.000 aandelen, met een nominale waarde elk van	€	45		Totaal geplaatst kapitaal is derhalve			€ 76.140.000								
2.000.000 aandelen, met een nominale waarde elk van	€	45																							
Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve			€ 90.000.000																						
1.692.000 aandelen, met een nominale waarde elk van	€	45																							
Totaal geplaatst kapitaal is derhalve			€ 76.140.000																						
Doelstelling van de vennootschap	Het doel van de vennootschap is omschreven in artikel 3 van de statuten: "De vennootschap heeft als doel een tunnel onder de Westerschelde -met aansluitende wegen en bijbehorende werken- tot stand te brengen en als rechthebbende te exploiteren of doen exploiteren, alsmede ter bevordering van dit doel het deelnemen in, het voeren van beheer over, het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.																								
Doelstelling van het aanhouden van de verbonden partij.	De doelstelling is niet zozeer gelegen in het aanhouden van de verbonden partij. Doel was immers de realisatie van een vaste oeververbinding. De daaruit voortvloeiende verbondenheid met de N.V. Westerscheldetunnel is een gegeven waarmee tenminste 30 jaar (te rekenen vanaf de ingebruikname op 14 maart 2003) rekening dient te worden gehouden.																								
Enige financiële cijfers	Het laatste boekjaar waarover cijfers beschikbaar zijn, is het jaar 2004. Het boekjaar is bij de N.V. Westerscheldetunnel gelijk aan het kalenderjaar. <table><tr><td>De voor winstverdeling beschikbare winst over 2004 bedroeg</td><td>€</td><td>23.783.233</td></tr><tr><td>Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld</td><td>€</td><td>23.783.233</td></tr><tr><td>Hiervan is door de Provincie Zeeland ontvangen</td><td>€</td><td>1.094.029</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>748.075.000</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>720.700.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>766.536.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>745.133.000</td></tr><tr><td>Het aantal formatieplaatsen per ultimo 2004</td><td></td><td>60</td></tr></table> Per 14 maart 2003 is de exploitatiefase aangevangen. Eerst vanaf dat moment behaalt de vennootschap positieve exploitatieresultaten. Verder betalen de aandeelhouders jaarlijks een exploitatiebijdrage aan de N.V. Westerscheldetunnel. Over het tijdvak 1 januari 2004 tot en met 31 december 2004 is door de Provincie Zeeland een bijdrage verleend van afgerond € 2,34 miljoen.	De voor winstverdeling beschikbare winst over 2004 bedroeg	€	23.783.233	Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld	€	23.783.233	Hiervan is door de Provincie Zeeland ontvangen	€	1.094.029	Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	748.075.000	Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	720.700.000	Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	766.536.000	Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	745.133.000	Het aantal formatieplaatsen per ultimo 2004		60
De voor winstverdeling beschikbare winst over 2004 bedroeg	€	23.783.233																							
Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld	€	23.783.233																							
Hiervan is door de Provincie Zeeland ontvangen	€	1.094.029																							
Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	748.075.000																							
Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	720.700.000																							
Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	766.536.000																							
Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	745.133.000																							
Het aantal formatieplaatsen per ultimo 2004		60																							
Overige bijzonderheden	De Provincie Zeeland heeft zoals gezegd 4,6% van de aandelen in bezit. De overige 95,4% is in handen van het Ministerie van Financiën. Binnen dat ministerie wordt momenteel nagedacht over de vraag of men nog langer aandeelhouder moet blijven of dat de aandelen verkocht kunnen worden. Welke gevolgen een eventuele verkoop van de aandelen door de Staat zou hebben voor de Provincie Zeeland wordt op dit moment nader onderzocht.																								

3. Statutaire naam	Nederlandse Waterschapsbank N.V.			
Vestigingsplaats	's-Gravenhage			
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een directie bestaande uit drie leden, onder toezicht van een Raad van Commissarissen (RvC). De RvC zelf bestaat uit 10 personen. Geen van de leden van de directie of RvC is direct of op voordracht van de Provincie Zeeland benoemd. Daarvoor is de participatie te gering in omvang (zie financieel belang). Het bestuurlijk belang bestaat uit het stemrecht dat de provincie heeft als aandeelhouder van de vennootschap.			
Financieel belang	Het geplaatst kapitaal van de vennootschap bestaat uit: 50.478 aandelen A, met een nominale waarde van			

4. Statutaire naam	Zeeuws participatiefonds B.V.		
Vestigingsplaats	Middelburg		
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een directeur. Het toezicht wordt uitgevoerd door een Raad van Commissarissen (RvC) die bestaat uit 3 leden. Eén commissaris wordt benoemd door de ABN AMRO bank, één door de Provincie Zeeland en één door de ABN AMRO bank en de Provincie Zeeland gezamenlijk.		
Financieel belang	aandelen, met een nominale waarde elk van		
	Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit:		
	5.000 aandelen, met een nominale waarde elk van	€	454
	Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve	€	2.268.900
	Van het maatschappelijk kapitaal is geplaatst en volgestort:		
	1.000 aandelen, met een nominale waarde elk van	€	454
	Totaal geplaatst kapitaal is derhalve	€	453.780
	Hiervan is 50% (500 aandelen) in bezit van de Provincie Zeeland.		
Doelstelling van de vennootschap	In het directieverslag is in een eerder boekjaar vermeld dat "het fonds een wezenlijke functie heeft en kan vervullen door risicodragend vermogen te verstrekken aan startende bedrijven en kleinere bedrijven die door willen groeien". De innovatieve en kennisintensieve facetten van de onderneming blijven daarbij voor het fonds een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast speelt bij de beoordeling van initiatieven in toenemende mate behoud of uitbreiding van werkgelegenheid een rol.		
Doelstelling van het aanhouden van de verbonden partij.	De doelstellingen van de Provincie Zeeland zijn bij de oprichting van de vennootschap begin 1997 aan de orde geweest. Uiteraard strookt de doelstelling van de vennootschap met die van de provincie zelf. De reden dat ervoor is gekozen om deze doelstelling te realiseren middels het inschakelen van een derde rechtspersoon, is dat daarmee de specifieke deskundigheid vanuit het bankwezen die nodig is bij het toekennen van financieringsaanvragen ook direct voorhanden is.		
Enige financiële cijfers	Het laatste boekjaar waarover cijfers beschikbaar zijn, is het jaar 2003.		
	Het boekjaar is bij het Zeeuws Participatiefonds B.V. gelijk aan het kalenderjaar.		
	Het verlies over 2003 bedroeg	€	146.143
	Doordat er sprake was van een verlies bestond ook geen mogelijkheid om dividend uit te keren. Het verlies is afgeboekt op het eigen vermogen		
	Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	444.108
	Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	297.965
	Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	452.085
	Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	303.631
Overige bijzonderheden	Het aantal medewerkers in 2003		
	geen		
	Op dit moment kan nog geen dividend worden uitgekeerd. In artikel 20 van de statuten is bepaald dat de vennootschap aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitgekeerd kunnen worden voor zover het eigen vermogen groter is dan het totaal van het gestorte en opgevraagde aandelenkapitaal en de wettelijke reserves. Per ultimo 2003 is echter sprake van een negatieve stand van de algemene reserve van € 155.815. Wanneer er in de toekomst winsten worden gemaakt groter dan het genoemde bedrag zou er in principe dividend kunnen worden uitgekeerd.		

5. Statutaire naam	Zeeland Seaports																										
Vestigingsplaats	Terneuzen																										
Bestuurlijk belang	Zeeland Seaports is een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid o.g.v. de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het is een samenwerkingsverband van de Provincie Zeeland (50%), de gemeente Terneuzen (25%), de gemeente Vlissingen (12,5%) en de gemeente Borsele (12,5%). Het algemeen bestuur van Zeeland Seaports bestaat uit 8 personen, waarvan er 2 worden benoemd door Provinciale Staten uit het College van Gedeputeerde Staten. Eén van de twee door de Provincie Zeeland aangewezen leden van het algemeen bestuur wordt tevens benoemd als voorzitter van het algemeen bestuur. Er is ook een dagelijks bestuur. Dit bestaat uit 4 leden, allen gerecruteerd uit het algemeen bestuur (iedere deelnemer levert één DB-lid). De voorzitter van het AB is tevens voorzitter is van het dagelijks bestuur.																										
Financieel belang	Zoals reeds aangegeven bij het bestuurlijk belang is Zeeland Seaports voor 50% deelnemer.																										
Doelstelling van de rechtspersoon	De publieke rechtspersoon heeft tot taak de economische ontwikkeling, het beheer, het onderhoud en de exploitatie van havens, wegen, werken, inrichtingen, gebouwen werktuigen, industrie- en handelsterreinen en wateren binnen de gebieden die zij beheert. Deze doelstelling is opgenomen in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling. Bij deze gemeenschappelijke regeling behoort een bijlage waarin de gebieden zijn weergegeven die door Zeeland Seaports worden beheerd.																										
Doelstelling van het aanhouden van de verbonden partij.	De reden van deelname aan de gemeenschappelijke regeling is met name gericht op het belang van het creëren van werkgelegenheid. Uiteraard lopen de doelstellingen die Zeeland Seaports nastreeft (hiervoor genoemd) parallel met de doelstellingen van de Provincie Zeeland.																										
Enige financiële cijfers	Het laatste boekjaar waarover cijfers beschikbaar zijn, is het jaar 2004. Het boekjaar is bij Zeeland Seaports gelijk aan het kalenderjaar. <table><tr><td>Totaal positief resultaat over 2004 na bestemming</td><td>€</td><td>6.194.000</td></tr><tr><td>Hiervan heeft betrekking op de business unit Terneuzen</td><td>€</td><td>2.035.000</td></tr><tr><td>Hiervan heeft betrekking op de business unit Vlissingen</td><td>€</td><td>4.159.000</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>137.685.000</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>139.902.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>378.718.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>341.598.000</td></tr><tr><td>Het aantal vaste formatieplaatsen in 2004</td><td></td><td>41</td></tr></table>			Totaal positief resultaat over 2004 na bestemming	€	6.194.000	Hiervan heeft betrekking op de business unit Terneuzen	€	2.035.000	Hiervan heeft betrekking op de business unit Vlissingen	€	4.159.000	Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	137.685.000	Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	139.902.000	Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	378.718.000	Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	341.598.000	Het aantal vaste formatieplaatsen in 2004		41
Totaal positief resultaat over 2004 na bestemming	€	6.194.000																									
Hiervan heeft betrekking op de business unit Terneuzen	€	2.035.000																									
Hiervan heeft betrekking op de business unit Vlissingen	€	4.159.000																									
Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	137.685.000																									
Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	139.902.000																									
Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	378.718.000																									
Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	341.598.000																									
Het aantal vaste formatieplaatsen in 2004		41																									
Overige bijzonderheden	Zeeland Seaports neemt op haar beurt ook weer deel in een samenwerkingsverband met het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam (GHR). Beide participanten (ZSP en GHR) bezitten direct of indirect de helft van de aandelen in Exploitiemaatschappij Schelde Maas Beheer B.V. respectievelijk Exploitiemaatschappij Schelde Maas C.V. Ook werkt Zeeland Seaports samen met DOW Chemical N.V. in de joint venture "ValueparkTerneuzen".																										

Grondbeleid

Het grondbeleid van de Provincie Zeeland is vastgelegd in het besluit van Provinciale Staten van 28 juni 2002 waarin is ingestemd met de operationalisering van de grondbank Zeeland.

De bedoeling daarvan is dat de provincie kan beschikken over voldoende gronden om snel te kunnen inspelen op strategische kansen en mogelijkheden op het vlak van gebiedenbeleid. Voorop staat daarbij dat de provincie slechts tijdelijk eigenaar is van de gronden. Uiteindelijk dienen de gronden aan de eindbeheerder te worden verkocht. De provincie loopt in dit verband risico voor de kosten van de tijdelijke investeringen in de gronden (transactiekosten en rentekosten) en de uitvoeringskosten (kosten van ruilen en verwerven).

In 2003 is besloten om de hiervoor beschikbaar gestelde financiële middelen (€ 600.000) te koppelen aan de realisatie van de doelen in het gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen. In samenhang met de ontwikkeling en vaststelling van het gebiedsplan voor het Veerse Meer is in 2004 ook besloten om voor dit gebied een grondbank te operationaliseren. Hiervoor is inmiddels € 100.000 beschikbaar. In het kader van het actieprogramma Veerse Meer is inmiddels de actie gestart om de wensen van medeoverheden en maatschappelijke organisaties te inventariseren.

Naast deze twee grondbanken is er ook een grondbank voor in het project Duurzaam Veilig Verkeer West-Zeeuwsch-Vlaanderen. Een van de doelstellingen van dit verkeersveiligheidsproject is het beperken van de verkeersbewegingen van landbouwers door hun gronden door middel van ruiling zoveel mogelijk aan één kant van de weg te situeren. Hiertoe zijn ten laste van het project gronden aangekocht. Daarnaast is er ook grond aangekocht voor ondergrond van nieuwe wegen. Het is de bedoeling dat overtollige grond tegen de tijd het dat het project eindigt weer is verkocht.

Ook hier loopt de provincie risico met name voor de prijsverschillen die kunnen optreden tussen de aankoopprijs van de grond en de later te realiseren verkoopprijs. Het risico beperkt zich echter tot het aandeel van de provincie in de kosten van het project Duurzaam Veilig Verkeer West-Zeeuwsch-Vlaanderen.

Bijlagen bij de begroting 2006

Investerings -en financieringsstaat,

Omschrijving van de investering	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen per 1-1-2006	Boekwaarde per 01-01-2006	Mutaties in 2006
1	2	3	4
A1. Materiële vaste activa economisch nut			
<u>Gronden en terreinen</u>			
Herinrichting Abdijplein	677.011	227.284	
<u>Bedrijfsgebouwen</u>			
Achter de Houttuinen 8	1.650.176	1.538.073	
Vervangende nieuwbouw RMW	3.366.211	3.366.211	
Verbouwing Zeeuws Museum			1.992.788
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>			
Fast-ferry infrastructurele voorzieningen (bedrijfsgeb.+terre)	2.552.000	2.456.424	
Fast-ferry infrastructurele voorzieningen (cafetaria)	250.000	244.730	
Fast-ferry aanlandingsvoorzieningen	4.109.000	3.948.600	
Reconstructie rijbaan Zeelandbrug	4.329.304	2.581.392	
<u>Schepen</u>			
Swath-boten	26.347.802	24.704.750	
<u>Machines, apparaten en installaties</u>			
Netwerk 2001	318.330	29.582	
GIS 2001	83.949	7.802	
Verwarmingsinstallatie Abdijgebouwen	480.440	81.550	
Verbetering binnenklimaat Gr. Woud	1.406.091	758.608	
A2. Materiële vaste activa maatschappelijk nut			
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>			
Wegen < 1993	29.711.918	3.026.016	
Wegen - 1993	2.884.775	969.690	
Wegen - 1994	2.577.490	974.677	
Wegen - 1995	2.159.144	907.245	
Wegen - 1996	454.407	210.006	
Wegen - 1997	1.645.925	829.792	
Wegen - 1998	2.802.384	1.473.073	
Wegen - 1999	3.140.153	1.781.257	
Wegen - 2000	1.894.098	954.106	
Wegen - 2003	7.740.464	6.772.952	
Wegen - 2005	5.234.474	5.103.574	
Totaal materiële vaste activa	105.815.546	62.947.394	1.992.788
B. Deelnemingen			
Aandelenkapitaal NV. Delta Nutsbedrijven	568.132	568.133	
Aandelenkapitaal NV. Westerscheldetunnel	35.216.722	31.548.722	-828.000
Totaal deelnemingen	35.784.854	32.116.855	-828.000
C. Verstrekte geldleningen (rentedragend)			
Hypothecaire geldleningen		100.407	
Lening Emergya		200.000	
Totaal verstrekte geldleningen (rente dragend)	0	300.407	0
D. Verstrekte geldleningen (renteloos)			
Leningen Zeeuws Studiefonds		36.879	
Leningen werkgelegenheid		pm	pm
Totaal verstrekte geldleningen (renteloos)		36.879	0
RECAPITULATIE:			
A. Totaal materiële vaste activa	105.815.546	62.947.394	1.992.788
B. Totaal deelnemingen	35.784.854	32.116.855	-828.000
C. Totaal verstrekte geldleningen (rentedragend)	0	300.407	0
D. Totaal verstrekte geldleningen (renteloos)	0	36.879	0
Totaal Generaal	141.600.400	95.401.535	1.164.788

geactiveerde lasten

Oorspronkelijk bedrag van de investerings per 31-12-2006 (2+4) 5	Boekwaarde per 31-12-2006 (3+4-8) 6	Wijze van afschrijving 7	Afschrijving aflossing in 2006 8	Rentelasten in 2006 (over 3) 9	Totaal van de kapitaalslasten in 2006 (8+9) 10
677.011	204.555	25 jr	22.728	11.364	34.092
1.650.176	1.517.647	40 jr ann.	20.426	76.904	97.330
3.366.211	3.254.004	30jr.	112.207	168.311	280.518
1.992.788	1.992.788	30jr.	0	0	0
2.552.000	2.371.357	30 jr	85.067	122.821	207.888
250.000	236.397	30 jr	8.333	12.236	20.569
4.109.000	3.811.633	30 jr	136.967	197.430	334.397
4.329.304	2.405.367	20 jr	176.025	129.070	305.095
26.347.802	23.826.490	30 jr.	878.260	1.235.238	2.113.498
318.330	0	5 jr ann.	29.582	1.479	31.061
83.949	0	5 jr ann.	7.802	390	8.192
480.440	61.163	7 ^{1/2} /30 jr	20.387	4.078	24.465
1.406.091	672.763	15 jr ann.	85.845	37.930	123.775
29.711.918	2.593.684	20 jr	432.293	151.301	583.594
2.884.775	848.490	20 jr	121.200	48.485	169.685
2.577.490	866.377	20 jr	108.300	48.734	157.034
2.159.144	816.545	20 jr	90.700	45.362	136.062
454.407	190.906	20 jr	19.100	10.500	29.600
1.645.925	760.592	20 jr	69.200	41.490	110.690
2.802.384	1.355.341	20 jr	117.732	73.654	191.386
3.140.153	1.649.357	20 jr	131.900	89.063	220.963
1.894.098	888.306	20 jr	65.800	47.705	113.505
7.740.464	6.385.952	20 jr	387.000	338.648	725.648
5.234.474	4.841.874	20 jr	261.700	255.179	516.879
107.808.334	61.551.589		3.388.554	3.147.370	6.535.924
568.132	568.133			28.407	28.407
34.388.722	30.720.722			1.577.436	1.577.436
34.956.854	31.288.855			1.605.843	1.605.843
	92.369		8.038	-11.338	
	200.000		0	0	
0	292.369	0	8.038	-11.338	
	33.794		3.085	1.844	1.844
pm	pm	pm	pm	pm	pm
0	33.794	0	3.085	1.844	1.844
107.808.334	61.551.589		3.388.554	3.147.370	6.535.924
34.956.854	31.288.855		-	1.605.843	1.605.843
0	292.369		8.038	-11.338	
0	33.794		3.085	1.844	1.844
142.765.188	93.166.607		3.399.677	4.743.719	8.143.611

Reserves en voorzieningen

Investerings- en financieringsstaat,

Omschrijving van de reserve/ voorziening	Begrotingsjaar 2005		
	Saldo aan het begin van het jaar	Vermeer- deringen	Verminder- ingen
a. Algemene reserve			
Algemene reserve	32.151.929	20.278.034	36.649.374
Totaal a. Algemene reserve	32.151.929	20.278.034	36.649.374
b. Bestemmingsreserves			
Reserve tunnel Sluiskil	7.765.472	0	589.960
Egalisatiereserve vervangende nieuwbouw Groene Woud	558.175	1.500.000	0
Reserve verdubbeling Sloeweg-Tractaatweg	1.500.000	2.000.000	0
Reserve Westerschelde-oeververbinding	22.123.554	4.854.056	6.267.332
Reserve verbouwing Zeeuws Museum	0	0	0
Totaal b. Bestemmingsreserves	31.947.201	8.354.056	6.857.292
c. Voorzieningen			
Voorziening waterbeheer	599.561	0	0
Voorziening bodemsanering	427.157	0	0
Voorziening wandtapijten	14.381	0	0
Voorziening stads- en dorpsvernieuwing	2.429.772	102.839	46.300
Voorziening bejaardenoorden	569.820	0	30.881
Voorziening openbaar vervoer	2.475.051	0	566.990
Voorziening gebundelde doeluitkering	1.723.474	16.000	90.000
Voorziening jeugdhulpverlening	541.294	0	58.846
Voorziening wachtgeldten PSD	54.691.509	1.912.702	7.965.400
Voorziening interimregeling duurzaam veilig (IDV)	697.741	400	198.918
Voorziening regionaal mobiliteitsfonds, aandeel rijk	5.960.995	39.005	6.000.000
Voorziening nme: natuurcompensatie Westerschelde	9.382.012	0	2.235.460
Voorziening nme: natuurcompensatie Braakman	1.030.014	51.500	0
Voorziening ISV	771.296	0	771.296
Voorziening bodemsanering derden	3.693.991	0	3.693.991
Voorziening risico's in zicht	234.829	0	234.829

mutaties eigen vermogen en voorzieningen

Begrotingsjaar 2006					
Saldo aan het begin van het jaar	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo aan het einde van het jaar	Reeds aangegane schriftelijke verplichtingen ten laste van saldo	Verschil
15.780.589	4.751.041	11.847.097	8.684.533	598.971	8.085.562
15.780.589	4.751.041	11.847.097	8.684.533	598.971	8.085.562
7.175.512	0	0	7.175.512	0	7.175.512
2.058.175	0	112.207	1.945.968	1.945.968	0
3.500.000	500.000	0	4.000.000	0	4.000.000
20.710.278	5.064.129	6.606.917	19.167.490	19.167.490	0
0	1.992.788	0	1.992.788	1.992.788	0
33.443.965	7.556.917	6.719.124	34.281.758	23.106.246	11.175.512
599.561	0	22.300	577.261	577.261	0
427.157	0	0	427.157	427.157	0
14.381	0	0	14.381	14.381	0
2.486.311	124.316	0	2.610.627	2.610.627	0
538.939	0	0	538.939	538.939	0
1.908.061	0	0	1.908.061	1.908.061	0
1.649.474	72.300	0	1.721.774	1.721.774	0
482.448	0	0	482.448	482.448	0
48.638.811	1.508.641	7.527.000	42.620.452	42.620.452	0
499.223	0	0	499.223	499.223	0
0	0	0	0	0	0
7.146.552	0	2.235.460	4.911.092	4.911.092	0
1.081.514	54.076	0	1.135.590	1.135.590	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0

Investerings- en financieringsstaat,

Omschrijving van de reserve/ voorziening	Begrotingsjaar 2005		
	Saldo aan het begin van het jaar	Vermeer- deringen	Verminder- ingen
Voorziening MAYA	534.760	0	534.760
Voorziening vervoersmanagement	21.869	0	21.869
Voorziening archeologische monumentenkaart	28.720	0	28.720
Voorziening herstructurering bibliotheekwerk	213.478	0	213.478
Voorziening Zwakke Schakels	655.018	0	634.801
Voorziening Interreg	589.914	0	589.914
Voorziening culturele betekenis KSG	35.000	0	35.000
Voorziening veiligheidsplan havens	0	83.670	0
Totaal c. Voorzieningen	87.321.656	2.206.116	23.951.453
Totaal	151.420.786	30.838.206	67.458.119

mutaties eigen vermogen en voorzieningen

Begrotingsjaar 2006					
Saldo aan het begin van het jaar	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo aan het einde van het jaar	Reeds aangegeane schriftelijke verplichtingen ten laste van saldo	Verschil
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
20.217	0	0	20.217	20.217	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
83.670	0	230	83.440	83.440	0
65.576.319	1.759.333	9.784.990	57.550.662	57.550.662	0
114.800.873	14.067.291	28.351.211	100.516.953	81.255.879	19.261.074

Bijlage subsidies

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 01 Economie
	Lasten
70104	meerjarenraming (tipp)
70105	uitvoering pseb prg 2
70137	uitvoering pseb innovatie
70138	uitvoering pseb bedrijventerreinen
70814	econ. en toeristische ontwikkeling
70876	tipp
70894	org.binnenl.promotie+acquisitie
70899	informatiebank bedrijven/instellinge
70901	gebiedenbeleid werkgelegenheid
70902	versterken functioneren arbeidsmarkt
70903	econ. en toeristische ontwikkeling
	Totaal lasten Economie
	Programmanummer : 01 Economie
	Baten
70128	meerjarenraming tipp
70890	bijdrage tipp
70911	vergoeding werkzaamheden secg
	Totaal baten Economie
	Programmanummer : 02 Toerisme en Recreatie
	Lasten
70102	delta maritiem
70103	meerjarenraming maya ii
70152	uitvoering pseb recreatie
70666	econ. en toeristische ontwikkeling
70669	ws zwse eilanden tbv veerse meer
70684	recreatie en toerisme (vanaf 2004)
70813	bureau voor toerisme zeeland (vvv)
70962	impuls toeristische sector
71481	buro voor toerisme zld strat market
	Totaal lasten Toerisme en Recreatie
	Programmanummer : 02 Toerisme en Recreatie
	Baten
70127	meerjarenraming bijdrage maya ii
70611	maya 2 bijdragen

Bedrag 2006	Bedrag 2007	Bedrag 2008	Bedrag 2009	Bedrag 2010
2.000.000	0	0	0	0
-1.225.000	-1.375.000	0	0	0
379.000	412.000	461.000	0	0
221.000	240.000	269.000	0	0
223.187	223.187	0	0	0
1.138.153	1.138.153	0	0	0
105.701	0	0	0	0
37.833	37.833	22.599	22.599	22.599
225.000	225.000	0	0	0
384.900	384.900	0	0	0
442.447	479.735	536.635	739.635	739.635
3.932.221	1.765.808	1.289.234	762.234	762.234
2.000.000	0	0	0	0
1.134.500	1.134.500	0	0	0
11.300	11.300	11.300	11.300	11.300
3.145.800	1.145.800	11.300	11.300	11.300
125.000	125.000	125.000	0	0
4.000.000	0	0	0	0
221.000	238.000	268.000	0	0
176.975	174.026	174.026	174.026	174.026
71.506	71.506	71.506	17.927	17.927
200.000	200.000	0	0	0
220.086	218.511	218.511	218.511	218.511
150.000	0	0	0	0
203.156	201.702	201.702	201.702	201.702
5.367.723	1.228.745	1.058.745	612.166	612.166
4.000.000	0	0	0	0
11.000	0	0	0	0

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Totaal baten Toerisme en Recreatie Programmanummer : 03 Milieu Lasten 72097 energiebesparing huishoudens 72171 klimaatverbond 72203 landelijk meldpunt afvalstoffen 72296 prov bijdr 2 5 % bosa 72389 st bosarrng bedrijfster 72412 ver natuur en milieueducatie 72413 ver zws milieufederatie 72419 verordening bosa bedrijfste 72475 leren vr duurz ontw 2004-2007 72479 prio zws milieufederatie 78009 zeeuwse milieuprijs Totaal lasten Milieu Programmanummer : 03 Milieu Baten 72068 cie artikel 28 luchtvaartwet 72094 energiebenchmarking 72097 energiebesparing huishoudens 72406 uitv bosasprojen 72516 incidentele subs. progr. lvdo 2004-2 72517 bijdr. vrom geluidsbelastingkrt (04/ 72545 geluidmetingen Totaal baten Milieu Programmanummer : 04 Onderwijs Lasten 70915 provinciaal steunpunt open universit 70916 bijdrage roosevelt studie centrum 70917 lectoraat veiligheid 70918 roosevelt academy 70920 onderwijsactiviteiten algemeen 70952 bevorderen onderwijs 76117 roosevelt st ffa Totaal lasten Onderwijs Programmanummer : 05 Stedelijke vernieuwing Lasten 72042 besluit locatiegebonden subss 72161 investering stede vernwing 72287 prgemeenten isv 72303 prov vac voor woningbouw zeel

Bedrag 2006	Bedrag 2007	Bedrag 2008	Bedrag 2009	Bedrag 2010
4.011.000	0	0	0	0
85.710	0	0	0	0
500	500	500	500	500
55.505	55.505	55.505	55.505	55.505
22.700	22.700	22.700	22.700	22.700
45.700	45.700	45.700	45.700	45.700
248.876	246.856	246.856	246.856	246.856
325.539	352.519	352.519	352.519	352.519
100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
151.076	151.076	0	0	0
29.000	0	0	0	0
1.500	13.500	1.500	13.500	1.500
1.066.107	988.357	825.281	837.281	837.281
6.800	6.800	6.800	6.800	6.800
114.800	114.800	114.800	114.800	114.800
85.710	0	0	0	0
2.899.400	2.899.400	2.899.400	2.899.400	2.899.400
112.616	112.616	0	0	0
40.000	40.000	0	0	0
4.600	4.600	4.600	4.600	4.600
3.263.926	3.178.216	3.025.600	3.025.600	3.025.600
40.000	0	0	0	0
196.754	196.754	196.754	196.754	196.754
50.000	0	0	0	0
300.000	600.000	600.000	0	0
21.035	20.673	20.673	20.673	20.673
100.000	0	0	0	0
54.196	54.196	54.196	54.196	54.196
761.986	871.624	871.624	271.624	271.624
320.192	320.192	320.192	320.192	320.192
1.018.300	1.018.300	1.018.300	1.018.300	1.018.300
6.029.100	6.029.100	6.029.100	6.029.100	6.029.100
4.424	4.424	4.424	4.424	4.424

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
72385	stede ontw en bedrijvig Totaal lasten Stedelijke vernieuwing Programmanummer : 05 Stedelijke vernieuwing Baten
72042	besluit locatiegebonden subss
72161	investering stede vernwing
	Totaal baten Stedelijke vernieuwing Programmanummer : 06 Vitaal Platteland Lasten
72194	vitaal platteland (vanaf 2004)
	Totaal lasten Vitaal Platteland Programmanummer : 07 Ruimtelijke ontwikkeling Lasten
72313	rijn schelde delta
	Totaal lasten Ruimtelijke ontwikkeling Programmanummer : 08 mobiliteit Lasten
74244	subs verkeer en vervoer
74307	coll vraagafhankelijk vervoer
74320	bijdr vervoersondern ov
74325	subs stimulering bedrijfsvervoer
74410	ff bijdr vervoersondern
74740	trappers
74964	bijdr exploitatie westerscheldetunne
75718	stabiliteit voorzieningenniveau ov
	Totaal lasten mobiliteit Programmanummer : 08 mobiliteit Baten
74058	bdu (programma 8)
	Totaal baten mobiliteit Programmanummer : 09 verkeersveiligheid Lasten

Bedrag 2006	Bedrag 2007	Bedrag 2008	Bedrag 2009	Bedrag 2010
450.000	450.000	0	0	0
7.822.016	7.822.016	7.372.016	7.372.016	7.372.016
320.192 7.047.400	320.192 7.047.400	320.192 7.047.400	320.192 7.047.400	320.192 7.047.400
7.367.592	7.367.592	7.367.592	7.367.592	7.367.592
842.550	842.550	0	0	0
842.550	842.550	0	0	0
90.800	90.800	90.800	90.800	90.800
90.800	90.800	90.800	90.800	90.800
56.810 2.300.000 12.029.610 240.000 4.558.177 25.000 2.508.536 1.500.000	56.810 2.300.000 12.029.610 240.000 4.571.630 25.000 2.583.607 0	56.810 2.300.000 12.029.610 240.000 4.585.486 25.000 2.661.115 0	56.810 2.300.000 12.029.610 240.000 4.599.758 25.000 2.740.948 0	56.810 2.300.000 12.029.610 240.000 4.614.458 25.000 2.823.176 0
23.218.133	21.806.657	21.898.021	21.992.126	21.665.351
17.093.500	17.093.500	17.093.500	17.093.500	17.093.500
17.093.500	17.093.500	17.093.500	17.093.500	17.093.500

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
74060 74061	gdu downgraden n254 bdu statisch budget
	Totaal lasten verkeersveiligheid
	Programmanummer : 09 verkeersveiligheid
	Baten
74059	bdu (programma 9)
	Totaal baten verkeersveiligheid
	Programmanummer : 10 infrastructuur
	Baten
75512 75560 75561	gebouw prins hendrikweg rijksbijdr pers kst kanaal walche rijksbijdr oh kdw
	Totaal baten infrastructuur
	Programmanummer : 11 Sociaal Beleid
	Lasten
70009 70010 70451 70453 70457 70458 70459 70460 70468 70891 70948 71365 71518	jeugdmonitor zeeland jeugdmonitor(beleidsk soc.zorg) stichting scoop beleidskader sociale zorg coörd.punt fys. en ment. weerbaarh stichting sportzeeland breedtesport stim.reg. vws prov topsportevenementen telefonische hulpdienst zeeland ontwikkelingssamenwerking verbeteren leefomgeving jongeren evenementen charitatief doel beleidskader sociale zorg innovatie
	Totaal lasten Sociaal Beleid
	Programmanummer : 11 Sociaal Beleid
	Baten
70459	breedtesport stim.reg. vws
	Totaal baten Sociaal Beleid
	Programmanummer : 12 Zorgvoorzieningen
	Lasten
70002 70005	Nog te verdelen jeugdhulpverlening project cliëntenbeleid

Bedrag 2006	Bedrag 2007	Bedrag 2008	Bedrag 2009	Bedrag 2010
1.800.000 119.500	1.800.000 119.500	1.800.000 119.500	1.800.000 119.500	1.800.000 119.500
1.919.500	1.919.500	1.919.500	1.919.500	1.919.500
2.784.500	2.784.500	2.784.500	2.784.500	2.784.500
2.784.500	2.784.500	2.784.500	2.784.500	2.784.500
26.000 2.573.220 2.483.778	26.000 2.573.220 2.483.778	26.000 2.573.220 2.483.778	26.000 2.573.220 2.483.778	26.000 2.573.220 2.483.778
5.082.998	5.082.998	5.082.998	5.082.998	5.082.998
22.689 22.700 3.765.428 1.451.673 55.596 370.267 102.000 50.000 293.306 86.047 400.000 20.000 188.933	22.689 22.700 3.738.703 1.251.673 55.596 368.245 102.000 50.000 293.306 84.605 500.000 20.000 188.933	22.689 22.700 3.738.703 501.673 0 368.245 102.000 50.000 293.306 84.605 0 0 70.233	22.689 22.700 3.738.703 501.673 0 368.245 0 50.000 293.306 84.605 0 0 70.233	22.689 22.700 3.738.703 501.673 0 368.245 0 50.000 293.306 84.605 0 0 70.233
6.828.639	6.698.451	5.254.155	5.152.155	5.152.155
56.000	56.000	56.000	0	0
56.000	56.000	56.000	0	0
129.433 76.000	129.433 0	129.433 0	129.433 0	129.433 0

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
70006	bestrijding wachtlijsten
70007	sociaal medische teams
70008	bureau jeugdzorg zeeland
70011	steunfunctie jeugdzorg
70012	centrum v. pleegzorg,basisvariant
70013	therapeutische pleegzorg tgv
70014	ned. ver. pleeggezinnen
70015	jeugd en gezin adviesbureau
70016	families first
70017	instelling voor begeleid wonen
70018	intensieve hulp in thuissituatie
70020	sociale vaardigheidstrainingen
70021	dagcentra schoolg jeugd/basisv
70022	medische kleuterdagverbl./plusv
70023	gezinshuizen/lv2
70024	tehuizen opvoeding verzorging lv3
70025	tehuizen opvoeding verzorg. basis
70026	tehuizen opvoeding verzorg.intens
70027	crisisopvang jongeren/intensief
70028	vz jonge kinderen/specialist.
70029	dagvz. niet schoolgaande jeugd
70030	vertrek training
70031	coördinatie home-training
70032	aanleunproject
70038	advies- en meldpunt kindermish.
70039	kindertelefoon (alg. middelen)
70040	kindertelefoon (middelen jhv)
70123	bureau jeugdzorg: casemanagement
70124	bureau jeugdzorg: lokaal jeugdbeleid
70125	intakefunctie raad kinderbescherming
70126	jeugdhulp ambulant azz
70134	Indicatietaak jeugd-GGZ
70153	bur. jeugdzrg: justitiële taken
70467	stichting het klaverblad zeeland
70491	beleidskader soc zorg budget zorg
70951	herhuisvesting het klaverblad
71326	arbeidsmarkt zorg
71345	coördinatiep.bureau jeugdzorg
Totaal lasten Zorgvoorzieningen	
Programmanummer : 12 Zorgvoorzieningen	
Baten	
70041	uitkering wet op de jeugdzorg (vws)
70042	uitk. wet op de jeugdzrg (justitie)
70465	commissie gebiedsaanwijzing
Totaal baten Zorgvoorzieningen	
Programmanummer : 13 Cultuur	
Lasten	
70111	meerjarenraming reg.tv scheldemond
70113	meerjarenraming maritiem erfgoed

Bedrag 2006	Bedrag 2007	Bedrag 2008	Bedrag 2009	Bedrag 2010
152.197	152.197	152.197	152.197	152.197
75.520	75.520	75.520	75.520	75.520
1.136.471	1.136.471	1.136.471	1.136.471	1.136.471
47.457	47.457	47.457	47.457	47.457
2.674.725	2.674.725	2.674.725	2.674.725	2.674.725
283.745	283.745	283.745	283.745	283.745
23.485	23.485	23.485	23.485	23.485
205.772	205.772	205.772	205.772	205.772
442.116	442.116	442.116	442.116	442.116
91.120	91.120	91.120	91.120	91.120
155.537	155.537	155.537	155.537	155.537
26.698	26.698	26.698	26.698	26.698
862.126	862.126	862.126	862.126	862.126
2.839.143	2.839.143	2.839.143	2.839.143	2.839.143
138.213	138.213	138.213	138.213	138.213
654.014	654.014	654.014	654.014	654.014
363.106	363.106	363.106	363.106	363.106
1.857.585	1.857.585	1.857.585	1.857.585	1.857.585
541.328	541.328	541.328	541.328	541.328
433.683	433.683	433.683	433.683	433.683
302.893	302.893	302.893	302.893	302.893
206.658	206.658	206.658	206.658	206.658
22.641	22.641	22.641	22.641	22.641
95.338	95.338	95.338	95.338	95.338
318.330	318.330	318.330	318.330	318.330
37.179	37.179	37.179	37.179	37.179
33.505	33.505	33.505	33.505	33.505
1.184.928	1.184.928	1.184.928	1.184.928	1.184.928
270.479	270.479	270.479	270.479	270.479
22.487	22.487	22.487	22.487	22.487
461.178	461.178	461.178	461.178	461.178
578.935	578.935	578.935	578.935	578.935
3.221.235	3.221.235	3.221.235	3.221.235	3.221.235
959.518	952.447	952.447	952.447	952.447
1.401.673	1.201.673	501.673	501.673	501.673
483.000	69.000	69.000	69.000	69.000
100.000	100.000	0	0	0
115.000	17.500	0	0	0
23.024.451	22.229.880	21.412.380	21.412.380	21.412.380
16.653.535	16.653.535	16.653.535	16.653.535	16.653.535
3.221.235	3.221.235	3.221.235	3.221.235	3.221.235
1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
19.876.370	19.876.370	19.876.370	19.876.370	19.876.370
300.000	230.000	0	0	0
1.200.000	0	0	0	0

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
70115	meerjarenraming maritiem erfgoed ii
70116	popplatform uitvoering popbeleidsadv
70117	audiovisuele amateurkunst
70118	accordeon vereniging concertina
70119	scratch messiah
70120	organisatie st.stoomtrein goes-borss
70121	uitvoering 10-puntenplan
70122	stichting t kerkje ellesdiek
70412	vereniging de zeeuwse molen
70414	bond heemschut
70416	boerderijenstichting zeeland
70471	a-theater middelburg
70473	ballustrada
70474	bevrijdingsfestival
70492	grensoverschr culturele samenwerking
70518	slib-reeks
70524	stichting het zeeuwse gezicht
70525	stichting omroep zeeland
70536	taakstelling cultuur 2005 ev
70544	zeeuws biologisch museum
70546	zeeuws museum: exploitatie depot
70931	programma c-culture
70939	wim hofmanproject
70953	zeeuwse bibliotheek
71259	publicatiefonds zeeland
71260	cultuur algemeen
71261	zeeuws orkest
71262	zeeland nazomerfestival
71263	nieuwe muziek zeeland
71264	straatfestival vlissingen
71265	festival zeeuwsch-vlaanderen
71266	festival film by the sea
71267	schelde jazzfestival
71268	middelburgs muziekfeest
71269	pastorale au parvis
71270	het bedrijf
71271	bach comit aardenburg
71273	provinciaal centrum beeldende kunst
71275	stichting beeldende kunst middelburg
71276	buro beeldende kunst vlissingen
71277	galerie van den berge goes
71278	uitvoering zichtbaar maken bkva
71279	stichting zeeuws jeugdorkest
71280	stichting dansz goes
71281	stichting zeeuws seniorenorkest
71282	zeeuwse koorschool
71283	zeeuws tijdschrift
71284	zeeuwse katernen
71285	Zeeuwse ver. voor dialectenonderzoek
71286	woordenboek vlaamse dialecten
71287	sako zeeland
71288	zeeuws centrum amateurtheater
71289	stichting danzee
71290	knfm afdeling zeeland
71291	provinciale koepelorganisatie popmuz
71292	stichting a-kunst
71293	ondersteuning amateurkunst
71294	jeugdtheaterhuis 't beest

Bedrag 2006	Bedrag 2007	Bedrag 2008	Bedrag 2009	Bedrag 2010
1.000.000	0	0	0	0
45.248	45.248	45.248	0	0
30.165	30.165	30.165	0	0
1.760	1.760	1.760	0	0
5.028	5.028	5.028	0	0
30.360	30.360	30.360	0	0
79.800	79.800	79.800	0	0
2.000	2.000	2.000	0	0
2.500	2.500	2.500	2.300	2.300
1.500	1.500	1.500	1.900	1.900
2.500	2.500	2.500	2.300	2.300
67.500	67.500	67.500	0	0
2.200	2.200	2.200	1.600	1.600
10.055	10.055	10.055	11.463	11.463
15.083	15.083	15.083	19.607	19.607
4.500	4.500	4.500	4.600	4.600
0	0	0	0	0
6.540.502	6.540.502	6.540.502	6.540.502	6.540.502
0	0	0	-28.696	-28.696
278.785	277.775	277.775	277.775	277.775
101	101	101	101	101
100.000	0	0	0	0
50.000	0	0	0	0
441.000	441.000	441.000	441.000	441.000
20.110	20.110	20.110	0	0
21.065	21.065	21.065	0	0
202.075	202.075	202.075	194.093	194.093
201.425	201.425	201.425	300.929	300.929
171.488	171.488	171.488	259.350	259.350
25.138	25.138	25.138	45.650	45.650
45.248	45.248	45.248	45.650	45.650
45.248	45.248	45.248	22.825	22.825
5.028	5.028	5.028	0	0
10.055	10.055	10.055	0	0
5.028	5.028	5.028	0	0
18.300	18.300	18.300	18.300	18.300
4.625	4.625	4.625	4.625	4.625
300.268	298.456	298.456	206.996	206.996
35.000	35.000	35.000	31.800	31.800
35.000	35.000	35.000	31.800	31.800
10.055	10.055	10.055	4.625	4.625
40.220	40.220	40.220	0	0
13.601	13.601	13.601	11.586	11.586
2.514	2.514	2.514	2.313	2.313
3.519	3.519	3.519	3.519	3.519
4.525	4.525	4.525	4.625	4.625
15.686	15.686	15.686	15.686	15.686
2.300	2.300	2.300	2.300	2.300
5.000	5.000	5.000	4.700	4.700
12.593	12.593	12.593	12.593	12.593
12.066	12.066	12.066	0	0
20.110	20.110	20.110	0	0
9.050	9.050	9.050	0	0
9.050	9.050	9.050	0	0
25.138	25.138	25.138	0	0
5.028	5.028	5.028	0	0
25.138	25.138	25.138	0	0
20.110	20.110	20.110	0	0

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
71295	versterking jeugdtheater (educatie)
71296	stichting historische spelen zierikz
71297	delta brassband
71298	zeeuwse cultuurproducties
71299	behoud en versterking cultureel erf
71300	cultuur en school
71301	jeugd en cultuur
71302	erfgoed zichtbaar maken
71303	cultuur in de regio
71304	vergroten publieksbereik
71305	overhead actieplan cultuurbereik zld
71307	zeeuwse museumstichting
71308	vereniging van zeeuwse musea
71310	aandeel kst.gem.reg.zeeuwse bib
71311	stichting cultureel erfgoed zeeland
71312	stichting behoud hoogaars
71482	archeologisch werkgemeenschap zld
71483	st werkend trekpaard zeeland
	Totaal lasten Cultuur
	Programmanummer : 13 Cultuur
	Baten
70133	meerjarenraming reg.tv scheldemond
70135	meerjarenraming maritiem erfgoed
70136	meerjarenraming bijdr marit. erfgoed
71376	interreg scheldemond maritiem
71484	actiepl cult ber rijksbijdr
71485	geldstroom bkv
	Totaal baten Cultuur
	Programmanummer : 14 Watermanagement
	Lasten
72048	beverrattenbestrijding
72242	muskusrattenbestrijding
72248	natuur en recreatieschap de grevelin
72329	schelde infcentrum
	Totaal lasten Watermanagement
	Programmanummer : 14 Watermanagement
	Baten
72532	werkplan deltarad 2004-2007
	Totaal baten Watermanagement
	Programmanummer : 15 Landbouw en Visserij
	Lasten

Bedrag 2006	Bedrag 2007	Bedrag 2008	Bedrag 2009	Bedrag 2010
30.165	30.165	30.165	0	0
5.028	5.028	5.028	0	0
5.028	5.028	5.028	0	0
100.550	95.523	95.523	0	0
210.146	206.396	206.396	0	0
165.908	165.908	165.908	0	0
101.556	101.556	101.556	0	0
105.578	105.578	105.578	0	0
93.512	93.512	93.512	0	0
95.523	95.523	95.523	0	0
39.687	39.687	39.687	0	0
1.487.585	2.045.203	2.045.203	2.045.203	1.945.203
2.715	2.715	2.715	2.815	2.815
4.628.089	4.628.089	4.628.089	4.628.089	4.628.089
1.294.177	1.294.177	1.294.177	1.201.252	1.201.252
15.083	15.083	15.083	19.607	19.607
2.000	2.000	2.000	0	0
1.500	1.500	1.500	0	0
19.975.210	18.101.227	17.871.227	16.395.383	16.295.383
300.000	230.000	0	0	0
1.200.000	0	0	0	0
1.000.000	0	0	0	0
5.000	0	0	0	0
299.235	299.235	299.235	0	0
200.752	200.752	200.752	0	0
3.004.987	729.987	499.987	0	0
25.000	0	0	0	0
553.260	507.720	507.720	507.720	507.720
106.486	106.486	106.486	106.486	106.486
56.706	56.706	56.706	50.808	50.808
741.452	670.912	670.912	665.015	665.015
60.000	60.000	0	0	0
60.000	60.000	0	0	0

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
70108	nog te verdelen leader midd+nrd-zld
70109	nog te verdelen leader zw vl.
70110	doelstelling 5b zeeuws vlaanderen
70139	uitvoering pseb landbouw
70140	uitvoering pseb visserij
70751	leader+ zeeuws-vlaanderen 2006
70864	leader+ midden/noord zeeland 2006
70914	stichting proefboerderij rusthoeve
71445	stim.aquacultuur/visserij
	Totaal lasten Landbouw en Visserij
	Programmanummer : 15 Landbouw en Visserij
	Baten
70131	nog te verdelen leader bijdrage zw.
70132	nog te verdelen leader midd+nrd-zld
70603	bijdragen leader+ zvl
70780	bijdragen leader+ 2006 zvl
70875	bijdragen leader+ 2006 mnz
	Totaal baten Landbouw en Visserij
	Programmanummer : 16 Natuur en Landschap
	Lasten
72251	natuurbeschermingswet bhsvergoed
72311	reserve nme aankoop natuurgebieden
72328	schaapskudde zuid beveland
72373	prio st het zws landschap
72390	st het zws landschap
72391	st landschapsbh zld
72392	st schaapskudde zws vl
	Totaal lasten Natuur en Landschap
	Programmanummer : 16 Natuur en Landschap
	Baten
72206	landinrichting
72250	natuurbeschermingswet
72381	soortenbescherming
	Totaal baten Natuur en Landschap
	Programmanummer : 17 Bestuurlijke organisatie
	Lasten
70101	meerjarenraming co-fin ez
70955	andere overheid
71051	contributie verg. van de regio's euro
71052	zuid-nederlandse samenwerking
71053	provinciehuis te brussel

Bedrag 2006	Bedrag 2007	Bedrag 2008	Bedrag 2009	Bedrag 2010
500.000	0	0	0	0
1.000.000	0	0	0	0
150.000	0	0	0	0
285.000	310.000	347.000	0	0
192.000	208.000	233.000	0	0
606.936	0	0	0	0
772.464	0	0	0	0
29.500	29.500	29.500	29.500	29.500
187.881	300.000	0	0	0
3.723.781	847.500	609.500	29.500	29.500
1.000.000	0	0	0	0
500.000	0	0	0	0
12.900	12.900	0	0	0
644.700	0	0	0	0
820.600	0	0	0	0
2.978.200	12.900	0	0	0
12.779	12.779	12.779	12.779	12.779
0	0	132.300	132.300	132.300
27.372	27.372	27.372	27.372	27.372
51.000	0	0	0	0
634.315	681.273	681.273	681.273	681.273
396.435	393.555	393.969	393.969	393.969
12.929	12.929	12.929	12.929	12.929
1.134.830	1.127.907	1.260.621	1.260.621	1.260.621
2.300	2.300	2.300	2.300	2.300
68.200	68.200	68.200	68.200	68.200
75.600	75.600	75.600	75.600	75.600
146.100	146.100	146.100	146.100	146.100
900.000	0	0	0	0
61.500	61.500	0	0	0
3.700	3.700	3.700	3.700	3.700
25.540	25.540	25.540	25.540	25.540
88.886	88.886	88.886	88.886	88.886

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
71056	scheldemondraad (interreg iii)
71151	co-financiering interreg 3 proj.
71380	ipo
78007	fractievergoedingen
78013	internetverbinding ps leden
	Totaal lasten Bestuurlijke organisatie
	Programmanummer : 17 Bestuurlijke organisatie
	Baten
71058	euregioprogramma
	Totaal baten Bestuurlijke organisatie
	Programmanummer : 18 Openbare orde en veiligheid
	Baten
76907	gros veiligheidsplan havens
	Totaal baten Openbare orde en veiligheid

Bedrag 2006	Bedrag 2007	Bedrag 2008	Bedrag 2009	Bedrag 2010
31.900	15.600	15.600	15.600	15.600
381.500	200.000	0	0	0
467.625	467.625	467.625	467.625	467.625
360.576	360.576	360.576	360.576	360.576
0	0	0	0	0
2.321.226	1.223.426	961.926	961.926	961.926
42.800	42.800	42.800	42.800	42.800
42.800	42.800	42.800	42.800	42.800
104.000	52.000	0	0	0
104.000	52.000	0	0	0

Berekening EMU-saldo Provincie Zeeland

Berekening EMU-saldo provincie Zeeland

(bedragen x € 1.000)

	2005 <i>(realisatie aangevuld met resterende ramingen)</i>	2006	2007
1 Het exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-21.655	-5.250	-8.602
2 + De afschrijvingen ten laste van de exploitatie	15.968	3.389	3.357
3 + De bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	2.206	1.759	1.298
4 - De uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	3.418	0	0
5 + De in mindering op de onder punt 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, de Europese Unie en overigen			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			
6a + De verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)			
6b - de daarin te verwachten boekwinst			
7 - De uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken van de grond en dergelijke			
8 Grondverkopen:			
8a + De verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)			
8b - de daarin te verwachten boekwinst			
9 - De betalingen ten laste van de voorzieningen	23.951	9.785	9.270
10 - De betalingen die niet via de onder punt 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande punten			
11 De correctie voor verkoop van deelnemingen en aandelen			
11a - De verwachte boekwinst bij een voorgenomen verkoop van deelnemingen en/of aandelen			
EMU-saldo voor de provincie	-30.850	-9.887	-13.217
Het maximaal toegestane tekort voor de provincie		-19.630	

Toelichting: De provincie voldoet aan de voorwaarden omtrent het EMU-saldo. Het begrote tekort voor 2006 is ruim onder de norm voor het maximaal toegestane tekort.